virtual project
trenul orfanilor
a novel
CHRISTINA BAKER KLINE

CHRISTINA BAKER KLINE

TRENUL ORFANILOR

Original: *Orphan Train* (2012)

Traducere din limba engleză de:
MIHAELA DOAGĂ

virtual-project.eu

2015

Când se strămutau de la un râu la altul, indienii Wabanaki trebuiau să-şi poarte canoele şi toate celelalte bunuri cu ei. Cu toţii ştiau cât de important e să nu te împovărezi cu prea multe şi înţelegeau că asta înseamnă să laşi câte ceva în urmă.

Nimic nu îi îngreuna mai mult în drumul lor decât teama, care e adesea povara cel mai greu de lepădat.

Bunny McBride, *Women ofthe Dawn*

Prolog

Cred în fantome. Sunt cei care ne bântuie, cei care ne-au lăsat în urmă. De multe ori în viaţă i-am simţit în preajma mea, observând, văzând totul, în timp ce nimeni dintre cei vii nu ştia sau nu se sinchisea de ce se întâmplă.

Am nouăzeci şi unu de ani şi aproape toţi cei care au făcut cândva parte din viaţa mea sunt acum doar nişte fantome.

Uneori aceste spirite mi s-au părut prezenţe mai reale decât cei vii, mai reale decât divinitatea. Umplu tăcerea cu greutatea lor, densă şi caldă, ca aluatul de pâine care dospeşte sub un ştergar. Bunica, cu ochii ei blânzi şi pielea presărată cu pudră de talc. Tata, treaz, râzând. Mama, fredonând un cântec. Amărăciunea, patima băuturii şi depresia s-au desprins de aceste întruchipări fantomatice, care mă consolează şi mă ocrotesc de dincolo de moarte aşa cum n-au făcut-o niciodată pe când trăiau.

Am ajuns să cred că acesta e raiul – un loc în amintirea altora, în care dăinuie ce e mai bun din noi.

Poate că sunt norocoasă – pentru că la nouă ani am primit în dar fantomele părinţilor mei, cu ce aveau ei mai bun, iar la douăzeci şi trei fantoma celui ce a fostdragostea vieţii mele. Şi pe sora mea, Maisie, care mi-e mereu alături, un înger pe umărul meu. Având un an şi jumătate pe când eu aveam nouă ani, treisprezece ani când eu aveam douăzeci. Acum are optzeci şi patru de ani faţă de cei nouăzeci şi unu ai mei şi e în continuare cu mine.

Nu sunt un substitut pentru cei vii, poate, dar nu mi s-a dat de ales. Fie găseam o alinare în prezenţa lor, fie cădeam la pământ, bocind după ceea ce pierdusem.

Fantomele mi-au şoptit să merg înainte.

Spruce Harbor, Maine, 2011

Prin peretele de la dormitor, Molly aude familia care a luat-o în plasament vorbind despre ea în camera de zi, chiar lângă uşa ei.

— Nu ne-am fi înhămat la aşa ceva, spune Dina. Dacă aş fi ştiut că are atâtea probleme, n-aş fi acceptat în veci.

— Ştiu, ştiu.

Ralph pare obosit după voce. Molly ştie că el e cel care a vrut să ia un copil în plasament. Cu mult timp în urmă, în tinereţe, pe când era un „adolescent cu probleme”, după cum i-a spus fără să-i dea amănunte, un asistent social de la şcoală îl înscrisese în programul de mentorat Big Brother şi el a considerat mereu că „fratele mai mare” – mentorul lui, cum îi spunea el – l-a ajutat să rămână pe calea cea dreaptă. Dar Dina a fost circumspectă faţă de Molly de la bun început. N-a ajutat nici faptul că, înainte de Molly, au avut în grijă un băiat care-a încercat să dea foc şcolii primare.

— Am destule bătăi de cap la serviciu, zice Dina, ridicând glasul. N-am nevoie să mă trezesc cu rahaturi din astea şi-acasă.

Dina lucrează ca dispecer la secţia de poliţie din Spruce Harbor şi, din câte a văzut Molly, nu-s aşa multe chestii care să-i dea bătăi de cap – câţiva şoferi în stare de ebrietate, câte o încăierare, jafuri mărunte, accidente. Dacă e să fii dispecer la poliţie oriunde în lume, Spruce Harbor e probabil cel mai puţin stresant loc cu putinţă. Dar Dina e stresată din fire. Lucrurile cele mai mărunte îi provoacă nervi. E ca şi cum ar presupune că totul va merge bine şi, când nu se întâmplă aşa – ceea ce, desigur, e valabil destul de des –, e luată prin surprindere şi ofensată.

Molly e exact opusul Dinei. Atât de multe lucruri au mers prost în cei şaptesprezece ani de viaţă ai ei, încât a ajuns să se aştepte la rele. Când ceva chiar merge bine, nici nu ştie ce să creadă.

Şi exact asta s-a întâmplat cu Jack. Când Molly s-a transferat la liceul Mount Desert Island anul trecut, într-a zecea, cei mai

mulţi colegi păreau că se dau peste cap s-o ocolească. Fiecare avea prietenii lui, bisericuţa lui, şi ea nu se regăsea în niciuna. E adevărat că nici ea n-a fost prea cooperantă; ştie din experienţă că e mai bine să fii dură şi ciudată decât jalnică şi vulnerabilă, şi îşi poartă masca *Goth* ca pe o armură. Jack a fost singurul care a încercat să treacă dincolo de mască.

Era pe la jumătatea lui octombrie, în timpul orei de studii sociale. Când a venit momentul ca lumea să se împartă pe echipe pentru un proiect, Molly rămăsese pe dinafară, ca de obicei. Jack i-a propus să li se alăture lui şi partenerei lui, Jody, care, evident, n-a fost prea încântată. Timp de cincizeci de minute, cât a ţinut ora, Molly a stat ca o mâţă, cu spinarea arcuită. De ce se purta atât de drăguţ cu ea? Ce voia de la ea? Oare era unul dintre tipii ăia care se amuză făcând mişto de fata ciudată dinclasă? Oricare ar fi fost motivaţia lui, ea n-avea de gând să cedeze niciun pic. Stătea cu braţele încrucişate, cu umerii lăsaţi şi părul negru şi ţepos căzându-i peste ochi. Ridica din umeri şi mormăia când Jack îi punea vreo întrebare, deşi urmărea ce i se spunea şi s-a achitat de partea ei din proiect.

— Fata asta e tare ciudată, a auzit-o pe Jody bombănind la ieşirea din clasă, după ce s-a sunat. Îmi dă fiori.

Când Molly s-a întors şi-a întâlnit privirea lui Jack, el i-a zâmbit, luând-o prin surprindere.

— Eu cred că e o tipă mişto, a zis el, uitându-se în ochii lui Molly.

Pentru prima dată de când se mutase la şcoala asta, Molly nu s-a putut abţine: i-a zâmbit la rândul ei.

În următoarele câteva luni, a aflat, pe bucăţi, povestea lui Jack. Tatăl lui fusese un muncitor originar din Republica Dominicană care-o întâlnise pe mama lui la cules de afine în Cherryfield, o lăsase gravidă, se întorsese în ţara natală pentru a se cupla cu o localnică şi nu mai dăduse niciun semn de viaţă. Mama lui, care nu s-a căsătorit niciodată, lucrează pentru o bătrână bogată care are o casă pe plajă. Teoretic, Jack ar trebui să fie şi el o oaie neagră, dar nu e. Are nişte atuuri importante: se sparge-n figuri pe terenul de fotbal, are un zâmbet orbitor, ochi mari ca de viţel şi gene ridicol de lungi. Şi, deşi refuză să se ia în serios, Molly s-a prins că e mult mai deştept decât recunoaşte c-ar fi, probabil chiar mai deştept decât îşi dă el însuşi seama.

Lui Molly i se rupe de talentul lui Jack la fotbal, dar inteligenţa e o chestie pe care o respectă. (Ochii de viţeluş sunt un bonus.) Propria ei curiozitate e singurul lucru care a ajutat-o să n-o ia razna. Odată ce eşti *Goth,* astaanulează orice aşteptări de atitudine convenţională, aşa că Molly descoperă că e liberă să fie bizară în mai multe privinţe. Citeşte tot timpul – pe holuri, la cantină –, preponderent romane cu protagonişti care au nelinişti existenţiale: *Sinuciderea fecioarelor, De veghe în lanul de secară, Clopotul de sticlă.* Copiază cuvinte mai neobişnuite într-un caiet pentru că-i place cum sună: *Cotoroanţă. Mişel. Talisman. Matroană. Exasperant. Servil*...

Ca nou-venită, lui Molly îi plăcuse atitudinea distantă pe care o inspira masca adoptată de ea, neîncrederea şi expresia precaută pe care o vedea în ochii colegilor ei. Dar, deşi nu-i vine s-o recunoască, în ultimul timp acea mască începuse să i se pară apăsătoare. Îi ia o veşnicie să obţină aspectul dorit în fiecare dimineaţă, iar ritualuri pline de semnificaţii cândva – vopsitul părului negru ca pana corbului, cu şuviţe violet sau albe, conturarea ochilor cu creion negru, aplicarea fondului de ten cu câteva nuanţe mai deschis decât culoarea pielii, modificarea şi coaserea a tot soiul de articole de îmbrăcăminte incomode – o scot din fire acum. Se simte ca un clovn de la circ care se trezeşte într-o dimineaţă şi nu mai vrea să-şi pună nasul roşu. Majoritatea oamenilor nu trebuie să facă atâtea eforturi pentru a rămâne în pielea unui personaj. Ea de ce-ar trebui s-o facă? Îi place să-şi imagineze că în următorul loc în care va merge – pentru că întotdeauna există o nouă destinaţie, o nouă familie care-o ia în plasament, o nouă şcoală – o s-o ia de la capăt cu o nouă imagine, mai uşor de întreţinut. Stilul *grunge*[1]? Pisicuţă sexy?

Probabilitatea ca asta să se întâmple cât de curând creşte cu fiecare clipă care trece. Dina vrea de ceva vreme să scape de Molly şi acum are un pretext numai bun. Ralph şi-a pus obrazul cu privire la comportamentul lui Molly; s-a străduit din greu s-o convingă pe Dina ce dulceaţă de fată se ascunde sub claia aia de păr şi machiajul turbat. Ei bine, acum o să-i crape obrazul de ruşine.

[1] Stil dezvoltat în anii ’90, în jurul muzicii grunge, asociat cu o ținută simplă, *casual,* în opoziție declarată cu stilul extravagant din muzica anilor ’80. (*N. t.*)

Molly se lasă în patru labe şi ridică volănaşul brodat de la pat. Trage de sub pat două genţi de voiaj viu-colorate, cele pe care Ralph i le-a cumpărat de la solduri, din magazinul L.L. Bean din Ellsworth (pe cea roşie scrie „Braden”, pe cea portocalie, cu model hawaiian, „Ashley” – n-are idee dacă nu s-or fi vândut din cauza culorii, a stilului sau doar din cauza numelor alea de toată jena cusute cu aţă albă). În timp ce trage sertarul de sus al dulapului, sunetul cu rezonanţe de percuţie de sub cuvertură e înlocuit de *Impacto,* de la Daddy Yankee, într-o versiune care sună ca o tinichea.

— Ca să ştii că sunt eu şi să răspunzi la telefon, i-a spus Jack când i-a comandat soneria personalizată.

— *Hola, mi amigo,* îl salută când găseşte în sfârşit telefonul.

— Hei, care-i treaba, *chica*?

— Oh, ştii tu. Dina nu e prea încântată în momentul de faţă.

— Zău?

— Zău. E cam nasol.

— Cât de nasol?

— Păi, cred c-o să zbor de-aici.

Simte un nod în gât. Propria reacţie o ia prin surprindere, având în vedere de câte ori a trecut printr-o versiune a acestui moment.

— Neah, vine replica. Nu cred.

— Ba da, răspunde Molly, scoţând un teanc de şosete şi lenjerie din sertar şi trântindu-le în geanta cu Braden. Îi aud vorbind despre asta dincolo.

— Dar trebuie să faci orele alea de muncă în folosul comunităţii.

— N-ai să vezi.

Ia în mână colierul cu amulete, care stă încurcat pe noptieră, şi freacă lănţişorul de aur între degete, încercând să desfacă nodul.

— Dina zice că n-o să mă primească nimeni. Nu inspir încredere. Reuşeşte să descurce lănţişorul cu degetul mare, descâlcind porţiunile suprapuse. Nu-i nimic. Am auzit că nu-i aşa nasol la şcoala de corecţie. O să fie doar câteva luni, oricum.

— Dar... n-ai furat cartea aia.

Ţinând telefonul sprijinit de umăr, îşi pune lănţişorul, prinzându-l pe pipăite, şi se uită în oglinda de deasupra

dulapului. Are două dungi negre la ochi, ca jucătorii de fotbal american.

— Nu-i aşa, Molly?

Faza e că – de fapt a furat-o. Sau a încercat. Era romanul ei preferat, *Jane Eyre,* şi îşi dorea să-l aibă, să aibă exemplarul ei. La Librăria Sherman's din Bar Harbor nu aveau cartea şi i-a fost ruşine să-i ceară vânzătorului s-o comande. Dina nu era dispusă să-i dea un număr de card ca s-o comande online. Nu-şi dorise niciodată ceva aşa de tare. (Mă rog... de mult.) Şi s-a trezit la bibliotecă, îngenuncheată între rafturile de beletristică, cu trei exemplare ale romanului, două în ediţie broşată şi una cartonată, pe raftul din faţa ei. Deja împrumutase de două ori ediţia cartonată. A scos cele trei exemplare depe raft, cântărindu-le în mână. A pus ediţia cartonată la loc, lângă *Codul lui Da Vinci.* A pus la loc şi ediţia broşată mai nouă.

Exemplarul pe care şi l-a strecurat sub elasticul de la blugi era vechi şi uzat, cu paginile îngălbenite, cu pasaje subliniate cu creionul. Cotorul ieftin, prins cu lipici uscat, nu prea mai ţinea paginile laolaltă. Dacă ar fi fost pus în vânzare la bazarul anual, nimeni n-ar fi dat mai mult de zece cenţi pe el. Molly s-a gândit că nimeni n-avea să-i ducă lipsa. Aveau în stoc încă două ediţii, mai noi. Dar la bibliotecă se instalaseră recent benzi magnetice antifurt şi, cu câteva luni în urmă, patru voluntare, doamne la o anumită vârstă, care se dedicau cu entuziasm tuturor activităţilor de la biblioteca locală, petrecuseră mai multe săptămâni fixându-le pe coperţile tuturor cărţilor, o sută zece mii în total. Aşadar, când Molly ieşi din clădire în ziua aceea, trecând prin ceea ce nici măcar nu-şi dăduse seama că era un dispozitiv antifurt, se declanşă un ţârâit puternic, insistent, la auzul căruia bibliotecara-şefă, Susan LeBlanc, se năpusti asupra ei ca un uliu.

Molly îşi mărturisi imediat fapta – sau mai curând încercă să spună că avusese de gând să împrumute cartea. Dar Susan LeBlanc nu se lăsă păcălită.

— Pentru Dumnezeu, nu mă insulta cu minciuni, zise. Am stat cu ochii pe tine. Mă gândeam eu că pui ceva la cale.

Şi ce păcat că bănuielile i s-au confirmat! I-ar fi plăcut să fie surprinsă plăcut, măcar o dată.

— Of, naşpa. Pe bune? oftează Jack.

Uitându-se în oglindă, Molly îşi plimbă degetul peste amuletele de pe lănţişor. Nu prea-l mai poartă, dar, de fiecare dată când se întâmplă ceva şi ştie c-o va lua dinloc din nou, şi-l pune la gât. Şi-a cumpărat lănţişorul de la un magazin cu produse la preţ redus, Mardsen's, din Ellsworth, şi a pus pe el aceste trei amulete – un peşte *cloisonné,* albastru cu verde, un corb din cositor şi un urs brun minuscul – pe care tatăl ei i le-a dăruit când Molly a împlinit opt ani. Avea să moară câteva săptămâni mai târziu, după ce s-a dat cu maşina peste cap în timp ce mergea cu viteză pe autostrada I-95 într-o noapte cu polei. După moartea lui, mama ei, care n-avea decât douăzeci şi trei de ani, a intrat într-o fază autodistructivă din care nu şi-a mai revenit. Când Molly a împlinit nouă ani, locuia deja cu o nouă familie, iar mama ei era în închisoare. Amuletele sunt tot ce i-a rămas din viaţa ei de odinioară.

Jack e un tip de treabă. Dar se aştepta la asta. În cele din urmă, şi el, ca toţi ceilalţi – asistenţi sociali, profesori, asistenţi maternali –, se va sătura, se va simţi trădat, îşi va da seama că Molly nu merită atâtea bătăi de cap. Oricât de mult ar vrea să ţină la el, şi oricât de pricepută ar fi în a-l convinge, nu şi-a îngăduit niciodată s-o facă. Nu e vorba că se preface, nu tocmai, dar o parte din ea păstrează întotdeauna distanţa. A învăţat că îşi poate controla emoţiile imaginându-şi propria cavitate toracică sub forma unei cutii uriaşe cu lanţ şi lacăt. Deschide cutia, îndeasă în ea orice sentimente stinghere, greu de stăpânit, orice undă de regret sau speranţă rătăcită, şi o închide bine la loc.

Ralph a încercat şi el să vadă ce e mai bun în ea. E predispus la asta; vede binele chiar şi când acesta nu există. Şi, deşi o parte din Molly îi e recunoscătoare pentru încrederea pe care i-a acordat-o, e puţin circumspectă. Aproape că o preferă pe Dina, care nu se oboseşte să-şiascundă suspiciunile. E mai uşor să presupui că oamenii te vor surprinde neplăcut decât să fii dezamăgit când îţi dau plasă.

— *Jane Eyre*? întreabă Jack.

— Ce contează?

— Ţi-aş fi luat-o eu.

— Mda, mă rog.

Chiar şi după ce-a intrat în belea şi probabil că va fi alungată de-aici, ştie că nu l-ar fi rugat în veci pe Jack să-i cumpere

cartea. Dacă există ceva ce urăşte mai mult ca orice când vine vorba de condiţia de orfan e ideea că depinzi de oameni aproape necunoscuţi, că eşti vulnerabil în faţa capriciilor. S-a învăţat să nu aştepte nimic de la nimeni. Oamenii uită adesea de ziua ei de naştere; de sărbători toţi îşi amintesc de ea doar în treacăt. Trebuie să se descurce cu ce i se oferă şi ce i se oferă coincide rareori cu ce-a cerut.

— Tare căpoasă mai eşti, băga-mi-aş! exclamă Jack, ca şi cum i-ar ghici gândurile. Uite în ce belele te bagi.

Se aude o bătaie energică în uşă. Molly pune telefonul la piept şi vede cum apasă cineva pe clanţă. Asta-i încă o chestie – n-are broască la uşă, n-are niciun pic de intimitate.

Dina bagă capul pe uşă, strângând din buzele date cu ruj roz.

— Trebuie să stăm de vorbă.

— În regulă. Stai să termin de vorbit la telefon.

— Cu cine vorbeşti?

Molly şovăie. Chiar trebuie să-i spună? Oh, ce mama naibii!

— Cu Jack.

Dina se strâmbă.

— Grăbeşte-te. N-avem toată noaptea la dispoziţie.

— Vin imediat.

Molly aşteaptă, uitându-se lung la Dina până când aceasta dispare din prag, şi pune telefonul la loc la ureche.

— Gata, mă aşteaptă plutonul de execuţie.

— Nu, nu, ascultă, zice Jack. Mi-a venit o idee. E un pic cam... dementă.

— Ce idee? spune ea îmbufnată. Trebuie să închid.

— Am vorbit cu mama...

— Jack, pe bune? I-ai zis? Deja mă urăşte.

— Nu, stai, ascultă-mă până la capăt. Mai întâi, nu te urăşte. Şi doi, a vorbit cu doamna la care lucrează şi s-ar părea c-ai putea să faci munca în folosul comunităţii la ea.

— Poftim?

— Da.

— Dar... cum?

— Păi, ştii că maică-mea e menajera-dezastru.

Lui Molly îi place la nebunie cum spune el chestia asta – degajat, fără vreo nuanţă critică, de parcă ar declara că mama lui e stângace.

— Deci, femeia vrea să-şi pună în ordine ce are prin pod – cărţi şi hârtii vechi şi rahaturi de-astea, coşmarul absolut al maică-mii. Şi eu am venit cu ideea să te lase pe tine s-o faci. Pariez că ţi-ai face cu uşurinţă pedeapsa de cincizeci de ore acolo.

— Stai aşa – vrei să fac curăţenie în podul unei babe?

— Mda. Activitatea perfectă pentru tine, nu crezi? Haide, ştiu cât de obsedată eşti de ordine. Nu încerca s-o negi. Îţi ţii toate lucrurile aliniate pe rafturi. Toate hârtiile în mape. Şi nu-i aşa că-ţi ţii cărţile aranjate în ordine alfabetică?

— Ai observat chestia asta?

— Te cunosc mai bine decât crezi.

Molly trebuie să recunoască, oricât de bizar ar fi, că-i place să pună lucrurile în ordine. De fapt, cam e genul obsedat de ordine. Dat fiind că s-a mutat de atâtea ori de colo-colo, a învăţat să aibă grijă de puţinele lucruri pe care le are. Dar nu e sigură că e o idee bună. Să stea de una singură într-un pod cu miros de mucegai, umblând prin gunoaiele adunate de o babă?

Dar... având în vedere alternativa...

— Vrea să te cunoască, spune Jack.

— Cine?

— Vivian Daly. Bătrâna. Vrea să vii la...

— Un interviu. Trebuie să dau un interviu, asta vrei să spui.

— E o condiţie necesară. Te simţi în stare de asta?

— Am de ales?

— Sigur. Poţi să te duci la puşcărie.

— Molly! zbiară Dina, bătând în uşă. Vino-ncoace odată!

— Bine! îi strigă Molly. Bine, îi răspunde apoi lui Jack.

— Bine ce?

— Mă bag. O să vin s-o cunosc. Să dau un *interviu* cu ea.

— Super. Oh, şi... poate-ar fi cazul să te îmbraci în fustă sau ceva, ca să... ştii tu. Şi poate-ţi mai scoţi din cercei.

— Şi cercelul din nas?

— Îmi place la nebunie cercelul din nas. Dar...

— M-am prins.

— Doar la prima întâlnire.

— E în regulă. Uite – mulţam.

— Nu-mi mulţumi pentru un gest egoist, vine replica. Vreau doar să te mai am un pic prin preajmă.

Când Molly deschide uşa de la dormitor şi dă cu ochii de Dina şi Ralph, cu mutre încordate, panicate, zâmbeşte.

— Nu vă faceţi griji. Am găsit o metodă de a-mi face munca în folosul comunităţii.

Dina îi aruncă o privire lui Ralph, cu o expresie pe care Molly o recunoaşte, după ani întregi în care s-a învăţat să citească semnele pe chipurile părinţilor de împrumut.

— Dar vă înţeleg dacă vreţi să plec. O să găsesc eu altceva.

— Nu vrem să pleci, rosteşte Ralph, exact în momentul când Dina spune:

— Trebuie să stăm de vorbă.

Se uită lung unul la altul.

— Mă rog, spune Molly. E OK dacă nu merge aşa.

Şi, în clipa aceea, adoptând atitudinea de bravadă de la Jack, chiar e OK. Dacă nu merge, nu merge. Molly a descoperit demult că ea s-a confruntat deja cu mare parte din nenorocirile şi dezamăgirile cu care alţi oameni se întâlnesc de-a lungul unei vieţi. I-a murit tatăl. Maică-sa a luat-o pe câmpii. A fost plimbată de colo-colo şi respinsă de nenumărate ori. Şi, cu toate astea, respiră, doarme şi se dezvoltă. Se trezeşte în fiecare dimineaţă şi se îmbracă. Aşadar, când ea zice că e OK, vrea să spună, de fapt, că ştie cum poate supravieţui aproape oricărei încercări. Şi acum, pentru prima dată de când se ştie, are pe cineva care are grijă de ea. (Care-i faza cu el, pe bune?)

Spruce Harbor, Maine, 2011

Molly trage aer în piept. Casa e mai mare decât şi-a închipuit – un monolit alb, în stil victorian, cu arabescuri şi obloane negre. Chiorându-se la ea prin parbriz, observă că arată imaculat – nicio urmă de vopsea scorojită sau de mucegai, probabil c-a fost văruită recent. Fără îndoială că bătrâna are angajaţi care se îngrijesc constant de casă, o armată de albinuţe în slujba reginei.

E o dimineaţă caldă de aprilie. Pământul e cleios, de la zăpadă topită şi de la ploaie, dar azi e una dintre acele zile rare, blânde, care prevestesc o vară de vis. Cerul e de un albastru strălucitor, cu nori mari, pufoşi. Peste tot par să fi răsărit pâlcuri de brânduşe.

— OK, tocmai îi spune Jack, uite care-i treaba. E o doamnă cumsecade, dar cam scorţoasă. Ştii tu – nu e genul prea zâmbitor.

Parchează maşina şi-i strânge umărul.

— Dă din cap, zâmbeşte şi totul o să fie bine.

— Câţi ani ziceai că are? bombăne Molly.

E supărată pe ea însăşi că are emoţii. Cui îi pasă? Femeia nu e altceva decât un hârciog bătrâior care are nevoie de ajutor ca să scape de toate rahaturile adunate.Speră doar că n-or să fie chestii scârboase şi puturoase, ca în casele celor care adună compulsiv lucruri, pe care-i dau la televizor.

— Nu ştiu... e bătrână. Apropo, arăţi bine, adaugă Jack.

Molly se strâmbă. Poartă o bluză roz de la Lands' Endpe care i-a împrumutat-o Dina pentru această ocazie.

— Mai să nu te recunosc, a spus Dina sec când Molly a ieşit din cameră, cu bluza pe ea. Arăţi atât de... feminin.

La rugămintea lui Jack, şi-a scos inelul din nas şi şi-a lăsat doar doi cerceluşi în fiecare ureche. A dedicat mai mult timp ca de obicei şi machiajului – aplicând fondul de ten până a obţinut o nuanţă mai degrabă palidă decât fantomatică, şi lăsând-o mai moale cu creionul dermatograf. Şi-a cumpărat chiar şi un ruj roz de la magazin – Maybelline Wet Shine Lip Color, nuanţa

„Mauvelous”[2], un nume care-o face să se strice de râs. Şi-a scos sumedenia de inele care nu valorează mai nimic şi poartă lănţişorul cu amuletele de la tatăl ei în locul colecţiei obişnuite de cruciuliţe şi cranii de argint. Părul ei e tot negru, cu câte o şuviţă albă de-o parte şi de alta a feţei, şi unghiile-i sunt tot negre – dar se vede că s-a străduit să arate, spre a o cita pe Dina, „mai a om normal”.

După ce Jack i-a servit pasa cu „Ave Maria”[3] – sau „Ave Molly”, cum i-a zis el –, Dina a acceptat, în silă, să-i mai dea o şansă.

— Să faci curăţenie în podul unei babe? a pufnit dispreţuitoare. Cum să nu... Eu zic c-o să rezişti o săptămână.

Molly nu se aşteptase la un vot de încredere din partea Dinei, dar are şi ea oareşce îndoieli. Chiar o să-şi dedice cincizeci de ore din viaţă unei văduve excentrice, stând într-un pod unde trage curentul şi luând la mână cutii pline de molii, acarieni şi Dumnezeu ştie ce alte gângănii? La şcoala de corecţie şi-ar petrece acelaşi interval de timp făcând terapie de grup (mereu instructivă) şi uitându-se la *The View*[4]. Ar fi şi alte fete care să-i ţină companie. Aşa, în schimb, o să aibă parte de Dina acasă şi de bătrâna asta aici, cu ochii pe ea ca o soacră.

Molly se uită la ceas. Au ajuns cu cinci minute mai devreme, mulţumită lui Jack, care-a zorit-o să plece mai repede.

— Ţine minte: uită-te în ochii ei, îi spune. Şi neapărat să-i zâmbeşti.

— Eşti aşa o *cloşcă*!

— Ştii care-i problema ta?

— Că iubitul meu se comportă ca o cloşcă?

— Nu. Problema ta e că nu pari să-ţi dai seama că e fundul tău în joc.

— În joc? Ce joc?

Molly se uită în jur, foindu-se pe scaun.

— Ascultă.

Jack îşi freacă bărbia.

---

[2] Joc de cuvinte intraductibil, o combinație între „mauve” (mov) și termenul „marvellous” (minunat). (*N.t.*)

[3] Un tip de pasă lungă din fotbalul american, la care se recurge în disperare de cauză, fără prea mari șanse de succes. (*N.t.*)

[4] Emisiune americană, prezentată de Rosie Perez și Nicolle Wallace. (*N.t.*)

— Maică-mea nu i-a spus lui Vivian de faza cu şcoala de corecţie şi toate cele. Din câte ştie ea, faci un proiect pentru şcoală, legat de munca în folosul comunităţii.

— Aşadar nu ştie despre antecedentele mele penale? Ce fraieră.

— *Aydiablo,* exclamă el, deschizând portiera şi coborând.

— Intri şi tu cu mine?

El trânteşte portiera, apoi dă roată maşinii şi-i deschide uşa din dreapta.

— Nu. Te conduc până la intrare.

— Oh, ce cavaler.

Coboară din maşină.

— Sau n-ai încredere în mine că n-o să dau bir cu fugiţii?

— Sincer, ambele.

•

Molly şovăie dinaintea uşii masive din lemn de nuc, cu inelul ei mare de alamă. Se întoarce să se uite la Jack, care s-a urcat deja la loc în maşină, cu căştile la urechi, şi caută în torpedou, acolo unde ţine, după cum ştie Molly, o colecţie uzată de povestiri de Junot Díaz. Stă dreaptă, trăgând de umeri, îşi dă părul după urechi, îşi face de lucru cu gulerul de la bluză (Când a purtat ultima dată o bluză cu guler? O zgardă, mai degrabă), şi bate cu inelul în uşă. Niciun răspuns. Bate din nou, un pic mai tare. Apoi observă o sonerie în stânga uşii şi apasă pe buton. Se aude o melodie stridentă dinăuntru şi, în câteva secunde, o vede pe mama lui Jack, Terry, venind zorită spre ea, cu o expresie îngrijorată. Întotdeauna e deconcertant să vadă ochii mari, căprui, ai lui Jack pe faţa latră, cu trăsături delicate, a maică-sii.

Deşi Jack a asigurat-o că maică-sa e de partea lor – „Proiectul ăla afurisit cu podul îi stă pe creier de nu ştiu când, nici nu-ţi închipui” –, Molly ştie că în realitate e ceva mai complicat. Terry îşi adoră unicul fiu şi ar face aproape orice spre a-l face fericit. Oricât de mult şi-ar dori Jack să creadă că Terry e perfect de acord cu planul ăsta, Molly ştie că a fost luată pe sus.

Când Terry îi deschide, o măsoară din cap până-n picioare.

— Hm, arăţi binişor când îţi dai silinţa.

— Mulţumesc. Cred, mormăie Molly.

Nu-şi dă seama dacă ţinuta lui Terry e o uniformă sau e pur şi simplu atât de plicticoasă, încât ar putea trece drept una:

pantaloni negri, pantofi negri, greoi, cu tălpi de cauciuc, un tricou portocaliu cu o croială austeră.

Molly se ţine după ea de-a lungul unui hol pe care sunt înşirate tablouri în ulei şi gravuri cu rame aurite, cu un covor persan care-i estompează sunetul paşilor. La capătul holului e o uşă închisă.

Terry lipeşte urechea de uşă o clipă şi bate încetişor.

— Vivian?

Crapă uşa.

— A venit fata. Molly Ayer. Da, bine.

Deschide larg uşa, dezvăluind o cameră de zi mare, însorită, cu ferestre cu vedere la ocean, încărcată cu biblioteci cât peretele şi mobilier de epocă. O bătrână îmbrăcată într-un pulover de caşmir negru, cu guler rotund, e aşezată lângă fereastra în bovindou, într-un fotoliu roşu, decolorat, ţinându-şi mâinile străbătute de vinişoare în poală şi un pled de lână ecosez peste genunchi.

Când ajung în faţa ei, Terry spune:

— Molly, ţi-o prezint pe doamna Daly.

— Bună ziua, spune Molly, întinzându-i mâna cum a învăţat-o tatăl ei.

— Bună!

Mâna bătrânei e rece şi uscată în mâna ei. E o femeie slăbuţă, cu un aer vioi, cu nasul îngust şi ochi căprui, pătrunzători, ageri şi strălucitori ca ai unei păsări. Are o piele fină, aproape translucidă, şi părul ei cărunt, ondulat, e prins într-un coc la ceafă. Are chipul presărat de pistrui – sau să fie semne datorate vârstei? Mâinile îi suntacoperite de o hartă topografică de vinişoare, care urcă de-a lungul încheieturilor, şi are zeci de riduri minuscule în jurul ochilor. Îi aminteşte lui Molly de călugăriţele de la şcoala catolică la care a mers pentru scurt timp în Augusta (un scurt popas cu o familie adoptivă cu care nu s-a potrivit), care păreau foarte bătrâne în unele privinţe şi de o tinereţe stranie în altele. Ca şi călugăriţele, femeia are un aer oarecum autoritar, ca şi cum e obişnuită să i se facă pe plac. Şi de ce n-ar fi aşa? – se gândeşte Molly. Chiar *e* obişnuită să i se facă pe plac.

— Bine. Sunt în bucătărie dacă ai nevoie de mine, spune Terry şi se face nevăzută pe altă uşă.

Bătrâna se apleacă spre Molly, cu o undă de încruntare pe chip.

— Cum naiba obţii efectul ăla? Dunga ca de scons, zice, ducându-şi mâna la tâmplă.

— Hm...

Molly e luată prin surprindere; nimeni n-a mai întrebat-o asta până acum.

— E o combinaţie de oxidant şi vopsea.

— Unde ai învăţat s-o faci?

— Am văzut un videoclip pe YouTube.

— YouTube?

— Pe internet.

— Ah. Îşi ridică bărbia. Pe computer. Sunt prea bătrână ca să mă apuc de mofturi de-astea.

— Nu cred că-l puteţi numi un moft dacă a schimbat modul nostru de viaţă, spune Molly, apoi zâmbeşte spăsită, realizând că deja şi-a contrazis potenţialul angajator.

— Pe al meu nu, spune bătrâna. Probabil că-ţi ia destul de mult timp.

— Ce anume?

— Să-ţi faci chestia aia la păr.

— Oh. Nu-i aşa greu. O fac de ceva vreme deja.

— Care-i culoarea ta naturală, dacă nu te superi că te întreb?

— Nu mă supăr. E şaten-închis.

— Ei bine, culoarea mea naturală e roşcat.

Lui Molly îi ia o clipă să-şi dea seama că a făcut o glumă pe seama faptului c-a încărunţit.

— Îmi place ce v-aţi făcut la el, îi dă replica. Vă stă bine.

Bătrâna încuviinţează şi se reazemă de spătarul fotoliului. Pare încântată. Molly simte cum i se risipeşte o parte din încordarea din umeri.

— Iartă-mi lipsa de politeţe, dar la vârsta mea n-are rost s-o iei pe după cireş. Ai un aspect destul de aparte. Eşti una dintre acei... cum le spune, gotici?

Molly nu-şi poate reţine zâmbetul.

— Oarecum.

— Bănuiesc că bluza e împrumutată.

— Ăă...

— Nu era nevoie să te oboseşti. Nu ţi se potriveşte.

Îi face semn lui Molly să se aşeze în faţa ei.

— Poţi să-mi spui Vivian. Niciodată nu mi-a plăcut când mi se spune doamna Daly. Soţul meu a murit, ştii.

— Îmi pare rău.

— N-ai de ce. A murit acum opt ani. Oricum, am nouăzeci şi unu de ani. Mulţi dintre cunoscuţii mei nu mai trăiesc.

Molly nu prea ştie cum să reacţioneze la asta – parcă răspunsul politicos e să le spui oamenilor că nu-şi arată vârsta, nu? N-ar fi ghicit că femeia are nouăzeci şi unu de ani, dar nu prea are termen de comparaţie. Părinţiitatălui ei au murit pe când el era tânăr; părinţii mamei ei n-au fost căsătoriţi şi nu şi-a cunoscut niciodată bunicul. Singurul bunic pe care şi-l aminteşte, mama mamei, a murit de cancer pe când ea avea trei ani.

— Terry mi-a spus că trăieşti cu o familie adoptivă, spune Vivian. Eşti orfană?

— Mama trăieşte, dar... da, mă consider orfană.

— Însă, tehnic, nu eşti.

— Cred că, dacă n-ai părinţi care să aibă grijă de tine, atunci te poţi considera ce vrei tu.

Vivian o priveşte îndelung, ca şi cum ar reflecta asupra spuselor ei.

— Cam aşa, da, spune. Povesteşte-mi despre tine, atunci.

Molly a trăit toată viaţa în Maine. Nici măcar n-atrecut frontiera într-un alt stat. Îşi aminteşte frânturi din copilăria petrecută în Indian Island[5], înainte de a ajunge la orfelinat: rulota cu pereţi gri în care trăia cu părinţii ei, centrul comunitar cu camionete parcate peste tot în jur, Sockalexis Bingo Palace şi Biserica St. Anne. Îşi aminteşte o păpuşă indiană din ştiulete de porumb, cu părul negru, în costum tradiţional, pe care o ţinea pe un raft în camera ei – deşi îi plăceau mai mult păpuşile Barbie donate de asociaţii caritabile şi împărţite la centrul comunitar de Crăciun. Nu erau niciodată modelele populare, desigur – niciodată Cenuşăreasa sau Barbie Miss, ci modele stinghere, bizare, pe care cei interesaţi de chilipiruri le prindeau la reduceri: Barbie cu Maşină de Epocă, Barbie din Junglă. Nu conta. Oricât de ciudată ar fi fost costumaţia lui Barbie, trăsăturile ei rămâneau neschimbate: picioarele nefirescde

[5] Numele sub care e cunoscută Rezervația pentru Nativii din Tribul Penobscot, din Maine. (*N.t.*)

lungi, perfecte pentru pantofi cu toc cui, balcoanele cât casa, abdomenul plat, nasul în vânt şi părul din plastic lucios...

Dar Vivian nu vrea să audă chestii de-astea. De unde să înceapă? Ce să dezvăluie? Asta-i problema. Nu-i o poveste fericită, şi Molly a învăţat din experienţă că oamenii se oripilează, n-o cred sau, mai rău, o compătimesc. Aşa că s-a învăţat să spună o variantă prescurtată.

— Păi, spune, am sânge de indian Penobscot din partea tatei. Când eram mică, trăiam într-o rezervaţie în apropiere de Old Town[6].

— Ah. Deci de-aici faza cu părul negru şi machiajul tribal.

Molly e şocată. N-a făcut niciodată legătura – oare aşa să fie?

La un moment dat prin clasa a opta, în decursul unui an deosebit de greu – o familie adoptivă în care se zbiera de nervi, fraţi vitregi geloşi, o gaşcă de fete răutăcioase la şcoală –, şi-a cumpărat o cutie de vopsea cu efect rapid de la L'Oreal şi un creion de ochi negru Cover Girl şi şi-a creat o nouă imagine în baia de-acasă. O prietenă care lucra la Claire's la mall i-a făcut piercingurile în week-end-ul următor – un şir de găuri în fiecare ureche, urcând de-a lungul cartilajului, o ţintă în nas şi un inel în sprânceană (deşi acesta n-a rezistat; s-a infectat la scurt timp şi a trebuit scos, lăsând în urmă o cicatrice fină ca pânza de păianjen). Piercingurile au fost picătura care a umplut paharul, în urma căreia a zburat din acea familie adoptivă. Misiune îndeplinită.

Molly îşi continuă povestea – despre faptul că tatăl ei a murit, mama ei n-a mai putut avea grijă de ea, şi cum a sfârşit în casa lui Ralph şi a Dinei.

— Aşadar, Terry zice că ţi s-a alocat un soi de proiect legat de munca în folosul comunităţii. Şi a venit cu ideea genială să mă ajuţi să-mi fac curăţenie în pod, spune Vivian. Nu pare o ofertă prea avantajoasă pentru tine, dar ce ştiu eu?

— Nu ştiu dacă mă credeţi sau nu, dar sunt oarecum obsedată de ordine. Îmi place să pun lucrurile pe categorii.

— Atunci eşti şi mai ciudată decât pari.

Vivian se reazemă de spătarul fotoliului şi-şi împleteşte degetele.

[6] Oraș situat în provincia Penobscot, în partea de vest a statului Maine. (*N.t.*)

— O să-ţi spun ceva. Conform definiţiei tale, şi eu am rămas orfană, cam la aceeaşi vârstă. Aşadar avem lucrul ăsta în comun.

Molly nu e sigură cum să reacţioneze. Oare Vivian vrea ca ea să-i ceară detalii sau doar îi împărtăşeşte acest lucru? E greu de spus.

— Părinţii tăi... – întreabă timid – n-au avut grijă de tine?

— Au încercat. A avut loc un incendiu...

Vivian ridică din umeri.

— E-aşa de mult de-atunci, aproape c-am uitat. Acum – când ai vrea să începi?

New York, 1929

Maisie a fost prima care a simţit. Nu se mai oprea din plâns. De când împlinise o lună, după ce mama s-a îmbolnăvit, Maisie începuse să doarmă cu mine pe patul meu îngust din cămăruţa fără ferestre pe care o împărţeam cu fraţii noştri. Era atât de beznă acolo, încât m-am întrebat, ca de atâtea ori până atunci, dacă aşa se simte un orb – ca şi cum ar fi înconjurat de vid. De-abia dacă desluşeam, sau poate doar intuiam, siluetele băieţilor, foindu-se în somn: Dominick şi James, gemenii de şase ani, îngrămădiţi unul în celălalt să se încălzească, pe un cadru de saltea întins pe podea.

Stând în pat, cu spatele rezemat de perete, o ţineam pe Maisie cum îmi arătase mama, cuibărită pe umărul meu.

Am încercat tot ce mi-a trecut prin cap ca s-o liniştesc, toate metodele care funcţionaseră înainte: s-o mângâi pe spate, să-mi plimb două degete de-a lungul nasului ei, să-i fredonez încet la ureche cântecul preferat al tatei, *My Singing Bird*[7]:

Am auzit mierla cântând,
Sturzul şi câneparul la fereastră,
Dar niciuna n-are viersul mai dulce
Decât tine, pasărea mea măiastră.

Dar ea zbiera şi mai tare, cu trupuşorul scuturat de spasme.

Maisie avea un an şi jumătate, dar nu cântărea mai mult ca o bocceluţă de cârpe. La doar câteva săptămâni după naşterea ei, mama a căzut la pat cu febră şi n-a mai putut s-o alăpteze, aşa că o hrăneam cu apă călduţă, îndulcită, terci de ovăz gătit la foc mic şi lapte când aveam bani să-i luăm. Eram slabi cu toţii. Mâncarea era pe sponci; zile de-a rândul n-aveam parte decât de cartofi tari ca talpa, fierţi într-o zeamă subţire. Mama nu se omorâse cu gătitul nici când era sănătoasă tun şi, în unele zile, nici nu-şi dădea osteneala. Până să învăţ să gătesc, s-a întâmplat nu o dată să mâncăm cartofi cruzi adunaţi de la gunoi.

[7] Cântec popular irlandez. (*N.t.*)

Trecuseră doi ani de când ne lăsaserăm în urmă căminul de pe coasta de vest a Irlandei. Am dus o viaţă grea şi-acolo; tata a avut şi-a pierdut o mulţime de slujbe, din care oricum nu ne puteam întreţine. Locuiam într-o căsuţă neîncălzită din piatră, într-un sătuc din Comitatul Galway, numit Kinvara. Peste tot în jurul nostru lumea pleca spre America: auzeam poveşti despre portocale cât cartofii de copt, lanuri de grâne unduindu-se sub cerul însorit, case curate şi uscate din cherestea, cu baie în casă şi curent electric. Slujbe din belşug ca fructele în copaci, într-un ultim gest de generozitate faţă de noi – sau poate spre a scăpa de povara preocupării constante –, părinţii şi surorile tatei au pus mână de la mână să ne acopere prețul călătoriei peste ocean pentru noi cinci şi, într-o zi caldă de primăvară, ne-am îmbarcat pe *Agnes Pauline,* cu destinaţia Ellis Island. Singura legătură pe care o aveam cu viitorul era un nume mâzgălit pe un petic de hârtie pe care tata şi l-a îndesat în buzunarul de la cămaşă în timp ce ne urcam pe vas: numele unui om care emigrase cu zece ani în urmă şi acum, după spusele rudelor lui din Kinvara, avea un local respectabil în New York.

Deşi trăisem de când ne ştiam într-un sat de pe malul mării, niciunul dintre noi nu călătorise vreodată cu barca şi cu atât mai puţin cu un vapor care să traverseze oceanul. Cu excepţia fratelui meu Dom, care era vânjos ca un taur, am avut cu toţii rău de mare cam tot drumul. A fost şi mai greu pentru mama, care a descoperit pe vapor că aştepta iarăşi un copil şi vomita aproape orice. Cu toate astea, cum stăteam pe puntea inferioară, în pragul cabinelor noastre întunecate şi înghesuite de la clasa a patra, uitându-mă la apa uleioasă brăzdată de *Agnes Pauline,* m-am înviorat brusc. De bună seamă, mi-am zis, aveam să ne găsim un rost în America.

În dimineaţa în care am ajuns la New York era aşa de înnorat şi ceaţă în port, încât, deşi eu şi fraţii mei stăteam rezemaţi de balustradă, chiorându-ne prin bură, de-abia dacă am întrezărit silueta fantomatică a Statuii Libertăţii nu departe de chei. Am fost mânaţi înspre cozile kilometrice ca să fim verificaţi, interogaţi şi să ni se pună ştampila pe hârtii şi apoi ni s-a dat drumul printre sute de alţi imigranţi, vorbind în limbi ce-mi aminteau de hărmălaia animalelor de curte.

Nu se vedea nici urmă de lanuri unduitoare de grâne, nicio portocală uriaşă. Am luat feribotul spre insula Manhattan şi am

mers pe jos pe străzi, eu şi mamacocoşate de greutatea bagajelor, gemenii văicărindu-se să fie luaţi în braţe, tata cu câte o valiză sub fiecare braţ, ţinând într-o mână o hartă şi în cealaltă bileţelul mototolit pe care mama mâzgălise, cu scrisul ei puchinos, „Mark Flannery, The Irish Rose, strada Delancey”. După ce ne-am rătăcit de mai multe ori, tata a abandonat harta şi a început să întrebe oamenii de pe stradă. Nu o dată s-a întâmplat ca aceştia să ne întoarcă spatele fără să ne răspundă; un om a scuipat în faţa noastră, cu o grimasă de dezgust. Dar într-un final am găsit localul – o cârciumă irlandeză la fel de prăpădită ca birturile cele mai sordide de pe străduţele lăturalnice din Galway.

Eu cu mama şi băieţii am aşteptat pe trotuar cât a stat tata înăuntru. Ploaia se oprise; din asfaltul ud se ridicau aburi în aerul umed. Stăteam încremeniţi în hainele noastre ude, care înţepeniseră pe noi de la transpiraţie şi tot jegul adunat, scărpinându-ne capetele acoperite de răni (de la păduchii de pe vapor, la fel de răspândiţi ca răul de mare), cu băşici la picioare de la pantofii noi pe care ni-i cumpărase buna înainte de plecare, dar pe care mama nu ne lăsase să-i purtăm înainte să păşim pe pământ american – şi ne întrebam în ce ne băgaserăm. În afara acestei imitaţii jalnice a unei crâşme irlandeze care ne stătea dinainte, nimic din această ţară nouă nu semăna câtuşi de puţin cu lumea pe care o cunoşteam.

Mark Flannery primise o scrisoare de la sora lui şi ne aştepta. L-a angajat pe tata ca spălător de vase şi ne-a condus într-un cartier cum nu mai văzusem vreodată – clădiri înalte de cărămidă înghesuite pe străduţe înguste, pline de oameni. Ştia că închiriază cineva un apartament cu zece dolari pe lună, la etajul trei al unui bloc mizer cu cinci etaje de pe strada Elizabeth. După ce ne-a lăsat lauşă, l-am urmat pe proprietarul polonez, domnul Kaminski, de-a lungul holului acoperit de gresie, pe scări, târând bagajele după noi prin beznă şi zăpuşeală, în timp ce el ne ţinea o predică despre curăţenie, bună-cuviinţă şi hărnicie, virtuţi de care în mod vădit bănuia c-am fi lipsiţi.

— Eu n-am nimic cu irlandezii, cu condiţia să nu intraţi în belele, ne-a spus cu vocea lui răsunătoare.

Uitându-mă cu coada ochiului la tata, am observat o expresie pe care n-o mai văzusem până atunci, dar pe care am înţeles-o

pe dată: şocul de-a realiza că aici, în acest loc străin, va fi judecat aspru de îndată ce deschide gura.

Proprietarul ne-a prezentat noua noastră casă, un apartament stil vagon: fiecare cameră dădea în alta, ca vagoanele de tren. La un capăt era dormitorul minuscul al părinţilor mei, cu o fereastră cu vedere spre spatele altei clădiri; după el venea camera pe care o împărţeam eu cu băieţii şi cu Maisie, apoi bucătăria şi salonul din faţă, cu două geamuri care dădeau spre strada aglomerată. Domnul Kaminski a tras de un lanţ care atârna de tavanul de metal al bucătăriei şi un bec s-a aprins licărind, aruncând o lumină chioară peste o masă din lemn zgâriată, o chiuvetă mică, pătată, cu un robinet de la care curgea apă rece, şi un aragaz. În hol, vizavi de uşa apartamentului, era o baie pe care o împărţeam cu vecinii noştri – un cuplu de nemţi pe nume Schatzman, care n-aveau copii, ne-a spus proprietarul.

— Nu fac găligie, ceea ce aştept şi de la voi, a zis, încruntându-se când fraţii mei, care nu mai aveau stare, începuseră să se joace şi să se îmbrâncească în ciuda aerului de dezaprobare al proprietarului, a căldurii sufocante, a camerelor întunecoase şia avalanşei de sunete neobişnuite, cu totul atipice pentru cineva crescut la ţară, am simţit un nou val de speranţă. În timp ce mă uitam în jur la cele patru camere, chiar părea că o luăm de la capăt, lăsând în urmă traiul anevoios, plin de greutăţi, din Kinvara: umezeala care-ţi pătrundea până în măduva oaselor, casa prăpădită, înghesuită, patima tatei pentru băutură – de asta am pomenit? – care punea în pericol orice câştig, cât de mic. Aici, tatei i se promisese o slujbă. Dacă trăgeam de un lanţ, se aprindea lumina; dacă răsuceam un robinet, aveam apă curentă. Chiar peste drum, într-un hol uscat, aveam o toaletă şi cadă. Oricât de modeste ar fi fost condiţiile, aceasta era şansa noastră la un nou început.

Nu ştiu în ce măsură amintirile mele despre acea perioadă sunt afectate de vârsta mea de-acum şi cât sunt rodul vârstei mele de-atunci – şapte ani când am plecat din Kinvara, nouă ani în noaptea când Maisie nu se mai oprea din plâns, în noaptea aceea care mi-a schimbat pe veci cursul vieţii, mai mult chiar decât plecarea din Irlanda. Plânsul ei mă urmăreşte şi acum, după optzeci şi doi de ani. Oh, dacă aş fi fost mai atentă la

motivul pentru care plângea în loc să încerc pur şi simplu s-o liniştesc. De-aş fi fost mai atentă.

Îmi era atât de teamă că viaţa noastră se va destrăma din nou, încât am încercat să ignor lucrurile care mă speriau cel mai tare: idila neîntreruptă a tatei cu băutura, care n-a fost afectată de mutarea într-o altă ţară; melancolia şi furiile mamei; certurile neîncetate dintre ei. Îmi doream ca totul să fie bine. Am strâns-o pe Maisie la piept şi i-am şoptit la ureche – *„dar niciuna n-are viersul mai dulce /decât tine, pasărea mea măiastră*" –, încercând-o fac să tacă. Când s-a oprit în sfârşit din plâns, am fost uşurată, fără a înţelege că Maisie era precum canarul dintr-o mină, care ne avertiza de pericol, dar era prea târziu.

New York, 1929

La trei zile după incendiu, domnul Schatzman mă trezeşte din somn pentru a-mi spune că el şi doamna Schatzman au găsit soluţia perfectă (da, chiar aşa zice, „perfectă”, *pehr-fektă,* cu accentul lui german; descopăr, în acel moment, puterea cumplită a superlativelor). Mă vor duce la Societatea pentru Ajutorarea Copiilor, un loc unde lucrează asistenţi sociali amabili, care le asigură copiilor din grija lor un adăpost şi hrană.

— Nu pot să plec, spun. Mama va avea nevoie de mine când iese din spital.

Ştiu că tata şi fraţii mei au murit. I-am văzut în hol, acoperiţi cu cearşafuri. Dar mama a fost luată pe o targă şi am văzut-o pe Maisie mişcându-se, scâncind, în braţele unui bărbat în uniformă care ieşise cu ea în hol.

Domnul Schatzman clatină din cap.

— N-o să se mai întoarcă.

— Dar Maisie, atunci...

— Sora ta, Margaret, n-a supravieţuit, spune, întorcându-mi spatele.

Mama şi tata, doi fraţi şi o soră pe care-o iubeam ca pe mine însămi – nu există cuvinte care să exprimepierderea pe care am suferit-o. Şi, chiar dacă aş găsi cuvinte spre a descrie ce simt, n-am cui le spune. Singurii oameni cu care aveam vreo legătură pe lume – în lumea asta nouă – s-au dus.

În noaptea incendiului, în noaptea când m-au luat la ei, am auzit-o pe doamna Schatzman prin uşa de la dormitor, vorbind cu soţul ei, bătându-şi capul ce să facă în privinţa mea.

— N-am cerut chestia asta, a şuierat ea, atât de desluşit ca şi cum aş fi fost în aceeaşi cameră. Irlandezii ăştia! Prea mulţi copii într-un loc prea mic. E de mirare doar că nu se întâmplă mai des aşa ceva.

În timp ce ascultam prin perete, am simţit cum se deschide un gol în mine. *„N-am cerut chestia asta*.” Cu doar câteva ore în urmă, tata venise de la slujba lui de la bar şi se schimbase, cum făcea întotdeauna după muncă, scuturându-se de un rând de mirosuri acre cu fiecare strat. Mama cârpea un morman de

haine pe care le luase la cusut ca să mai facă un ban. Dominick curăţa cartofi. James se juca într-un colţ. Eu desenam pe o foaie cu Maisie, o învăţam alfabetul, simţind greutatea trupuşorului ei cald ca o buiotă în poală şi degeţelele ei lipicioase în păr.

Încerc să uit oroarea celor petrecute. Sau poate că să „uit” nu e cuvântul potrivit. Cum aş putea uita? Şi totuşi, cum pot merge înainte, cum pot face un pas, fără a înăbuşi deznădejdea pe care o simt? Când închid ochii, aud ţipetele lui Maisie şi strigătele mamei, simt mirosul înţepător de fum, simt văpaia focului pe piele şi mă ridic în capul oaselor pe salteaua de paie din salonul soţilor Schatzman, scăldată în sudori reci.

Părinţii mamei au murit, fraţii ei sunt în Europa, au plecat unul după altul şi s-au înrolat, şi nu ştiu cumaş putea să-i găsesc. Dar îmi dau seama, şi-i spun domnului Schatzman, că cineva ar putea încerca să ia legătura cu bunica din partea tatei şi cu sora lui, rămase în Irlanda, deşi n-am ţinut legătura cu ele de când am ajuns în ţara asta. N-am văzut niciodată vreo scrisoare de la buna, nici nu l-am văzut pe tata scriindu-i vreodată. Viaţa noastră din New York era atât de sumbră şi trăiam atât de precar, încât mă îndoiesc că tata şi-ar fi dorit să împărtăşească prea multe despre asta. Nu ştiu mai nimic în afară de numele satului şi numele de familie al tatei – deşi poate că aceste informaţii ar fi de-ajuns.

Dar domnul Schatzman se încruntă şi scutură din cap, şi atunci realizez cât de singură sunt de fapt. Nu există niciun adult pe ţărmul ăsta al Atlanticului care are vreun motiv să se preocupe de mine, nu există nimeni care să mă îndrume spre vreun vapor sau să acopere costul călătoriei. Sunt o povară pentru societate şi nimeni nu se simte responsabil pentru mine.

•

— Hei, tu – irlandezo! Treci încoace!

O femeie slabă cu o faţă acră şi cu o bonetă albă pe cap îmi face semn să mă apropii. Probabil că ştie că sunt irlandeză din actele pe care le-a completat domnul Schatzman când m-a adus la Societatea pentru Ajutorarea Copiilor acum câteva săptămâni – sau poate că e din cauza accentului meu, bolovănos ca turba.

— Hm, spune, încreţind din buze, când mă opresc în faţa ei. Roşcovană.

— Ghinion, spune femeia rotofeie de lângă ea, apoi oftează. Şi mai e şi pistruiată. Ca şi cum n-ar fi îndeajuns de greu s-o mai ia cineva la vârsta ei.

Slăbănoaga îşi umezeşte degetul mare şi-mi ridică părul de pe frunte.

— Nu vrei să-i sperii, nu-i aşa? Trebuie să-ţi ţii părul strâns. Dacă eşti îngrijită şi bine-crescută, poate că n-or să se pripească toţi cu concluziile.

Îmi încheie nasturii de la mâneci şi, când se apleacă să-mi lege din nou şireturile de la pantofii negri, mă izbeşte un miros de mucegai, venind dinspre boneta ei.

— E esenţial să arăţi prezentabil. Genul de fată pe care o femeie ar vrea s-o ia în casă. Curată şi cu un limbaj îngrijit. Dar nu prea...

Îi arată o privire celeilalte.

— Nu prea cum? întreb.

— Unor femei nu le place ideea că o fată frumuşică stă în aceeaşi casă cu ele, zice. Nu c-ai fi... Dar chiar şi-aşa.

Arată spre lănţişorul meu.

— Ce-i aia?

Duc mâna la cruciuliţa celtică de Claddagh[8] pe care o port de când aveam şase ani, urmând conturul în relief al inimii de pe ea.

— O cruciuliţă irlandeză.

— N-ai voie să iei suveniruri cu tine în tren.

Inima îmi bate aşa tare că mă tem că se aude.

— A fost a bunicii mele.

Cele două femei se uită lung la cruce şi le văd şovăind, încercând să se hotărască ce să facă.

— Mi-a dăruit-o în Irlanda, înainte să venim încoace. E... e singurul lucru care mi-a mai rămas.

E adevărat ce spun, dar e la fel de adevărat că o spun pentru că mă gândesc că aşa le voi înduioşa. Şi reuşesc.

•

Auzim trenul înainte să-l vedem. Un vâjâit înfundat, o vibraţie pe care-o simţim în tălpi, un şuierat răguşit, mai slab la început, care creşte în intensitate odată cu apropierea trenului. Ne sucim

[8] O bijuterie tipic irlandeză, asemănătoare crucii celtice tradiționale, dar împodobită cu un inel de Claddagh, reprezentând două mâini ce țin o inimă stilizată, cu o coroană deasupra. (*N.t.*)

gâturile uitându-ne spre capătul liniei (în timp ce una dintre binefăcătoarele noastre, doamna Scatcherd, strigă cu vocea ei piţigăiată, „Co-pii! Co-pii, la locurile voastre!”), şi deodată iată-l: o locomotivă neagră care vine ameninţător spre noi, întunecând peronul, scoţând un nor de abur, cu un şuierat ca gâfâitul unui animal uriaş.

Sunt cu un grup de douăzeci de copii, de toate vârstele. Suntem cu toţii scrobiţi, în haine de căpătat, fetele în rochii cu şorţuleţe albe şi ciorapi groşi, băieţii în pantalonaşi care se încheie sub genunchi, cămăşi albe, cravate şi haine groase de lână. E o zi de octombrie neobişnuit de caldă, de vară indiană, cum i-a spus doamna Scatcherd, şi asudăm cu toţii pe peron. Îmi simt părul umed pe ceafă, iar şorţul stă ţeapăn pe mine şi mă jenează. Într-o mână ţin o valijoară maro care conţine tot ce am pe lume, în afara cruciuliţei, toate căpătate de curând: o biblie, două rânduri de ţoale, o pălărie, o haină neagră cu câteva numere prea mică şi o pereche de pantofi. În interiorul hainei o voluntară a Societăţii pentru Ajutorare mi-a brodat numele: Niamh Power.

Da, Niamh. Pronunţat „Neev”. Un nume destul de comun în Comitatul Galway, nu foarte neobişnuit nici în blocurile în care stau cu chirie irlandezii din New York, dar unul care cu siguranţă nu va fi bine primit în niciunul dintre locurile unde ne va purta trenul.

Doamna care mi-a cusut numele acum câteva zile a ţâţâit.

— Sper că nu eşti prea ataşată de numele ăsta, domnişorico, pentru că, te asigur, dacă ai noroc să fii aleasă, noii tăi părinţi ţi-l vor schimba într-o clipită.

„Niamh a mea”, obişnuia să-mi zică tata. Dar nu sunt aşa de ataşată de nume. Ştiu că e greu de pronunţat, străin, dezagreabil pentru cei care nu-l înţeleg – o combinaţie bizară de consoane disonante.

Nimeni nu mă compătimeşte pentru că mi-am pierdut familia. Fiecare dintre noi are propria lui poveste tristă; altfel n-am fi aici. Sentimentul general e că e mai bine să nu vorbim despre trecut, că uitarea ne va aduce cel mai repede alinarea. Societatea pentru Ajutorare ne tratează ca şi cum ne-am născut în momentul în care am fost aduşi la ei, ca şi cum, precum fluturii care ies din cocon, ne-am lăsat în urmă viaţa dinainte şi, cu voia Domnului, vom începe în curând o existenţă nouă.

Doamna Scatcherd şi domnul Curran, un molâu cu mustaţă, ne aliniază după înălţime, de la cel mai înalt la cel mai scund, ceea ce în general înseamnă de la cel mai mare la cel mai mic, iar copiii mai mari de opt ani ţin în braţe bebeluşii. Doamna Scatcherd îmi trânteşte un copil în braţe până să apuc să zic ceva – un băieţel măsliniu, saşiu, de un an şi două luni, pe nume Carmine (care, bănuiesc deja, va răspunde în curând la un alt nume). Se agaţă de mine ca un pisoi speriat. Cu valiza maro într-o mână, ţinându-l bine pe Carmine cu cealaltă, urc împleticit treptele înalte ale trenului, până ca domnul Curran să dea fuga să-mi ia valiza.

— Ai un pic de minte, fato, mă dojeneşte. Dacă se întâmplă să cazi, o să vă spargeţi capetele amândoi şi atunci vă trebui să vă lăsăm în urmă.

Scaunele de lemn din vagon sunt toate orientate către sensul de mers, cu excepţia a două rânduri de scaune din capăt, separate de un culoar îngust, care stau faţă în faţă. Găsesc o banchetă cu trei locuri pentru mine şi Carmine, iar domnul Curran îmi pune valiza în suportul de deasupra scaunului meu. Carmine vrea în curând s-o ia la plimbare, şi sunt atât de prinsă încercând să-i distrag atenţia şi să-l ţin locului, încât de-abia dacă observ când s-au urcat ceilalţi copii şi cum se umple vagonul.

Doamna Scatcherd stă în capătul din faţă, ţinându-se de două spătare îmbrăcate în piele, cu mânecile pelerinei ei negre fluturând ca aripile unei ciori.

— Acesta e ceea ce se numeşte un tren al orfanilor, copii, şi sunteţi norocoşi că vă aflaţi în el. Lăsaţi în urmă un loc al răului, plin de ignoranţă, sărăcie şi vicii, pentru virtuţile vieţii la ţară. Cât timp vă aflaţi la bordul acestui tren, veţi respecta nişte reguli simple. Veţi fi cooperanţi şi veţi asculta instrucţiunile noastre. Vă veţi purta respectuos cu cei care vă însoţesc. Veţi trata cu respect vagonul de tren şi nu veţi produce nicio pagubă. Îi veţi încuraja pe tovarăşii voştri de drum să se comporte cuviincios. Pe scurt, vă veţi purta astfel încât eu şi domnul Curran să fim mândri de voi.

Glasul ei creşte în intensitate în timp ce ne aşezăm fiecare la locul lui.

— Când vi se dă voie să coborâţi din tren, veţi rămâne în locul indicat de noi. Nu veţi pleca în nicio împrejurare de capul vostru.

Şi, dacă purtarea voastră devine o problemă, dacă nu puteţi respecta aceste reguli simple de bună-cuviinţă, veţi fi trimişi înapoi de unde aţi venit şi lăsaţi în stradă, să vă descurcaţi singuri.

Copiii mai mici par uimiţi de această tiradă, dar aceia dintre noi trecuţi de şase sau şapte ani au auzit deja o variaţiune pe această temă de mai multe ori la orfelinat până să plecăm. Cuvintele trec peste mine. O grijă mai acută e faptul că lui Carmine i-e foame, ca şi mie. Ni s-a dat doar câte o felie de pâine uscată şi o cană de metal cu lapte la micul dejun, acum câteva ore bune, înainte să se lumineze de ziuă. Carmine se foieşte şi-şi muşcă mânuţa, un obicei care probabil îl linişteşte. (Maisie îşi sugea degetul mare.) Dar ştiu că nu trebuie să întreb când o să ni se dea de mâncare. O să ni se dea când cred binefăcătorii noştri de cuviinţă şi nicio rugăminte nu va schimba asta.

Îl trag pe Carmine în poală. Azi-dimineaţă la micul dejun, în timp ce-mi puneam zahăr în ceai, mi-am strecurat două cubuleţe în buzunar. Acum frec unul între degete, fărâmându-l, apoi îmi ling degetul arătător şi îl trec prin zahăr, strecurându-i-l în gură. Expresia mirată de pe chipul lui, încântarea lui când îşi dă seama ce noroc l-a lovit, mă fac să zâmbesc. Se agaţă de mâna mea cu mânuţele lui dolofane, ţinându-mă strâns până ce-l ia somnul.

Într-un final, aţipesc şi eu, legănată de ţăcănitul roţilor pe şine. Când mă trezesc, cu Carmine foindu-mi-se în poală şi frecându-se la ochi, doamna Scatcherd stă în picioare lângă mine. E aşa de aproape încât văd vinişoarele rozalii răspândite pe obrajii ei, ca nervurile de pe dosul unei frunze delicate, puful din barbă şi sprâncenele ei negre şi zbârlite.

Mă studiază atent, prin ochelarii mici şi rotunzi.

— Înţeleg c-ai avut frăţiori acasă.

Încuviinţez din cap.

— Pare că ştii ce faci.

La ţanc, Carmine începe să-mi scâncească în poală.

— Cred că-i e foame, spun.

Îi pipăi scutecul, care e uscat pe dinafară, dar îmbibat.

— Şi trebuie schimbat.

Ea se întoarce spre capătul din faţă al vagonului, făcându-mi semn s-o urmez.

— Haide, dară.

Ţinând copilul la piept, mă ridic împleticit de pe scaun şi o iau bălăngănindu-mă după ea de-a lungul culoarului. Ceilalţi copii, aşezaţi în grupuri de câte doi şi câte trei, mă privesc abătuţi când trec pe lângă ei. Niciunul dintre noi nu ştie încotro ne îndreptăm şi cred că, în afara celor mai mici, toţi suntem circumspecţi şi temători. Binefăcătorii noştri nu ne-au spus mare lucru; ştim doar că mergem spre un ţinut unde sunt meri încărcaţi de roade, cu crengile atârnându-le până la pământ, iar vacile, porcii şi oile zburdă liber prin aerul proaspăt de ţară. Un ţinut unde oameni buni – familii – de-abia aşteaptă să ne ia la ei. N-am văzut nicio vacă, nici vreun alt animal, de fapt, în afară de un câine vagabond şi câte o pasăre mai curajoasă, de când am venit din Comitatul Galway, şi aştept cu nerăbdare să revăd câteva. Dar sunt sceptică. Ştiu prea bine cum e când poveştile frumoase care ţi s-au turnat nu se potrivesc cu realitatea.

Mulţi dintre copiii din tren sunt de atâta vreme la Societatea pentru Ajutorare încât nici nu-şi mai amintesc de mamele lor. Ei pot s-o ia de la capăt, să fie primiţi cu braţele deschise în sânul singurelor familii pe care le vor cunoaşte vreodată. Eu îmi amintesc prea multe: pieptul larg al bunei, mâinile ei mici şi uscate, casa întunecoasă cu peticul de grădină, mărginit de un zid de piatră, gata să se dărâme. Ceaţa deasă care se lăsapeste golf în zori şi după-amiaza târziu, friptura de miel şi cartofii pe care ni-i aducea buna când mama era prea obosită ca să gătească sau n-avea bani de mâncare. Cum cumpăram lapte şi pâine de la prăvălia din colţ de pe Strada Fantomelor – Sraid a’Phuca, îi spunea tata în galică –, numită astfel pentru că locuinţele de piatră din acea parte a oraşului erau construite deasupra unui vechi cimitir. Buzele uscate ale mamei şi zâmbetul ei fugar, melancolia care domnea în casa noastră din Kinvara şi care ne-a urmărit peste ocean, spre a poposi în cotloanele întunecate ale apartamentului nostru cu chirie din New York.

Şi acum iată-mă în acest tren, ştergându-l pe Carmine la fund, în timp ce doamna Scatcherd stă de pază în picioare, ţinând o pătură în faţa noastră spre a ascunde operaţiunea de domnul Curran, dându-mi instrucţiuni de care n-am nevoie. Odată ce l-am curăţat şi l-am şters pe Carmine, îl ridic la piept şi mă întorc la locul meu, în timp ce domnul Curran împarte sufertaşe cu

prânzul, constând în pâine, brânză, fructe şi căni de metal cu lapte. Îi dau lui Carmine pâine înmuiată în lapte, ceea ce-mi aminteşte de o mâncare irlandeză pe care le-o făceam adesea lui Maisie şi băieţilor, *brúitín* – un fel de piure de cartofi cu lapte, ceapă verde (în rarele ocazii când aveam) şi sare. În serile când ne culcam cu burta goală, cu toţii visam la acel festin.

După ce ne împarte prânzul şi câte o pătură de lână pentru fiecare, domnul Curran ne anunţă că avem apă într-o găleată cu polonic şi că, dacă ridicăm mâna, putem veni să bem. Există şi o toaletă în tren, ne spune (deşi, după cum descoperim în curând, această „toaletă” e o gaură aflată deasupra şinelor, care-ţi dă fiori).

Îmbătat cu pâine şi laptele dulce, Carmine mi se tolăneşte în poală, cu căpşorul brunet cuibărit în braţul meu îndoit. Trag în jurul nostru pătura aspră. În tăcerea din vagon, ce ascunde o animaţie reţinută, înconjurată de păcănitul ritmic al roţilor de tren, mă simt la adăpost. Carmine miroase minunat, ca o şarlotă, iar greutatea concretă a trupuşorului lui e aşa o alinare că-mi dau lacrimile. Pielea lui încreţită, membrele flexibile, genele dese şi negre – până şi suspinele lui îmi amintesc (cum ar putea să nu-mi amintească?) de Maisie. Gândul că a murit singură în spital, chinuită de dureri, e de neîndurat. De ce eu trăiesc şi ea a murit?

În blocul nostru erau familii care se vizitau zilnic, având grijă cu rândul de copii şi împărţindu-şi mâncarea. Bărbaţii lucrau laolaltă în băcănii şi ateliere de fierărie. Femeile lucrau de-acasă, cosând dantelă şi cârpind ciorapi. Când treceam pe lângă apartamentele lor şi le vedeam stând în cerc, aplecate asupra lucrului lor, vorbind într-o limbă pe care n-o înţelegeam, simţeam o strângere de inimă.

Părinţii mei au plecat din Irlanda în speranţa unui viitor mai bun, cu toţii ne-am închipuit că ne îndreptam spre un tărâm al abundenţei. Dar soarta a făcut să dea greş în această ţară nouă, au dat greş cam pe toate planurile cu putinţă. Poate c-au fost oameni slabi, care nu erau făcuţi pentru rigorile vieţii de imigrant, pentru umilinţele şi compromisurile pe care le presupune, pentru cele două condiţii complementare – autodisciplină şi spirit de aventură. Dar mă întreb cum ar fi stat lucrurile dacă tata ar fi lucrat într-o afacere de familie care să-i ofere disciplină şi un venit stabil, în loc să lucreze într-un bar,

cel mai rău loc cu putinţă pentru un om ca el, sau dacămama ar fi fost înconjurată de femei, surori şi nepoate, poate, la care să găsească un sprijin când o năpădeau lipsurile şi singurătatea, un refugiu din calea străinilor.

În Kinvara, oricât de săraci am fi fost, măcar aveam rudele aproape, oameni care ne cunoşteau. Aveam aceleaşi tradiţii şi acelaşi mod de a vedea lumea. Nu ne-am dat seama decât după ce-am plecat că noi consideram că acele lucruri ni se cuvin.

Trenul New York Central, 1929

Odată cu trecerea timpului, mă obişnuiesc cu mişcarea trenului, cu huruitul roţilor grele pe şine, cu zumzetul de maşinărie pe care-l simt sub scaun. Liniile ascuţite ale copacilor care se văd pe geam se înmoaie în lumina asfinţitului; cerul se întunecă încet, până se face negru tot, în jurul lunii pline. După câteva ore, o nuanţă de albăstriu-stins lasă loc tonurilor pastelate ce anunţă zorii şi, în curând, se luminează de ziuă, iar ritmul sacadat al trenului creează impresia de cadre fotografice, mii de imagini care, laolaltă, alcătuiesc o scenă în mişcare.

Ne facem de lucru uitându-ne la schimbările de peisaj, stând de vorbă şi jucându-ne jocuri. Doamna Scatcherd are un joc de dame şi o biblie şi o răsfoiesc, căutând *Psalmul 121,* preferatul mamei:

> *Ridicat-am ochii mei la munţi, de unde-mi va venimie ajutorul.*
> *Ajutorul meu vine de la Domnul, Cel ce a făcut cerul şi pământul*...[9]

Sunt unul dintre puţinii copii din tren care ştiu să citească. Mama m-a învăţat alfabetul cu ani în urmă, în Irlanda, apoi m-a învăţat să silabisesc. Când am ajuns la New York, mă punea să-i citesc orice obiect pe care scria ceva – cutii şi sticle pe care le găseam pe stradă.

— Bău-

— Băutură.

— Băutură car-bo-gazoasă Donner. Sirop LemonKist. Coloranţi artificeali.

— Artificiali. Se pronunţă „ci”.

— Coloranţi artificiali. Conţine acid ki... citric.

— Bravo.

Când am mai avansat, mama a umblat în cufărul ponosit de lângă patul ei şi a scos o carte de poezii cartonată, albastră cu

[9] Psalmul 120 în versiunea ortodoxă a Bibliei, în traducerea lui Bartolomeu Anania. (*N.t.*)

chenar aurit. Francis Fahy a fost un poet din Kinvara născut într-o familie care avea şaptesprezece copii. La cincisprezece ani a devenit învăţător-ajutător la şcoala locală de băieţi, apoi a plecat în Anglia (ca toţi poeţii irlandezi, zicea mama), unde s-a cunoscut cu personalităţi ca Yeats şi Shaw. Mama dădea paginile cu grijă, urmărind cu degetul rândurile negre pe foiţa subţire, citind cuvintele pentru sine, până când găsea poezia pe care o căuta.

— *Galway Bay*[10] spunea. Poezia mea preferată. Citeşte-mi-o. Şi i-o citeam:

De-aş mai avea sânge tânăr, nădejde şi-n sân văpaia vie,
Nu te-aş lăsa în veci, pentru comori o mie,
Mi-aş duce viaţa-n pace, albind printre ai mei,
Şi somnul mi-aş găsi tot lângă Galway Bay.

Odată mi-am ridicat privirea, în timp ce-i citeam poticnit şi cu greşeli, şi-am văzut lacrimi şiroind pe obrajii mamei.

— Doamne Dumnezeule, mi-a zis. N-ar fi trebuit să plecăm niciodată de-acolo.

Uneori, în tren, cântăm. Domnul Curran ne-a învăţat un cântec înainte să plecăm şi, cel puţin o dată pe zi, se ridică şi ne dă tonul:

Din oraşul înnegurat la ţară, la loc curat,
Unde totul e în floare,
Din oraşul plin de pete am plecat în codrul verde,
Ca păsările călătoare.
Oh, copii, dragi copii,
Fragezi, fericiţi, curaţi...

Ne oprim într-o haltă ca să luăm ingredientele pentru sendvişuri, fructe proaspete şi lapte, dar coboară doar domnul Curran. Îl văd pe geam, cu pantofii lui albi cu model perforat, vorbind cu fermierii pe peron. Unul dintre ei cară un coş cu mere, un altul un sac plin cu pâine. Un bărbat cu un şorţ negru bagă mâna într-o cutie şi desface un pachet înfăşurat în hârtie cafenie, dezvelind o bucată subţire de brânză gălbuie, şi îmi chiorăie maţele. Nu ne-au dat prea mult de mâncare, câteva coji

[10] Golful Galway (*N.t.*)

de pâine, lapte şi câte un măr de fiecare în ultimele douăzeci şi patru de ore, şi nu ştiu dacă e din cauză că se tem să nu rămână fără provizii sau dacă-şi închipuie că aşa ne călesc caracterul.

Doamna Scatcherd se plimbă dintr-un capăt în altul al vagonului, lăsând copiii să se ridice pe rând, câte două grupuri odată, şi să-şi dezmorţească picioarele cât timp trenul stă pe loc.

— Scuturaţi fiecare picior, ne îndrumă. Face bine la circulaţie.

Copiii mai mici n-au stare, iar băieţii mai mari profită de orice prilej ca să provoace agitaţie, prin lucruri mărunte. Nu vreau să am nimic de-a face cu aceşti băieţi, care par la fel de sălbatici ca o haită de câini. Proprietarul nostru, domnul Kaminski, numea astfel de băieţi „pui de ţigan”, vagabonzi fără de lege care umblă în găşti, hoţi de buzunare şi chiar mai rău.

Când trenul pleacă din staţie, unul dintre băieţi aprinde un chibrit, stârnind furia domnului Curran, care-i trage o scatoalcă şi ţipă, să audă tot vagonul, că e un boţ de humă care face degeaba umbră pământului şi din care nu va ieşi nimic bun. Această izbucnire nu face decât să-l facă erou pe băiat în ochii prietenilor lui, care se apucă să clocească metode ingenioase de a-l enerva pe domnul Curran fără a se da de gol. Avioane de hârtie, râgâieli sonore, gemete ascuţite, lugubre, urmate de chicoteli înăbuşite – domnul Curran e scos din minţi de faptul că nu poate identifica un băiat anume pe care să-l pedepsească pentru toate astea. Dar ce poate să facă, în afară de a-i da pe toţi jos la următoarea oprire? Ceea ce şi ameninţă să facă, într-un final, proţăpindu-se pe culoar lângă bancheta pe care stau doi băieţi deosebit de gălăgioşi, la care cel mai mare dintre ei ripostează că el de-abia aşteaptă să se descurce pe cont propriu, o face de ani de zile fără să fi păţit ceva, poţi lustrui pantofi în orice oraş din America, se gândeşte el, şi probabil că e mult mai bine decât să fii trimis să trăieşti într-un grajd, cu animalele, să te hrăneşti doar cu lăturile porcului sau să te răpească indienii.

Copiii încep să şuşotească de la locurile lor. Ce-a zis?

Domnul Curran se uită în jur stingherit.

— Sperii toţi copiii din vagon. Eşti mulţumit acum? întreabă.

— Îi adevărat, nu-i aşa?

— Sigur că nu-i – nu e – adevărat. Copii, potoliţi-vă!

— Am auzit că vom fi vânduţi la licitaţie oricui dă mai mult, şopteşte alt băiat, îndeajuns de tare spre a fi auzit.

În vagon se lasă linişte. Doamna Scatcherd se ridică, cu buzele ei subţiri încremenite în rictusul obişnuit şi cu boneta ei cu boruri largi. Cu pelerina greoaie, neagră, şi ochelarii scăpărători cu rame de oţel, e mult mai impunătoare decât ar putea fi vreodată domnul Curran.

— Ajunge cu poveştile, spune, cu o voce stridentă. Mai că-mi vine să vă zbor pe toţi din tren. Dar asta n-ar fi – se uită agale la noi, zăbovind asupra fiecărui chip posomorât – un gest creştinesc. Nu-i aşa? Eu şi domnul Curran suntem aici pentru a vă însoţi spre un trai mai bun. Orice sugestie că n-ar fi aşa e revoltătoare şi o dovadă de ignoranţă. Sperăm sincer că fiecare dintre voi va găsi o cale de ieşire din viciul vieţii voastre de până acum şi, cu efort şi o mână fermă care să vă îndrume, veţi deveni cetăţeni respectabili care să-şi facă datoria faţă de societate. Acum, însă. Nu sunt atât de naivă, încât să-mi închipui că asta e valabil pentru toţi.

Îi aruncă o privire ucigătoare băietanului mai mare blond, unul dintre scandalagii.

— Dar sper că cei mai mulţi dintre voi veţi considera asta o şansă. Singura pe care o veţi avea, poate, să ajungeţi ceva în viaţă.

Îşi strânge pelerina în jurul umerilor.

— Domnule Curran, poate că tânărul care ţi-a vorbit atât de obraznic ar trebui mutat undeva unde talentele sale îndoielnice să nu se bucure de o apreciere aşa entuziastă.

Îşi ridică bărbia, chiorându-se de sub boneta ei ca o ţestoasă care pândeşte de sub carapace.

— Ah – e un loc lângă Niamh, spune, arătând cu degetul spre mine. Şi cu un copil mic care n-are stare, pe deasupra.

Mi se face pielea-găină. Oh, nu. Dar văd clar că doamna Scatcherd nu e dispusă să se răzgândească. Aşa că mă trag cât mai spre geam şi-l pun pe Carmine, cu pledul lui cu tot, lângă mine, în mijlocul banchetei.

Cu câteva locuri mai în faţă, de cealaltă parte a culoarului, băiatul se ridică, oftează din rărunchi şi-şi trage şapca din flanel albastru aprins pe ochi. Cu gesturi teatrale, iese de la locul lui, apoi îşi târşâie picioarele pe culoar ca un condamnat care se îndreaptă spre spânzurătoare. Când ajunge în dreptul meu, se

uită chiorâş la mine, apoi la Carmine, şi se strâmbă la prietenii lui.

— O să fie mişto, zice cu voce tare.

— Vei păstra tăcerea, tinere, exclamă piţigăiat doamna Scatcherd. Vei lua loc şi te vei comporta ca un domn.

Băiatul se aruncă pe scaun, cu picioarele întinse pe culoar, apoi îşi scoate şapca şi-o trânteşte pe locul din faţa noastră, ridicând un norişor de praf. Copiii care stau în faţa noastră se întorc să se holbeze la el.

— Frate, mormăie, fără a vorbi cu cineva anume, ce acriturâ!

Îi întinde un deget lui Carmine, care îl studiază şi se uită la faţa lui. Băiatul îi face un semn cu degetul şi Carmine se ascunde în poala mea.

— N-ajungi nicăieri cu sfiala, spune băiatul.

Se uită la mine, lăsându-şi privirea să zăbovească asupra chipului şi trupului meu într-un mod care mă face să roşesc. Are un păr drept, şaten spre blond, ochiide un albastru-deschis şi, din câte-mi dau seama, are vreo doisprezece, treisprezece ani, deşi se comportă ca şi cum ar fi mai mare.

— O roşcovană. Asta-i şi mai nasol decât să fii lustragiu. Cine-o să vrea să te ia?

Adevărul spuselor lui mă doare, dar îmi ridic sfidător bărbia.

— Măcar eu nu sunt o infractoare.

El râde.

— Şi eu sunt, aşa-i?

— Tu să-mi spui.

— Ai crede ce-ţi spun?

— Probabil că nu.

— Atunci n-are rost să mă obosesc.

Nu-i răspund şi stăm toţi trei cufundaţi în tăcere, Carmine amuţit de prezenţa băiatului. Mă uit pe geam, la peisajul auster, solitar, pe care-l străbatem. A plouat cu intermitenţe toată ziua. Pe cerul spălăcit adastă nori cenuşii, apăsători.

— Mi-au luat trusa, zice băiatul după o vreme.

Mă întorc spre el.

— Ce anume?

— Trusa mea de lustragiu. Toate periile şi crema de ghete. Cum se aşteaptă să-mi câştig existenţa?

— Nu se aşteaptă. Or să-ţi găsească o familie.

— Ah, corect, zice, râzând sec. O mămică să mă învelească noaptea la culcare şi-un tătic care să mă înveţe meserie. Nu prea cred c-o să iasă aşa. Tu?

— Nu ştiu. Nu m-am gândit la asta, spun, deşi desigur că m-am gândit.

Am prins frânturi de ici-colo: copiii mici sunt aleşi primii, apoi băieţii mai mari, care au căutare în rândulfermierilor pentru c-au oase tari şi muşchi puternici. Ultimele pe listă sunt fetele de vârsta mea, prea mari ca să mai iasă doamne din ele, prea mici ca să fie de mare ajutor la treburile casnice, cu atât mai puţin la muncile câmpului. Dacă nu suntem alese, vom fi trimise înapoi la orfelinat.

— Oricum, ce putem face în privinţa asta?

Băgând mâna în buzunar, scoate un bănuţ. Îl răsuceşte între degete, îl ţine între degetul mare şi arătător, îl atinge de nasul lui Carmine şi-apoi îl strânge în pumn. Când desface palma, moneda a dispărut. Îşi strecoară mâna după urechea lui Carmine şi – „Abracadabra” –, îi întinde bănuţul.

Carmine se uită uluit la monedă.

— Poţi să înghiţi chestiile astea, spune băiatul. Sau poţi să fugi în lume. Sau poate c-o să ai noroc şi vei trăi fericită până la adânci bătrâneţi. Doar bunul Dumnezeu ştie ce-o să se întâmple şi El, unul, n-o să zică.

Union Station, Chicago, 1929

Devenim o mică familie mai aparte, eu, băiatul – pe numele lui adevărat Hans, aflu, şi poreclit Olandezu' pe străzi – şi Carmine, în reşedinţa noastră cu trei locuri. Olandezu' îmi povesteşte că s-a născut la New York din părinţi de origine germană, că mama lui a murit de pneumonie şi că tatăl lui l-a trimis pe stradă să câştige bani ca lustragiu, bătându-l cu cureaua când n-aducea destui. Aşa că într-o zi nu s-a mai dus acasă. S-a alăturat unui grup de băieţi care, vara, dormeau pe unde apucau, pe vreo scară sau pe trotuar, iar în lunile de iarnă se culcuşeau în pragul caselor, în butoaie, în cutii aruncate peste grătarele de fier de la marginea Pieţei Presei, prin care ieşeau vălătuci de abur şi aer cald de la maşinăriile de dedesubt. A învăţat să cânte la pian după ureche în camera din fund a unei cârciumi clandestine, unde zdrăngănea noaptea pentru clienţii beţi şi unde a văzut lucruri pe care n-ar trebui să le vadă niciun copil de doisprezece ani. Băieţii încercau să aibă grijă unul de altul, deşi, dacă vreunul dintre ei se îmbolnăvea sau suferea vreun accident – dacă făcea pneumonie sau cădea de pe tramvai sau sub roţile vreunui camion –, nu prea aveau cu ce-l ajuta.

Câţiva dintre puştii din gaşca Olandezului sunt în tren cu noi – mi-i arată pe Jack Bălosu', care are obiceiul să scuipe pe el însuşi, şi pe Albinosu', un băiat cu pielea translucidă. Au fost momiţi de pe stradă cu promisiunea unei mese calde şi au sfârşit aici.

— Şi cu masa caldă cum a fost? V-au dat-o?

— Cum nu? Friptură de vită şi cartofi. Şi un pat curat. Dar n-am încredere în ei. Pun rămăşag că-s plătiţi pe cap de om, ca indienii care iau scalpul.

— O fac din caritate, zic. N-ai auzit ce-a spus doamna Scatcherd? E datoria lor creştinească.

— Tot ce ştiu e că nimeni n-a făcut vreodată ceva pentru mine din datorie creştinească. Îmi dau seama din felul cum vorbesc c-o să sfârşesc muncind şi rupându-mi oasele fără să

văd nicio leţcaie. Tu eşti fată. Tu s-ar putea să scapi uşor, la bucătărie făcând plăcinte sau având grijă de vreun copil.

Se chiorăşte la mine.

— În afară de părul roşcovan şi de pistrui, arăţi binişor. O să stai ca o doamnă la masă, cu un şerveţel în poală. Eu nu. Sunt prea bătrân să mă mai înveţe bunele maniere sau să respect regulile altcuiva. Singurul lucru la care sunt bun e munca grea. Asta e valabil pentru noi toţi – băieţii cu ziare şi cei care lipesc afişe şi vânzătorii de mărunţişuri şi lustragiii.

Arată, rând pe rând, spre băieţii din vagon.

•

În a treia zi intrăm în statul Illinois. Când ne apropiem de Chicago, doamna Scatcherd se ridică să ne ţină altă predică.

— În câteva minute vom sosi la Union Station, de unde vom lua un alt tren pentru următoarea parte acălătoriei, ne spune. Dacă ar fi după mine, v-aş trimite să traversaţi în linie dreaptă peronul spre trenul celălalt, fără să mă îngrijorez nicio clipă c-o să intraţi în bucluc. Dar trebuie să aşteptăm o jumătate de oră înainte să ne urcăm în tren. Domnilor, vă veţi îmbrăca haina de la costum, iar domnişoarele trebuie să-şi pună şorţuleţele. Aveţi grijă să nu le şifonaţi tocmai acum. Chicago e un oraş falnic şi nobil, aflat pe malul unui mare lac, continuă. Din cauza lacului, sunt deseori vânturi puternice, de unde şi numele de Oraşul Vânturilor. Vă veţi lua valizele cu voi, desigur, şi pătura de lână ca să vă înfăşuraţi în ea, deoarece vom sta cel puţin o oră pe peron. Fără îndoială, oamenii de ispravă din Chicago vă vor lua drept nişte zurbagii, hoţi şi cerşetori, păcătoşi care n-au nicio şansă de izbăvire. Ei sunt bănuitori, pe bună dreptate, cu privire la caracterul vostru. Datoria voastră e să le dovediţi că se înşală – să vă comportaţi impecabil, precum cetăţenii-model care puteţi deveni, credem noi, cei de la Societatea pentru Ajutorarea Copiilor.

•

Simt cum mă pătrunde vântul de pe peron prin rochie. Îmi înfăşor pătura mai bine în jurul umerilor, stând cu ochii pe Carmine în timp ce se plimbă împleticit de colo-colo, aparent fără a simţi frigul. Vrea să ştie cum se numesc toate cele: *Tren. Roată. Doamna Scatcherd,* care se uită încruntată la conductor. *Domnul Curran,* care studiază nişte acte cu un şef de gară.

Luminile – care, spre uimirea lui Carmine, se aprind chiar în timp ce se uită lung la ele, ca prin minune.

Contrar aşteptărilor doamnei Scatcherd – sau poate ca reacţie la dojana ei –, stăm liniştiţi cu toţii, chiar şi băieţii mai mari. Stăm strânşi laolaltă, ascultători ca nişte viţeluşi, bătând pasul pe loc ca să ne încălzim.

Toţi în afară de Olandez. Unde s-o fi dus?

— Psst! Niamh.

Când îmi aud numele, mă întorc şi-i văd ciuful blond la capătul unei scări. Doar o clipă şi-a dispărut. Mă uit înspre adulţi, ocupaţi cu planuri şi formulare. Un şobolan baban trece zorit prin faţa zidului de cărămidă de vizavi şi, în timp ce ceilalţi copii arată spre el ţipând, îl iau pe Carmine în braţe, lăsând în urmă bagajele noastre puse morman, şi mă furişez pe după o coloană şi după un teanc de lăzi de lemn.

Pe scară, ascuns de ochii celor de pe peron, Olandezu' stă rezemat de un perete în semicerc. Când mă vede, îmi întoarce spatele, impasibil, şi ţâşneşte pe scări, făcând colţul. Mă uit în urmă şi, nevăzând pe nimeni, mă iau după el, ţinându-l pe Carmine strâns în braţe, cu privirea aţintită asupra treptelor late ca să nu cad. Carmine îşi lasă capul pe spate şi se abandonează în braţele mele, moale ca o plăcinţică.

— *Mină,* murmură, arătând spre ceva.

Mă uit încotro arată degeţelul lui dolofan şi îmi dau seama că văd cupola uriaşă a gării, cu o boltă de sticlă şi o dantelărie de luminatoare.

Păşim în terminalul uriaş, plin de tot soiul de oameni, în toate culorile şi formele posibile – doamne bogate, în blănuri, urmate de servitori, bărbaţi în frac şi joben, vânzătoare în rochii vesele. E un spectacol prea copleşitor spre a-l putea cuprinde dintr-o privire – statui şi coloane, balcoane şi scări, bănci imense din lemn.Olandezu' stă în mijlocul terminalului, uitându-se la cer prin cupola de sticlă, apoi îşi scoate şapca şi-o aruncă în sus. Carmine se zbate, încercând să-mi scape din braţe, şi, de îndată ce-l las jos, o ia la goană spre Olandez şi se agaţă de picioarele lui. Olandezu' se apleacă şi-l ridică pe umeri şi, când mă apropii de el, îl aud spunând:

— Întinde-ţi mâinile, omuleţ, şi-o să te învârt.

Îl ţine pe Carmine de picioare şi începe să se învârtă, iar acesta îşi întinde braţele şi-şi lasă capul pe spate, uitându-se

fascinat la luminatoare şi zbierând de încântare în timp ce se răsucesc, şi, în clipa aceea, pentru prima dată de la incendiu, toate grijile mele pier fără urmă. Simt o bucurie aşa intensă încât e aproape sfâşietoare – o bucurie asemenea unei lame de cuţit.

Şi apoi se aude un şuierat pătrunzător. Trei poliţişti în uniforme negre se năpustesc spre Olandez, cu bastoanele scoase, şi totul se întâmplă mult prea repede: o văd pe doamna Scatcherd în capul scării, gesticulând cu aripa ei de cioară, domnul Curran vine în fugă cu pantofii lui albi caraghioşi, Carmine se agaţă speriat de gâtul Olandezului în timp ce un poliţist grăsan strigă „Jos!” Cineva îmi răsuceşte mâna la spate şi un bărbat îmi scuipă în ureche „Încercaţi să fugiţi, este?”, îi simt pe faţă răsuflarea greţoasă, cu damf de lemn-dulce. N-are rost să-i răspund, aşa că-mi ţin gura în timp ce el mă împinge până mă las în genunchi.

În terminalul uriaş se face linişte. Cu coada ochiului îl văd pe Olandez pe jos, sub bastonul unui poliţist. Carmine urlă – doar zbieretele lui se aud – şi, de fiecare dată când Olandezu’ mişcă, e izbit în coaste. Apoi îi pun cătuşe şi poliţistul grăsan îl ridică în picioare, împingându-l atât de brutal, încât îl face să se împiedice.

În clipa asta îmi dau seama c-a mai intrat în belele din astea. Chipul lui e lipsit de expresie; nici măcar nu protestează. În acelaşi timp, intuiesc ce le trece prin capăt călătorilor: e un infractor de drept comun; a încălcat legea, mai multe legi, probabil. Poliţiştii îi protejează pe oamenii de treabă din Chicago şi Domnul să-i binecuvânteze!

Grăsanul îl trage pe Olandez în faţa doamnei Scatcherd, iar Damf de Lemn-dulce îi urmează exemplul şi mă smuceşte violent de braţ.

Doamna Scatcherd pare c-a înghiţit ceva acru. Are buzele încreţite, într-un „O” tremurat, şi pare să tremure toată.

— L-am pus pe acest tânăr lângă tine, îmi zice, pe un ton înspăimântător de calm, în speranţa că te-ai putea dovedi o influenţă benefică. Se pare că m-am înşelat amarnic.

Mi se învârt o mie de gânduri în cap.

— Nu, doamnă, eu…

— Nu mă întrerupe.

Îmi las capul în pământ.

— Aşadar, ce-ai de spus în apărarea ta?

Ştiu că nimic din ce-aş spune nu-i va schimba părerea despre mine. Şi, când îmi dau seama de asta, mă simt eliberată, în mod straniu. Tot ce pot spera e să-l salvez pe Olandez de la a fi trimis din nou pe stradă.

— E vina mea, spun. Eu l-am rugat pe Olandez – vreau să zic pe Hans – să ne ducă pe mine şi pe cel mic pe scări.

Mă uit la Carmine, care încearcă să scape din braţele poliţistului care-l ţine.

— M-am gândit că... că s-ar putea vedea o parte din lacul acela. M-am gândit că micuţului i-ar plăcea să-l vadă.

Doamna Scatcherd se uită furioasă la mine. Olandezu' mă priveşte surprins. Carmine spune:

— *Ac*?

— Şi apoi... Carmine a văzut luminile.

Arăt în sus şi mă uit la Carmine, care îşi lasă capul pe spate şi strigă:

— *Mină*!

Poliţiştii nu ştiu ce să facă. Damf de Lemn-dulce îmi dă drumul la mână, aparent convingându-se că n-am de gând să fug.

Domnul Curran se uită la doamna Scatcherd, a cărei expresie s-a îmblânzit puţintel.

— Eşti o fată nătângă şi căpoasă, spune, dar tonul ei s-a înmuiat şi-mi dau seama că nu-i aşa furioasă pe cât ar vrea să pară. Mi-ai ignorat instrucţiunile de a rămâne pe peron. Ai pus tot grupul de copii în pericol şi te-ai făcut de râs. Mai rău, m-ai făcut de râs pe mine. Şi pe domnul Curran, adaugă, întorcându-se spre el.

Domnul Curran se strâmbă, ca şi cum ar vrea să spună „Pe mine nu mă amesteca în asta".

— Dar nu e o chestiune de competenţa poliţiei, presupun. E o problemă civilă, nu una penală, explică.

Grăsanul îi desface cu gesturi dramatice cătuşele Olandezului şi şi le prinde de curea.

— Sunteţi sigură că nu vreţi să-l arestăm, doamnă?

— Mulţumesc, domnule, dar eu şi domnul Curran vom găsi o pedeapsă pe măsura faptelor.

— Cum doriţi.

Îşi duce mâna la chipiu, se retrage şi face stânga împrejur.

— Nu vă faceţi iluzii, spune doamna Scatcherd pe un ton grav, privindu-ne de sus. Veţi fi pedepsiţi.

•

Doamna Scatcherd îl loveşte pe Olandez peste degete de câteva ori cu o linie lungă de lemn, deşi mi se pare c-o face fără mare tragere de inimă. El de-abia dacă tresare, apoi îşi scuturǎ mâinile în aer de două ori şi-mi face cu ochiul. Sincer vorbind, nu prea are ce să ne mai facă în plus. Lipsiţi de familie şi de identitate, hrăniţi pe sponci, obligaţi să stăm pe nişte banchete tari de lemn până când vom fi, după cum a sugerat Jack Bălosu', vânduţi ca sclavi – viaţa în sine e o pedeapsă suficientă pentru noi. Deşi doamna Scatcherd ameninţă să ne separe, în cele din urmă ne lasă pe toţi trei laolaltă – deoarece, spune ea, nu vrea ca Olandezu' să-i molipsească pe ceilalţi cu purtarea lui de delincvent şi a decis, se pare, că a avea grijă de Carmine ar însemna să transfere pedeapsa asupra ei. Ne spune să nu vorbim şi nici măcar să nu ne uităm unul la altul.

— Dacă aud o şoaptă doar, mă jur pe..., spune, dar ameninţarea rămâne în suspensie şi se dezumflă moale deasupra noastră, ca un balon împuns cu acul.

Când plecăm în sfârşit din Chicago, s-a înserat. Carmine stă în poala mea, cu mânuţele pe rama ferestrei, cu faţa lipită de geam, uitându-se fascinat la străzile şi clădirile luminate.

— Mină, spune încetişor, în timp ce oraşul dispare în zare.

Mă uit pe geam cu el. În curând se întunecă de tot; nu-ţi mai dai seama unde se termină pământul şi unde începe cerul.

— Odihniţi-vă bine, ne strigă doamna Scatcherd din faţă. Mâine-dimineaţă va trebui să fiţi în formă maximă. E esenţial să faceţi o impresie bună. Dacă sunteţi somnoroşi, v-ar putea lua drept leneşi.

— Dacă nu mă vrea nimeni? întreabă un băiat, şi pare că toată lumea îşi ţine răsuflarea.

E întrebarea care ne preocupă pe toţi, întrebarea la care niciunul dintre noi nu e sigur că vrea să ştie răspunsul.

Doamna Scatcherd se uită înspre domnul Curran, ca şi cum se aştepta la asta.

— Dacă se întâmplă să nu fiţi aleşi la prima oprire, veţi avea mai multe ocazii. Nu mă pot gândi la vreun exemplu...

Se opreşte şi-şi încreţeşte buzele.

— Doar în cazuri excepţionale mai rămâne vreun copil cu noi când ne întoarcem la New York.

— Mă scuzaţi, doamnă, spune o fată mai din faţă. Dacă nu vreau să mă duc cu oamenii care mă aleg?

— Dacă ne bat? strigă un băiat.

— Copii!

Ochelarii micuţi ai doamnei Scatcherd aruncă scântei când se uită dintr-o parte în alta.

— Nu mă întrerupeţi!

Pare hotărâtă să se aşeze fără a răspunde la întrebări, dar se răzgândeşte apoi.

— Un singur lucru vă spun: fiecare are propria personalitate şi gusturi diferite. Unii părinţi caută un băiat sănătos care să lucreze la fermă – după cum ştim cu toţii, munca grea e o binefacere pentru copii şi, băieţi, cu toţii aţi avea noroc să fiţi luaţi de o familie cu frica lui Dumnezeu –, unii oameni îşi doresc un copil mic. Oamenii îşi închipuie uneori că vor una, dar mai târziu se răzgândesc. Deşi sperăm sincer că vă veţi găsi cu toţii căminul potrivit de la primul popas, lucrurile nu merg întotdeauna aşa. Aşadar, pe lângă a vă purta respectabil şicuviincios, trebuie să nu vă pierdeţi credinţa că Dumnezeu vă va călăuzi dacă nu ştiţi ce cale să alegeţi. Indiferent dacă drumul e lung sau scurt, El vă va ajuta câtă vreme vă încredeţi în El.

Mă uit înspre Olandez şi el se uită la mine. Doamna Scatcherd nu ştie mai bine decât noi dacă vom fi aleşi de oameni care se vor purta frumos cu noi. Ne îndreptăm spre o destinaţie necunoscută şi n-avem nicio alternativă decât să stăm cuminţi pe locurile noastre tari şi să ne lăsăm purtaţi într-acolo.

Spruce Harbor, Maine, 2011

Întorcându-se la maşină, Molly îl vede pe Jack prin parbriz, legănându-se, cu ochii închişi, pe o melodie pe care o aude doar el.

— Hei, exclamă, deschizând portiera din dreapta.

El deschide ochii şi-şi scoate căştile din urechi.

— Cum fu?

Ea scutură din cap şi se urcă în maşină. Greu de crezut c-a stat doar douăzeci de minute înăuntru.

— Vivian e o figură. Cincizeci de ore! Doamne...

— Dar v-aţi înţeles?

— Cred că da. Am stabilit să încep de luni.

Jack o bate pe picior.

— Super. O să-ţi faci numărul de ore cât ai zice „peşte”.

— Hai să nu vindem pielea ursului din pădure.

Mereu face asta, îi taie morocănoasă elanul, dar adevenit un soi de obişnuinţă între ei. Ea îi spune „Eu nu sunt deloc ca tine, Jack. Sunt o scorpie acră”, dar e uşurată în sinea ei când el o ia ca pe o glumă. El are certitudinea optimistă că Molly e un om bun în esenţă. Şi, dacă el are atâta încredere în ea, atunci o şti el ceva, nu?

— Repetă-ţi întruna – e mai bine ca la şcoala de corecţie, spune Jack.

— Eşti sigur de asta? Probabil c-ar fi mai uşor să-mi îndeplinesc pedeapsa şi să termin povestea.

— Ar fi o singură problemă, micuţă de tot – ai fi avut cazier.

Ea ridică din umeri.

— Asta ar fi chiar marfă pe undeva, nu crezi?

— Pe bune, Moll? oftează el, învârtind cheia în contact.

Ea zâmbeşte, semn c-a glumit. Oarecum.

— „Mai bine ca la şcoala de corecţie.” Ăsta ar fi un text fain de tatuaj.

Arată spre braţul ei.

— Chiar aici, de-a lungul bicepsului, cu litere de-o şchioapă.

— Nu glumi cu aşa ceva, spune Jack.

•

Dina trânteşte cratiţa cu hamburgeri instant pe grătarul pus în mijlocul mesei şi se lasă să cadă pe scaun.

— Oof. Sunt extenuată.

— Ai avut o zi grea la serviciu, scumpo? întreabă Ralph, ca întotdeauna, deşi Dina nu-l întreabă niciodată ce fel de zi a avut.

Poate că activitatea de instalator nu e la fel de palpitantă ca aceea de dispecer la poliţie într-un oraş plin de senzaţii tari ca Spruce Harbor.

— Dă-mi farfuria, Molly.

— Mă doare spatele de la scaunul ăla de rahat pe care mă obligă să stau, spune Dina. Jur, dacă aş merge la un chiropractician, aş avea motive să-i dau în judecată.

Molly îi întinde farfuria lui Ralph şi el îi pune nişte tocăniţă. Molly s-a învăţat să dea la o parte carnea – chiar şila o mâncare ca asta, unde e greu să mai deosebeşti ingredientele – pentru că Dina ignoră faptul că e vegetariană.

Dina ascultă posturi de radio conservatoare, face parte dintr-o biserică fundamentalist-creştină şi are lipit pe maşină un abţibild cu „Armele nu ucid oameni – clinicile de avorturi, da”. Ea şi Molly sunt două firi diametral opuse, ceea ce n-ar fi o problemă dacă Dina n-ar lua alegerile lui Molly ca pe o insultă directă la adresa ei. Dina îşi dă întruna ochii peste cap, bombăne înfundat despre diversele „delicte” comise de Molly – nu şi-a pus rufele murdare separat, a lăsat un castron în chiuvetă, nu se oboseşte să-şi facă patul –, care sunt toate parte integrantă din programul liberal menit să ducă ţara de râpă. Molly ştie c-ar trebui să ignore aceste comentarii – „Fă-te că n-auzi”, spune Ralph –, dar o iritã. E foarte sensibilă la ele, ca la un diapazon acordat prea sus. Toate exprimă mesajul îndârjit al Dinei: „Fii recunoscătoare. Îmbracă-te ca un om normal. Să n-ai opinii. Mănâncă ce ţi se pune în faţă.”

Molly nu prea înţelege care e rolul lui Ralph în povestea asta. Ştie că Dina şi el s-au cunoscut în liceu, au avut o idilă tipică, pe tiparul „Fotbalist/Majoretă” şi au rămas împreună de-atunci, dar nu-şi dă seama dacă Ralph chiar aprobă convingerile Dinei sau doar li se supune pentru a nu avea bătăi de cap. Uneori vede o strălfulgerare de independenţă – o sprânceană ridicată, o observaţie formulată cu grijă, cu tentă ironică, gen „Ei bine, nu putem lua o decizie în privinţa asta până nu vine şefa”.

Totuşi – în fond, Molly ştie că are o situaţie bunicică: are propria ei cameră într-o casă îngrijită, părinţi adoptivi cu serviciu şi fără patima băuturii, merge la unliceu bun şi are un iubit de treabă. Nu i se cere să aibă grijă de o liotă de copii, ca într-una din casele în care a stat, sau să strângă după cincisprezece pisici jegoase, cum a păţit în altă parte. În ultimii nouă ani, a trecut prin mai bine de o duzină de case de plasament, în unele stând doar o săptămână. A fost bătută cu o spatulă, lovită peste faţă, obligată să doarmă pe o verandă neacoperită şi neîncălzită în plină iarnă, a învăţat să ruleze o ţigară cu iarbă de la un tată adoptiv şi i-a minţit cât a putut pe asistenţii sociali. Şi-a făcut tatuajul ilegal, la şaisprezece ani, la un tip de douăzeci şi trei de ani, un prieten al familiei din Bangor, un „expert în formare”, după cum s-a prezentat el, care era la început de drum şi i l-a făcut pe gratis – mă rog... oarecum pe gratis. Nu ţinea aşa mult la virginitate, oricum.

Molly mărunţeşte hamburgerul în farfurie cu furculiţa, sperând să-l macine până nu mai rămâne nimic din el. Ia o îmbucătură şi-i zâmbeşte Dinei.

— E bun. Mulţumesc.

Dina îşi încreţeşte buzele şi-şi lasă capul într-o parte, clar încercând să-şi dea seama dacă Molly o laudă sincer. „Ei bine, Dina”, îşi zice Molly, „da şi nu”. „Mulţumesc pentru că mi-ai oferit un adăpost şi hrană. Dar, dacă-ţi închipui că-mi poţi strivi idealurile, că mă poţi obliga să mănânc carne când ţi-am zis că nu mănânc, dacă te aştepţi să-mi pese că te doare spatele când tu nu pari câtuşi de puţin interesată de viaţa mea, poţi să-ţi pui pofta-n cui. O să-ţi fac jocul, băga-mi-aş. Dar nu e musai să joc după regulile tale.”

Spruce Harbor, Maine, 2011

Terry o ia înainte, urcând zorită scările care duc la etajul trei, urmată de Vivian, care vine ceva mai încet după ea, cu Molly în spatele lor.

Casa e mare şi rece – mult prea mare, îşi zice Molly, pentru o bătrână care trăieşte singură. Are paisprezece camere, majoritatea nelocuite în lunile de iarnă. În timpul turului spre pod, cu Terry pe post de ghid, Molly află toată povestea: Vivian şi soţul ei au avut un magazin universal în Minnesota şi, când l-au vândut acum douăzeci de ani, au făcut o croazieră de-a lungul Coastei de Est spre a-şi sărbători retragerea din activitate. Au ochit casa asta din port, proprietatea unui fost căpitan de navă, şi, mânaţi de un impuls, s-au hotărât s-o cumpere. Şi asta a fost: şi-au luat tot calabalâcul şi s-au mutat în Mâine. De când a murit Jim, acum opt ani, Vivian locuieşte aici singură.

În capul scărilor, în prag, Terry se opreşte gâfâind un pic, îşi pune mâna în şold şi se uită în jur.

— Văleu! De unde să începem, Vivi?

Vivian ajunge pe ultima treaptă, ţinându-se de balustradă. Poartă un alt pulover de caşmir, gri de data asta, şi un lănţişor de argint cu o amuletă micuţă, neobişnuită.

— Păi, să vedem.

Uitându-se în jur, Molly descoperă că etajul trei e alcătuit dintr-o secţiune finisată – două dormitoare cuibărite sub acoperişul în pantă şi o baie de modă veche, cu o cadă cu gheare – şi o porţiune largă, deschisă, de pod, cu o podea din scânduri nerindeluite, acoperită de petice de linoleum vechi. Are grinzi la vedere, cu izolaţie, îndesate între bârne. Deşi grinzile şi podeaua sunt închise la culoare, spaţiul e neaşteptat de luminos. Fiecare lucarnă găzduieşte un geam rabatabil, cu o vedere perfectă spre golf şi debarcaderul de iahturi.

Podul e încărcat cu cutii şi piese de mobilier, atât de înghesuite, încât de-abia ai loc să te mişti. Într-un colţ e un suport lung de umeraşe acoperit cu o husă de plastic cu fermoar. Mai multe lăzi din lemn de cedru – atât de

voluminoase, încât Molly se întreabă cum de-au fost urcate până aici – sunt aliniate de-a lungul unui perete, lângă un teanc de cufere de voiaj. Din tavan atârnă mai multe becuri fără abajur, strălucind ca nişte luni în miniatură.

Plimbându-se printre cutiile de carton, Vivian îşi lasă degetele să alunece peste ele, studiind etichetele misterioase: *De la magazin, 1960-. Soţii Nielsen. Lucruri de valoare.*

— Bănuiesc că de-asta fac oamenii copii, nu-i aşa? reflectează. Ca să-i pese cuiva de lucrurile care rămân în urma lor.

Molly se uită înspre Terry, care clatină din cap cu un aer de resemnare sumbră. Îi trece prin cap că, poate, rezervele lui Terry în a se înhăma la treaba asta au de-a face în egală măsură cu evitarea muncii în sine şi ocolirea unor astfel de reflecţii melancolice.

Uitându-se pe furiş la telefon, Molly vede că e 4:15 – a trecut doar un sfert de oră de când a venit aici. Ar trebui să rămână până la şase azi şi apoi să vină câte două ore,patru zile pe săptămână, şi patru ore în fiecare week-end – mă rog, până îşi face numărul de ore sau până când crapă Vivian, care s-o întâmpla mai întâi. După calculele ei, ar trebui să-i ia cam o lună. Să-şi facă orele, nu să-i vină de hac lui Vivian.

Deşi, dacă intervalul rămas, de patruzeci şi nouă de ore şi patruzeci şi cinci de minute, se dovedeşte la fel de plicticos, nu ştie dacă va rezista.

La cursul de istorie americană, au discutat în perioada asta despre faptul că Statele Unite au fost fondate cu mână de lucru neplătită.[11] Profesorul, domnul Reed, le-a povestit că, în secolul al XVII-lea, aproape două treimi din coloniştii englezi au venit în America cu acest statut, vânzându-şi libertatea pe un număr de ani în schimbul promisiunii de-a avea un viitor mai bun. Cei mai mulţi dintre ei aveau sub douăzeci şi unu de ani.

Molly a decis să privească activitatea asta ca pe o astfel de muncă neplătită: fiecare oră de muncă o aduce cu o oră mai aproape de libertate.

[11] „Indentured servitude” în original, referire la un sistem prin care tinerii fără posibilități materiale care doreau să emigreze în America în secolele XVII-XVIII se angajau să muncească un anumit număr de ani în slujba unui patron care le acoperea prețul călătoriei peste ocean. (*N.t.*)

— O să fie o schimbare în bine dacă scapi de lucrurile astea, Vivi, spune Terry. Ei bine, eu mă apuc de spălat. Să mă chemaţi dacă aveţi nevoie de ajutor!

Schiţează un gest din cap spre Molly, ca şi cum i-ar spune „Ai mână liberă!”, şi se face nevăzută pe scări.

Molly ştie pe de rost programul zilnic al lui Terry.

— Eşti ca mine la sală, mamă, este? o întreabă Jack, tachinând-o. O zi îţi lucrezi bicepşii, a doua zi treci la cvadricepşi.

Terry rareori se abate de la programul autoimpus; într-o casă ca asta, susţine ea, trebuie să te ocupi în fiecare zi de o altă secţiune: dormitoarele şi rufele lunea, băile şi plantele marţea, bucătăria şi cumpărăturile miercurea, celelalte camere mari joia, gătitul pentru week-end vinerea.

Molly înoată printre teancurile de cutii sigilate cu scotch bej lucios, îndreptându-se spre un geam, pe care îl crapă un pic. Chiar şi aici, la ultimul etaj al acestei case vechi, simte mirosul de aer de mare.

— Nu sunt într-o anumită ordine, nu? o întreabă pe Vivian, întorcându-se din nou spre ea. De cât timp stau aici?

— Nu m-am atins de ele de când ne-am mutat. Deci, să tot fie vreo...

— Douăzeci de ani.

Vivian schiţează un zâmbet glacial.

— Ascultai, deci.

— N-ai fost niciodată tentată să le arunci, pur şi simplu, pe toate la gunoi?

Vivian îşi încreţeşte buzele.

— N-am vrut să... scuze.

Molly se crispează, realizând c-a sărit un pic calul.

Deci, da, e clar, trebuie să-şi schimbe atitudinea. De ce e aşa de ostilă? Vivian nu i-a făcut nimic. Ar trebui să-i fie recunoscătoare. Fără ajutorul lui Vivian, acum ar fi în cădere liberă, pe o pantă care ar duce-o drept în prăpastie. Dar, cumva, e o senzaţie plăcută să-şi cultive resentimentele, să le aţâţe. E ceva ce poate savura şi controla, acest sentiment c-a fost nedreptăţită de lumea întreagă. Ideea că şi-a îndeplinit rolul de reprezentantă a clasei celor oprimaţi, pusă pe furtişaguri, şi acum slugăreşte la această doamnă rafinată de rasă albă din Vestul mijlociu o unge la suflet.

Inspiră adânc. Zâmbeşte. Aşa cum o sfătuieşte Lori, asistenta socială numită de judecător, cu care se întâlneşte de două ori pe săptămână, Molly se hotărăşte să treacă în revistă toate aspectele pozitive ale situaţiei ei. Să vedem. Unu, dacă rezistă până la capăt, întregul incident nu-i va fi trecut la dosar. Doi, are un loc în care să stea – oricât de tensionată şi precară ar fi situaţia acum. Trei, dacă trebuie să-ţi petreci cincizeci de ore din viaţă într-o mansardă neizolată din Maine, primăvara e probabil anotimpul ideal pentru asta. Patru, Vivian e bătrână, dar nu pare să fie senilă.

Cinci – cine ştie? Poate chiar va descoperi ceva interesant în cutiile astea.

Aplecându-se, Molly studiază etichetele din jurul ei.

— Cred c-ar trebui să le luăm la mână în ordine cronologică. Să vedem – pe asta scrie „Al Doilea Război Mondial”. Mai e ceva dinainte de asta?

— Da.

Vivian se strecoară printre două teancuri şi-şi croieşte drum spre lăzile din lemn de cedru.

— Cele mai vechi lucruri pe care le am sunt aici, cred. Dar lăzile astea sunt prea grele ca să le putem muta. Aşa că va trebui să începem din colţul ăsta. De acord?

Molly încuviinţează. Înainte să urce, Terry i-a înmânat un cuţit ieftin, zimţat, cu mâner de plastic, un vraf alunecos de saci de gunoi albi şi o agendă cu arc, cu un pix agăţat de ea, ca să facă „inventarul”, cum s-a exprimat ea. Acum ia cuţitul şi împunge banda de scotch de la cutia aleasă de Vivian: 1929-1930. Vivian aşteaptă răbdătoare, aşezată pe un scaun de lemn. După ce desfacecutia, Molly scoate o haină de culoarea muştarului şi Vivian se strâmbă.

— Oh, Doamne, exclamă. Nu-mi vine să cred c-am păstrat haina asta. Nu mi-a plăcut niciodată.

Molly ridică haina, studiind-o. Arată interesant, de fapt, oarecum în stil militar, cu nasturi negri, masivi. Căptuşeala gri de mătase a început să se deşire. Căutând prin buzunare, găseşte un petic de hârtie liniată, împăturit, aproape tocit pe margini. Desfăcându-l, descoperă un scris îngrijit, scrisul unui copil care exersează la infinit aceeaşi propoziţie, cu un creion care aproape că s-a şters: *Bine faci, bine găseşti. Bine faci, bine găseşti. Bine faci, bine găseşti*...

Vivian îi ia hârtia din mână şi-o desface pe genunchi.

— Îmi amintesc de asta. Domnişoara Larsen avea un scris de mână minunat.

— Profesoara ta?

Vivian încuviinţează.

— Oricât mă chinuiam, n-am reuşit niciodată să-i imit scrisul.

Molly se uită la buclele perfecte, care ating linia punctată fix în acelaşi loc.

— Eu zic c-arată binişor. Să vezi ce scris de doctor am eu.

— Din câte aud, nici nu prea se mai predă.

— Mda, totul se face pe calculator.

Molly realizează brusc că Vivian a scris aceste cuvinte pe această foaie acum mai bine de optzeci de ani. *Bine faci, bine găseşti.*

— Lucrurile s-au schimbat mult de când erai de vârsta mea, este?

Vivian îşi lasă capul într-o parte.

— Bănuiesc că da. Majoritatea schimbărilor nu mă afectează prea mult. Tot în pat dorm. Stau pe un scaun. Spăl vasele la chiuvetă.

Sau Terry spală vasele la chiuvetă, mai precis, îşi zice Molly.

— Nu mă uit prea mult la televizor. Ştii că n-am calculator. În multe privinţe, viaţa mea e exact la fel cum era acum douăzeci sau chiar ca acum patruzeci de ani.

— Chestia asta e cam deprimantă, exclamă Molly, regretându-şi spusele imediat.

Dar Vivian nu pare ofensată. Schiţând o grimasă ce pare să spună „cui îi pasă?”, răspunde:

— Nu cred c-am pierdut prea mult.

— Internet wireless, fotografii digitale, smartphone, Facebook, YouTube..., enumeră Molly pe degetele de la o mână. Întreaga lume s-a schimbat în ultimul deceniu.

— Nu şi lumea mea.

— Dar pierzi atâtea.

Vivian izbucneşte în râs.

— Nu prea cred că Facetube – ce-o mai fi şi asta – mi-ar spori calitatea vieţii.

Molly clatină din cap.

— Îi zice Face*book*. Şi YouTube.

— Cum spui tu! declară Vivian nonşalantă. Nu mă interesează. Îmi place viaţa mea liniştită.

— Dar trebuie să fie un echilibru. Sincer, nu ştiu cum poţi trăi aşa în... sfera ta izolată.

Vivian zâmbeşte.

— N-ai rezerve în a-ţi exprima opinia, nu-i aşa?

I s-a mai spus.

— De ce ai păstrat haina asta, dacă nu-ţi place? o întreabă Molly, schimbând vorba.

Vivian ia haina în mână şi-o ridică în faţa ochilor.

— O întrebare foarte bună.

— Aşadar, s-o punem în teancul cu haine de dat de pomană?

Împăturind haina în poală, Vivian spune:

— Ah... poate. Hai să vedem ce mai e în cutia asta.

Trenul spre Milwaukee, 1929

Dorm prost în ultima noapte petrecută în tren. Carmine se trezeşte de mai multe ori în cursul nopţii, irascibil şi agitat, şi, deşi încerc să-l liniştesc, plânge cu sughiţuri o bună bucată de vreme, deranjându-i pe copiii din jurul nostru. Când apare prima geană gălbuie de lumină, adoarme în sfârşit, cu capul pe piciorul Olandezului, îndoit pe banchetă, şi cu tălpile în poala mea. Eu nu pot dormi, sunt atât de agitată, încât îmi simt sângele gonind prin vene şi ţâşnindu-mi în inimă.

Mi-am ţinut părul strâns la spate, într-o coadă răvăşită, dar acum desfac panglica veche şi-l las să-mi cadă pe umeri, trecându-mi degetele prin el şi aranjând şuviţele care-mi cad peste faţă. Îl trag spre spate, cât de strâns pot.

Întorcându-mă, îl surprind pe Olandez uitându-se la mine.

— Ai un păr frumos.

Mă chiorăsc la el în semiîntuneric ca să văd dacă mă tachinează, şi el mă priveşte la rândul lui, somnoros.

— Nu asta ziceai acum câteva zile.

— Ţi-am spus c-o să-ţi dea bătăi de cap.

Vreau să-i resping şi bunătatea şi sinceritatea.

— Nu poţi alege cine eşti, e bine? spune.

Îmi las capul într-o parte să văd dacă doamna Scatcherd ne-o fi auzit, dar nu se vede nicio mişcare în faţă.

— Hai să ne promitem ceva, continuă. Să ne găsim unul pe celălalt.

— Cum am putea? Probabil c-o să ajungem în locuri diferite.

— Ştiu.

— Şi îmi vor schimba numele.

— Şi pe-al meu, poate. Dar putem să-ncercăm.

Carmine se întoarce, trăgându-şi picioarele sub el şiîntinzându-şi braţele, şi amândoi ne schimbăm poziţia ca să stea confortabil.

— Crezi în destin? îl întreb.

— Ce înseamnă asta, mai exact?

— Că totul e hotărât dinainte. Că tu – ştii – doar trăieşti ce ţi-e scris.

— Că Dumnezeu a plănuit totul dinainte.

Încuviinţez.

— Nu ştiu. Nu prea-mi place planul deocamdată.

— Nici mie.

Râdem amândoi.

— Doamna Scatcherd spune c-ar trebui să începem o viaţă nouă, spun. Să lăsăm în urmă trecutul.

— Pot să las în urmă trecutul, nicio problemă.

Ridică pătura de lână care a căzut pe jos şi-o înfăşoarăîn jurul lui Carmine, făcut colac, învelindu-l.

— Dar nu vreau să uit tot.

•

Pe geam văd trei şiruri de şine paralele cu linia pe care mergem noi, maronii şi argintii, şi, dincolo de ele, câmpuri întinse, line, cu brazde arate. Cerul e albastruşi senin. În vagon miroase a scutece, a sudoare şi a lapte acru.

În faţă doamna Scatcherd se ridică de pe scaun, se apleacă să discute ceva cu domnul Curran şi se îndreaptă din nou. Are boneta neagră pe cap.

— Aşa, copii. Trezirea! spune, uitându-se în jur, bătând de mai multe ori din palme.

Ochelarii ei licăresc în lumina zorilor.

În jurul meu aud mormăieli şi oftaturi, în timp ce norocoşii care au reuşit să doarmă îşi întind membrele amorţite.

— A venit vremea să vă dichisiţi un pic. Fiecare dintre voi are un rând de haine curate în bagaj, care, după cum ştiţi, e în plasa de deasupra scaunului. Îi rog pe cei mai mari să-i ajute pe cei mici. Nu pot sublinia îndeajuns cât de important e să faceţi o impresie bună de la început. Feţe curate, părul pieptănat, cămăşile băgate în pantaloni. Zâmbete şi ochi luminoşi. Nu cumva să vă foiţi sau să vă duceţi mâna la faţă. Şi ce-o să spuneţi, Rebecca?

Ne ştim replicile.

— „Vă rog” şi „mulţumesc”, spune Rebecca, cu un firicel de glas.

— „Vă rog” şi „mulţumesc” şi mai ce?

— „Vă rog” şi „mulţumesc, doamnă”.

— Nu vorbiţi neîntrebaţi şi doar atunci spuneţi „vă rog” şi „mulţumesc, doamnă”. Ce nu trebuie să faceţi, Andrew?

— Să nu vorbim neîntrebaţi?

— Exact. Să nu vă foiţi sau ce altceva să nu faceţi, Norma?

— Să nu ducem mâna la faţă. Doamnă. Domnia-voastră.

Se aud chicoteli din mai multe părţi. Doamna Scatcherd se uită încruntată la noi.

— Vă amuză, deci? Nu cred c-o să vi se mai pară aşa de amuzant când toţi adulţii vor spune „nu, mulţumesc, nu vreau un copil neîngrijit şi prost-crescut” şi va trebui să vă urcaţi din nou în tren şi să mergeţi până la următoarea staţie. Dumneata gândeşti aşa, domnule Curran?

Domnul Curran ridică imediat capul auzindu-şi numele.

— Câtuşi de puţin, doamnă Scatcherd.

În tren se lasă tăcerea. Gândul că n-o să fim aleşi nu e unul asupra căruia vrem să zăbovim. O fetiţă aşezată pe rândul din spatele meu începe să plângă şi, în curând, aud sughiţuri înfundate peste tot în jurul meu. În faţă, doamna Scatcherd îşi împreunează mâinile şi schiţează o grimasă ce se doreşte a fi un zâmbet.

— Ei, ei. Nu-i nevoie să plângeţi. Ca în aproape orice situaţie în viaţă, dacă sunteţi bine-crescuţi şi vă prezentaţi frumos, probabil că veţi izbândi. Oamenii cumsecade din Minneapolis vin astăzi la casa de adunare cu intenţia sinceră de a oferi un cămin unuia dintre voi – poate mai multora, chiar. Aşadar, nu uitaţi, fetelor, legaţi-vă cu grijă panglicile în păr. Băieţi, să aveţi feţele curate şi părul pieptănat. Nasturii de la cămaşă încheiaţi cumsecade. Când ne dăm jos din tren, vă aliniaţi. Nu vorbiţi neîntrebaţi. Pe scurt, veţi face orice vă stă în puteri spre a încuraja un adult să vă aleagă. E limpede?

Soarele străluceşte aşa tare că închid ochii, şi arde aşa tare că mă mut pe locul din mijloc, la adăpost de lumina orbitoare, luându-l pe Carmine în braţe. Lumina joacă în vagon când trecem pe sub poduri şi oprim îngări, iar Carmine îşi născoceşte propriul joc cu umbre, mişcându-şi mâna deasupra şorţului meu alb.

— Cred c-o să-ţi fie bine, îmi spune Olandezu’ cu o voce joasă. Măcar n-o să ajungi să-ţi rupi spinarea trudind la câmp.

— N-ai de unde şti dacă o să scap de asta, zic. Şi n-ai de unde şti că asta te-aşteaptă pe tine.

Gara Milwaukee Road, Minneapolis, 1929

Trenul trage în gară cu un scârţâit strident de frâne şi o răbufnire de abur. Carmine a amuţit, uitându-se cu gura căscată la clădiri şi firele de telegraf, şi oamenii pe care-i vede pe geam, după sute de kilometri de şes şi copaci.

Ne ridicăm şi începem să ne adunăm lucrurile. Olandezu' ne culege bagajele de sus şi le pune pe culoar. Pe geam îi văd pe doamna Scatcherd şi pe domnul Curran pe peron, stând de vorbă cu doi bărbaţi îmbrăcaţi la costum, cu cravate şi pălării negre, cu mai mulţi poliţişti în urma lor. Domnul Curran dă mâna cu ei, apoi arată spre noi în timp ce coborâm din tren.

Vreau să-i spun ceva Olandezului, dar nu ştiu ce să-i spun. Mi-au transpirat palmele. E o emoţie groaznică, să nu ştii ce te aşteaptă. Ultima dată când m-am simţit astfel eram în sălile de aşteptare de pe Ellis Island. Eram obosiţi şi mama nu se simţea bine şi nu ştiam încotro ne îndreptam sau ce fel de viaţă ne aştepta. Dar acum văd toate lucrurile pe care credeam că le am pentru totdeauna: aveam o familie. Îmi închipuiam că, orice s-ar întâmpla, vom fi împreună.

Un poliţist suflă în fluier şi ridică mâna, iar noi înţelegem că trebuie să ne aliniem. Simt trupuşorul luiCarmine în braţe, o greutate liniştitoare, îi simt răsuflarea pe obraz, cleioasă şi cu un iz acrişor de la laptele băut dimineaţă. Olandezu' ne cară bagajele.

— Repejor, copii, spune doamna Scatcherd. Aliniaţi-vă pe două rânduri. Aşa.

Tonul ei e mai blând ca de obicei şi mă întreb dacă e datorită faptului că suntem de faţă cu alţi adulţi sau datorită faptului că ştie ce urmează.

— Pe-aici.

O luăm după ea, urcând o scară largă de piatră, pe care încălţările noastre cu talpa tare răsună ca nişte bătăi de tobă. Ajunşi în capul scărilor, ne croim drum de-a lungul unui coridor luminat de lămpi cu gaz, de unde trecem în sala principală de aşteptare – nu la fel de grandioasă ca aceea din Chicago, dar totuşi impunătoare. E înaltă şi luminoasă, cu ferestre mari, cu

mai multe ochiuri de geam. În faţă de tot, pelerina neagră a doamnei Scatcherd îi flutură în urmă ca o pânză de corabie.

Oamenii ne arată cu degetul şi şuşotesc şi mă întreb dacă ştiu ce căutăm aici. Şi apoi zăresc un afiş pus pe o coloană. Pe el scrie negru pe alb, cu litere de-o şchioapă:

SE CAUTĂ
CĂMINE PENTRU COPII ORFANI
UN GRUP DE COPII FĂRĂ ADĂPOST DIN EST
VA SOSI LA
GARA MILWAUKEE ROAD, VINERI, 18 OCTOMBRIE.
ÎMPĂRŢIREA VA AVEA LOC LA ORA 10 DIMINEAŢA.
COPIII SUNT DE VÂRSTE DIFERITE
ŞI DE AMBELE SEXE,
ŞI AU RĂMAS SINGURI PE LUME,
FĂRĂ NICIUN AJUTOR...

— Ce ţi-am zis eu? spune Olandezu', urmărindu-mi privirea. Lături or să ne dea.

— Ştii să citeşti? întreb surprinsă, şi el zâmbeşte larg.

De parcă mi-ar fi învârtit cineva o cheiţă la spate,sunt împinsă înainte, punând un picior în faţa celuilalt. Zarva din gară se estompează, aud doar un uruit surd în urechi. Îmi miroase a ceva dulce – măr copt? – când trecem pe lângă un vânzător ambulant. Îmi simt părul umed pe ceafă, şi transpiraţia cum îmi şiroieşte pe spinare. Carmine s-a făcut inexplicabil de greu. Cât de straniu, îmi zic, că mă aflu într-un loc în care părinţii mei n-au fost niciodată şi pe care nu-l vor vedea vreodată. Cât de straniu e că eu sunt aici şi ei nu mai sunt.

Ating cruciuliţa de Claddagh pe care-o port la gât.

Băieţii mai mari nu mai par aşa de duri. Le-au căzut măştile; le citesc teama pe chip. Câţiva dintre copii îşi trag nasul, dar majoritatea se străduiesc din răsputeri să fie liniştiţi, să facă exact ce li se cere.

În faţa noastră, doamna Scatcherd s-a oprit lângă o uşă masivă de stejar, cu mâinile împreunate dinaintea corpului. Când ajungem în dreptul ei, ne adunăm într-un semicerc, fetele mai mari purtând bebeluşii în braţe, copiii mai mici ţinându-se de mână, băieţii cu mâinile îndesate în buzunar.

Doamna Scatcherd îşi lasă capul în piept.

— Sfântă Fecioară, Maica Domnului, te rugăm să-ţi reverşi mila asupra acestor copii, să-i călăuzeşti şi să-i binecuvântezi în timp ce-şi caută calea în lume. Căci suntem robii tăi smeriţi, în numele Fiului Tău. Amin.

— Amin, spun repede puţinii evlavioşi, şi noi ceilalţi după ei.

Doamna Scatcherd îşi scoate ochelarii.

— Am ajuns la destinaţie. De-aici, cu voia Domnului, vă veţi răspândi, mergând fiecare la o familie care are nevoie de voi şi vă doreşte.

Îşi drege glasul.

— Acum, nu uitaţi, nu toată lumea îşi va găsi familia potrivită chiar acum. E de aşteptat să fie aşa şi n-aveţi motive de îngrijorare. Dacă nu vă găsiţi o familie acum, veţi lua pur şi simplu trenul cu mine şi domnul Curran şi vom merge la următorul popas, cam la o oră de-aici. Şi, dacă nu găsiţi un loc nici acolo, ne veţi însoţi până în oraşul următor.

Copiii din jurul meu se foiesc ca nişte viţeluşi sperioşi. Eu simt un gol în stomac.

Doamna Scatcherd încuviinţează.

— În regulă, domnule Curran, suntem gata?

— Gata, doamnă Scatcherd, spune el şi împinge cu umărul în uşa masivă, deschizând-o.

•

Ne aflăm în capătul unei încăperi mari, cu pereţi lambrisaţi, fără ferestre, plină de oameni care se învârt de colo-colo şi de rânduri de scaune goale. În timp ce doamna Scatcherd ne conduce de-a lungul culoarului central, spre o scenă joasă aflată în faţă, se lasă linişte în sală, apoi începe o rumoare crescândă. Oamenii opriţi în drum pe culoar se dau la o parte, lăsându-ne să trecem.

Poate că mă va vrea cineva de-aici, îmi zic. Poate că voi avea o viaţă cum n-am îndrăznit să visez vreodată, într-o căsuţă cochetă, luminoasă, unde se mănâncă pe săturate – prăjitură aburindă şi ceai cu lapte şi zahăr cât vreau. Dar tremur în timp ce urc scările spre scenă.

Ne aliniem după înălţime, de la cel mai scund la cel mai înalt, unele dintre noi ţinând în continuare copiiimici în braţe. Deşi Olandezu’ e cu trei ani mai mare decât mine, sunt înaltă pentru vârsta mea şi ne desparte doar un băiat.

Domnul Curran îşi drege glasul şi începe să ţină un discurs. Uitându-mă spre el, îi observ obrajii rumeni şi ochii mici, ca de iepure, mustaţa castanie, pe oală, şi sprâncenele zbârlite, burdihanul care se iţeşte pe sub vestă ca un balon pe care ai încerca să-l ascunzi.

— O simplă formalitate birocratică, le spune oamenilor cumsecade din Minnesota, e tot ce stă între dumneavoastră şi unul dintre copiii de pe această scenă – zdraveni, sănătoşi, în stare să muncească la câmp sau să vă ajute la treburile casnice. Aveţi ocazia să salvaţi un copil de la o viaţă de sărăcie şi lipsuri şi cred că doamna Scatcherd ar fi de acord că nu exagerez prea mult adăugând, de asemenea, de la păcat şi depravare.

Doamna Scatcherd încuviinţează.

— Aşadar, aveţi ocazia, deopotrivă, să faceţi o faptă bună şi să obţineţi ceva în schimb, continuă. Vă va reveni datoria de a-i oferi copilului hrană, îmbrăcăminte şi o educaţie până la vârsta de optsprezece ani, precum şi o educaţie religioasă, desigur, şi sperăm sincer că veţi ajunge nu numai să simţiţi afecţiune pentru copil, ci să-l acceptaţi ca şi cum ar fi al dumneavoastră. Copilul pe care îl alegeţi vă este oferit pe gratis, continuă, pentru o perioadă de probă de nouăzeci de zile. După care îl puteţi trimite înapoi, dacă decideţi astfel.

Fata de lângă mine scoate un sunet înfundat, ca un scheunat de câine, şi mă ia de mână. Mâna ei e rece şi umedă, ca o spinare de broască.

— Nu te teme, o să fie bine..., încep, dar ea îmi aruncă o privire aşa deznădăjduită că-mi pier cuvintele pe buze.

În timp ce ne uităm la oamenii care se aşază la coadă şi încep să urce treptele spre scenă, mă simt ca una dintre vacile de la târgurile agricole la care mă lua bunicul în Kinvara.

În faţa mea se opresc o tânără blondă, palidă şi firavă, şi un bărbat cu un aer serios şi un măr al lui Adam proeminent, cu o pălărie de fetru pe cap. Femeia face un pas spre mine.

— Se poate?

— Poftim? întreb, fără să înţeleg ce întreabă.

Întinde braţele spre mine. Oh. Îl vrea pe Carmine.

El se uită la femeie şi-apoi îşi ascunde faţa la gâtulmeu.

— E sfios, îi spun femeii.

— Bună, micuţule, spune ea. Cum te cheamă?

El refuză să-şi ridice privirea. Îl legăn un pic.

Femeia se întoarce spre bărbat şi-i spune încetişor:

— Problema cu ochii poate fi rezolvată, nu crezi?

— Nu ştiu. Cred că da, spune el.

Un alt cuplu ne urmăreşte. Femeia e solidă, cu o frunte încreţită şi un şorţ murdar, iar el are o căpăţână ciolănoasă, acoperită de câteva şuviţe prăpădite.

— Ce zici de aia? spune bărbatul, arătând spre mine.

— Nu-mi place faţa ei, zice femeia, strâmbându-se.

— Nici ei nu-i place faţa ta, spune Olandezu' şi ne întoarcem cu toţii surprinşi spre el.

Băiatul dintre noi se dă înapoi.

— Ce-ai zis?

Bărbatul vine spre noi şi se proţăpeşte în faţa Olandezului.

— Nevastă-ta n-are dreptul să vorbească aşa.

Olandezu' îi răspunde cu o voce joasă, dar aud fiecare cuvânt.

— Nu te băga tu, spune bărbatul, ridicându-i bărbia cu degetul arătător. Nevastă-mea poate să vorbească oricum vrea despre nişte orfani ca voi, ei, drăcie!

Se aude un foşnet, văd străfulgerând pelerina neagră şi, ca un şarpe răsărind din desiş, doamna Scatcherd a şi apărut lângă noi.

— Care e problema aici?

Tonul ei e discret şi autoritar.

— Băiatul ăsta i-a vorbit obraznic soţului meu, spune femeia.

Doamna Scatcherd se uită la Olandez şi apoi la cei doi.

— Hans e... mai energic, spune. Nu se gândeşte întotdeauna înainte să vorbească. Îmi pare rău, n-am auzit cum vă numiţi...

— Barney McCallum. Şi aceasta e soţia mea, Eva.

Doamna Scatcherd încuviinţează.

— Ce-i spui domnului McCallum, Hans?

Olandezu' îşi lasă privirea în pământ. Ştiu ce vrea săspună, cred că ştim cu toţii.

— Îmi cer scuze, mormăie fără a-şi ridica privirea.

Cât timp s-au întâmplat toate astea, femeia blondă şi zveltă din faţa mea i-a mângâiat braţul lui Carmine cu degetul şi acum, cuibărit încă în mine, el o priveşte pe sub gene.

— Eşti o scumpete, nu-i aşa?

Îl împunge blând în burtică şi el schiţează un zâmbet timid.

Femeia se uită la soţul ei.

— Cred că pe el îl căutam.

Simt privirea doamnei Scatcherd aţintită asupra noastră.

— E o doamnă drăguţă, îi şoptesc lui Carmine la ureche. Vrea să fie mama ta.

— Ma-ma, repetă el şi-i simt răsuflarea caldă pe faţă.

Are ochii rotunzi şi scânteietori.

— Îl cheamă Carmine.

Întinzând mâna, îi desprind braţele de maimuţică din jurul gâtului meu şi le cuprind în degetele mele.

Femeia miroase a trandafiri – parfumul florilor albe, bogate, înşirate de-a lungul potecii de-acasă de la buna. Are oase firave, de vrăbiuţă. Îşi lasă mâna pe spatele lui Carmine şi el se agaţă şi mai strâns de mine.

— Nu-i nimic, dau să-l liniştesc, dar de-abia reuşesc să vorbesc.

— Nu, nu, *nu,* spune Carmine.

Am senzaţia că o să leşin.

— Aveţi nevoie de o fată care să vă ajute cu el? întreb involuntar. Ştiu – îmi muncesc creierii, încercând să-mi amintesc la ce mă pricep – să cârpesc haine. Şi să gătesc.

Femeia mă priveşte cu compătimire.

— Oh, copilă, îmi spune. Îmi pare rău. Nu ne permitem să luăm doi copii. Noi... noi am venit doar după un copilaş. Sunt sigură c-o să găseşti...

I se frânge glasul.

— Noi vrem doar un copilaş care să ne întregească familia.

Îmi reţin lacrimile. Carmine îmi simte schimbarea de dispoziţie şi începe să scâncească.

— Trebuie să mergi la noua ta mamă, îi spun şi-i desprind mânuţele de mine.

Femeia îl ia stângaci în braţe, zdruncinându-l un pic. Nu e obişnuită să ţină un copil în braţe. Întind mâna şi-i îndoi picioruşul sub braţul ei.

— Mulţumim c-ai avut grijă de el, îmi spune.

Doamna Scatcherd îi conduce pe toţi trei de pe scenăspre o masă acoperită de formulare. Carmine şi-a lăsat căpşorul brunet pe umărul femeii.

•

Rând pe rând, copiii din jurul meu sunt aleşi. Băiatul de lângă mine e luat de o femeie scundă, rotunjoară, care-i spune că era şi timpul să aibă un bărbat în casă. Fata care scheunase pleacă

împreună cu un cuplu elegant, cu pălării. Eu şi Olandezu' stăm unul lângă altul, şuşotind, când se apropie de noi un bărbat cu un ten bronzat şi ridat ca pielea veche de pantofi, urmat de o femeie cu o faţă acră. Bărbatul se opreşte în faţa noastră o clipă, apoi întinde mâna şi-i strânge braţul Olandezului.

— Ce faci? întreabă Olandezu' surprins.

— Deschide gura!

Îmi dau seama că Olandezu' ar vrea să se dea un pas înapoi şi să-i tragă una, dar domnul Curran ne urmăreşte atent şi n-are curaj. Bărbatul îi vâră un deget jegos în gură. Olandezu' îşi trage capul într-o parte.

— Ai lucrat vreodată la strâns baloţi? îl întreabă bărbatul.

Olandezu' se uită drept în faţă.

— M-ai auzit?

— Nu.

— Nu, nu m-ai auzit?

Olandezu' se uită la el.

— N-am lucrat niciodată la strâns baloţi. Nici măcar nu ştiu ce-i aia.

— Ce zici? îşi întreabă bărbatul nevasta. E unul de-ăla căpos, dar am avea nevoie de un băiat zdravăn ca el.

— Gândesc că s-o da el pe brazdă.

Apropiindu-se de Olandez, îi spune:

— Ştim să dresăm caii nărăvaşi. Băieţii nu-s aşa diferiţi.

— Hai să-l băgăm în maşină, spune bărbatul. Avem drum lung.

— V-aţi hotărât? întreabă domnul Curran, venind spre noi cu un râs nervos.

— Da. Pe el îl vrem.

— Păi, bine! Dacă doriţi să mă urmaţi, putem să semnăm actele.

E exact cum a prezis Olandezu'. Oameni din topor de la ţară care caută un ajutor pentru muncile câmpului. Nici măcar nu-l aşteaptă să coboare împreună de pe scenă.

— Poate că n-o să fie aşa rău, îi şoptesc.

— Dacă dă în mine...

— Poţi să-ţi găseşti un loc în altă parte.

— Sunt mână de lucru, spune. Asta sunt.

— Sunt obligaţi să te trimită la şcoală.

El râde.

— Şi ce-or să păţească dacă n-o fac?

— O să-i convingi să te trimită. Şi apoi, în câţiva ani...

— O să vin să te caut, spune.

Trebuie să-mi reţin tremurul din glas.

— Nimeni nu mă vrea pe mine. Trebuie să iau din nou trenul.

— Hei, băiete! Nu mai pierde vremea, strigă bărbatul, bătând din palme atât de tare, încât toată lumea întoarce capul.

Olandezu' străbate scena şi coboară scările. Domnul Curran dă mâna cu bărbatul şi-l bate pe umăr. Doamna Scatcherd îi conduce pe cei doi afară din sală,cu Olandezu' mergând târşâit după ei. În prag se întoarce şi se uită ţintă la mine. Apoi se face nevăzut.

E greu de crezut, dar nici nu-i prânzul încă. Au trecut două ore de când am ajuns în gară. Au mai rămas vreo zece adulţi care mişună prin sală şi şase dintre pasagerii trenului – eu, câţiva băietani cu un aer bolnăvicios şi câţiva copii mai urâţei –, subnutriţi, cu ochii bulbucaţi şi sprâncene stufoase. E limpede de ce n-am fost aleşi.

Doamna Scatcherd urcă pe scenă.

— În regulă, copii. Călătoria continuă, spune. Nu putem şti ce combinaţie de factori face ca un copil să fie alegerea potrivită pentru o anumită familie, dar, drept să vă spun, nici n-aţi vrea să trăiţi cu nişte oameni care nu vă acceptă din toată inima. Aşadar – deşi poate că ăsta nu pare rezultatul dorit, vă asigur că e mai bine aşa. Şi dacă, după mai multe încercări, devine limpede că...

Îi tremură glasul.

— Deocamdată, să ne gândim doar la următoarea destinaţie. Oamenii cumsecade din Albans, Minnesota, ne aşteaptă.

Albans, Minnesota, 1929

E abia trecut de amiază când ajungem în Albans care, după cum descopăr când tragem în gară, de-abia dacă se poate numi oraş. Primarul stă pe peron, îmi dau seama, şi, de îndată ce coborâm, suntem mânaţi într-un şir dezlânat până la o sală de adunare a Asociaţiei Fermierilor aflată la o stradă distanţă de gară. Albastrul intens pe care-l avea cerul dimineaţă a pălit, ca şi cum ar fi fost lăsat prea mult la soare. S-a răcorit. Nu mai sunt emoţionată sau neliniştită. Vreau doar să se termine povestea asta.

Aici sunt mai puţini oameni, vreo cincizeci, dar au umplut clădirea mică din cărămidă. Nu există nicio scenă, aşa că ne îndreptăm spre celălalt capăt al sălii şi ne întoarcem cu faţa la mulţime. Domnul Curran rosteşte o versiune a discursului cu mai puţine înfloriturі, pe care l-a ţinut în Minnesota, şi oamenii încep să se apropie timid. În general par deopotrivă mai săraci şi mai cumsecade; femeile poartă rochii ţărăneşti şi bărbaţii par stingheriţi în hainele de duminică.

Nu mă aştept la nimic, aşa că întreaga experienţă e mult mai uşor de îndurat. Sunt perfect convinsă că voisfârşi prin a lua din nou trenul, spre a fi descărcată ca o marfă în următorul oraş, scoasă la mezat cu ceilalţi copii rămaşi şi trimisă înapoi cu trenul. Aceia dintre noi care nu sunt aleşi se vor întoarce probabil la New York, unde vor creşte într-un orfelinat. Şi poate că n-ar fi o soartă aşa rea. Măcar ştiu la ce să m-aştept – saltele tari, cearşafuri aspre, directoare severe. Dar, totodată, prietenia altor fete, trei mese pe zi, mersul la şcoală. Pot să mă întorc la o astfel de viaţă. N-am nevoie să găsesc o familie aici şi poate că e mai bine să nu găsesc.

În timp ce reflectez la asta, realizez că o femeie se uită atent la mine. E cam de vârsta mamei, cu un păr castaniu, ondulat, tuns scurt, şi trăsături puternice, nu foarte atrăgătoare. Poartă o bluză albă cu guler pe gât şi pliuri verticale, un şal cu arabescuri de culoare închisă şi o fustă gri, simplă. În picioare are pantofi negri, greoi, iar la gât îi atârnă un lănţişor de aur, cu un medalion masiv, oval. Bărbatul aflat în spatele ei e rumen la faţă

şi bine-făcut, cu un păr zbârlit, castaniu-roşcat. Nasturii de la vestă abia se mai ţin, gata să pocnească în dreptul mijlocului său rubicond.

Femeia se apropie de mine.

— Cum te cheamă?

— Niamh.

— Eve?

— Nu, Niamh. E un nume irlandez, zic.

— Cum se scrie?

— N-I-A-M-H.

Îşi întoarce privirea spre bărbat, care zâmbeşte larg.

— Abia coborâtă de pe vapor, spune. Nu-i aşa, domnişorico?

— De fapt, nu..., încep, dar bărbatul mă întrerupe.

— De unde eşti?

— Din Comitatul Galway.

— Ah, aşa deci.

Încuviinţează şi-mi sare inima din piept. A auzit de Galway!

— Familia mea e de fel din Comitatul Cork. Au venit aici acum mult timp, în perioada foametei.

Cei doi fac o pereche stranie – ea circumspectă şi rezervată, el foindu-se întruna, plin de energie.

— Numele va trebui schimbat, îi spune ea.

— Cum spui tu, draga mea.

Ea îşi lasă capul într-o parte.

— Câţi ani ai?

— Nouă ani, doamnă.

— Ştii să coşi?

Încuviinţez din cap.

— Ştii să coşi în cruciuliţă? Să faci tivuri? Să coşi de mână în urma acului?

— Ştiu binişor.

Am învăţat modele de cusături pe când stăteam în apartamentul nostru de pe strada Elizabeth şi-o ajutam pe mama când îşi lua de lucru în plus, rufe de cârpit şi peticit şi, ocazional, câte o rochie de croit şi cusut de la zero, dintr-un cupon de stofă. Mare parte din lucrări veneau de la surorile Rosenblum de sub noi, care făceau lucrul fin de croitorie şi-i transferau cu dragă inimă mamei treburile mai plicticoase. Eu stăteam lângă ea în timp ce trasa modelele cu cretă pe stambă

şi batist şi-am învăţat să fac cusăturile simple, largi, în lanţ, care dădeau forma provizorie a veşmântului.

— Cine te-a învăţat să coşi?

— Mama.

— Ea unde e acum?

— S-a dus.

— Şi tatăl tău?

— Sunt orfană.

Cuvintele mele răsună în încăpere.

Femeia face un gest din cap spre bărbat, care-i pune o mână pe spate şi-o conduce spre capătul sălii. Îi urmăresc în timp ce vorbesc. El clatină din cap şi-şi freacă burta. Ea îşi lipeşte palma de corsaj şi gesticulează către mine. El se apleacă, cu mâinile pe curea, şi se lasă spre ea să-i şoptească ceva la ureche. Ea mă măsoară din cap până-n picioare. Apoi se întorc la mine.

— Eu sunt doamna Byrne, se prezintă ea. Soţul meu vinde haine de damă şi avem mai multe angajate din partea locului care fac articole la comandă. Căutăm o fată îndemânatică la cusut.

Treaba asta e atât de diferită de ce mă aşteptam, încât rămân fără replică.

— O să fiu sinceră cu tine. Nu avem copii şi nu ne interesează să-ţi ţinem loc de părinţi. Dar, dacă eşti harnică şi respectuoasă, vei fi tratată corect.

Aprob din cap.

Femeia zâmbeşte şi se schimbă la faţă. Pentru prima dată, pare aproape prietenoasă.

— Bun.

Dă mâna cu mine.

— O să semnăm actele atunci.

Domnul Curran, mereu pândind din umbră, apare imediat şi suntem conduşi la masa unde actele necesare sunt semnate şi datate.

— Cred că veţi descoperi că Niamh e matură pentru vârsta ei, le spune doamna Scatcherd. Dacă va creşte într-ofamilie strictă, cu frica lui Dumnezeu, avem toate motivele să credem că va ajunge o femeie de toată isprava.

Luându-mă deoparte, îmi şopteşte:

— Ai noroc că ţi-ai găsit un cămin. Nu ne dezamăgi, nici pe mine, nici Societatea. Nu ştiu dacă ţi se va mai oferi o altă şansă.

Domnul Byrne ridică pe umăr valiza mea cafenie. O iau în urma lui şi a soţiei lui, ieşim din sala de adunare în strada liniştită şi o cotim, până la Fordul lor negru Model A, parcat în faţa unei vitrine modeste cu reclame scrise de mână care anunţă oferte speciale: „Sardine norvegiene în ulei – 15 cenţi, Rasol de vită – 36 cenţi / livra”.

Vântul şuieră printre copacii înalţi, risipiţi, înşiraţi de-a lungul străzii. După ce-mi pune valiza în portbagaj, domnul Byrne îmi deschide uşa din spate. Interiorul maşinii e îmbrăcat în negru, scaunele de piele sunt reci şi alunecoase la atingere. Mă simt foarte mică pe bancheta din spate. Soţii Byrne se urcă pe locurile din faţă şi nu se uită în spate.

Domnul Byrne îşi atinge soţia pe umăr şi ea-i zâmbeşte. Cu un huruit răsunător, maşina se trezeşte la viaţă şi ne urnim. Soţii Byrne au o discuţie animată pe bancheta din faţă, dar eu n-aud nimic.

•

Câteva minute mai târziu, domnul Byrne opreşte pe aleea din faţa unei case modeste din stuc bej, cu o bordură maronie. De îndată ce opreşte maşina, doamna Byrne se întoarce spre mine şi spune:

— Ne-am hotărât la Dorothy.

— Îţi place numele ăsta? întreabă domnul Byrne.

— Pentru Dumnezeu, Raymond, nu contează ce părere are, se răsteşte doamna Byrne la el deschizând portiera. Noi am ales Dorothy şi Dorothy va rămâne.

Cântăresc numele în minte: *Dorothy.* Bine. Mă cheamă Dorothy acum.

Stucul e crăpat pe alocuri şi vopseaua de pe bordură e scorojită. Dar ferestrele strălucesc de curate ce sunt, iar iarba e tunsă îngrijit. De-o parte şi de alta a scărilor stă câte un ghiveci cu crizanteme ruginii.

— Una dintre sarcinile tale va fi să mături veranda din faţă, treptele şi aleea în fiecare zi, până vine zăpada. Că e soare, că e ploaie, îmi spune doamna Byrne în timp ce-o urmez până la uşă. Găseşti mătura şi făraşul în debaraua din stânga.

Se întoarce spre mine şi sunt cât pe-aci să mă lovesc de ea.

— Mă asculţi? Nu-mi place să mă repet.
— Da, doamnă Byrne.
— Spune-mi „doamnă”. E suficient.
— Da, doamnă.

Antreul mic e mohorât şi întunecat. Perdelele albe, croşetate, de la fiecare geam aruncă umbre dantelate pe podea. În stânga, printr-o uşă crăpată, întrezăresc o sufragerie cu tapet roşu, care imită catifeaua, şi o masă de mahon, cu scaune în jur. Doamna Byrne apasă pe un buton aflat pe perete şi din tavan se aprinde o lumină, chiar când domnul Byrne intră pe uşă, cu valiza mea din portbagaj.

— Gata? întreabă ea.

Domnul Byrne deschide uşa din dreapta, dezvăluind o cameră care, spre surprinderea mea, e plină de lume.

Albans, Minnesota, 1929

Două femei cu bluze albe stau în faţa unor maşini de cusut negre, pe care scrie cu litere aurii *Singer,* apăsând cu un picior pe pedala cu zăbrele din metal care face acul să se mişte în sus şi în jos. Nu-şi ridică privirile când intrăm, continuând să urmărească acul, trăgând aţa sub picior şi ţinând apăsat materialul. O tânără rotunjoară cu un păr castaniu, cârlionţat, e îngenuncheată pe podea, în faţa unui manechin de croitorie, cosând periuţe pe un corsaj. O femeie căruntă stă pe un scaun maro, perfect dreaptă, cosând tivul unei fuste de stambă. Şi o fată care pare doar cu câţiva ani mai mare ca mine decupează un tipar din hârtie subţire pe o masă. Deasupra ei, pe perete, e un goblen înrămat pe care e brodat în cruce, cu negru şi galben, textul „NU MĂ LĂSA SĂ LENEVESC”.

— Fanny, poţi să te opreşti o clipă? spune doamna Byrne, punând mâna pe umărul femeii cărunte. Spune-le şi celorlalte.

— Pauză, spune bătrâna.

Toate femeile îşi ridică privirea, dar singura care îşi schimbă poziţia e fata, care lasă foarfecă de croitorie din mână.

Doamna Byrne se uită de jur-împrejur, mişcându-şi bărbia şi privirea la unison.

— După cum ştiţi, de ceva vreme aveam nevoie de un ajutor în plus şi mă bucur să vă anunţ că am găsit persoana. V-o prezint pe Dorothy.

Arată spre mine.

— Dorothy, salută-le pe Bernice – arată spre femeia cârlionţată –, Joan şi Sally – femeile de la maşinile de cusut –, Fanny – singura care-mi zâmbeşte – şi Mary. Mary, îi spune fetei, tu o vei ajuta pe Dorothy să se familiarizeze cu noul ei mediu. Poate să preia ea o parte din treburile mai grosiere, ca tu să ai timp pentru alte lucruri. Şi, Fanny, tu o vei supraveghea. Ca de obicei.

— Da, doamnă, spune Fanny.

Mary schiţează o grimasă şi-mi aruncă o privire duşmănoasă.

— Bine, dară, spune doamna Byrne. Înapoi la treabă. Dorothy, valiza ta e în hol. Vom discuta la cină unde o să dormi.

Se întoarce să plece, apoi adaugă:

— Respectăm cu stricteţe ora mesei. Micul dejun se ia la opt, prânzul la douăsprezece, cina la şase. Nu se iau gustări între mese. Autodisciplina e una dintre cele mai importante calităţi pe care le poate avea o domnişoară.

Când doamna Byrne iese din cameră, Mary întoarce nervoasă capul spre mine şi-mi spune:

— Haide, grăbeşte-te. Crezi c-am toată ziua la dispoziţie?

Ascultătoare, mă apropii şi mă opresc în spatele ei.

— Ce ştii despre cusut?

— Obişnuiam s-o ajut pe mama la cârpit.

— Ai cusut vreodată la maşină?

— Nu.

Se încruntă.

— Doamna Byrne ştie lucrul ăsta?

— Nu m-a întrebat.

Mary oftează, în mod vădit iritată.

— Nu m-aşteptam să trebuiască să te iau de la zero.

— Prind repede.

— Sper.

Mary ridică o foiţă subţire de hârtie.

— Ăsta e un tipar. Ai auzit vreodată de aşa ceva?

Încuviinţez din cap şi Mary continuă, descriindu-midiversele aspecte ale muncii pe care o s-o am de făcut. Îmi petrec următoarele câteva ore ocupându-mă de treburile pe care nu vrea nimeni altcineva să le facă – tăiatul cusăturilor, însăilatul, măturatul, adunatul boldurilor spre a le pune la loc în pernuţe. Mă tot înţep şi trebuie să am grijă să nu las urme de sânge pe material.

De-a lungul după-amiezii femeile îşi trec timpul pălăvrăgind şi fredonând din când în când. Dar, în cea mai mare parte a timpului, nu zic nimic. După o vreme, spun:

— Mă scuzaţi, trebuie să merg la toaletă. Îmi puteţi spune unde e?

Fanny îşi ridică privirea.

— Aş duce-o eu. Tot am nevoie să-mi odihnesc degetele.

Ridicându-se cu oareşce efort, se mişcă înspre uşă. Ourmez de-a lungul holului, trecând printr-o bucătărioară modestă, dar impecabilă, şi ieşind pe uşa din spate.

— Aici e buda noastră. Nu cumva să te prindă vreodată doamna Byrne folosind-o pe cea din casă.

În loc de „prindă” pronunţă „prândă”.

În fundul curţii presărate cu iarbă rară, ca firele de păr ce acoperă un început de chelie, e o baracă gri, bătutăde vreme, cu o ferestruică minusculă tăiată în uşă. Fanny mi-o arată cu un gest din cap.

— Te aştept.

— Nu e nevoie.

— Cu cât stai mai mult acolo, cu-atât mai mult timp îmi odihnesc şi eu degetele.

E curent în baracă şi, prin ferestruică, văd un firicel de lumină. În mijlocul unei banchete tăiate grosolan e instalat un colac de veceu negru, tocit în unele locuri, astfel că se vede lemnul de dedesubt. Pe un suport fixat în perete atârnă fâşii de ziar. Îmi amintesc de buda din spatele casei noastre din Kinvara, aşa că mirosul nu mă şochează, deşi colacul e rece la atingere. Cum o să fie aici când dă viscolul? Ca acum, bănuiesc, doar că mai nasol.

Când am terminat, deschid uşa, trăgându-mi rochia în jos.

— Eşti slabă moartă, spune Fanny. Pariez că ţi-e foame.

Fuami.

Are dreptate. Am un gol în stomac.

— Un pic, recunosc.

Chipul lui Fanny e încreţit şi plin de riduri, dar ochii îi scânteiază. Nu-mi dau seama dacă are şaptezeci de ani sau o sută. Poartă o rochie drăguţă, mov, cu un imprimeu înflorat şi un corsaj strâns în talie, şi mă întreb dacă e făcută de ea.

— Doamna Byrne nu ne dă cine ştie ce la prânz, da’ cre’că e mai mult decât ce mânci de obicei.

Vârâ mâna în buzunarul lateral al rochiei şi scoate un măr mic, lucios.

— Eu păstrez mereu ceva pentru mai târziu, în caz c-oi avea nevoie. Între mese încuie frigiderul.

— Nu se poate, spun.

— Oh, ba da. Zice că nu vrea să scotocim în el fără voia ei. Dar de obicei eu apuc să păstrez ceva.

Îmi întinde mărul.

— Nu pot să...

— Ia-l. Tre’ să-nveţi să iei ce ţi se dă de bunăvoie.

Mărul are o aromă aşa proaspătă şi înmiresmatăcă-mi lasă gura apă.

— Mai bine-l mânci aici, ’nainte să ne-ntoarcem.

Fanny se uită spre uşa de la casă, apoi îşi ridică privirea spre ferestrele de la etaj.

— Meri la loc în budă să-l mânci, mai bine.

Oricât de puţin apetisant ar suna, mi-e aşa foame că nu-mi pasă. Intru din nou în baracă şi devorez mărul până nu mai rămâne decât cotorul. Îmi curge sucul pe bărbie şi-l şterg cu dosul palmei. Tata mânca până şi cotorul de la măr – „acolo sunt vitaminele, e o neghiobie să-l arunci”, spunea. Dar mie cartilajul tare îmi dă impresia că mănânc oase de peşte.

Când deschid uşa, Fanny îşi duce mâna la bărbie. Mă uit intrigată la ea.

— Ai lăsat dovezi, spune, şi-atunci îmi şterg bărbia lipicioasă.

Mary se strâmbă când mă întorc în camera de lucru. Îmi aşază un teanc de material în braţe şi-mi zice:

— Pune-le bolduri!

Îmi petrec următoarea oră aşezând margine peste margine şi fixându-le cu bolduri cât de atent pot, dar, de fiecare dată când pun o serie terminată jos, ea o înşfacă, o studiază grăbită şi mi-o aruncă înapoi.

— E o treabă de mântuială. Refă-o.

— Dar...

— Nu mă contrazice. Ar trebui să-ţi fie ruşine de o treabă ca asta.

Celelalte femei îşi ridică privirea şi-apoi se întorc la treaba lor, fără să zică nimic.

Scot boldurile cu mâinile tremurânde. Apoi prind din nou marginile, fixându-le la doi centimetri jumate distanţă, măsuraţi cu linia de croitorie. Un ceasornic de aur cu un cadran de sticlă bombat ticăie tare deasupra şemineului. Îmi ţin răsuflarea în timp ce Mary îmi verifică opera.

— E cam neregulat, spune într-un final, ridicând-o.

— Ce-are?

— E inegală.

Îmi ocoleşte privirea.

— Poate că pur şi simplu...

Nu-şi duce la capăt propoziţia.

— Ce anume?

— Poate că nu eşti făcută pentru genul ăsta de muncă.

Buza de jos îmi tremură şi strâng din buze. Tot spercă va interveni cineva – poate Fanny? –, dar nu se bagă nimeni.

— Am învăţat să cos de la mama.

— Nu cârpeşti pantalonii rupţi ai lui taică-tău. Oamenii plătesc bani buni...

— Ştiu să cos, exclam. Mai bine decât tine, poate.

Mary se uită cu gura căscată la mine.

— Tu... tu eşti un *nimic,* se bâlbâie. N-ai nici măcar o... o familie!

Îmi simt sângele zvâcnind în urechi. Singura replică pe care-o găsesc e:

— Tu n-ai deloc maniere.

Mă ridic şi ies, trântind uşa după mine. În holul întunecat, îmi cântăresc opţiunile. Aş putea să fug de-aici, dar unde să mă duc?

După o clipă, uşa se deschide şi Fanny se strecoară în hol.

— Cerule, copilă, îmi şopteşte. De ce-oi fi aşa rea de gură?

— Fata aia e răutăcioasă. Ce i-am făcut?

Fanny îmi pune o mână pe braţ. Degetele ei sunt aspre, bătătorite.

— Nu-ţi foloseşte la nimic să te dondăneşti cu ea.

— Dar boldurile erau drepte.

Oftează.

— Mary îşi face rău singură punându-te să refaci munca. E plătită la bucată, aşa că nu ştiu ce-şi închipuie că face. Dar tu – ei bine, hai să te întreb ceva. Te plătesc?

— Să mă plătească?

— Fanny! se aude o voce de deasupra noastră.

Ne ridicăm ochii şi-o vedem pe doamna Byrne în capul scărilor. E roşie la faţă.

— Ce naiba se petrece aici?

Nu-mi dau seama dacă a auzit ce spuneam.

— Nimic care să vă îngrijoreze, doamnă, spune Fanny repede. Doar o gâlceavă între fete, atâta tot.

— Din ce cauză?

— Sincer, doamnă, nu cred că vreţi să ştiţi.

— Oh, ba vreau.

Fanny se uită lung la mine şi clatină din cap.

— Ei bine... L-aţi văzut pe băiatul care aduce ziarul după-amiaza? S-au luat la ceartă după ce-or zis c-are sau nu o drăguţă. Ştiţi cum sunt fetele.

Oftez înăbuşit.

— Ce prostie, Fanny, spune doamna Byrne.

— N-am vrut să vă spun.

— Întorceţi-vă la lucru. Dorothy, nu vreau să mai aud aiureli din astea, m-ai înţeles?

— Da, doamnă.

— Aveţi treabă de făcut.

— Da, doamnă.

Fanny deschide uşa şi intră prima în camera de lucru. Eu şi Mary nu mai schimbăm nici măcar o vorbă în restul după-amiezii.

În seara aceea la cină, doamna Byrne ne dă carne de vită mărunţită, salată de cartofi care s-a făcut rozalie de la sfeclă şi varză tare ca iasca. Domnul Byrne plescăie. Aud fiecare sunet pe care-l scoate când mestecă. Ştiu că trebuie să-mi pun şervetul în poală – buna m-a învăţat. Ştiu să folosesc cuţitul şi furculiţa. Chiar dacă friptura de vită e uscată şi fadă de parc-aş mânca hârtie, sunt aşa hămesită încât cu greu mă abţin să n-o înfulec pe toată odată. „Trebuie să iei îmbucături mici, ca o doamnă”, spunea buna.

După câteva minute, doamna Byrne lasă furculiţa din mână şi spune:

— Dorothy, e momentul să discutăm care-s regulile pe-aici. După cum ştii deja, trebuie să foloseşti buda din fundul curţii. O dată pe săptămână, duminica seara, îţi voi pregăti apă caldă în baia de lângă bucătărie. Duminica e, totodată, ziua când se spală rufele şi va trebui s-ajuţi la spălat. La nouă seara se dă stingerea. În debaraua din hol e o saltea pentru tine. O scoţi seara şi-o strângi frumos dimineaţa, până să ajungă fetele la opt şi jumătate.

— O să dorm... în hol? întreb surprinsă.

— Cerule, doar nu te-aştepţi să dormi la etaj cu noi? se miră ea râzând. Doamne păzeşte!

Când terminăm de mâncat, domnul Byrne anunţă că iese la o plimbare.

— Iar eu am treabă de făcut, spune doamna Byrne. Dorothy, tu speli vasele. Fii atentă şi învaţă unde stă fiecare obiect. Cea

mai bună metodă de-a învăţa cum merg lucrurile e să observi atent totul şi să prinzi din zbor. Unde ţinem lingurile de lemn? Paharele de suc? Ar trebui să fie ca un joc distractiv pentru tine.

Se întoarce, gata să plece.

— N-ai voie să ne deranjezi pe domnul Byrne şi pe mine după cină. Te vei culca la ora fixată, stingând lumina.

Cu un zâmbet rece, adaugă:

— Sperăm să avem o experienţă pozitivă cu tine. Nu face nimic ce ne-ar putea schimba părerea.

Mă întorc şi mă uit la teancul de vase din chiuvetă, la fundul de lemn mânjit de coji de sfeclă, la cratiţa pe jumătate plină cu varză străvezie, la o tigaie arsă, cu un strat gros de unsoare. Uitându-mă cu coada ochiului la uşă, ca să mă asigur că alde Byrne au plecat, înfig furculiţa într-o bucată de varză fără gust şi-o înghit lacom, aproape pe nemestecate. Şi-aşa mănânc şi restul de varză, pândind dacă se aud cumva paşii doamnei Byrne pe scări.

În timp ce spăl vasele, mă uit pe geamul din faţa chiuvetei la curtea din fundul casei, întunecoasă pe înserat; se văd câţiva copaci scheletici, cu trunchiuri firave, cu scoarţa despicată de crengi. Când termin în sfârşit de frecat tigaia, s-a întunecat deja şi nu se mai vede nimic afară. Ceasul de deasupra aragazului arată 7:30.

Îmi umplu un pahar cu apă de la robinet şi mă aşez la masă. Mi se pare prea devreme ca să mă culc, dar nuştiu ce altceva să fac. N-am nimic de citit şi n-am văzut nicio carte în casă. N-aveam prea multe cărţi nici în apartamentul de pe strada Elizabeth, dar gemenii căpătau mereu ziare vechi de la băieţii cu ziare. La şcoală îmi plăceau cel mai mult poeziile – Wordsworth şi Keats, şi Shelley. Învăţătoarea ne-a pus să învăţăm pe de rost versurile de la *Odă la o urnă grecească* şi acum, singură în bucătărie, şoptesc „Mireasa tihnei nerăpită încă,/ Tăcerii pruncă. Timpului domol...”[12], dar numai atât îmi mai amintesc.

Trebuie să văd jumătatea plină a paharului, cum spunea mereu buna. Nu-i chiar aşa rău aici. Casa are o atmosferă austeră, dar nu e lipsită de confort. Lumina care se revarsă deasupra mesei din bucătărie e caldă şi veselă. Soţii Byrne nu

[12] John Keats, *Ode on a Grecian Urn,* în traducerea lui Aurel Covaci (*Versuri,* Editura Pandora, Târgoviște, 2000). (*N.t.*)

vor să mă trateze ca pe un copil, dar nici eu nu sunt sigură c-aş vrea să fiu tratată astfel. O muncă în care să-mi păstrez mâinile şi mintea în mişcare e probabil fix lucrul de care am nevoie. Şi în curând voi merge la şcoală.

Mă gândesc la căminul meu de pe strada Elizabeth – atât de diferit, dar, sincer vorbind, cu nimic mai bun decât casa asta. Mama care zăcea în camera ei în miezul zilei, în căldura sufocantă, până după ce se întuneca, în timp ce băieţii scânceau de foame şi Maisie plângea în hohote, iar eu mă gândeam c-o să înnebunesc de căldură şi de foame, şi de atâta gălăgie. Tata era pe drumuri – la muncă, zicea el, deşi banii pe care-i aducea se împuţinau de la o săptămână la alta şi se întorcea împleticindu-se, după miezul nopţii, duhnind a bere. Îl auzeam urcând greoi scările şi cântând din toţi bojocii imnul naţional al Irlandei...

Ne tragem din strămoşi de-o vitejie rară,
Care nicicând nu s-au făcut de-ocară,
Şi-acum, când am pornit la luptă pentru ţară,
Un cântec ostăşesc cântăm cu toţii-n cor.

...şi dând buzna în casă apoi, unde mama îi făcea morală şi încerca să-l potolească. Îi vedeam silueta profilată în lumina tulbure din dormitor şi, deşi noi ne prefăceam că dormim, cum ar fi trebuit, eram fascinaţi, impresionaţi de spectacolul oferit şi buna lui dispoziţie.

În debaraua din hol îmi găsesc valiza şi un teanc de aşternuturi. Desfac o saltea din păr de cal şi pun o pernă subţire, îngălbenită, la căpătâi. Mai e şi-un cearşaf alb, pe care-l întind peste saltea, trăgându-l sub ea la colţuri, şi o pătură roasă de molii.

Înainte să mă culc, deschid uşa din spate şi mă duc la budă. Lumina de la geamul bucătăriei se revarsă doar peste un petic de loc. Dincolo de el, e întuneric.

Iarba îmi scârţâie sub picioare. Ştiu drumul, dar noaptea e altfel, silueta barăcii de-abia se întrezăreşte în faţă. Îmi ridic privirea spre cerul fără stele. Inima îmi bate năvalnic. Întunericul tăcut mă sperie mai mult decât noaptea de la oraş, cu zgomotul şi luminile sale.

Trag ivărul şi intru în baracă. Apoi, tremurând, îmi trag chiloţii pe mine şi ies fuga, lăsând uşa să se trântească după mine în

timp ce străbat în goană curtea şi urc cele trei trepte până la uşa bucătăriei. Încui uşa, cum mi s-a spus, şi mă rezem de ea, gâfâind. Şi apoi observ lacătul de la frigider. Când o fi apărut? Probabil că domnul sau doamna Byrne au coborât cât eram eu afară.

Spruce Harbor, Maine, 2011

La un moment dat, prin a doua săptămână, Molly realizează că „a face curăţenie în pod” înseamnă a scoate lucrurile din cutii, a te foi câteva minute în preajma lor şi-a le pune apoi la loc, într-un teanc un pic mai ordonat. Din cele două duzini de cutii pe care le-au luat la mână ea şi Vivian deocamdată, doar un vraf micuţ de cărţi mucegăite şi câteva lenjerii îngălbenite au fost declarate bune de aruncat.

— Nu cred că te-ajut prea mult, îi spune lui Vivian.

— Păi, aşa e, zice Vivian. Dar eu te-ajut, nu-i aşa?

— Aşadar, ai inventat un fals proiect ca să-mi faci mie o favoare? Sau lui Terry, presupun? o întreabă Molly, cântându-i în strună.

— Îmi fac datoria civică.

— Cât altruism!

Aşezată pe podeaua mansardei, Molly scoate obiectele dintr-una din lăzile de cedru, unul câte unul, în timp ce Vivian stă cocoţată pe un scaun de lemn lângă ea. Mănuşi maro de lână. O rochie de catifea verde cu o panglică lată în talie. Un pulover cu nasturi, alb-murdar. *Anne de la Green Gables*.[13]

— Ia dă-mi cartea aia, spune Vivian.

Ia în mână volumul verde, cartonat, cu scris aurit şi o ilustraţie cu o fată cu părul roşu, bogat, pe copertă, şi-l deschide.

— Ah, da, îmi amintesc, spune. Eram cam de aceeaşi vârstă cu eroina când am citit pentru prima dată cartea asta. Mi-a dat-o o profesoară, profesoara mea preferată. Ţi-am zis de ea, domnişoara Larsen.

Răsfoieşte încet cartea, oprindu-se din când în când la câte o pagină.

— Anne e tare vorbăreaţă, nu-i aşa? Eu eram mult mai timidă.

Îşi ridică privirea.

— Tu?

— Îmi pare rău, n-am citit-o, spune Molly.

[13] Roman clasic al scriitoarei canadiene Lucy Maud Montgomery. (*N.t.*)

— Nu, nu. Te întreb, erai timidă când erai puştoaică? Ce tot zic, tot puştoaică eşti şi-acum. Dar când erai mică, adică?

— Nu chiar timidă. Eram... tăcută.

— Circumspectă, spune Vivian. Atentă.

Molly cântăreşte cuvintele în minte. Circumspectă? Atentă? Aşa o fi? A avut o perioadă după moartea tatălui şi după ce-a fost ruptă din casa părintească sau după ce-au luat-o pe maică-sa – e greu de spus care din lucrurile astea s-a petrecut mai întâi sau dacă au fost concomitente – când n-a mai vorbit deloc. Toată lumea îi tot vorbea şi vorbea despre ea, dar nimeni nu-i cerea părerea, nici n-o asculta când şi-o exprima. Aşa că nu s-a mai obosit. În această perioadă se trezea noaptea şi se ridica din pat să-şi caute părinţii doar spre a-şi da seama odată ajunsă în mijlocul holului, că nu mai avea părinţi.

— Ei bine, nici acum nu eşti tocmai exuberantă, nu-i aşa? spune Vivian. Te-am văzut mai devreme în faţa casei, când te-a adus Jack cu maşina, şi aveai o expresie – Vivian îşi ridică mâinile noduroase, răsfirându-şi degetele – radioasă. Nu-ţi mai tăcea gura.

— Mă pândeai?

— Evident! Cum altfel pot să descopăr câte ceva despre tine?

În timpul ăsta Molly a tot scos lucruri din ladă şi le-a pus la loc – haine, cărţi, mărunţişuri împachetate în ziare vechi. Dar acum se lasă pe călcâie şi se uită la Vivian.

— Eşti nostimă, îi spune.

— Mi s-a spus în multe feluri de când sunt, draga mea, dar nu ştiu să-mi fi zis cineva vreodată c-aş fi nostimă.

— Pariez că ţi s-a zis.

— Pe la spate, poate.

Vivian închide cartea.

— Îmi pari genul care citeşte. Aşa e?

Molly ridică din umeri. Partea din fiinţa ei pasionată de citit i se pare ceva intim, ceva care-ar trebui să rămână doar între ea şi personajele din cărţi.

— Aşadar, care e romanul tău preferat?

— Nu ştiu. Nu am unul.

— Oh, eu cred că ai, probabil. Eşti genul.

— Ce vrea să însemne chestia asta?

Vivian îşi duce mâna la piept, răsfirându-şi degetele cu unghii trandafirii, ce par delicate ca de copil.

— Intuiesc că eşti genul care resimte din plin emoţiile.

Molly se strâmbă.

Vivian îi pune cartea în mână.

— Fără îndoială o să ţi se pară o carte demodată şi sentimentală, dar vreau să ţi-o dăruiesc.

— Mi-o dai mie?

— De ce nu?

Spre surprinderea ei, Molly simte un nod în gât. Înghite în sec. Ce chestie absurdă – o bătrână îi dă o carte mucezită care nu-i mai foloseşte la nimic, şi ei mai că-i dau lacrimile. Probabil că stă să-i vină ciclul.

Se chinuie să adopte o expresie neutră.

— Păi, mulţam, spune nonşalant. Dar asta înseamnă că tre' s-o citesc?

— Absolut. O să-ţi dau şi-un test, spune Vivian.

O vreme îşi văd de treabă în tăcere, Molly ridicând câte un lucru – un pulover cu nasturi, azuriu, cu flori îngălbenite, pătate, o rochie cafenie cu mai mulţi nasturi lipsă, o eşarfă albastru-vioriu şi o mănuşă asortată... şi Vivian oftând:

— Bănuiesc că n-am niciun motiv să mai păstrez asta, spre a adăuga invariabil: Hai s-o punem în teancul cu „ne mai gândim".

La un moment dat, din senin, Vivian spune:

— Aşadar, pe unde e mama ta, de fapt?

Molly s-a obişnuit cu astfel de replici aiurea în tramvai. Vivian are obiceiul să reia conversaţii pe care le-au început cu câteva zile în urmă exact de unde au rămas, ca şi cum ar fi ceva complet firesc.

— Oh, cine ştie?

Tocmai a desfăcut o cutie care, spre încântarea ei, pare uşor de aruncat – zeci de registre contabile prăfuite din anii '40 şi '50. De bună seamă, Vivian n-are niciun motiv să le mai ţină.

— Pe-astea le putem arunca, nu crezi? întreabă, ridicând un registru negru, subţire.

Vivian i-l ia din mână şi-l răsfoieşte.

— Păi...

Nu-şi duce la capăt propoziţia, uitându-se la ea.

— Ai căutat-o?

— Nu.

— De ce nu?

Molly îi aruncă o privire tăioasă lui Vivian. Nu e obişnuită ca lumea să-i pună întrebări aşa directe – să-i pună orice fel de întrebări, de fapt. Singura persoană care-i mai vorbeşte aşa fără ocol e Lori, asistenta socială, şi ea ştie deja toate detaliile poveştii ei. (Şi, oricum, Lori nu-i pune întrebări care încep cu „De ce?” E interesată doar de cauză, efect şi de a-i face morală.) Dar Molly nu se poate burzului la Vivian care, la urma urmei, i-a oferit o cale de a fenta închisoarea, gratuit. Dacă prin „gratuit” înţelegi cincizeci de ore de întrebări fără ocolişuri. Îşi dă la o parte părul din ochi.

— N-am căutat-o pentru că nu-mi pasă.

— Serios?

— Serios.

— Nu eşti deloc curioasă.

— Nu.

— Nu sunt sigură că te cred.

Molly ridică din umeri.

— Hmm. Pentru că, de fapt, pari cumva… furioasă.

— Nu sunt furioasă. Pur şi simplu nu-mi pasă.

Ridică un vraf de catastife din cutie şi le trânteşte pepodea.

— Pe-astea putem să le reciclăm?

Vivian o bate pe mână.

— Cred c-o să păstrez cutia asta, spune, ca şi cum n-ar fi zis acelaşi lucru despre tot ce-au luat la mână până acum.

•

— Îşi tot bagă nasul în treburile mele, spune Molly, ascunzându-şi faţa la gâtul lui Jack.

Sunt în maşina lui şi ea stă călare peste el, pe scaunul din faţă, care e împins în spate.

— Cum adică? o întreabă Jack râzând, zgâriind-o cu obrazul lui nebărbierit.

Îşi strecoară mâna pe sub cămaşa ei şi-i mângâie coastele.

— Mă gâdili, spune ea, foindu-se.

— Îmi place când te mişti aşa.

Ea îl sărută pe gât, apoi îi sărută pata întunecată din barbă, colţul gurii, o sprânceană stufoasă şi el o trage mai aproape, lăsându-şi mâinile să alunece de-a lungul trunchiului ei, cuprinzându-i sânii mici în palme.

— Eu nu ştiu absolut nimic despre viaţa ei – nu că m-ar interesa! Dar ea se-aşteaptă să-i spun totul despre viaţa mea.

— Oh, zău aşa, ce rău se poate întâmpla? Dacă află un pic mai mult despre tine, poate c-o să se poarte mai drăguţ cu tine. Şi cred că orele de lucru or să treacă un picuţ mai repede. Probabil că se simte singură. Vrea doar pe cineva cu care să stea de vorbă.

Molly se strâmbă.

— *Try a little tendemess*,[14] îi cântă duios Jack.

Ea oftează.

— Nu simt nevoia s-o amuz cu poveşti despre viaţa mea de rahat. Nu putem fi cu toţii putred de bogaţi, nu trăim toţi într-o vilă de lux.

El o sărută pe umăr.

— Atunci atac-o cu propriile ei arme. Pune-i tu întrebări.

— Crezi că-mi pasă? oftează Molly, urmându-i conturul urechii cu degetul până când el întoarce capul şi-o muşcă, trăgându-i degetul în gură.

El se apleacă şi trage de manetă, iar scaunul cade pe spate, hurducându-i. Molly cade moale peste el şi izbucnesc amândoi în râs. Trăgându-se mai încolo ca să-i facă loc pe scaunul de o persoană, Jack spune:

— Fă ce trebuie să faci ca să termini numărul de ore, bine?

Întorcându-se pe o parte, îşi lasă degetele să alunece de-a lungul elasticului colanţilor ei negri.

— Şi, dacă nu rezişti până la capăt, probabil că va trebui să găsesc o metodă de-a te însoţi la şcoala de corecţie. Şi asta ar fi naşpa pentru amândoi.

— Mie nu-mi sună aşa nasol.

Trăgându-i elasticul în jos peste şold, el spune:

— Asta căutam.

Urmează cu degetul conturul broaştei ţestoase trasate cu cerneală neagră pe şoldul ei. Carapacea e un oval ţuguiat, tăiat pe jumătate de o linie oblică, ca un scut cu o margaretă într-o parte şi un simbol tribal în cealaltă, cu picioarele în formă de arc de cerc, ascuţite la capăt.

— Cum ziceai că-l cheamă pe-ăsta micu'?

— N-are nume.

— O să-i spun Carlos, zice Jack, aplecându-se să-i sărute şoldul.

---

[14] Refrenul unui cântec cunoscut mai ales în interpretarea lui Otis Redding. În traducere aproximativă: „Ia-o cu blândeţe". (*N.t.*)

— De ce?

— Are faţă de Carlos. Este? Îi vezi căpşorul? Parc-ar bălăbăni din el, ca şi cum ar zice „Care-i treaba?” Hei, Carlos! exclamă, în falset, cu un accent dominican pronunţat, bătând ţestoasa cu arătătorul. Ce mai zici, frate?

— Nu e un Carlos. E un simbol indian, spune ea, uşor iritată, dându-i mâna la o parte.

— Oh, haide, recunoaşte – erai beată şi ţi-ai făcut un tatuaj cu o ţestoasă c-aşa s-a nimerit. Putea la fel de binesă fie o inimă din care picurau stropi de sânge sau un text pretins a fi în chineză.

— Nu-i adevărat! Ţestoasele au o semnificaţie bine definită în cultura mea.

— Zău aşa, prinţesă războinică? întreabă el. Ce semnificaţie?

— Ţestoasele îşi poartă casa în spate.

Trecându-şi degetele peste tatuaj, îi spune ce i-a zis şi tatăl ei.

— Sunt, în acelaşi timp, expuse şi ascunse. Sunt un simbol al tăriei şi perseverenţei.

— E o idee foarte profundă.

— Ştii de ce? Pentru că eu sunt o persoană foarte profundă.

— Da?

— Da, spune ea, sărutându-l pe gură. De fapt, l-am făcut pentru că, atunci când trăiam pe Indian Island, aveam o ţestoasă pe nume Shelly.[15]

— Ha, Shelly, m-am prins.

— Mda. Oricum, nu ştiu ce s-a întâmplat cu ea.

Jack îi cuprinde osul şoldului în palmă.

— Sunt sigur că e bine merci, spune. Nu trăiesc, gen, o sută de ani?

— Dacă sunt ţinute într-o cutie şi nu mai are cine să le dea de mâncare, nu.

El nu răspunde nimic, îi cuprinde doar umărul cu braţul şi-o sărută pe păr.

Molly se cuibăreşte lângă el pe locul de o persoană. Parbrizul e aburit şi afară e întuneric şi, în Saturn-ul micuţ, bombat, al lui Jack, se simte în siguranţă, ocrotită. Da, exact aşa. Ca o ţestoasă în carapace.

---

[15] Joc de cuvinte intraductibil, între numele propriu Shelly și substantivul comun „shell”, în traducere „carapace”. (*N.t.*)

Spruce Harbor, Maine, 2011

Când Molly sună la uşă nu vine nimeni să-i deschidă, în casă e linişte. Se uită la telefon: 9:45 dimineaţa. E zi metodică pentru profesori şi nu se fac cursuri, aşa că şi-a zis, ce-ar fi să mai bifeze câteva ore?

Molly îşi freacă braţele să se încălzească, încercând să se hotărască ce are de făcut. E o dimineaţă neobişnuit de rece şi ceţoasă pentru această perioadă şi a uitat să-şi ia un pulover. A luat Island Explorer-ul, autobuzul gratuit pentru turişti care dă toată ziua roată insulei, şi-a coborât la staţia cea mai apropiată de casa lui Vivian, la vreo zece minute de mers pe jos. Dacă nu e nimeni acasă, va trebui să se întoarcă în staţie şi să ia următorul autobuz, ceea ce înseamnă c-ar avea de aşteptat. Dar, deşi i s-a făcut pielea-găină, lui Molly i-au plăcut mereu zilele ca asta. Cerul cenuşiu, sumbru, şi copacii cu ramurile desfrunzite i se par un peisaj mai adecvat decât zilele însorite de primăvară, cu promisiunea lor că viaţa e simplă.

În carneţelul pe care-l poartă cu ea, Molly şi-a notat cu grijă orele efectuate: patru ore într-o zi, două în următoarea. Douăzeci şi trei în total până acum. Şi-a făcut un tabel în Excel pe laptop în care consemnează totuldetaliat. Jack s-ar amuza dacă ar şti, dar ea e de îndeajuns de mult timp în sistem spre a înţelege că totul se reduce la documente doveditoare. Pune-ţi actele în ordine, cu semnăturile necesare şi ţinerea evidenţei, şi acuzaţiile vor fi retrase, banii vor fi viraţi, şi orice altceva. Dacă eşti dezorganizat, rişti să pierzi totul.

Molly se gândeşte c-ar putea bifa cel puţin cinci ore azi. Cu astea ar fi douăzeci şi opt, şi ar însemna c-a făcut mai mult de jumate.

Sună din nou la uşă, îşi pune mâinile ţinute căuş pe geam ca să se chiorască în holul întunecos. Apăsând pe clanţă, descoperă că uşa e descuiată.

— Alo? spune, intrând pe uşă, şi, când nu primeşte niciun răspuns, mai face o încercare, un picuţ mai tare, înaintând de-a lungul holului.

Ieri, înainte să plece, Molly i-a spus lui Vivian că o să vină mai devreme azi, dar nu i-a precizat şi ora. Acum, stând în camera de zi, cu jaluzelele trase, se întreabă dacă ar fi cazul să plece. Casa veche scoate tot soiul de sunete. Podelele din lemn de pin scârţâie, geamurile zăngănesc, muştele bâzâie, zburând aproape de tavan, iar perdelele foşnesc. În lipsa vocilor care să-i distragă atenţia, Molly are impresia că aude sunete din alte camere: scârţâitul arcurilor de la pat, apa care picură de la robinet, zumzăitul becurilor fluorescente, zornăitul lanţului de la bazinul de toaletă.

Zăboveşte o clipă să se uite în jur – la policioara bogat împodobită de deasupra şemineului, la ornamentele din lemn de stejar şi la candelabrul din alamă. Uitându-se pe cele patru ferestre mari cu vedere spre apă, observă linia şerpuită a coastei, brazii cu linii în zigzag la orizont, marea scânteietoare de ametist. Încameră miroase a cărţi vechi, a fum care adastă după focul din ajun şi, mai discret, a ceva bun dinspre bucătărie – e vineri; Terry probabil că găteşte pentru week-end.

Molly se uită fascinată la cărţile vechi, cartonate, de pe rafturile înalte, când uşa de la bucătărie se deschide şi Terry intră zorită în cameră.

— Văleu! zbiară Terry, strângând la piept cârpa pe care o ţine în mână. M-ai speriat la culme! Ce cauţi aici?

— Hm, păi, se bâlbâie Molly, începând să se întrebe acelaşi lucru şi ea. Am sunat de câteva ori la uşă şi apoi am intrat.

— Vivian ştia că vii?

Oare ştia?

— Nu sunt sigură c-am stabilit exact...

Terry se încruntă şi-o priveşte circumspectă.

— Nu poţi să apari pur şi simplu când ţi se năzare ţie. Nu e liberă la orice oră, pe nepusă masă.

— Ştiu, spune Molly, îmbujorându-se la faţă. Scuze.

— Vivian n-ar fi acceptat niciodată să începeţi aşa devreme. Are tabieturile ei. Se trezeşte pe la opt sau nouă, coboară la zece.

— Credeam că bătrânii se trezesc devreme, mormăie Molly.

— Nu toţi.

Terry îşi pune mâinile în şolduri.

— Dar nu asta-i ideea. Ai intrat prin efracţie.

— De fapt, n-am...

Oftând, Terry spune:

— Poate că Jack ţi-o fi spus că n-am fost încântată la culme de ideea asta. De planul să-ţi faci numărul de ore aşa.

Molly încuviinţează. Urmează predica.

— S-a dat peste cap pentru tine, nu mă întreba de ce.

— Ştiu şi-i sunt recunoscătoare.

Molly e conştientă că tocmai atunci când are o atitudine defensivă intră în bucluc. Dar nu se poate abţine să spună:

— Şi sper să mă dovedesc demnă de încrederea lui.

— Nu, nu atunci când apari aici fără să anunţi.

Fie, şi-a meritat-o. Oare ce-i spunea profesorul de la cursul de Probleme Legale deunăzi? Să nu aduci niciodată în discuţie o problemă la care nu ai răspuns.

— Şi încă ceva, continuă Terry. Am fost în pod azi-dimineaţă. Nu-mi dau seama ce faci tu acolo.

Molly se leagănă pe vârful picioarelor, nervoasă că e luată la bani mărunţi pentru chestia asta pe care n-o poate controla şi încă şi mai nervoasă pe sine pentru că n-a convins-o pe Vivian să arunce lucruri. Evident că Terry are impresia că Molly taie frunză la câini, ca un funcţionar care pontează pe principiul „timpul trece, leafa merge”.

— Vivian nu vrea să arunce nimic, spune. Fac curăţenie în cutii şi le pun etichete.

— Hai să-ţi dau un sfat, spune Terry. Vivian e împărţită între glasul inimii – şi aici duce din nou cârpa mototolită în dreptul inimii – şi glasul minţii.

Ca şi cum Molly s-ar putea să nu facă legătura, duce cârpa la cap.

— Să renunţe la lucruri e ca şi cum şi-ar lua rămas-bun de la viaţa ei. Şi oricui i-e greu să facă asta. Aşa că treaba ta e s-o convingi. Pentru că asta-ţi spun sigur: n-o să fiu prea încântată dacă îţi petreci cincizeci de ore aici mutând lucrurile de colo-colo fără să se vadă niciun rezultat. Îl iubesc pe Jack, dar... Clatină din cap. Sincer, totul are o limită.

În momentul ăsta, Terry pare să vorbească singură sau, poate, cu Jack, aşa că Molly nu prea are ce face, în afară de a-şi muşca buza şi a da din cap, semn că înţelege.

După ce Terry recunoaşte, îmbufnată, că s-ar putea să fie o idee bună, de fapt, să se apuce de treabă un pic mai devreme azi şi zice că, dacă Vivian nu apare într-o jumătate de oră, poate

c-o să urce s-o trezească, îi spune lui Molly să se simtă ca acasă; ea are treburi de făcut.

— Ai cu ce să-ţi faci de lucru, da? spune, înainte de a se întoarce în bucătărie.

Cartea pe care i-a dat-o Vivian a rămas în rucsac. Nu s-a obosit s-o atace deocamdată, în primul rând pentru că pare o temă ce derivă dintr-o activitate care e deja o pedeapsă, dar totodată pentru că acum reciteşte *Jane Eyre* pentru cursul de engleză (ironia sorţii, profesoara, doamna Tate, le-a împărţit câte un exemplar de la şcoală chiar în săptămâna de după ce Molly a încercat s-o şterpelească) şi cartea aia e uriaşă. Întotdeauna e un şoc fizic să se cufunde din nou în ea; numai ca să citească un capitol se trezeşte că trebuie să-şi încetinească ritmul respiraţiei şi să intre în transă, ca un urs în hibernare. Toţi colegii ei se plâng de carte – de digresiunile ample ale lui Brontë cu privire la natura umană, de poveştile secundare legate de prietenele lui Jane de la Şcoala Lowood, de dialogurile stufoase, „nerealiste”.

— De ce nu poate să spună pur şi simplu povestea, în puii mei? a bombănit Tyler Baldwin la oră. Adorm de fiecare dată când m-apuc s-o citesc. Cum se cheamă boala asta, narcolepsie?

O sumedenie de voci i-au dat dreptate, dar Molly n-a spus nimic. Şi doamna Tate – atentă, fără îndoială, la cea mai mică scânteie apărută între vreascurile umede – a observat.

— Aşadar, *tu* ce părere ai, Molly?

Molly ridică din umeri, ca nu cumva să pară prea entuziastă.

— Mie îmi place cartea.

— Ce-ţi place la ea?

— Nu ştiu. Îmi place, pur şi simplu.

— Care e partea ta preferată?

Simţind privirile colegilor aţintite asupra ei, s-a făcut mai mică pe scaun.

— Nu ştiu.

— E doar un roman de dragoste plicticos, a zis Tyler.

— Nu, nu e! s-a trezit ea exclamând.

— De ce nu? insistă doamna Tate.

— Pentru că... Reflectă o clipă. Jane e un soi de rebelă. E pătimaşă şi hotărâtă şi spune exact ceea ce gândeşte.

— De unde-ai scos tu chestia asta? Pentru că eu n-o simt şi pace, a spus Tyler.

— Bine, păi... cum ar fi pasajul ăsta, a zis Molly. Răsfoind prin carte, găsi scena la care se gândea: „Îi spusei că de felul meu eram aspră. Şi neînduplecată, că o să aibă numeroase prilejuri să-şi dea seama de acest lucru şi că, de altfel, eram hotărâtă să-i arăt (...) multe laturi colţuroase ale fiinţei mele, ca să ştie de cine voia să-şi lege viaţa, încă în vremea când mai putea da înapoi.”[16]

Doamna Tate ridică din sprâncene şi zâmbi.

— Îmi aminteşte de-o persoană cunoscută.

Acum, stând de una singură într-un fotoliu roşu, aşteptând-o pe Vivian să coboare, Molly scoate *Anne de la Green Gables.*

Deschide la prima pagină:

> *Doamna Rachel Lynde locuia chiar în locul unde drumul principal din Avonlea cobora într-o văiugă, mărginită de arini şi tufe de cerceluşi şi traversată de un pârâu care izvora din crângul ce înconjoară vechiul conac Cuthbert*...

Clar, e o carte adresată tinerelor fete şi, la început, Molly nu e sigură că se regăseşte în ea. Dar, pe măsură ce citeşte mai mult, se trezeşte c-o prinde povestea. Soarele urcă sus pe cer; trebuie să ţină cartea înclinată ca să nu bată lumina direct pe ea şi apoi, după câteva minute, să se mute în celălalt fotoliu ca să nu-i vină soarele în ochi.

După vreo oră, aude uşa de la hol şi-şi ridică privirea. Vivian intră în cameră, se uită în jur, îşi aţinteşte privirea asupra lui Molly şi zâmbeşte, aparent deloc surprinsă s-o vadă.

— Cât de matinală! exclamă. Îmi place entuziasmul tău. Poate c-o să te las să goleşti o cutie azi. Sau chiar două, dacă ai noroc.

[16] Charlotte Brontë, *Jane Eyre,* în traducerea lui Paul B. Marian și D. Mazilu, Ed. Eminescu, București, 1972. (*N.t.*)

Albans, Minnesota, 1929

Luni dimineaţă mă trezesc devreme şi mă spăl pe faţă la chiuveta din bucătărie înainte să se trezească domnul şi doamna Byrne, apoi îmi împletesc cu grijă părul şi-l leg cu două panglici pe care le-am găsit în teancul cu resturi de material din camera de lucru. Îmi pun rochia cea mai curată şi şorţuleţul, pe care l-am aşezat la uscat, aninat de creanga unui copac din curte, după ce-am spălat rufele duminică.

La micul dejun – terci de ovăz cu cocoloaşe, fără zahăr –, când întreb cum ajung la şcoală şi la ce oră ar trebui să fiu acolo, doamna Byrne se uită la soţul ei şi-apoi din nou la mine. Îşi strânge mai bine şalul cu arabescuri pe umeri.

— Dorothy, eu şi domnul Byrne considerăm că nu eşti pregătită să mergi la şcoală.

Terciul îmi lasă în gură un gust de osânză închegată. Mă uit la domnul Byrne, care tocmai se apleacă să-şi lege şireturile. Părul zburlit îi cade peste frunte, ascunzându-i faţa.

— Cum adică? întreb. Societatea pentru Ajutorarea Copiilor...

Doamna Byrne îşi împreunează mâinile şi schiţează un zâmbet încordat.

— Nu mai eşti în grija Societăţii pentru Ajutorarea Copiilor, nu-i aşa? Noi suntem cei care decidem ce e mai bine pentru tine acum.

Îmi stă inima-n loc.

— Dar ar trebui să merg la şcoală.

— Vom vedea cum evoluezi în următoarele câteva săptămâni, dar deocamdată credem că e mai bine să-ţi laşi un răgaz ca să te adaptezi în noul tău cămin.

— M-am... adaptat, spun, îmbujorându-mă. Am făcut tot ce mi-aţi cerut. Dacă vă temeţi că nu voi avea timp să mai cos...

Doamna Byrne se uită ţintă la mine şi începe să-mi tremure glasul.

— Şcoala a început de mai bine de-o lună, spune ea. Eşti foarte în urmă şi n-ai nicio şansă să-i prinzi pe ceilalţi din urmă anul ăsta. Şi Dumnezeu ştie ce fel de şcoală ai făcut la mahala.

Mă zbârlesc toată. Chiar şi domnul Byrne e şocat de spusele ei.

— Zău aşa, Lois, spune, înfundat.

— N-am stat la… *mahala,* spun, scuipând cuvântul.

Şi apoi, pentru că ea nu m-a întrebat, pentru că niciunul dintre ei nu m-a întrebat, adaug:

— Eram în clasa a patra. Învăţătoarea mea a fost domnişoara Uhrig. Am fost la cor şi-am pus în scenă o operetă, „Pietre şlefuite”.

Se uită amândoi la mine.

— Îmi place şcoala, spun.

Doamna Byrne se ridică şi începe să adune vasele. Îmi ia farfuria din faţă deşi n-am terminat de mâncat pâineaprăjită. Se mişcă smucit, făcând argintăria să zdrăngăne pe porţelan. Dă drumul la apă şi trânteşte cu zgomot farfuriile şi tacâmurile în chiuvetă. Apoi se întoarce spre mine, ştergându-şi mâinile pe şorţ.

— Fată obraznică ce eşti. Nu vreau să mai aud o vorbă. Noi decidem ce e mai bine pentru tine. E clar?

Şi asta a fost. Nimeni nu mai deschide discuţia despre şcoală.

•

De mai multe ori pe zi, doamna Byrne îşi face apariţia pe neaşteptate în camera de lucru, ca o fantomă, dar nu pune niciodată mâna pe ac. Treburile ei, din câte îmi dau seama, constau în păstrarea evidenţei comenzilor, predarea lucrărilor către Fanny, care ni le distribuie apoi nouă, şi strângerea hainelor care-au fost terminate. Îi cere lui Fanny raportul despre cum stăm, studiind în tot acest timp întreaga încăpere ca să se asigure că noi celelalte muncim din greu.

Am o mulţime de întrebări pe care aş vrea să le pun soţilor Byrne, dar mi-e teamă. Cu ce se ocupă mai exact domnul Byrne? Ce face cu hainele pe care le cos femeile? (Aş putea să spun pe care le coasem *noi,* dar munca pe care o fac eu, însăilatul şi coaserea tivurilor, e totuna cu a curăţa cartofi şi a te declara bucătar.) Unde dispare doamna Byrne toată ziua şi cum îşi ocupă timpul? O aud din când în când la etaj, dar e imposibil de spus cu ce se îndeletniceşte.

Doamna Byrne are multe reguli. Mă dojeneşte de faţă cu celelalte fete pentru greşeli şi abateri minore – pentru că nu mi-am împăturit lenjeria de pat atât de ordonat pe cât ar fi trebuit

sau pentru c-am lăsat uşa de la bucătărie întredeschisă. Toate uşile din casă trebuie să stea închise tot timpul, mai puţin când intri şi ieşi. Felul în care eferecată casa – uşa de la camera de lucru, uşile de la bucătărie şi sufragerie, chiar şi uşa din capul scărilor – îi dă aerul unui loc misterios, ameninţător. Noaptea, pe salteaua mea din acel hol întunecos, la poalele scărilor, frecându-mi picioarele să mă încălzesc, mi se face frică. N-am fost niciodată atât de singură. Chiar şi la Societatea pentru Ajutorarea Copiilor, în patul meu de fier din dormitorul comun, eram înconjurată de alte fete.

N-am voie să ajut la bucătărie – cred că doamna Byrne se teme c-aş putea şterpeli mâncare. Şi, de fapt, ca şi Fanny, m-am obişnuit să-mi strecor câte o felie de pâine sau un măr în buzunar. Mâncarea pe care-o găteşte doamna Byrne e fadă, fără sare şi piper – mazăre uscată şi fiartă din conservă, cartofi fierţi, leşioşi, tocane apoase – şi nu e niciodată suficientă. Nu-mi dau seama dacă domnul Byrne chiar nu observă cât de oribilă e mâncarea sau dacă nu-l interesează – sau dacă, pur şi simplu, e cu gândul la altele.

Când doamna Byrne nu e prin preajmă, domnul Byrne se poartă prietenos. Îi place să stea de vorbă cu mine despre Irlanda. Ai lui sunt de fel din Sallybrook, pe lângă coasta de est, îmi spune. Unchiul şi verii lui au luptat de partea republicanilor în războiul de independenţă; au luptat alături de Michael Collins[17] şi au fost în clădirea Tribunalului din Dublin în aprilie 1922, când englezii au luat cu asalt clădirea şi i-au ucis pe insurgenţi, şi-au fost de faţă când Collins a fost asasinat, câteva luni mai târziu, în apropiere de Cork. Collins a fost cel mai mare erou pe care l-a avut vreodată Irlanda, nu ştii asta?

Ba da, încuviinţez. Ştiu. Dar mă îndoiesc că verii lui au fost acolo. Tata obişnuia să spună că toţi irlandezii pe care-i întâlneşti în America se jură c-au o rudă care a luptat alături de Michael Collins.

Tata îl adora pe Michael Collins. Avea obiceiul să cânte toate cântecele revoluţionarilor, cel mai adesea tare şi fals, până când mama îi spunea să tacă, ca să nu-i trezească pe cei mici. Mi-a spus o mulţime de poveşti dramatice – despre închisoarea Kilmainjail din Dublin, de pildă, unde unul dintre conducătorii

[17] Una dintre figurile emblematice ale mișcării pentru independență din Irlanda și unul dintre liderii taberei republicane în războiul de independență. (*N.t.*)

rebeliunii din 1916,[18] Joseph Plunkett, s-a însurat cu drăguţa lui, Grace Gifford, în capela minusculă cu doar câteva ore înainte de a fi executat. Cincisprezece oameni au fost executaţi în ziua aceea, chiar şi James Connolly, care era prea bolnav ca să se poată ţine pe picioare, aşa că l-au legat de un scaun şi l-au dus pe braţe în curte, unde l-au ciuruit cu gloanţe. „L-au ciuruit cu gloanţe” – aşa vorbea tata. Mama îi făcea mereu semn să tacă, dar el o trimitea la plimbare.

— E important să afle lucrurile astea, spunea. E istoria lor! Om trăi noi aici acum, dar, pe ce-am mai sfânt, neamul nostru e acolo.

Mama avea propriile ei motive să-şi dorească să uite. Tratatul din 1922,[19] care a dus la formarea statului independent, a fost amănuntul care ne-a făcut să plecăm din Kinvara, spunea ea. Forţele britanice, hotărâte să-i zdrobească pe rebeli, au luat cu asalt oraşele din Comitatul Galway şi-au aruncat în aer căile ferate. Economia era la pământ. Era penurie de locuri de muncă. Tata n-a reuşit să-şi găsească de lucru.

Mă rog, şi asta zicea, dar şi băutura.

— Mi-ai putea fi fiică, ştii, îmi spune domnul Byrne. Numele pe care ţi l-am ales – Dorothy... mereu am zis că aşa ne vom boteza copilul, cândva, dar, of, n-a fost să fie. Şi uite c-ai apărut tu, şi roşcovană pe deasupra.

Uit mereu să răspund când sunt strigată Dorothy. Dar, într-un fel, mă bucur să am o nouă identitate. Aşa mi-e mai uşor să mă desprind de multe alte lucruri. Nu mai sunt aceeaşi Niamh care şi-a lăsat în urmă buna, unchii şi mătuşile din Kinvara şi-a traversat oceanul la bordul vaporului *Agnes Pauline,* care a locuit cu familia ei pe strada Elizabeth. Nu, acum sunt Dorothy.

•

— Dorothy, trebuie să stăm de vorbă, îmi spune doamna Byrne la cină într-o seară.

Mă uit cu coada ochiului la domnul Byrne, care, foarte concentrat, unge cu unt un cartof copt.

---

[18] Numită și Rebeliunea de Paști, este o insurecție armată inițiată de republicanii irlandezi cu scopul de a elibera Irlanda de sub autoritatea Marii Britanii și a fonda un stat independent. (*N.t.*)

[19] Tratatul între Marea Britanie și reprezentanții taberei republicane irlandeze, care a marcat sfârșitul războiului de independență din Irlanda, deschizând calea spre formarea Republicii independente, dar care avea să conducă, totodată, la războiul civil. (*N.t.*)

— Mary spune că nu – cum să spun? – că nu prinzi prea repede. Spune că pari... răsculată? Insolentă? Nu e sigură dacă e una sau alta.

— Nu-i adevărat.

Ochii doamnei Byrne aruncă scântei.

— Ascultă-mă bine. Dacă ar fi după mine, aş contacta imediat comitetul şi te-aş trimite înapoi, să-mi dea pe altcineva în loc. Dar domnul Byrne m-a convins să-ţi mai dau o şansă. Dar – dacă mai aud o singură critică la adresa comportamentului tău, vei fi trimisă înapoi.

Face o pauză şi ia o gură de apă.

— Sunt tentată să atribui genul ăsta de comportament sângelui tău irlandez. Da, e adevărat că domnul Byrne e irlandez – de fapt, de-asta ţi-am dat o şansă de la bun început –, dar aş sublinia de asemenea că domnul Byrne nu s-a însurat cu o irlandeză, cum ar fi putut face, din nişte motive bine întemeiate.

A doua zi, doamna Byrne vine în camera de lucru şi-mi spune că trebuie să târguiesc ceva din centrul oraşului, cale de-un kilometru şi ceva.

— Nu e complicat, îmi spune irascibilă când o rog să mă îndrume. N-ai fost atentă când am venit cu maşina încoace?

— Pot să merg eu cu ea de data asta, doamnă, spune Fanny.

Doamna Byrne nu pare prea încântată de asta.

— Tu n-ai treabă de făcut, Fanny?

— Tocmai am terminat teancul ăsta, spune Fanny, lăsând o mână plină de vinişoare pe un vraf de fuste. Sunt toate tighelite şi călcate. Mă dor degetele.

— Bine, fie. Doar de data asta.

Mergem încet, din cauză că pe Fanny o supără şoldul, străbătând cartierul unde stau soţii Byrne, cu case micuţe înghesuite pe câte un petic de loc. Când ajungem la colţul străzii Ulmi, o luăm la stânga pe Strada Centrală şi traversăm străzile Arţarului, Mesteacănului şi Molidului, înainte să facem la dreapta pe Strada Principală. Majoritatea clădirilor par relativ noi şi sunt variaţiuni ale unui număr limitat de modele. Sunt vopsite în culori diferite.

Câteva alei duc drept la uşă, altele descriu o potecă şerpuită. Pe măsură ce ne apropiem de oraş, trecem pe lângă complexe unde locuiesc mai multe familii şi câteva firme şi prăvălii de periferie – o benzinărie, o prăvălie decartier, o grădiniţă pentru

copii plină de flori de culoarea frunzelor de toamnă – ruginiu şi roşu-aprins şi auriu.

— Nu-mi dau seama de ce n-oi fi învăţat drumul când aţi venit cu maşina, spune Fanny. Tu, fată, înceată mai eşti!

Mă uit la ea circumspectă şi ea zâmbeşte şmecheră.

Magazinul universal de pe Strada Principală e slab luminat şi e foarte cald înăuntru. Îmi ia o clipă până mi se obişnuiesc ochii. Când îmi ridic privirea, văd bucăţi de jambon atârnând din tavan şi rafturi de textile şi confecţii cât vezi cu ochii. Eu şi Fanny luăm mai multe pachete de ace de cusut, nişte tipare şi un cupon de tifon şi, după ce plăteşte, Fanny scoate un bănuţ din restul primit şi mi-l împinge peste tejghea.

— Ia-ţi o acadea să ai pe drum.

Borcanele cu acadele aliniate pe un raft conţin combinaţii ameţitoare de culori şi arome. După ce deliberez o bună bucată de vreme, aleg o acadea cu pepene roz şi măr verde.

O desfac din ambalaj şi-i ofer o bucată lui Fanny, dar mă refuză.

— Nu mă mai omor după dulciuri.

— N-am ştiut că asta poate trece cu vârsta.

— E pentru tine, zice.

Mergem agale la întoarcere. Niciuna dintre noi nu se grăbeşte să ajungă înapoi, îmi zic. Acadeaua tare, cu şănţuleţe, e o combinaţie de dulce şi acrişor, un val de arome aşa intens că aproape mă ia cu leşin. Sug din ea până se ţuguiază la un capăt, savurând fiecare înghiţitură.

— Va trebui să scapi de ea până s-ajungem acasă, îmi spune Fanny.

Nu e nevoie să-mi explice motivul.

— De ce mă urăşte Mary? o întreb când aproape c-am ajuns.

— Ei, na! Nu te urăşte, copilă. I-e frică.

— De ce?

— Tu de ce crezi?

Nu ştiu. De ce i-ar fi lui Mary frică de mine?

— E sigură c-o să-i iei locul, spune Fanny. Doamna Byrne e strânsă la pungă. De ce-ar mai plăti-o pe Mary să facă o treabă pe care tu poţi învăţa s-o faci pe gratis?

Încerc să-mi ascund orice emoţie, dar cuvintele lui Fanny m-au zgândărit.

— De-asta m-au ales pe mine.

Îmi zâmbeşte blând.

— Cred că ştii asta deja. Orice fată care a învăţat să ţină un ac cu aţă în mână ar fi fost la fel de bună. Munca pe gratis e muncă pe gratis.

În timp ce urcăm treptele din faţa uşii, îmi spune:

— Nu poţi să i-o iei în nume de rău lui Mary că se teme.

Din momentul acela, în loc să-mi fac griji pentruMary, mă concentrez pe munca mea. Mă concentrez să-mi fac cusăturile egale. Calc cu grijă fiecare lucru până când arată impecabil. Fiecare articol de îmbrăcăminte care trece din coşul meu în coşul lui Mary – sau al oricăreia dintre femei – îmi dă un sentiment de împlinire.

Dar relaţia mea cu ea nu se schimbă în bine. Din contră, cu cât eu lucrez mai bine, cu-atât mai severă şi exigentă devine ea. Pun o fustă însăilată în coş şi Mary o înşfacă, se uită atent la ea, desface cusăturile şi mi-o aruncă înapoi.

•

Frunzele se schimbă din trandafiriu în roşu ca mărul copt şi-apoi într-un cafeniu tern şi, când mă ducla buda din fundul curţii, calc pe un covor fragil de frunze cu miros dulceag. Într-o zi, doamna Byrne mă măsoară din cap până-n picioare şi mă întreabă dacă nu mai am şi alte haine. Am tot sucit cele două rochii cu care am venit, una în carouri, cu albastru şi alb, cealaltă cadrilată.

— Nu, zic.

— Păi, atunci, spune, o să-ţi faci câteva.

Mai pe seară, mă conduce cu maşina în oraş, cu un picior şovăind pe acceleraţie şi celălalt, la intervale aleatorii, pe frână. Înaintând cu hurducături, ajungem într-un final în faţa magazinului universal.

— Poţi să-ţi alegi trei materiale diferite, spune. Să vedem – vreo patru coţi din fiecare?

Încuviinţez.

— Materialul trebuie să fie solid şi ieftin – e singurul fel de material care se pretează pentru o...

Face o pauză.

— Pentru o fată de nouă ani.

Mă conduce într-o secţiune ticsită de cupoane de materiale textile, îndrumându-mă spre raftul cu cele mai ieftine. Aleg un bumbac în carouri, cu alb şi gri, un material cu un imprimeu

verde, delicat, şi unul roz, cu arabescuri. Doamna Byrne îmi aprobă primele două opţiuni şi se strâmbă la cea de-a treia.

— Cerule, nu când ai părul roşcat.

Scoate un cupon de batist albastru.

— Mă gândesc la o rochie cu un corsaj modest, cu cât mai puţine volane. Simplu. O fustă cu pliuri. Poţi să porţi şorţuleţul ăla pe deasupra când lucrezi. Mai ai vreun şorţuleţ?

Când clatin din cap, îmi spune:

— Avem destul nanchin în camera de lucru. Poţi să-ţi mai faci unul din el. O haină ai? Sau un pulover?

— Călugăriţele mi-au dat o haină, dar mi-e mică.

După ce materialul e măsurat, tăiat, înfăşurat în hârtie cafenie şi legat cu sfoară, o urmez pe doamna Byrne câteva prăvălii mai încolo, la un magazin cu haine de damă. Se îndreaptă direct spre suportul cu solduri din spate şi alege o haină de lână de culoarea muştarului, cu câteva numere prea mare pentru mine, cu nasturi negri, lucioşi. Când o iau pe mine, se încruntă.

— Mă rog, e un chilipir, spune. Şi n-are rost să-ţi iau ceva care o să-ţi rămână mic într-o lună. Eu zic că merge.

Nu-mi place deloc haina. Nici măcar nu-i aşa călduroasă. Dar mi-e teamă să zic ceva. Din fericire, au multe pulovere la reducere şi găsesc unul bleumarin cu torsade şi altul alb murdar, cu anchior, mărimea mea. Doamna Byrne mai adaugă o fustă de velur înfoiată, mult prea mare, care e redusă cu 70%.

În seara aceea, la cină, port fusta şi puloverul nou, alb.

— Ce e chestia aia pe care-o porţi la gât? întreabă doamna Byrne, şi îmi dau seama că se referă la lănţişorul meu, care e ascuns de obicei de rochiile mele cu guler pe gât.

Se apleacă să se uite mai bine.

— O cruce irlandeză, spun.

— Arată foarte bizar. Ce sunt alea, mâini? Şi de ce inima are o coroană deasupra?

Se reazemă de spătarul scaunului.

— Mie mi se pare că e o blasfemie.

Îi povestesc cum buna a primit lănţişorul cu cruciuliţa la prima ei împărtăşanie şi cum ea mi l-a dăruit mie înainte să vin în America.

— Mâinile împreunate simbolizează prietenia. Inima e dragostea. Şi coroana reprezintă loialitatea, îi explic.

Ea strâmbă din nas, împăturindu-şi din nou şervetul în poală.

— Tot mi se pare bizar. Mai că-mi vine să te pun să ţi-o scoţi.

— Zău aşa, Lois, spune domnul Byrne. E un lucruşor care-i aminteşte de casă. Nu face niciun rău.

— Poate c-a venit vremea să lase deoparte lucrurile astea din patria-mamă.

— Nu deranjează pe nimeni, nu-i aşa?

Mă uit cu coada ochiului la el, surprinsă că-mi ia apărarea. El îmi face cu ochiul ca şi cum ar fi un joc.

— Mă deranjează pe mine, zice ea. Nu e nevoie ca fata să spună sus şi tare întregii lumi că e catolică.

Domnul Byrne izbucneşte în râs.

— Uită-te la părul ei. Nu se poate ascunde că e irlandeză, nu-i aşa?

— Atât de nepotrivit pentru o fată, mormăie doamna Byrne înfundat.

Mai târziu domnul Byrne îmi spune că soţiei lui nu-i plac catolicii în general, deşi s-a măritat cu unul. Ajută şi faptul că el nu merge niciodată la biserică.

— E un aranjament care ne convine amândurora, spune.

Albans, Minnesota, 1929-1930

Când doamna Byrne îşi face apariţia în camera de lucru într-o după-amiază de marţi, pe la sfârşitul lui octombrie, e limpede că s-a întâmplat ceva. Pare trasă la faţă şi în stare de şoc. Părul ei negru, tuns bob, prins de obicei în valuri strânse în jurul capului, îi stă zbârlit în toate direcţiile. Bernice sare în picioare, dar doamna Byrne o opreşte cu un gest.

— Fetelor, spune, ţinându-şi mâna la gât, fetelor! Trebuie să vă spun ceva. Azi s-a prăbuşit bursa. E în cădere liberă. Şi multe vieţi sunt...

Se opreşte să-şi tragă răsuflarea.

— Doamnă, vreţi să staţi jos? spune Bernice.

Doamna Byrne o ignoră.

— Oamenii au pierdut totul, murmură, strângând în mâini spătarul scaunului lui Mary.

Ochii ei străbat încăperea, ca şi cum ar căuta ceva pe care să se concentreze.

— Dacă nu mai avem ce pune pe masă, nu prea ne mai permitem să vă plătim pe voi, nu-i aşa?

Ochii i se umplu de lacrimi şi iese cu spatele din cameră, scuturând din cap.

Auzim uşa de la intrare şi pe doamna Byrne coborând cu zgomot treptele.

Bernice ne spune să ne întoarcem la treburile noastre, dar Joan, una dintre femeile care cos la maşină, se ridică brusc.

— Trebuie să ajung acasă la soţul meu. Trebuie să aflu ce se întâmplă. Ce rost are să lucrăm în continuare dacă nu vom fi plătite?

— Dacă trebuie să plecaţi, plecaţi, spune Fanny.

Joan e singura care pleacă, dar noi celelalte stăm cape ace toată după-amiaza. E greu să coşi când îţi tremură mâinile.

•

E complicat să-ţi dai seama ce se întâmplă exact, dar, pe măsură ce trec săptămânile, începem să surprindem frânturi. Aparent, domnul Byrne a investit o sumă frumuşică la bursă şi banii s-au dus. Cererea de haine noi a scăzut, şi oamenii au

început să-şi cârpească singuri lucrurile – e un domeniu în care pot să strângă cureaua cu uşurinţă.

Doamna Byrne e încă şi mai împrăştiată şi absentă. Ia masa în camera ei, lăsându-mi câte un copan uscat de pui sau o fleică rece, într-un munte de grăsime cafenie, gelatinoasă, pe bufet, cu instrucţiuni stricte să-mi spăl farfuria când am terminat. Ziua Recunoştinţei e o zi ca oricare alta. Eu n-am sărbătorit-o niciodată cu familia mea irlandeză, aşa că nu mă deranjează, dar fetele bombăne în barbă toată ziua; nu e creştineşte, nu e în spiritul american să le ţină departe de familiile lor.

Poate pentru că alternativa e aşa sumbră, a ajuns să-mi placă timpul petrecut în camera de lucru. Aştept cu nerăbdare să le revăd pe celelalte femei în fiecarezi – Fanny cea blajină, Bernice cea sărăcuţă cu duhul, Sally cea tăcută şi Joan. (Pe toate în afară de Mary, care pare incapabilă să mă ierte pentru că exist.) Şi îmi place să lucrez. Degetele mele au prins forţă şi viteză – pot să fac în câteva minute un lucru care îmi lua o oră sau mai bine. Cândva mă temeam de cusături şi tehnici noi, dar acum întâmpin cu bucurie fiecare nouă provocare – cute duble plate, măsurate la milimetru, paiete, dantelă delicată.

Celelalte văd c-am avansat şi au început să-mi dea mai multe de făcut. Fără a mi-o spune direct, Fanny a preluat sarcina lui Mary de a-mi evalua munca.

— Ai grijă, drăguţă, îmi spune, atingându-mi blând cusăturile. Fii atentă să faci cusături mici şi egale. Ţine minte, cineva va purta haina asta la nesfârşit, până se va deşira. O doamnă vrea să se simtă drăguţă, indiferent dacă are sau nu bani.

De când am sosit în Minnesota, lumea m-a tot avertizat în privinţa gerului crunt care ne pândeşte. Încep să-l simt. În Kinvara plouă o bună parte din an, iar iernile din Irlanda sunt reci şi umede. New Yorkul e cenuşiu şi plin de zloată şi deprimant luni de zile. Dar niciun loc, nici celălalt, nu se compară cu ăsta. Deja am avut două reprize de viscol. Pe măsură ce se răceşte vremea, degetele încep să-mi înţepenească aşa tare când cos că trebuie să mă opresc şi să mi le frec, ca să pot continua apoi. Observ că celelalte femei poartă mănuşi fără degete şi, când le întreb de unde le au, îmi spun că şi le-au făcut singure.

Nu ştiu să tricotez. Mama nu m-a învăţat. Dar ştiu c-am nevoie de o pereche de mănuşi pentru mâinile mele degerânde.

Cu câteva zile înainte de Crăciun, doamna Byrne anunţă că ziua de Crăciun, o miercuri, va fi liberă, dar neplătită. Ea şi domnul Byrne vor fi plecaţi toată ziua, într-o vizită la rude, în afara oraşului. Nu mă invită să-i însoţesc. La sfârşitul zilei de lucru, în Ajunul Crăciunului, Fanny îmi întinde pe furiş un pacheţel ambalat în hârtie cafenie.

— Deschide-l mai târziu, îmi şopteşte. Spune-le c-ai venit cu ele de-acasă.

Pun pachetul în buzunar şi înot, prin zăpada care-mi ajunge la genunchi, până la budă, unde îl deschid în semiîntuneric, în bătaia vântului care pătrunde prin crăpăturile din pereţi şi ferestruica de pe uşă. Înăuntru găsesc o pereche de mănuşi fără degete, tricotate dintr-un fir dens, bleumarin, şi o pereche de mănuşi groase de lână maro. Când îmi pun mănuşile, descopăr că Fanny le-a căptuşit cu lână groasă şi-a întărit vârful degetului mare şi celelalte degete cu un strat de bumbac.

Ca şi Olandezu' şi Carmine în tren, acest cerc mic de femei mi-a devenit un fel de familie. Ca un mânz abandonat care se cuibăreşte lângă vaci în ocolul de vite, poate c-am pur şi simplu nevoie să simt căldura apartenenţei la o comunitate. Şi, dacă n-o să am parte de aşa ceva cu soţii Byrne, o găsesc, oricât de parţial şi iluzoriu ar fi, alături de femeile din camera de lucru.

•

Până în ianuarie am slăbit aşa de tare deja încât înot în rochiile noi, cele pe care mi le-am făcut singură. Domnul Byrne vine şi pleacă la ore neobişnuite şi de-abia dacă-l mai văd. Avem din ce în ce mai puţin de lucru. Fanny mă învaţă să tricotez şi, uneori, celelalte fete îşi iau de lucru de-acasă ca să n-o ia razna de plictiseală.Căldura se opreşte de îndată ce pleacă fetele. La şapte se dă stingerea. Noaptea stau trează pe saltea, tremurând în întuneric, ascultând şuierul viscolului care pare să nu se mai termine. Mă gândesc la Olandez – mă întreb dacă doarme într-un grajd cu animalele şi mănâncă numai lături. Sper că nu face frigul.

Într-o zi pe la începutul lui februarie, doamna Byrne intră în camera de lucru tiptil, pe neaşteptate. Pare că nu se mai îngrijeşte. A purtat aceeaşi rochie toată săptămâna şi are corsajul pătat. Părul îi este rărit şi gras şi i-a apărut o bubă la gură.

O roagă pe Sally, fata de la maşina de cusut, să vină în hol şi, câteva minute mai târziu, Sally se întoarce în cameră cu ochii roşii. Îşi strânge lucrurile fără niciun cuvânt.

După câteva săptămâni, doamna Byrne vine s-o cheme pe Bernice. Ies în hol şi-apoi Bernice se întoarce şi-şi strânge lucrurile.

După asta, am mai rămas doar eu cu Fanny şi Mary.

Într-o după-amiază cu vânt, pe la sfârşitul lui martie, doamna Byrne se strecoară tiptil în cameră şi-o cheamă pe Mary. Mi-e milă de Mary atunci – în ciuda răutăţii ei, în ciuda tuturor celor întâmplate. Îşi strânge încet lucrurile, îşi pune haina şi pălăria. Se uită la mine şi la Fanny, ne salută cu un gest din cap şi noi îi răspundem.

— Domnul să te binecuvânteze, copilă, spune Fanny.

Când Mary şi doamna Byrne ies din cameră, eu şiFanny ne uităm spre uşă, trăgând cu urechea ca să auzim murmurele nelămurite din hol. Fanny spune:

— Cerule, sunt prea bătrână pentru chestia asta.

O săptămână mai târziu, sună cineva la uşă. Eu şi Fanny ne uităm una la alta. E ceva ieşit din comun. Nimeni nu sună la uşă de obicei.

O auzim pe doamna Byrne coborând treptele, cu foşnet de fuste, descuind broaştele greoaie şi deschizând uşa care scârţâie. O auzim vorbind cu un bărbat în hol.

Uşa de la camera de lucru se deschide şi tresar un pic. În cameră intră un bărbat masiv, cu o pălărie neagră de fetru şi un costum gri. Are o mustaţă neagră şi fălci de baset.

— Asta-i fata? întreabă, arătând cu un deget gros spre mine.

Doamna Byrne încuviinţează.

Bărbatul îşi scoate pălăria şi-o pune pe-o măsuţă aflată lângă uşă. Apoi trage o pereche de ochelari din buzunarul de la piept al paltonului şi şi-i pune la ochi, cocoţaţi pe nasul lui borcănat. Scoate o hârtie dintr-un alt buzunar şi-o desface cu-o mână.

— Să vedem. Niamh Power.

Îmi pronunţă numele „Nem”. Uitându-se la mine pe deasupra ochelarilor, întreabă:

— I-aţi schimbat numele în Dorothy?

— Ne-am gândit că fata ar trebui să aibă un nume american.

Doamna Byrne scoate un sunet sugrumat care, aş zice, vrea să fie un hohot de râs.

— Nu oficial, desigur, adaugă.

— Şi nu i-aţi schimbat numele de familie.

— Desigur că nu.

— Nu intenţionaţi s-o adoptaţi?

— Cerule, nu!

Bărbatul se uită la mine pe deasupra ochelarilor, apoi din nou la foaie. Ceasul ticăie sonor deasupra şemineului. Împătureşte hârtia şi-o pune la loc în buzunar.

— Dorothy, eu sunt domnul Sorenson. Sunt un reprezentant local al Societăţii pentru Ajutorarea Copiilor şi,în această calitate, ţin evidenţa locurilor unde au fost plasaţi orfanii veniţi cu trenul. Adesea aceştia sunt plasaţi la locul potrivit şi toată lumea e mulţumită. Dar, din când în când, din păcate – îşi scoate ochelarii şi-i pune la loc în buzunarul de la piept –, lucrurile nu merg.

Se uită la doamna Byrne. I s-a dus un fir de la ciorapii bej, observ, şi i s-a întins fardul pe la ochi.

— Şi trebuie să găsim o altă casă.

Îşi drege glasul.

— Înţelegi ce-ţi spun?

Încuviinţez din cap, deşi nu sunt sigură că înţeleg.

— Bine. E o familie în Hemingford – mă rog, la o fermă din vecinătatea oraşului, de fapt – care a cerut o fată cam de vârsta ta. Mamă, tată şi patru copii. Wilma şi Gerald Grote.

Mă întorc spre doamna Byrne. Se uită în gol. Deşi nu s-a purtat niciodată prea frumos cu mine, faptul că e dispusă să mă abandoneze mă şochează.

— Nu mă mai vreţi?

Domnul Sorenson se uită de la una la alta.

— E o situaţie complicată.

În timp ce noi vorbim, doamna Byrne se apropie de fereastră. Trage deoparte perdeaua de dantelă şi se uită lung la stradă, la cerul lăptos.

— Sunt sigur c-ai auzit că e o perioadă dificilă, continuă domnul Sorenson. Nu numai pentru familia Byrne, ci pentru o mulţime de oameni. Şi... ei bine, afacerea lor a avut de suferit.

Cu un gest subit, doamna Byrne lasă perdeaua să cadă şi se întoarce spre noi.

— Mănâncă prea mult! strigă ea. Trebuie să pun lacăt la frigider. Nu se satură niciodată!

Îşi pune mâinile la ochi şi o ia la fugă pe lângă noi, ţâşnind în hol şi urcând scările, iar când ajunge în capul scării trânteşte uşa.

Rămânem tăcuţi o clipă, apoi Fanny spune:

— Ar trebui să-i fie ruşine obrazului. Fata e piele şi os. Nici măcar n-au trimis-o la şcoală, adaugă.

Domnul Sorenson îşi drege glasul.

— Păi, spune, poate că aşa e mai bine pentru toţi.

Îşi aţinteşte din nou privirea asupra mea.

— Din câte am auzit, soţii Grote sunt oameni cumsecade de la ţară.

— Patru copii? întreb. De ce-şi mai doresc unul?

— Din câte înţeleg – şi se poate să mă înşel, n-am avut încă plăcerea să-i cunosc, îţi spun ce-am auzit, mă înţelegi –, dar mi-a trecut pe la ureche că doamna Grote e însărcinată din nou şi caută pe cineva s-o ajute cu copiii.

Cântăresc spusele lui. Mă gândesc la Carmine, la Maisie. La gemeni, stând la masa noastră şubredă de pe strada Elizabeth, aşteptându-şi răbdători porţia de măr ras. Îmi imaginez o casă albă de ţară, cu obloane negre, un hambar roşu în spatele casei, un gard de lemn, un coteţ de găini. Oriunde trebuie să fie mai bine decât o casă cu lacăt la frigider, unde dormi pe-o saltea în hol.

— Începând de când mă vor?

— Te duc chiar acum.

Domnul Sorenson spune c-o să-mi lase câteva minute să-mi strâng lucrurile şi-apoi iese la maşină. În hol îmi scot valiza maro din fundul debaralei. Fanny stă în pragul camerei de lucru, privindu-mă cum îmi fac bagajul. Împăturesc cele trei rochii făcute de mine, una, cea din batist albastru, neterminată, plus cealaltă rochie de la Societatea pentru Ajutorarea Copiilor. Adaug celedouă pulovere noi şi fusta de velur, precum şi cele două perechi de mănuşi de la Fanny. Eu aş prefera să las aici haina urâtă de culoarea muştarului, dar Fanny spune c-o să-mi pară rău dacă renunţ la ea, că la ferme e încă şi mai frig decât aici, la oraş.

Când am terminat, ne întoarcem în camera de lucru şi Fanny găseşte o forfecuţă, două mosoraşe de aţă, albă şi neagră, o perniţă cu bolduri şi un pachet de ace în celofan. Mai pune un carton cu nasturi opalescenţi pentru rochia neterminată. Apoi le

înfăşoară pe toate în tifon ca să le pot îndesa deasupra lucrurilor din valiză.

— N-o să ai probleme pentru că mi-ai dat astea? întreb.

— Pf, zice ea. Nici măcar nu-mi pasă.

Nu-mi iau rămas-bun de la soţii Byrne. Cine ştie pe unde-o fi domnul Byrne, iar doamna Byrne nu mai coboară. Dar Fanny mă îmbrăţişează o bună bucată de vreme. Îmi cuprinde faţa în mâinile ei mici, reci.

— Eşti o fată bună, Niamh, îmi spune. Nu lăsa pe nimeni să-ţi spună că nu-i aşa.

Maşina domnului Sorenson, parcată pe alee, în spatele Fordului, e o camionetă Chrysler verde-închis. Îmi deschide portiera, apoi urcă pe cealaltă parte. Înăuntru miroase a tutun şi a mere. Iese cu spatele de pe alee şi întoarce spre stânga, în direcţia opusă faţă de oraş, într-un loc în care n-am mai fost până acum. Mergem până la capătul străzii Ulmi, apoi cotim la dreapta pe-o altă străduţă liniştită, unde casele sunt aşezate ceva mai departe de trotuar, până ajungem la o intersecţie şi intrăm pe un drum lung, plat, cu câmpuri de-o parte şi de alta.

Mă uit lung la câmpuri, un mozaic monoton. Vaci cafenii se înghesuie una într-alta, ridicând capetele să se uite la camioneta zgomotoasă când trece prin dreptul lor.Caii pasc. În zare se întrevăd maşinării agricole, arătând ca nişte jucării abandonate. Linia orizontului, joasă şi platâ, e chiar în faţa noastră, şi cerul are culoarea apei stătute. Păsări negre străpung bolta, ca nişte stele răsturnate.

Aproape că mi-e milă de domnul Sorenson cât durează drumul. Îmi dau seama că e o experienţă apăsătoare pentru el. Probabil că nu asta îşi imagina când s-a înscris în Societatea pentru Ajutorarea Copiilor. Mă tot întreabă dacă stau comod, dacă e prea cald sau prea frig. Când aude că nu ştiu mai nimic despre Minnesota, îmi povesteşte tot ce se poate – că a devenit stat acum şaptezeci de ani şi-un pic şi e acum al doisprezecelea stat ca mărime din Statele Unite. Că numele provine de la un cuvânt din limba indienilor Dakota, care înseamnă „apă tulbure”. Că pe teritoriul său se află mii de lacuri, pline cu peşti de toate soiurile – şalăul american, în primul rând, somn, biban şi biban american, păstrăv-curcubeu, ştiucă. Fluviul Mississippi izvorăşte din Minnesota, ştiam? Şi câmpurile astea – îmi arată pe geam – hrănesc toată ţara. Să vedem, oamenii cultivă grâne,

principala marfă de export – o treierătoare merge de la o fermă la alta, şi vecinii se adună să strângă fânul. Ar mai fi sfecla de zahăr, porumbul dulce şi mazărea. Şi vezi clădirile alea joase de-acolo? Ferme de curcani. Minnesota e principalul producător de curcani din ţară. N-am avea Ziua Recunoştinţei fără Minnesota, mă jur. Şi să nu-ţi mai zic de vânat. Avem fazani, prepeliţe, cocoşi de munte, cerbi de Virginia, tot ce vrei. E raiul vânătorilor.

Îl ascult pe domnul Sorenson şi dau din cap politicoasă în timp ce vorbeşte, dar mi-e greu să mă concentrez. Simt cum mă retrag într-un loc din adâncul fiinţei mele. E o copilărie jalnică, să ştii că nimeni nu teiubeşte şi nimeni n-are grijă de tine, să fii întotdeauna pe dinafară şi să te uiţi la cei dinăuntru. Mă simt cu zece ani mai în vârstă decât sunt de fapt. Ştiu prea multe; am văzut oamenii cu ce au ei mai rău, în momentele lor de disperare şi egoism maxim, şi conştiinţa acestui fapt mă face precaută. Aşa că învăţ să mă prefac, să zâmbesc şi să dau din cap, să exprim o empatie pe care n-o simt. Învăţ să trec drept altcineva, să par ca restul lumii, deşi simt că s-a rupt ceva în mine.

Hemingford County, Minnesota, 1930

După vreo jumătate de oră, domnul Sorenson coteşte pe un drum îngust, neasfaltat. Praful se stârneşte în jurul nostru la trecerea maşinii, acoperind parbrizul şi geamurile laterale. Trecem de încă un şir de câmpuri şi de un pâlc de plopi scheletici, traversăm un pod acoperit, şubred, peste un pârâu mâlos, acoperit încă de o pojghiţă de gheaţă, şi intrăm pe un drum de ţară mărginit de pini. Domnul Sorenson ţine în mână un cartonaş cu ce par a fi nişte indicaţii. Încetineşte camioneta, opreşte şi se uită în urmă la pod. Apoi se chiorăşte prin parbrizul murdar la copacii din faţă.

— Niciun indicator, păcatele mele, bombăne.

Apasă pe pedală şi înaintează încet.

Pe geamul din dreapta, îi arăt o cârpă roşie, decolorată, legată de un băţ şi ceva asemănător cu o alee, acoperită de buruieni.

— Acolo trebuie să fie, zice.

Crengi ţepoase zgârie camioneta de-o parte şi de alta pe măsură ce înaintăm pe alee. După vreo patruzeci şi ceva de metri, ajungem la o căsuţă de lemn – o cocioabă, mai curând –, nevăruită, cu o prispă care stă săse prăbuşească, plină de vechituri. Pe bucata de maidan din faţa casei, unde nu creşte nici iarbă, un copil mic se caţără în spinarea unui câine cu o blană neagră, încâlcită, şi un băiat de vreo şase ani scurmă cu un băţ prin praf. Are părul aşa scurt şi e aşa slăbănog încât arată ca un bătrân stafidit. În ciuda frigului, şi el, şi cel mic sunt desculţi.

Domnul Sorenson parchează camioneta cât mai departe cu putinţă de copii şi coboară din maşină. Cobor şi eu pe partea mea.

— Salutare, băieţi, zice.

Copilul se uită la el cu gura căscată, fără să-i răspundă.

— Mamă-ta e-acasă?

— Cine-ntreabă? zice băiatul.

Domnul Sorenson zâmbeşte.

— Mamă-ta ţi-a spus c-o să mai aveţi o soră?

— Nu.

— Păi, gândesc că ne-aşteaptă. Du-te să-i zici c-am ajuns.

Băiatul împunge cu băţul în ţărână.

— Doarme. Mi-o zis să n-o deranjez.

— Du-te şi trezeşte-o. Poate c-a uitat că venim.

Băiatul face un cerc în praf.

— Spune-i c-o caută domnul Sorenson de la Societatea pentru Ajutorarea Copiilor.

El scutură din cap.

— Nu vreau să-mi iau o săpunească.

— N-o să-ţi iei o săpunească, băiete! O să se bucure s-audă c-am venit.

Când se lămureşte că băiatul n-are de gând să se urnească, domnul Sorenson îşi freacă mâinile şi, făcându-mi semn să-l urmez, urcă precaut treptele spreprispă, care scârţâie sub picioarele noastre. Îmi dau seama că se teme de ce-o să găsească înăuntru. Şi eu la fel.

Bate tare la uşă şi-o deschide doar împingând-o cu mâna. Unde-ar trebui să fie clanţa e doar o gaură. Păşeşte în camera întunecată, făcându-mi şi mie semn să intru.

Camera din faţă e aproape goală. Miroase ca-n peşteră. Podeaua e din scânduri nerindeluite şi, în unele locuri, se vede pământul gol dedesubt. Din cele trei ferestre acoperite de jeg, una are o gaură în colţul din dreapta sus şi una e acoperită de crăpături fine. O ladă de lemn stă între două scaune tapiţate, murdare de praf, cu marginile rupte prin care ies cârlţii, şi o canapea aurie, ponosită. În capătul din stânga se vede un hol întunecos. Drept în faţă, printr-o uşă deschisă, se vede bucătăria.

— Doamna Grote? Alo?

Domnul Sorenson îşi lasă capul într-o parte, dar nu primeşte niciun răspuns.

— Nu intru în dormitor după ea, asta-i clar, mormăie. Doamna Grote? strigă, mai tare.

Auzim un zgomot înfundat de paşi şi o fetiţă de vreo trei ani, îmbrăcată într-o rochie roz murdară, se iveşte din hol.

— Hopa, bună, micuţo! spune domnul Sorenson, lăsându-se pe vine. Mama e acolo?

— Noi nani.

— Aşa zicea şi fratele tău. Mai doarme?

Din hol se aude o voce aspră, la auzul căreia tresărim amândoi:

— Ce vreţi?

Domnul Sorenson se ridică încet. O femeie palidă, cu părul lung, şaten, iese din umbra holului. Are ochii umflaţişi buzele uscate, iar cămaşa ei de noapte e aşa subţire încât îi întrezăresc sfârcurile întunecate prin material.

Fata se strecoară timidă lângă ea, ca o mâţă, şi-i înconjoară picioarele cu braţele.

— Sunt Chester Sorenson, de la Societatea pentru Ajutorarea Copiilor. Trebuie să fiţi doamna Grote. Îmi cer scuze că vă deranjez, doamnă, dar mi s-a spus că ştiţi de venirea noastră. Aţi cerut să vă trimitem o fată, nu?

Femeia se freacă la ochi.

— În cât suntem azi?

— E vineri, patru aprilie, doamnă.

Femeia tuşeşte, apoi se îndoaie de şale şi tuşeşte din nou, mai tare de data asta, în pumn.

— Vreţi să luaţi loc?

Domnul Sorenson se apropie de ea şi-o conduce spre scaun, ţinând-o de cot.

— Acum, domnul Grote e acasă?

Femeia clatină din cap.

— Îl aşteptaţi să se întoarcă în curând?

Ea ridică din umeri.

— La ce oră termină lucrul? insistă domnul Sorenson.

— Nu mai merge la lucru. L-au dat afară de la prăvălia de nutreţuri săptămâna trecută.

Se uită în jur ca şi cum ar fi rătăcit ceva. Apoi zice:

— Fă-te’ncoa, Mabel.

Fetiţa se trage timidă lângă ea, fără să-şi ia ochii de la noi.

— Du-te şi vezi ce face Gerald Jr. Şi unde e Harold?

— Băiatul de-afară? întreabă domnul Sorenson.

— Are grijă de copil? Aşa i-am zis.

— Sunt amândoi afară, spune şi, deşi tonul lui e neutru, simt că nu-i place lucrul ăsta.

Doamna Grote îşi muşcă buza. În continuare nu mi-a aruncat o vorbă. De-abia dacă s-a uitat la mine.

— Sunt atât de obosită, atâta tot, spune, fără a se adresa cuiva anume.

— Păi, vă cred, doamnă.

E limpede că domnul Sorenson stă ca pe ace.

— Mă gândesc că de-asta aţi cerut să vă trimitem fata fără familie aici de faţă. Se numeşte Dorothy. Conform documentelor, are experienţă în îngrijirea copiilor. Aşa c-ar trebui să vă fie de-ajutor.

Ea încuviinţează absentă.

— Apuc să dorm când dorm ei, murmură. Doar atunci apuc să mă odihnesc şi eu.

— Vă cred.

Doamna Grote îşi acoperă faţa cu amândouă mâinile. Apoi îşi dă părul aţos după urechi. Îşi îndreaptă bărbia spre mine.

— Asta-i fata, deci?

— Da, doamnă. O cheamă Dorothy. A venit să se alăture familiei dvs., să vă îngrijiţi de ea, iar ea să vă ajute în schimb la treburi.

Îşi aţinteşte privirea asupra mea, dar ochii ei sunt lipsiţi de expresie.

— Câţi ani are?

— Nouă.

— Am destui copii. Am nevoie de cineva care să mă ajute.

— Aşa e înţelegerea, spune domnul Sorenson. Dumneavoastră îi asiguraţi hrana şi îmbrăcămintea lui Dorothy şi vă îngrijiţi să meargă la şcoală, iar ea îşi va acoperi costul întreţinerii ajutându-vă la treburile casnice.

Îşi scoate ochelarii şi hârtia din diversele buzunare, apoi îşi pune ochelarii şi-şi lasă capul pe spate ca s-o citească.

— Văd că e o şcoală la vreo şase kilometri de-aici. Şi trece o maşină într-acolo cam la un kilometru şi-un pic, pe drumul principal. Îşi dă ochelarii jos. E obligatoriu ca Dorothy să meargă la şcoală, doamnă Grote. Sunteţi de acord să respectaţi această condiţie?

Ea îşi strânge braţele la piept şi, pentru o clipă, pare că va refuza. Poate că nu va trebui să rămân aici, până la urmă!

Apoi uşa de la intrare se deschide. Ne întoarcem şi dăm cu ochii de un bărbat înalt, slab, brunet, îmbrăcat într-o cămaşă în carouri, cu mânecile suflecate, şi o salopetă murdară.

— Fata o să meargă la şcoală, că vrea sau nu, spune. O să mă asigur de asta.

Domnul Sorenson se îndreaptă spre el şi-i întinde mâna.

— Trebuie să fiţi Gerald Grote. Mă numesc Chester Sorenson. Iar aceasta e Dorothy.

— Încântat de cunoştinţă!

Domnul Grote îi strânge mâna şi mă salută cu un gest din cap.

— O să se descurce de minune.

— În regulă, atunci, spune domnul Sorenson, vădit uşurat. Haideţi să oficializăm treaba.

Urmează ceva hârţogăraie, dar nu prea multă. După doar câteva minute, domnul Sorenson mi-a scos valiza din camionetă şi-a demarat deja. Îl urmăresc cum pleacă prin fereastra crăpată din faţă, cu copilul cel mic, Nettie, scâncind la şoldul meu.

Hemingford County, Minnesota, 1930

— Eu unde-o să dorm? îl întreb pe domnul Grote când se întunecă.

El se uită la mine, cu mâinile în şolduri, ca şi cum nu şi-a pus problema asta. Arată spre hol.

— E un dormitor colo, zice. Dacă nu vrei să dormi cu ceilalţi, cred că poţi să dormi aici pe canapea. Noi nu ne formalizăm. Mai aţipesc şi eu pe ea.

În dormitor, trei saltele vechi, fără cearşafuri pe ele, sunt întinse pe podea, un covor de arcuri ascuţite. Mabel, Gerald Jr. şi Harold stau tolăniţi pe ele, trăgând o pătură de lână zdrenţuită şi trei pleduri vechi de la unul la altul. Nu vreau să dorm aici, dar e mai bine decât să dorm cu domnul Grote pe canapea. În miez de noapte, unul sau altul dintre copii sfârşeşte cuibărit în braţul meu îndoit sau lipit de spatele meu. Răspândesc un miros acru şi reavăn, de sălbăticiune.

•

Deznădejdea pluteşte în casa asta. Doamna Grote nu-şi doreşte atâţia copii şi nici ea, nici domnul Grote, nu se îngrijesc cu adevărat de ei. Ea doarme tot timpul, iar copiii forfotesc, strecurându-se în pat lângă ea saufurişându-se de-acolo. Geamul din camera aia e acoperit cu hârtie cafenie, aşa că e întuneric ca într-o vizuină. Copiii se cuibăresc lângă ea, tânjind după căldură. Uneori îi lasă să se strecoare în pat cu ea, alteori îi împinge la o parte. Când nu-i lasă, se tânguiesc aşa tare încât se înfioară carnea pe mine.

Nu e apă curentă aici, nici electricitate, nici baie în casă. Familia Grote foloseşte lămpi cu gaz şi lumânări, au o pompă de apă şi budă în fundul curţii şi lemne de foc stivuite pe prispă. Când îi pui pe foc, buştenii umezi fac fum în casă şi răspândesc o căldură neconvingătoare.

Doamna Grote abia dacă se uită la mine. Trimite vreunul dintre copii la mine să-i dau de mâncare sau mă strigă să-i fac o cafea. Mă simt agitată în preajma ei. Fac ce mi se cere şi mă străduiesc s-o evit. Copiii mă adulmecă, încercând să se acomodeze cu mine, toţi în afară de Gerald Jr., cel de doi ani,

care prinde drag de mine imediat şi se ţine după mine ca un căţeluş.

Îl întreb pe domnul Grote cum m-au găsit. Îmi zice c-a văzut un anunţ prin oraş – că se oferă copii fără adăpost în plasament. Wilma nu mai voia să se scoale din pat şi n-a ştiut ce altceva să facă.

Mă simt abandonată şi uitată, cufundată într-o nefericire şi mai cruntă ca a mea.

•

Domnul Grote spune că n-o să-şi mai ia niciodată de lucru decât dacă-i musai. Are de gând să trăiască din roadele câmpului. S-a născut şi-a crescut în pădure; e singura viaţă pe care-o cunoaşte sau pe care vrea s-o cunoască. Şi-a construit casa asta cu mâinile lui, zice, şi ţelul lui e să nu depindă de nimeni. Are o capră bătrâioară în curtea din fund şi-un catâr şi vreo şase pui; îşi poate hrănifamilia din ce vânează şi din ce mai găseşte în pădure şi dintr-o mână de seminţe, plus laptele de la capră şi ouă de la găini, şi poate să mai vândă una-alta în oraş la nevoie.

Domnul Grote e slab şi se menţine în formă mergând pe jos kilometri întregi în fiecare zi. E ca un indian, spune el. Are-o maşină, dar e stricată şi-a ruginit în spatele casei. Nu-şi permite s-o repare, aşa că merge peste tot pe jos sau, câteodată, călare pe catârul bătrân care, zice el, s-a aciuat aici de pe urma unui camion care transporta cai la abator şi care-a rămas în drum acum câteva luni. Pe sub unghii are un strat de jeg, un amestec de unsoare pentru osie, ţărână şi sânge de animale şi cine mai ştie ce altceva, care i-a intrat aşa adânc în piele încât nu se mai spală. Nu l-am văzut niciodată în altă salopetă.

Domnul Grote nu e de acord ca guvernul să-i spună ce să facă. Dacă e s-o spun pe-a dreaptă, nu e de-acord deloc cu ideea de-a avea un guvern. N-a fost în viaţa lui la şcoală şi nu vede ce rost ar avea. Dar o să mă trimită la şcoală ca să nu-i vină autorităţile pe cap.

•

Luni, la trei zile după sosirea mea, domnul Grote mă trezeşte pe întuneric, ca să mă pregătesc de şcoală. În cameră e aşa frig că scot aburi când respir. Îmi pun una dintre rochiile noi, cu amândouă puloverele pe deasupra. Port mănuşile de la Fanny,

ciorapii groşi cu care-am venit de la New York şi pantofii mei negri, solizi.

Dau fuga la cişmea şi umplu un ulcior cu apă rece, apoi îl aduc în casă să se încălzească pe sobă. După ce-am turnat apa caldă într-un lighean de cositor, iau o cârpă şi îmi curăţ cu sârg faţa, gâtul, unghiile. În bucătărie e o oglindă veche, cu pete de rugină şi puncte negre, aşamânjită de mai că nu mă văd în ea. Îmi desfac părul nespălat în două codiţe, pieptănându-l cu degetele, şi apoi le împletesc strâns, legându-le la capăt cu aţă din pachetul pe care mi l-a făcut Fanny. Apoi mă uit cu atenţie în oglindă. Sunt pe cât de curată se poate să fiu fără să fac o baie. Chipul meu e palid şi grav.

De-abia dacă iau ceva în gură, doar nişte budincă din orez sălbatic, cu lapte de capră şi sirop de arţar, pe care l-a tras domnul Grote din butoi în ajun. Sunt aşa de uşurată să scap din cocioaba asta întunecoasă, infectă, pentru o zi, încât fac o piruetă cu Harold în braţe, glumesc cu Gerald Jr. şi împart budinca de orez cu Mabel, care abia acum a început să se uite în ochii mei. Domnul Grote îmi schiţează o hartă cu cuţitul în ţărână – ieşi pe alee, faci la stânga pe unde-ai venit, mergi până ajungi la intersecţia în T, apoi treci podul ăla de-acolo şi tot înainte până ajungi la drumul judeţean. Cam o juma’ de oră, pe-acolo.

Nu-mi oferă un sufertaş pentru prânz şi nici eu nu cer. Îmi strecor în buzunarul de la haină cele două ouă pe care le-am fiert în ajun, cât făceam cina.

Am la mine foaia de la domnul Sorenson, pe care scrie că un bărbat pe nume Post, care îi duce pe copii la şcoală cu camioneta lui, va fi la colţ la 8:30 dimineaţa şi mă va aduce înapoi la 4:30 după-amiaza. E 7:40, dar sunt gata de plecare. Mai bine aştept la colţ decât să risc să pierd maşina.

Cobor săltăreţ pe alee, străbat zorită drumul, zăbovesc o clipă pe pod, uitându-mă la cerul care se reflectă, cu scăpărări de argint viu, în apa întunecată, la spuma albă din apropierea stâncilor. Pe crengile copacilor sclipeşte chiciura, pânze de gheaţă întreţesute într-o reţea strălucitoare peste ierburile uscate. Coniferele suntpresărate cu zăpadă fină după ninsoarea de-aseară, ca o pădure de brazi de Crăciun. Pentru prima dată, realizez cât de frumos e locul ăsta.

Aud camioneta cum se apropie înainte s-o văd. La mai bine de cincisprezece metri de mine, încetineşte şi opreşte, cu un scârţâit de frâne, şi trebuie să fug o bucată de drum înapoi ca să urc. Un bărbat rumen în obraji, cu o şapcă bej-închis, se uită la mine.

— Haide, drăguţă. N-am toată ziua la dispoziţie.

Camioneta are o prelată aruncată peste remorcă. Mă urc în spate, unde au fost puse două bănci de lemn pe care să stea pasagerii. Într-un colţ se află un teanc de pături din păr de cal şi cei patru copii aşezaţi acolo stau zgribuliţi în ele, şi le-au tras în jurul umerilor şi peste picioare. Prelata de pânză aruncă o lumină gălbuie asupra tuturor. Doi dintre copii par cam de vârsta mea. Pe drumul care ne tot hurducă, mă ţin de banca de lemn cu degetele înmănuşate ca să nu cad când nimerim vreo porţiune mai nasoală. Şoferul mai opreşte de două ori ca să ia alţi pasageri. Pe bancă ar putea să stea comod doar şase persoane, iar acum suntem îndesaţi opt aici – stăm înghesuiţi, dar trupurile noastre răspândesc o căldură bine-venită. Nimeni nu spune nimic. Când camioneta e în mişcare, prin spărturile din prelată şuieră vântul.

După mai mulţi kilometri, camioneta ia o curbă, cu scârţâit de frâne, şi urcă o alee abruptă înainte de a opri brusc. Sărim din remorcă şi ne aliniem, apoi o luăm spre şcoală, o clădire mică din şindrile, cu un clopoţel în faţă. O tânără într-o rochie de culoarea albăstrelelor, cu o eşarfă violet la gât, stă în pragul uşii de la intrare. Are un chip frumos şi vioi: ochi mari şi căprui şi un zâmbet larg. Părul ei şaten, lucios, e strâns la spate cu o panglică albă.

— Bine aţi venit, copii! Intraţi frumos, ca de obicei.

Are o voce subţire şi cristalină.

— Bună dimineaţa, Michael... Bertha... Darlene, îi întâmpină, spunându-i fiecărui copil pe nume.

Când ajung în dreptul ei, spune:

— Acum – încă nu ne-am cunoscut, dar am auzit că vii. Eu sunt domnişoara Larsen. Iar tu trebuie să fii...

Rostesc „Niamh” în acelaşi moment în care ea spune „Dorothy”. Văzând expresia de pe chipul meu, întreabă:

— Am spus greşit eu? Sau ţi se mai zice şi în alt fel?

— Nu, doamnă. Doar că...

Simt cum mă îmbujorez la faţă.

— Ce e?

— Înainte mă chema Niamh. Uneori uit care este numele meu. Nimeni nu prea-mi spune în niciun fel în noua mea casă.

— Păi, pot să-ţi spun Niamh dacă vrei.

— Nu e nevoie. Puteţi să-mi spuneţi Dorothy.

Ea zâmbeşte, studiindu-mi chipul.

— Cum vrei tu. Lucy Green? zice, întorcându-se spre fata din urma mea. Vrei, te rog, s-o conduci pe Dorothy la locul ei?

Mă ţin după Lucy până ajungem într-un loc unde sunt aliniate cârlige pentru atârnat hainele. Apoi intrăm într-o încăpere mare, scăldată în soare, unde miroase a fum de lemne şi a cretă şi în care se află o sobă cu gaz, o catedră, rânduri de bănci şi pupitre şi table de ardezie înşirate de-a lungul pereţilor de la est şi de la sud, deasupra cărora stau imagini cu alfabetul şi tabla înmulţirii. Ceilalţi pereţi sunt acoperiţi de ferestre mari. În tavan strălucesc becuri electrice, iar câteva rafturi joase sunt încărcate cu cărţi.

Odată ce s-a aşezat toată lumea, domnişoara Larsen trage de o sfoară cu inel, etalând pe perete o hartă colorată a lumii. La rugămintea ei, vin în faţă şi găsesc Irlanda pe hartă. Uitându-mă atent, găsesc Comitatul Galway, ba chiar şi centrul oraşului. Satul Kinvara nu apare pe hartă, dar pun degetul pe locul unde-ar trebui să fie, chiar sub Galway, pe linia în zigzag a coastei de vest. Aici e New Yorkul – şi iată şi Chicago. Şi aici e Minneapolis. Hemingford County nu apare nici el pe hartă.

Cu mine cu tot, suntem douăzeci şi trei de copii, cu vârste cuprinse între şase şi şaisprezece ani. Majoritatea copiilor provin, ei înşişi, din familii de fermieri sau din alte familii din zona rurală şi învaţă să scrie şi să citească la toate vârstele. Mirosim a nespălat – şi se simte şi mai tare la cei mai mari, care au ajuns la pubertate. În baia din clădire avem la dispoziţie un teanc de cârpe, câteva calupuri de săpun şi o cutie cu bicarbonat de sodiu, îmi spune domnişoara Larsen, în caz că aş vrea să mă împrospătez un pic.

Când mi se adresează, domnişoara Larsen se apleacă spre mine şi se uită în ochii mei. Când pune o întrebare, aşteaptă răspunsul. Miroase a lămâi şi a vanilie. Şi mă tratează ca pe o persoană inteligentă. După ce dau un test spre a stabili la ce nivel sunt cu cititul, îmi oferă o carte de pe raftul de lângă catedră, o carte cartonată cu un scris mic, negru, fără poze,

purtând titlul *Anne de la Green Gables,* şi-mi spune c-o să mă întrebe ce părere am despre carte după ce-o termin.

Te-ai aştepta să fie o atmosferă haotică, dat fiind că sunt atâţia copii, dar domnişoara Larsen rareori ridică vocea. Şoferul, domnul Post, taie lemne, face focul, mătură frunzele de pe aleea din faţa şcolii şi se ocupă de reparaţiila camionetă. De asemenea, predă matematică, până la geometrie, pe care spune că n-a apucat s-o înveţe pentru că în anul ăla a fost invazie de lăcuste şi-a trebuit să ajute la fermă.

În pauză, Lucy mă invită să mă joc nişte jocuri cu câţiva dintre ei – leapşa cu mingea, „Ţară, ţară, vrem ostaşi", roata.[20]

Când cobor din camionetă la patru şi jumătate şi trebuie să fac tot drumul până la baracă, nu mă grăbesc s-ajung acasă.

•

Mâncarea cu care supravieţuieşte familia asta nu aduce cu nimic din ce-am mâncat până acum. Domnul Grote pleacă în zori cu puşca şi undiţa după el şi vine-acasă cu veveriţe, curcani sălbatici, somni şi, din când în când, câte un cerb de Virginia. Se întoarce pe înserat, plin de răşină de pin. Cel mai adesea, aduce veveriţe roşii, dar nu-s la fel de bune ca veveriţele cenuşii şi cele cenuşii de est, cărora le spune „coadă-n pământuf". Veveriţele cenuşii sunt aşa mari încât unele dintre ele arată ca nişte pisici tărcate. Ciripesc şi fluieră, iar el le momeşte ciocnind două monezi, al căror clinchet seamănă cu vorbăria lor. Veveriţele cenuşii de est sunt cele mai cărnoase, spune el, dar sunt cel mai greu de văzut în pădure. Scot un sunet strident, *cic-cic,* când sunt furioase sau speriate. Aşa le dă de urmă.

Domnul Grote jupoaie şi eviscerează animalele din câteva mişcări rapide, apoi îmi întinde inimile şi ficăţeii, fâşii de carne însângerată. Tot ce ştiu să gătesc e varză fiartă cu carne de miel, îi spun, dar el zice că nu e marediferenţă. Mă învaţă să fac un fel de tocăniţă cu carne tăiată cubuleţe, ceapă şi legume, cu muştar, ghimbir şi oţet. Se căleşte carnea în seu la foc mare, cât s-o rumenească, apoi se adaugă cartofii, alte legume şi restul.

— E un ghiveci, de fapt, spune. Din ce se întâmplă să ai.

La început sunt oripilată de veveriţele jupuite, sinistre, roşii şi cu muşchii la vedere, ca trupurile umane despuiate de piele din cartea de ştiinţe a domnişoarei Larsen. Dar foamea mă vindecă

[20] *Ring Around the Rosie* în original, un joc în care copiii se învârt în cerc cântând un cântecel, la sfârşitul căruia se lasă să cadă. (*N.t.*)

de astfel de greţuri. În curând, gustul tocanei de veveriţă ajunge să mi se pară firesc.

În spatele casei e o grădină modestă în care, chiar şi-acum, pe la jumătatea lui aprilie, găseşti tuberculi şi rădăcinoase în pământ – cartofi care s-au mănat, cartofi dulci, napi şi morcovi cu coaja tare. Domnul Grote mă ia cu el în grădină, cu o cazma în mână, şi mă învaţă cum să-i dezgrop din pământ şi să-i spăl apoi la cişmea. Dar solul e încă îngheţat pe alocuri şi legumele sunt greu de scos. Stăm amândoi vreo patru ore în frig săpând după legumele îmbătrânite, tari, plantate vara trecută, până când obţinem o grămăjoară diformă şi pocită. Copiii ies din casă şi-apoi intră la loc, urmărindu-ne pe geamul de la bucătărie. Zic mersi că port mănuşile fără degete.

Domnul Grote îmi arată cum cultivă orez sălbatic în albia pârâului şi cum adună seminţele. Orezul e brun şi aromat. Plantează seminţele după cules, la sfârşitul verii, pentru a obţine o nouă recoltă în anul următor. E o plantă anuală, îmi explică, ceea ce înseamnă că toamna se usucă. Seminţele care se scutură toamna prind rădăcini în albia pârâului primăvara şi-apoi lăstarul se înalţă deasupra apei. Tulpina plantei arată ca o iarbă înaltă, legănându-se în apă.

Vara, zice, cultivă plante aromatice pe un petic de loc din spatele casei – mentă, rozmarin şi cimbru – şi le pune la uscat în şopron. Chiar şi-acum e un ghiveci cu levănţică în bucătărie. E ceva ce nu te-ai aştepta să vezi în camera aia sordidă, ca un trandafir într-o groapă de gunoi.

La şcoală, într-o zi pe la sfârşitul lui aprilie, domnişoara Larsen mă trimite afară să aduc nişte lemne de foc şi, când mă întorc, toată clasa s-a ridicat în picioare şi îmi cântă „La mulţi ani”, dirijaţi de Lucy Green.

Îmi dau lacrimile.

— De unde aţi ştiut?

— Data era trecută în actele tale.

Domnişoara Larsen îmi zâmbeşte şi-mi întinde o bucată de chec cu stafide.

— E făcut de proprietăreasa mea.

Mă uit la ea şi nu sunt sigură c-am înţeles bine.

— E pentru mine?

— I-am pomenit de faptul c-avem o elevă nouă şi că se apropie ziua ta. Îi place să facă prăjituri.

Checul săţios şi însiropat are gustul Irlandei. Iau o gură şi mă trezesc înapoi în casa bunei, în faţa cuptorului ei Stanley care dogorea.

— Trecerea de la nouă la zece ani e un salt important, spune domnul Post. Ai schimbat prefixul. O să ai o vârstă compusă din două cifre de-acum, timp de nouăzeci de ani.

Când desfac ce-a mai rămas din checul cu stafide în seara aia, acasă la alde Grote, şi le povestesc de petrecerea în cinstea mea, domnul Grote pufneşte dispreţuitor:

— Ce prostie, să sărbătoreşti data în care te-ai născut. Eu nici măcar nu ştiu în ce zi m-am născut şi clar nu-mi amintesc când s-a născut vreunul dintre ei, zice, arătând spre copii. Dar hai să atacăm checul cela.

Spruce Harbor, Maine, 2011

Uitându-se atent la dosarul lui Molly, Lori, asistenta socială, se aşază pe un taburet.

— Aşadar vei ajunge la vârsta când poţi ieşi din sistem în... ia să vedem... ai făcut şaptesprezece ani în ianuarie, deci peste nouă luni. Te-ai gândit ce-o să faci atunci?

Molly ridică din umeri.

— Nu prea.

Lori mâzgăleşte ceva pe dosarul din faţa ei. Cu ochii ei mici şi un nas ascuţit pe care şi-l tot vâră în treburile lui Molly, Lori îi aminteşte de un dihor. Sunt aşezate la o masă de experimente în laboratorul de chimie de la liceu, altfel pustiu, în timpul pauzei de prânz, unde se reunesc de obicei miercurea, o dată la două săptămâni.

— Ai vreo problemă cu soţii Thibodeau?

Molly clatină din cap. Dina de-abia dacă schimbă o vorbă cu ea; Ralph e destul de prietenos – ca de obicei.

Lori îşi bate şaua nasului cu arătătorul.

— Ţi-ai scos chestia aia.

— Jack s-a gândit că s-ar putea s-o sperie pe bătrână.

Chiar şi-a scos cercelul din nas la rugămintea luiJack, dar adevărul e că nu s-a grăbit să şi-l pună la loc.Sunt chestii care-i plac legate de purtarea acelui cercel – faptul c-o identifică drept o răzvrătită, în primul rând. Mai mulţi cercei în ureche n-au acelaşi farmec rebel; toate femeile divorţate la patruzeci şi ceva de ani de pe insulă poartă vreo şase cercei în ureche. Dar cercelul din nas presupune multe bătăi de cap; mereu există riscul de a se infecta şi trebuie să fie atentă cu el când se spală pe faţă sau se machiază. Cumva e o uşurare să nu mai aibă metale pe faţă.

Răsfoind încet dosarul, Lori spune:

— Ai pontat douăzeci şi opt de ore deocamdată. Bravo ţie. Cum e?

— Nu-i rău. Mai bine decât îmi imaginam că va fi.

— Cum aşa?

Molly şi-a dat seama, cu surprindere, c-abia aşteaptă să meargă acolo. Nouăzeci şi unu de ani e o viaţă de om – lăzile alea sunt încărcate de istorie şi nu ştii niciodată peste ce-o să dai. Deunăzi, de pildă, au luat la mână o cutie cu ornamente de Crăciun din anii 1930 pe care Vivian şi uitase că le are. Steluţe de carton şi fulgi de zăpadă acoperiţi cu sclipici auriu şi argintiu; globuri de sticlă cu model, roşii şi verzi, şi aurii. Vivian i-a povestit cum decorau magazinul familiei de sărbători, punând aceste ornamente pe un pin natural aşezat în vitrină.

— Îmi place de ea. E o tipă marfă.

— De „bătrână”, adică?

— Mda.

— Păi, asta-i bine.

Lori schiţează un zâmbet încordat. Un zâmbet de dihor.

— Cât ţi-a mai rămas, vreo douăzeci de ore, nu? Încearcă să profiţi la maximum de experienţa asta. Şi spercă nu e cazul să-ţi amintesc că eşti în perioada de probă. Dacă te prinde poliţia consumând alcool sau droguri, sau făcând orice altă chestie ilegală, ne-am întors de unde-am plecat. Ne-am înţeles?

Molly e tentată să-i spună „La naiba, vrei să spui că trebuie să închid laboratorul în care fabric metamfetamină? Şi tre’ să şterg pozele alea cu mine dezbrăcată pe care le-am postat pe Facebook?” Dar în loc de asta îi zâmbeşte lui Lori şi spune:

— Înţeles.

Scoţând foaia matricolă a lui Molly din dosar, Lori spune:

— Ia te uită. Punctajul tău la SAT[21] e în jur de 600. Şi ai o medie de 3,8 semestrul ăsta. Astea-s rezultate foarte bune.

— Nu-i o şcoală grea.

— Ba da, este.

— Nu-i aşa mare brânză.

— Ba e, de fapt. Astea-s rezultate cu care ai şanse să intri la facultate. Te-ai gândit la posibilitatea asta?

— Nu.

— De ce nu?

Anul trecut, când s-a transferat de la Bangor High, risca să nu poată trece clasa. Acolo n-avusese nicio motivaţie să se ţină de treabă – cuplul care-o luase în plasament o ţinea numai în petreceri şi, când se întorcea acasă de la şcoală, găsea casa

[21] Test standardizat pe care trebuie să-l susțină liceenii americani pentru a putea aplica la facultate. (*N.t.*)

plină de beţivani. În Spruce Harbor nu-s atâtea lucruri care s-o distragă de la studiu. Dina şi Ralph nu beau şi nu fumează şi sunt stricţi cu ea. Jack mai bea o bere din când în când, dar cam atât. Iar Molly a descoperit că, de fapt, chiar îi place cartea.

Nimeni nu i-a mai pomenit de facultate până acum, cu excepţia consilierului de la şcoală, care i-a recomandat cu jumătate de gură şcoala de asistenţi medicali, când a luat notă maximă la biologie semestrul trecut.

— Nu prea cred că-s făcută pentru facultate, îi spune.

— Ei bine, s-ar părea că eşti, spune Lori. Şi, dat fiind că, odată ce vei împlini optsprezece ani, devii oficial independentă, poate-ar trebui să începi să analizezi posibilităţile. Există câteva burse bunicele pentru tineri crescuţi în plasament care ajung la majorat.

Închide dosarul.

— Sau poţi să te angajezi vânzătoare la Somesville One-Stop. Tu decizi.

•

— Şi, cum merge cu munca în folosul comunităţii? o întreabă Ralph la cină, turnându-şi un pahar mare cu lapte.

— Merge, răspunde Molly. Femeia e foarte în vârstă. Are o mulţime de chestii.

— Cât să umpli cincizeci de ore? întrebă Dina.

— Nu ştiu. Dar mă gândesc că pot să fac şi alte lucruri dacă termin.

— Mda, am avut o lucrare la ea. Are ţevăraie veche, zice Ralph. Ai cunoscut-o pe Terry? Menajera?

Molly încuviinţează.

— De fapt, e mama lui Jack.

Dina ciuleşte urechea.

— Stai aşa. Terry Gallant? Am fost colegă de liceu cu ea! Nu ştiam că Jack e băiatul ei.

— Da, spune Molly.

Gesticulând cu furculiţa, cu o bucată de crenvurşti în vârf, Dina spune:

— Oh, s-au dus zilele de glorie.

Molly îi aruncă o privire intrigată lui Ralph, dar el o priveşte senin.

— E trist ce se întâmplă cu unii oameni, ştii? zice Dina, clătinând din cap. Terry Gallant era Miss Popularitate pe

vremuri. A fost Regina Balului de Absolvire şi toate cele. Apoi un prăpădit de mexican a lăsat-o borţoasă – şi acum, ia te uită, a ajuns fată-n casă.

— De fapt, era dominican, murmură Molly.

— Tot pe-acolo. Imigranţii ăştia ilegali sunt toţi o apă şi-un pământ, nu-i aşa?

Inspiră adânc, păstrează-ţi calmul, rezistă până se termină cina.

— Cum spui tu.

— Aşa spun.

— Hopa, gata, fetelor, ajunge.

Ralph zâmbeşte, dar are o expresie de îngrijorare pe faţă; ştie că Molly s-a enervat. Îi găseşte mereu scuze Dinei – „N-a vrut să te jignească”, „Te zgândăre doar” – când ea spune chestii de genul „Ascultaţi vocea tribului”, după ce Molly îşi exprimă o părere.

— Trebuie să nu te mai iei aşa în serios, fetiţo, i-a zis Dina când Molly a rugat-o să termine cu chestiile astea. Dacă nu poţi glumi pe seama ta, o să ai o viaţă foarte grea.

Aşa că Molly se forţează să zâmbească, îşi ia farfuria, îi mulţumeşte Dinei pentru masă. Spune că are multe teme de făcut, iar Ralph zice c-o să strângă el vasele. Dina spune că e timpul să se uite la vreo porcărie la televizor.

— *Soţiile din Spruce Harbor,* spune Ralph. Oare când o să vedem un serial despre asta?

— Cred c-ar putea s-o bage pe Terry Gallant în el. Să arate poza ei din albumul de absolvire, cu diadema pe cap, şi-apoi să treacă la un cadru cu ea spălând pe jos, se hlizeşte Dina. Eu, una, sigur m-aş uita!

Spruce Harbor, Maine, 2011

De câteva săptămâni încoace, la cursul de istoria Americii pe care-l face Molly se discută despre indienii Wabanaki, o confederaţie de cinci triburi care vorbesc limbi algonquiene, inclusiv tribul indienilor Penobscot, care trăiesc în apropierea coastei de nord a Atlanticului. Maine, le spune domnul Reed, e singurul stat din federaţie în care cultura şi istoria populaţiilor native americane sunt incluse în programa şcolară obligatorie. Au citit poveşti ale nativilor şi perspective contemporane contrastante şi au făcut o excursie la Abbe, muzeul amerindian din Bar Harbor, şi acum au de scris un referat pe această temă, care va reprezenta o treime din nota finală.

În scrierea acestui referat trebuie să exploreze un concept numit „strămutare”. Pe vremuri indienii Wabanaki trebuiau să-şi poarte canoele şi toate celelalte bunuri cu ei pe uscat, de la o apă la alta, aşa că trebuiau să se gândească bine ce să păstreze şi la ce să renunţe. Au învăţat să nu se împovăreze cu prea multe. Domnul Reed le spune că trebuie să intervieveze pe cineva – mama, tata, un bunic sau o bunică – legat de propriile lor experienţe de strămutare, momente din viaţa lor când autrebuit să facă o călătorie, la propriu sau la figurat. Vor trebui să folosească un reportofon şi să elaboreze ceea ce el numeşte „istorii orale”, punându-i persoanei întrebări, transcriind răspunsurile şi aranjând informaţia în ordine cronologică, sub forma unei naraţiuni.

Întrebările pe care trebuie să le pună sunt: *Ce-ai ales să iei cu tine spre noua destinaţie*? *Ce-ai lăsat în urmă*? *Ce revelaţii ai avut despre lucrurile cu adevărat importante*?

Pe Molly a prins-o oarecum ideea proiectului, dar nu vrea să-l aleagă pe Ralph ca subiect sau – Doamne fereşte! – pe Dina.

Jack? Prea tânăr.

Terry? N-ar accepta în veci.

Lori, asistenta socială? Pf, nici gând.

Aşa că singura opţiune rămâne Vivian. Molly a prins din zbor câte ceva despre viaţa ei – că a fost adoptată, că a crescut în Vestul mijlociu şi a moştenit afacerea de familie de la părinţii ei

înstăriţi, că ea şi soţul ei au dezvoltat afacerea şi-au vândut-o în cele din urmă, pe o sumă din care şi-au permis, la pensie, să-şi cumpere o vilă în Mâine. În primul rând, că e foarte în vârstă. Poate că va trebui să se dea peste cap să găsească un element dramatic în strămutarea lui Vivian – o viată fericită, stabilă, nu constituie o poveste interesantă, nu-i aşa? Dar până şi bogaţii au problemele lor, sau cel puţin aşa a auzit. Treaba ei va fi să le descopere. Asta, desigur, dacă o convinge pe Vivian să stea de vorbă cu ea.

•

Propriile ei amintiri din copilărie sunt puţine şi parţiale. Îşi aminteşte că televizorul din camera de zi părea să fie pornit tot timpul şi că în rulotă mirosea a fum de ţigară şi a nisip îmbibat cu urină de pisică şi a mucegai. Îşi aminteşte că mama ei zăcea pe canapea, fumând ţigară de la ţigară, cu jaluzelele trase, înainte să plece la lucru la Mini-Mart. Îşi aminteşte cum trebuia să scotocească după ceva de mâncare – crenvurşti reci şi pâine prăjită – când mama ei nu era acasă, uneori chiar şi când era. Îşi aminteşte de băltoaca mare de zăpadă topită din faţa rulotei, atât de mare, încât trebuia să sară peste ea, de pe treapta de sus, ca să ajungă la loc uscat.

Şi mai sunt şi alte amintiri, mai fericite: cum făcea ouă ochiuri cu tatăl ei, întorcându-le cu o spatulă mare, neagră, de plastic.

— Nu te grăbi, Molly Molasses, îi spunea. Uşurel. Altfel o să explodeze.

Cum mergea la biserica St. Anne de Paşti şi alegeau o brânduşă înfloritä, într-un ghiveci verde de plastic, învelit în staniol care era argintiu pe-o parte şi galben-aprins pe cealaltă. În fiecare an de Paşti, planta brânduşelele acelea cu mama ei, pe lângă gardul dinspre alee, şi, în curând, un pâlc de flori, albe şi mov, şi roz răsăreau an de an, ca prin minune, din pământul încă golaş în aprilie.

Îşi aminteşte cum a făcut clasa a treia la şcoala de pe Indian Island, unde a învăţat că numele de Penobscot vine de la Panawahpskek, care înseamnă „locul unde se desfac stâncile”, la izvoarele râului tribului, exact unde se aflau ei. Că Wabanaki înseamnă „Ţinutul zorilor”, pentru că triburile trăiesc în acea regiune de pe continentul american care vede prima lumina zorilor. Că tribul Penobscot trăieşte de unsprezece mii de ani pe teritoriul care avea să devină Maine, migrând, odată cu

schimbarea anotimpurilor, pe urmele vânatului. Prindeau şi vânau elani, karibu, vidre şi castori; prindeau cu harpoanele peşti,moluşte şi midii. Indian Island, situată chiar deasupra unei cascade, a devenit locul unde se reuneau.

A învăţat despre cuvinte de origine indiană care au intrat în engleza americană, cuvinte precum „elan”, „nuci pecan” şi „tărtăcuţă” şi cuvinte din limba indienilor Penobscot, cum ar fi *„kwai kwai*”, un salut amical, şi *„woliwoni*”, mulţumesc. A învăţat că trăiau în wigwam-uri, nu în teepee-uri, şi că-şi scobeau canoe din scoarţa unui singur mesteacăn, cioplită dintr-o singură mişcare spre a nu o distruge. A învăţat despre coşurile pe care le fac indienii Penobscot şi în ziua de azi, din coajă de mesteacăn, iarbă dulce şi frasin negru, plante care se găsesc, toate, în zonele mlăştinoase din Maine, şi, sub îndrumarea învăţătoarei, a făcut un coşuleţ cu mâna ei.

Ştie că i s-a dat acest nume după Molly Molasses, o femeie de seamă din tribul Penobscot, care s-a născut în anul dinainte ca America să-şi declare independenţa faţă de Anglia. Molly Molasses a trăit până la nouăzeci de ani, a călătorit şi-a revenit pe Indian Island, şi se spune că era înzestrată cu *m’teoulin,* puterea dăruită de Marele Spirit puţinilor aleşi pentru binele tuturor. Cei care au această putere, spunea tatăl ei, ştiu să interpreteze visele, alungă boala sau moartea, îndrumă vânătorii spre locurile unde găsesc pradă şi trimit un spirit-călăuză la duşmanii lor ca să le facă rău.

Dar abia anul ăsta, la ora domnului Reed, a aflat că la 1600 trăiau mai bine de treizeci de mii de indieni Wabanaki pe coasta de est şi că, până în 1620, nouăzeci la sută dintre ei muriseră, aproape toţi ca urmare a contactului cu coloniştii, care au adus boli necunoscute până atunci şi băutura, au secătuit toate resursele şi au dus lupte cu triburile spre a pune stăpânire asupra pământuriloracestora. Nu ştia că femeile indiene se bucurau de mai multă putere şi autoritate decât femeile albe, un aspect detaliat în poveştile celor răpiţi de indieni. Că indienii care lucrau pământul erau mai pricepuţi şi obţineau recolte mai bune decât majoritatea europenilor care munceau acelaşi pământ. Nu, nu erau „primitivi” – reţelele lor sociale erau extrem de avansate. Şi, deşi erau numiţi sălbatici, chiar şi un general englez de marcă, Philip Sheridan, a trebuit să recunoască: „Le-am răpit ţara şi mijloacele de subzistenţă. Din

această cauză şi ca reacţie la asta au pornit la luptă. Cine le-ar fi putut cere să reacţioneze altfel?”

Molly şi-a închipuit întotdeauna că indienii se răzvrăteau ca grupările de gherilă, prădând şi scalpându-şi duşmanii. O înfurie să afle că au încercat să negocieze cu coloniştii, purtând haine europene şi vorbind dinaintea Congresului, acordându-le interlocutorilor prezumţia de bună-credinţă – şi că au fost minţiţi şi trădaţi în mod repetat.

În sala de clasă a domnului Reed e o poză cu Molly Molasses, făcută în ultimii ei ani de viaţă. În acea imagine stă cu spatele perfect drept, cu o parură înaltă cu mărgele pe cap şi cu două broşe mari de argint la gât. Chipul ei era ridat şi bronzat şi avea o expresie fioroasă. Stând în clasa goală într-o zi, Molly studiază o bună bucată de vreme acel chip, căutând răspunsuri la întrebări pe care nu ştie cum să le formuleze.

•

În noaptea în care a împlinit opt ani, după ce-au mâncat îngheţatele-sendviş şi un tort Sara Lee pe care i l-a adus maică-sa de la Mini-Mart, după ce şi-a pus o dorinţă, ţinând ochii bine închişi în timp ce sufla înlumânărelele cu dunguţe roz de pe tort (şi-a dorit o bicicletă, îşi aminteşte, roz cu alb şi cu panglici roz, ca aceea pe care-o primise fata de vizavi de ziua ei, cu câteva luni în urmă), Molly s-a aşezat pe canapea, aşteptându-l pe tatăl ei să ajungă acasă. Maică-sa umbla prin cameră încoace şi-ncolo, formându-i întruna numărul pe telefonul mobil şi mormăind în barbă „Cum ai putut să uiţi de ziua singurei tale fiice?” Dar el nu răspundea. După o vreme, s-au dat bătute şi s-au culcat.

După vreo oră, s-a trezit pentru că o scutura cineva de umăr. Taică-său stătea pe scaunul de lângă patul ei, clătinându-se un pic, ţinând o pungă de plastic şi şoptindu-i:

— Hei, Molly Molasses, eşti trează?

Ea deschise ochii. Clipi.

— Eşti trează? o întrebă el din nou, întinzând mâna şi aprinzând veioza cu prinţese pe care i-o cumpărase de la un târg de vechituri.

Ea încuviinţă.

— Întinde palma.

Scotocind prin pungă, scoase trei cartonaşe pentru bijuterii – bucăţi de plastic gri, acoperite cu puf gri pe-o parte, pe care era fixată câte o amuletă micuţă.

— Peştişor, îi zise, întinzându-i peştişorul perlat, albastru cu verde; corb – pasărea de cositor; urs – un ursuleţ cafeniu. Ar fi trebuit să fie un urs negru de Maine, dar numai asta aveau, s-a scuzat. Deci, uite care-i faza; mă gândeam ce-aş putea să-ţi iau de ziua ta, ceva care să şi însemne ceva, nu doar rahaturile obişnuite gen Barbie. Şi mă gândeam – noi doi suntem indieni. Maică-ta nu e, dar noi suntem. Şi mie mi-au plăcut întotdeauna simbolurile indiene. Ştii ce e acela un simbol?

Ea clătină din cap.

— O chestie care reprezintă o altă chestie. Hai să vedem dacă mi le amintesc bine.

Aşezându-se pe pat, îi luă cartonaşul cu pasărea din mână, răsucindu-l între degete.

— Bun, deci tipul ăsta are puteri magice. O să te ocrotească de magia neagră şi alte chestii bizare de care poate că nici nu îţi dai seama că există.

Cu grijă, desfăcu amuleta de pe cartonaşul de plastic, desfăcând sârmuliţele cu care era legată, şi-i puse pasărea pe noptieră. Apoi luă în mână ursuleţul.

— Acest animal fioros e un spirit protector.

Ea izbucni în râs.

— Nu, pe bune. Poate că nu pare, dar aparenţele pot fi înşelătoare. Gagiul ăsta e un spirit neînfricat. Şi, datorită acelui spirit neînfricat, le insuflă curaj celor care au nevoie de el.

Desprinse ursul din cartonaş şi-l puse pe noptieră lângă pasăre.

— Bun. Şi-acum peştele. S-ar putea ca ăsta să fie cel mai bun dintre toţi. Îţi dăruieşte puterea de a nu te lăsa afectată de vrăjile altora. Aşa-i că-i mişto?

Ea căzu pe gânduri o clipă.

— Dar cum se deosebesc astea de magia neagră?

El desfăcu sârmuliţa de pe cartonaş şi puse peştişorul lângă celelalte amulete, aliniindu-le atent cu degetul.

— Foarte bună întrebare. Eşti pe jumătate adormită şi tot eşti mai isteaţă decât majoritatea oamenilor când sunt treji de-a binelea. Corect, îmi dau seama că par a fi acelaşi lucru. Dar e o diferenţă importantă între ele, aşa că ascultă-mă cu atenţie.

Ea se aşează mai bine în pat.

— Se poate ca vrăjile altora să nu fie magie neagră. Se poate să fie chestii care arată foarte bine şi sună tareîmbietor. Se poate să fie – hm, nu ştiu – cineva care încearcă să te convingă să faci ceva ce ştii că n-ar trebui să faci. Cum ar fi să fumezi.

— Pf. N-aş face niciodată aşa ceva.

— Bine. Dar poate că e ceva care nu-i aşa scârbos, cum ar fi să iei o ciocolată de la Mini-Mart fără să plăteşti.

— Dar mami lucrează acolo.

— Da, dar, chiar dacă n-ar lucra, ştii că nu-i frumos să furi o ciocolată, nu-i aşa? Dar poate că persoana asta are vrăji puternice şi e foarte convingătoare. „Oh, zău acum, Moll, n-o să te prindă nimeni”, îi şopteşte cu o voce îngroşată, „nu-i aşa că-ţi plac dulciurile, nu vrei o ciocolată, haide, doar o dată?”

Punând mâna pe peştişor, răspunde tot el cu o voce severă, în locul peştelui:

— Nu, mulţumesc! Ştiu ce pui la cale. N-o să-ţi meargă vrăjile cu mine, domnule, o să înot departe de tine, m-ai auzit? Bun, pa şi pusi!

Răsuci peştişorul şi mimă că-i făcea cu mâna cuiva.

Scotocind prin pungă, exclamă:

— Oh, la naiba. Am vrut să-ţi iau un lănţişor pe care să le prinzi.

O bătu pe genunchi.

— Nu-ţi face griji. Vine el şi lănţişorul.

La două săptămâni după asta, în miez de noapte, când venea spre casă, a pierdut controlul asupra volanului şi asta a fost. Şase luni mai târziu, Molly trăia într-un alt cămin. Au trecut ani buni până când şi-a cumpărat lănţişorul.

Spruce Harbor, Maine, 2011

— Strămutat.

Vivian strâmbă din nas.

— Sună a – hm, a ce oare? – a strănut ratat.

Strănut ratat? Mda, poate că planul ăsta n-o să-i iasă.

— Să-mi port luntrea de la o apă la alta? Nu prea le am cu metaforele, drăguţă, spune Vivian. Ce vrea să însemne asta?

— Păi, spune Molly, cred că luntrea reprezintă ceea ce iei cu tine – lucrurile esenţiale – dintr-un loc în altul. Iar apa – ei bine, cred că e destinaţia la care încerci mereu să ajungi. Are logică ce spun?

— Nu prea. Mă tem că sunt şi mai nedumerită decât eram înainte.

Molly scoate o listă de întrebări.

— Haide să începem şi vedem noi ce iese.

Stau în fotoliile roşii din camera de zi, în lumina palidă a amurgului. Au terminat treaba pe ziua de azi şi Terry a plecat acasă. Ploua cu găleata mai devreme, o ploaie torenţială, şi acum norii care se văd pe geam sunt mărginiţi de o lumină cristalină, ca nişte culmi muntoase în văzduh, din care se pogoară raze, ca în pozele din Biblia pentru copii.

Molly porneşte reportofonul pe care l-a împrumutat de la biblioteca şcolii şi-i face proba. Apoi inspiră adânc şi-şi duce mâna la lănţişorul de la gât.

— Tatăl meu mi-a dăruit aceste amulete şi fiecare dintre ele reprezintă altceva. Corbul te apără de magie neagră. Ursul îţi dă curaj. Peştele simbolizează refuzul de a te supune vrăjilor altora.

— N-am ştiut niciodată că amuletele alea au o semnificaţie.

Absentă, Vivian îşi duce mâna la propriul ei lănţişor.

Uitându-se pentru prima dată cu atenţie la pandantiv, Molly o întreabă:

— Lănţişorul tău... are vreo semnificaţie?

— Păi, are pentru mine. Dar n-are puteri magice, spune Vivian zâmbind.

— Poate că are. Eu interpretez acele puteri în termeni metaforici, ştii? Aşadar, magia neagră e orice îi poartă pe

oameni spre latura întunecată a vieţii – propria lor lăcomie sau nesiguranţă, care îi împinge să facă lucruri distructive. Iar spiritul războinic al ursului ne ocroteşte nu doar de cei care ne-ar putea răni, ci şi de demonii noştri lăuntrici. Şi cred că vrăjile altora sunt lucrurile la care suntem vulnerabili – ceea ce ne poartă pe căi greşite. Deci... prima întrebare pe care o să ţi-o pun e oarecum ciudată. Cred c-ai putea-o interpreta şi tu în termeni metaforici.

Se mai uită o dată la reportofon şi inspiră adânc.

— Bun. Vine: Crezi în spirite? Sau în fantome?

— Oho, asta da întrebare.

Strângându-şi mâinile firave, pline de vinişoare, în poală, Vivian se uită lung pe geam. Pentru o clipă, Molly are impresia că n-o să-i răspundă la întrebare. Şi apoiVivian spune, aşa încet încât trebuie să se aplece spre ea ca s-o audă:

— Da. Cred în fantome.

— Crezi că sunt... prezente în viaţa noastră?

Vivian o ţintuieşte cu ochii ei căprui şi încuviinţează.

— Sunt cei care ne bântuie, spune. Cei pe care i-am lăsat în urmă.

Hemingford County, Minnesota, 1930

Nu e aproape nimic de mâncare în casă. De trei zile încoace domnul Grote se întoarce cu mâna goală din pădure şi ne hrănim pe sponci, doar cu ouă şi cartofi. Situaţia devine aşa disperată că se hotărăşte să taie unul dintre pui şi începe să măsoare din priviri capra. E tăcut zilele astea când intră în casă. Nu vorbeşte cu copiii, care fac zarvă când vine, agăţându-i-se de picioare. Îi uşurează de parc-ar fi muşte la miere.

În seara celei de-a treia zi, îi simt privirea aţintită asupra mea. Are o expresie stranie, ca şi cum ar face nişte socoteli în minte. Într-un final spune:

— Aşadar, ce e chestia aia pe care-o porţi la gât?

Şi e limpede ce pune la cale.

— Nu valorează nimic, zic.

— Pare-a fi argint, spune, fixând-o cu privirea. Înnegrit.

Inima îmi bate aşa tare, încât simt un vuiet în urechi.

— E o tinichea.

— Ia să văd.

Domnul Grote vine mai aproape, apoi atinge cu degetele lui murdare inimioara în relief şi mâinile împreunate.

— Ce-i asta, un fel de simbol păgân?

Nu ştiu ce înseamnă păgân, dar sună ca o chestie nasoală.

— Probabil.

— Cine ţi-a dat-o?

— Buna.

E prima dată când îi pomenesc de familia mea şi nu-mi place senzaţia. Mi-aş dori să-mi pot lua spusele înapoi.

— N-avea nicio valoare pentru ea. Voia s-o arunce.

El se încruntă.

— Arată bizar, clar. Mă îndoiesc c-aş putea s-o vând.

Domnul Grote îmi vorbeşte încontinuu – când jumulesc puiul, când prăjesc cartofii pe soba cu lemne, când stau lângă foc în camera de zi cu câte un copil în braţe. Îmi povesteşte despre familia lui – cum au avut un soi de gâlceavă şi fratele lui l-a omorât pe tatăl lor când domnul Grote avea şaisprezece ani, iar el a fugit de-acasă şi nu s-a mai întors. A cunoscut-o pe doamna

Grote cam tot pe-atunci şi Harold s-a născut când ei aveau optsprezece ani. Nu şi-au pus de fapt pirostriile decât atunci când aveau deja o casă plină de copii. Tot ce-şi doreşte să facă e să vâneze şi să pescuiască, zice, dar trebuie să hrănească şi să îngţolească toţi copiii. Se jură pe Dumnezeu, el nu şi-a dorit nici măcar unul. Se jură pe Dumnezeu, i-e teamă c-ar putea să-şi iasă din minţi şi să le facă ceva rău.

Pe măsură ce trec săptămânile şi vremea se încălzeşte, îşi face obiceiul să stea şi să cioplească pe prispă până seara târziu, cu o sticlă de whisky alături, şi mereu mă cheamă să îi ţin de urât. Pe întuneric îmi povesteşte şi lucruri pe care nu ţin să le ştiu. El şi doamna Grote abia dacă mai schimbă o vorbă, îmi zice. Ei nu-i place săvorbească, dar îi place să facă sex. Dar el nu mai suportă să mai aibă de-a face cu ea – femeia nu se oboseşte să se spele şi mereu e câte un copil agăţat de ea.

Îmi zice:

— Ar fi trebuit să mă însor cu o fată ca tine, Dorothy. Ştii ce se spune: dacă vrei belea pe cap, ia-ţi o roşcată.

Prima fată pe care a sărutat-o era roşcată, dar asta a fost demult, zice, pe vremea când era tânăr şi arătos.

— Te miri c-am fost arătos? Am fost şi eu flăcău cândva, să ştii. Am doar douăş’patru de ani, acum.

N-a fost niciodată îndrăgostit de soţia lui, îmi zice.

Spune-mi Gerald, îmi zice.

Ştiu că domnul Grote n-ar trebui să-mi spună toate lucrurile astea. Am doar zece ani.

•

Copiii scâncesc ca nişte căţei bătuţi şi se strâng unul într-altul, căutând alinare. Nu se joacă aşa cum se joacă copiii de obicei, sărind şi fugărindu-se. Au mereu muci verzulii în nas şi le curg ochii. Mă mişc prin casă ca un cărăbuş cu aripile strânse ca o carapace, fără să mă las atinsă de răutăţile doamnei Grote, de smiorcăitul lui Harold, de plânsetele lui Gerald Jr., care nu-şi va putea satisface niciodată nevoia sfâşietoare de a fi luat în braţe. O văd pe Mabel cum se transformă într-o fată posacă, înţelegând foarte bine toate felurile în care a fost împovărată, maltratată, abandonată de aceşti nefericiţi. Ştiu de ce-au ajuns copiii aşa, trăind în mediul ăsta, dar mi-e greu să-i iubesc. Nefericirea lor nu face decât să-mi amintească de propria mea nefericire. Îmi trebuie toată energia de care dispun ca să mă

curăţ, să mă scol din pat şi să ies pe uşă dimineaţa, ca să mă duc la şcoală.

Întinsă pe saltea într-o noapte când e furtună, simţind cum mă împung arcurile de metal de sub nanchinul subţire, cu apa picurându-mi pe faţă, cu stomacul gol şi burta lipită de spate, îmi amintesc un episod de când eram pe *Agnes Pauline* şi ploua şi toată lumea avea rău de mare şi tata a încercat să ne facă să uităm de toate necazurile punându-ne să închidem ochii şi să ne închipuim o zi perfectă. Asta se întâmpla acum trei ani, când aveam şapte ani, dar îmi amintesc şi-acum ziua pe care mi-am imaginat-o atunci. E o după-amiază de duminică şi mă duc s-o vizitez pe buna, în căsuţa ei primitoare de la marginea oraşului. În diurn spre casa ei – căţărându-mă peste ziduri de piatră şi străbătând câmpuri acoperite de ierburi sălbatice, care se leagănă în bătaia vântului ca valurile mării –, simt mirosul de fum dulceag de la focurile de turbă şi ascult sturzii şi mierlele care îşi exersează trilurile neîmblânzite. În zare văd casa cu acoperişul de stuf şi pereţii văruiţi, cu ghivece de muşcate roşii înflorite la ferestre, şi bicicleta neagră, solidă, a bunei rezemată dincolo de poartă, lângă gardul viu pe care atârnă rugi de mur şi fructe de porumbar în ciorchini bogaţi, albaştri.

În casă mă aşteaptă o gâscă pusă la rumenit în cuptor, iar câinele alb cu pete negre, Monty, pândeşte sub masă după resturi. Bunul e dus la râu să pescuiască păstrăvi, cu o undiţă făcută de el, sau să vâneze cocoşi de munte ori potârnichi pe câmp. Aşa că acasă suntem doar eu şi buna, singure pentru câteva ore.

Buna întinde coca pentru o tartă cu rubarbă, cu făcăleţul, presărând câte o mână de făină peste aluatul gălbui, întinzându-l cât să umple tava de plăcintă. Din când în când trage un fum din ţigara ei Sweet Afton, suflând rotocoale de fum spre tavan. Îmi dă un dropsvărgat, pe care l-a avut îndesat în buzunarul şorţului, laolaltă cu vreo şase mucuri de Afton – un amestec de arome pe care nu-l voi uita în veci. Pe cutia galbenă de ţigări sunt versurile unei poezii de Robert Burns, pe care buna obişnuieşte s-o cânte pe o melodie veche irlandeză:

Curgi lin, Afton drag, printre verzi colnice
Curgi lin, te-oi slăvi în cântu-mi ferice.

Stau pe un scăunel cu trei picioare, ascultând cum sfârâie şi pocneşte friptura la cuptor, în timp ce buna taie o şuviţă de aluat de pe marginea tăvii de plăcintă, făcând din ea o cruciuliţă în mijloc şi acoperind totul cu un ou bătut, spre a încheia, cu graţie, împungând coca cu furculiţa şi presărând zahăr pe ea. Odată ce-a pus tarta la cuptor, ne mutăm în camera din faţă, „camera bună”, cum îi zice ea, doar noi două, ca să luăm ceaiul de la amiază, ceai negru, tare, cu zahăr din belşug, şi chec cu stafide, tăiat felii şi aburind. Buna alege două ceşti din serviciul ei de porţelan cu trandafiraşi din vitrină, cu farfurioare asortate şi farfurii mici pentru prăjituri, şi o pune pe fiecare, cu grijă, pe un şervet scrobit de in. Perdelele croşetate în stil irlandez, atârnate la ferestre, filtrează soarele amiezii, îmblânzind ridurile de pe chipul ei.

Cocoţată pe scaunul cu pernuţă, văd suportul de lemn pentru picioare, cu un milieu cu flori deasupra, din faţa balansoarului ei şi raftul mic de cărţi – mai ales cărţi de rugăciuni şi poezie – de lângă scară. O văd pe buna fredonând în timp ce toarnă ceaiul. Îi văd mâinile vânjoase şi zâmbetul blând. Văd cât mă iubeşte.

Acum, sucindu-mă de pe-o parte pe alta pe salteaua asta jilavă, cu miros acru, încerc să mă concentrez peimaginea zilei mele de vis, dar amintirile astea îmi trezesc alte gânduri, mai sumbre. Doamna Grote, care geme în dormitorul din fund, nu se deosebeşte aşa tare de mama. Amândouă împovărate cu mai mult decât puteau duce, lipsite de resurse, slabe din fire sau din cauza împrejurărilor, măritate cu bărbaţi egoişti, încăpăţânaţi, dependente de moleşeala somnului. Mama se baza pe mine să gătesc, să fac curat şi să am grijă de Maisie şi de băieţi, s-o ascult când îşi deplângea soarta, îmi reproşa că sunt naivă când insistam c-or să vină zile mai bune, c-o să ne fie bine până la urmă.

— Tu nu ştii, spunea. Nu ştii cât de rău e de fapt.

Odată, nu cu mult înainte de incendiu, stătea ghemuită în pat pe întuneric şi-am auzit-o plângând. M-am dus s-o liniştesc. Când am cuprins-o cu braţele, a sărit ca arsă, împingându-mă la o parte.

— Nu-ţi pasă de mine, s-a burzuluit. Nu te preface că ţi-ar păsa. Tot ce vrei e să-ţi pun mâncare pe masă.

M-am dat înapoi, simţind că-mi ard obrajii de parcă m-ar fi plesnit. Şi în clipa aceea s-a schimbat ceva. Mi-am pierdut

încrederea în ea. Când plângea, mă simţeam amorţită. Apoi îmi spunea că n-am inimă, că sunt nesimţitoare. Şi poate că eram.

•

Pe la începutul lui iunie, ne trezim c-avem toţi păduchi, toţi până la unul, chiar şi Nettie, care de-abia dacă are patru fire de păr în cap. Îmi amintesc c-am auzit de păduchi când eram pe vapor – mama era îngrozită la gândul c-am putea lua păduchi noi, copiii, şi ne căuta în cap în fiecare zi, punându-ne în carantină când auzeam c-au găsit păduchi în alte cabine.

— E lucrul de care e cel mai greu să scapi pe lumea asta, spunea.

Ne-a povestit despre epidemia care a izbucnit la şcoala de fete din Kinvara când stătea la internat acolo. Au ras-o în cap. Mama era mândră de părul ei des şi negru şi-a refuzat să-l mai tundă de-atunci. Am luat păduchi pe vapor, oricât ne-am ferit.

Gerald se scarpină întruna şi, când mă uit în capul lui, văd că-i mişună pe piele. Îi caut pe ceilalţi doi şi văd că au şi ei gângănii în cap. Probabil că fiecare loc din casă e acoperit de păduchi, canapeaua şi scaunele, şi doamna Grote. Ştiu ce chin o să fie: gata cu mersul la şcoală, o să rămân fără păr, ore de trudă, va trebui să spăl aşternuturile...

Mă năpădeşte o dorinţă copleşitoare să fug de-aici.

Doamna Grote stă tolănită în pat cu copilul mic. Rezemată de două perne murdare, cu pătura trasă până sub bărbie, se uită lung la mine când intru. Are ochii înfundaţi în orbite.

— Copiii au făcut păduchi.

Îşi încreţeşte buzele.

— Ai şi tu?

— Probabil, din moment ce au ei.

Pare să reflecteze pentru o clipă. Apoi spune:

— Tu ai adus parazitul în casă.

Mă înroşesc la faţă.

— Nu, doamnă, nu cred.

— Au venit ei de undeva, spune.

— Cred..., încep, dar mi-e greu să duc la capăt propoziţia. Cred c-ar trebui, poate, să căutaţi în patul dumneavoastră. Şi să vă căutaţi în cap.

— Tu i-ai adus! exclamă, aruncând deoparte pătura. Vii aici, dându-te mare şi tare, ca şi cum ai fi mai răsărită decât noi...

Cămaşa de noapte i s-a ridicat şi stă suflecată în dreptul burţii. Întrezăresc un triunghi de păr negru între picioarele ei şi mă întorc cu spatele, stânjenită.

— Să nu îndrăzneşti să pleci! zbiară la mine.

O înşfacă pe Nettie din pat, făcând-o să plângă, şi-o ia la subsuoară, arătând spre pat cu cealaltă mână.

— Cearşafurile trebuie opărite. Apoi să începi să-i culegi din părul copiilor cu un pieptăn. I-am zis lui Gerald că a întrecut măsura, să ne aducă în casă o vagaboandă care cine ştie pe unde a umblat.

Următoarele cinci ore sunt încă şi mai urâte decât mi-am imaginat – trebuie să fierb mai multe oale de apă şi s-o torn într-o copaie mare fără să opăresc vreunul dintre copii, să bag în apă toate păturile şi cearşafurile şi hainele pe care le găsesc şi să le frec cu săpun de casă, apoi să îndes cearşafurile, prin storcătorul manual. De-abia dacă am forţa necesară să împing şi să învârt maneta şi mă dor mâinile din cauza efortului.

Când domnul Grote se întoarce acasă, stă de vorbă cu soţia lui, care s-a refugiat pe canapeaua din camera de zi. Frânturi din conversaţie ajung până la mine – „gunoi”, „parazit”, „irlandeză jegoasă” – şi, după câteva minute, intră pe uşa de la bucătărie şi mă găseşte în genunchi, chinuindu-mă să învârt de manetă.

— Dumnezeule mare, zice, şi se pune să mă ajute.

Domnul Grote e de acord că saltelele sunt probabilinfestate. Se gândeşte că, dacă le tragem afară pe prispă şi turnăm apă fierbinte pe ele, asta va ucide paraziţii.

— Mai că-mi vine să fac la fel şi cu copiii, zice, şi ştiu că glumeşte şi nu prea.

Îi rade pe toţi în cap cu un brici, cât ai zice „peşte”. În ciuda încercărilor mele de a-i ţine de cap, se foiesc şi sesmucesc şi, ca urmare, au ţestele pline de tăieturi şi ciupituri, cu urme de sânge. Îmi amintesc de fotografiile cu soldaţi întorşi de pe front, după Primul Război Mondial, raşi în cap şi cu ochii goi. Domnul Grote îi freacă pe toţi cu leşie în cap, iar ei strigă şi zbiară. Doamna Grote stă pe canapea, privindu-i.

— Wilma, e rândul tău, spune, întorcându-se spre ea cu briciul în mână.

— Nu.

— Trebuie să verificăm, măcar.

— Caut-o pe fată. Ea i-a adus.

Doamna Grote se întoarce cu faţa spre spătarul canapelei.

Domnul Grote îmi face semn să mă apropii. Îmi despletesc părul şi mă pun în genunchi în faţa lui, în timp ce el mă caută blând în cap. E o senzaţie ciudată să simt răsuflarea bărbatului ăsta pe gât, să-i simt degetele pe pielea capului. Sparge ceva între degete şi se lasă pe călcâie.

— Mda. Ai câteva lindini în cap.

Eu sunt singura roşcovană dintre fraţii mei. Când l-am întrebat pe tata cum de-am ieşit cu părul roşu, mi-a răspuns în glumă că trebuie să fi fost ruginite ţevile. El avea părul negru – „afumat”, zicea, după atâţia ani de trudă –, dar în tinereţe era mai curând şaten. Nu semăna deloc cu al tău, spunea. Părul tău e la fel de viu-colorat ca apusul de soare în Kinvara, ca frunzele de toamnă şi crapii japonezi din vitrina hotelului ăla din Galway.

Domnul Grote nu vrea să mă radă în cap. Spune c-ar fi o crimă. În loc de asta, îmi apucă părul şi-l încolăceşte în jurul mâinii, tăindu-mi-l de la ceafă. Şuviţele alunecă într-un morman pe podea, iar părul rămas mi-l tunde cam de două degete.

Îmi petrec următoarele patru zile în casa aia nenorocită, punând buşteni pe foc şi fierbând apă, cu copiii irascibili şi pe capul meu ca de obicei, în timp ce doamna Grote s-a instalat la loc pe cearşafurile jilave de pe salteaua mucegăită, cu părul plin de păduchi, şi nu pot face nimic, absolut nimic, în privinţa asta.

•

— Ţi-am dus cu toţii dorul, Dorothy! îmi spune domnişoara Larsen când mă întorc la şcoală. Şi oh – ţi-ai schimbat tunsoarea!

Îmi duc mâna la creştet, atingându-mi părul ţepos. Domnişoara Larsen ştie de ce am părul scurt – scrie în bileţelul pe care a trebuit să i-l dau când m-am dat jos din camionetă –, dar nu mă dă de gol.

— De fapt, zice, arăţi ca o fată emancipată. Ştii ce înseamnă asta?

Scutur din cap.

— Sunt fete de la oraş care se tund scurt şi ies la dans şi fac tot ce vor ele.

Îmi zâmbeşte prietenos.

— Cine ştie, Dorothy? Poate că aşa o să ajungi şi tu.

Hemingford County, Minnesota, 1930

Spre sfârşitul verii, pare că domnului Grote i s-a schimbat norocul. Bagă în sac orice pradă prinde şi-o aduce acasă, spre a o jupui imediat, apoi pune carnea la uscat în şopronul din spate. Şi-a făcut o afumătoare în spatele şopronului şi-acum o ţine în funcţiune tot timpul, încărcând-o cu carne de veveriţă şi peşte, ba chiar şi cu ratoni. Carnea răspândeşte un miros dulce-acrişor care-mi întoarce stomacul pe dos, dar tot e mai bună decât să faci foamea.

Doamna Grote e iar gravidă. Zice c-ar trebui să nască în martie. Mă tem c-o să vrea s-o ajut când i-o veni sorocul. Când mama a născut-o pe Maisie, aveam o mulţime de vecine în strada Elizabeth care trecuseră prin asta şi tot ce-a trebuit să fac a fost să stau cu cei mici. Doamna Schatzman, care locuia lângă noi, şi surorile Krasnow de sub noi, care aveau şapte copii adunaţi, au venit la noi acasă şi-au preluat toate responsabilităţile, închizând uşa de la dormitor după ele. Tata a ieşit. Poate că ele l-au trimis la plimbare, nu ştiu. Eu eram în camera de zi, jucându-mă Cireşica şi recitând alfabetul şi cântând toate cântecele pe care le zbiera eldin toţi bojocii când venea de la crâşmă noaptea târziu, trezindu-i pe vecini.

Pe la jumătatea lui septembrie, când trec pe drumul judeţean văd baloţi de paie aurii presăraţi pe câmpurile galbene, aranjaţi în forme geometrice, puşi în piramidă şi risipiţi în grămezi aşezate alandala. La istorie învăţăm despre Pelerinii[22] de pe plantaţia de la Plymouth din 1621 şi despre lucrurile cu care s-au hrănit în anul acela, curcani sălbatici şi porumb şi cei cinci cerbi aduşi la ospăţ de indieni. Vorbim despre tradiţii de familie, dar, ca şi soţii Byrne, familia Grote nu ţine cont de această sărbătoare. Când îi pomenesc domnului Grote de asta, îmi zice:

— Ce-i aşa mare brânză să mănânci curcan? Pot să prind unul oricând.

Dar niciodată nu prinde.

[22] Nume sub care sunt cunoscuți primii coloniști englezi stabiliți în New England, care au părăsit Anglia din cauza persecuțiilor religioase și au fondat colonia Plymouth și care, conform tradiției, sunt de asemenea la originile sărbătorii cunoscute astăzi ca Ziua Recunoștinței. (*N.t.*)

Domnul Grote a devenit încă şi mai distant, se trezeşte cum se crapă de ziuă ca să plece la vânătoare, iar noaptea stă să jupoaie şi să afume carnea. Când e acasă, zbiară la copii sau îi ocoleşte. Uneori scuturã copilul mic până când scânceşte şi se opreşte din plâns. Nici măcar nu ştiu dacă mai doarme în dormitorul din fund. Adesea îl găsesc dormind pe canapeaua din camera de zi, cu părţile corpului conturate sub pătură ca rădăcina dezgropată a unui copac bătrân.

•

Într-o dimineaţă de noiembrie mă trezesc acoperită de o pulbere fină şi rece. Trebuie c-a viscolit azi-noapte; zăpada suflată în casă prin crăpăturile şi spărturile dinpereţi şi din acoperiş s-a adunat grămăjoare în adânciturile saltelei. Mă ridic în capul oaselor şi mă uit în jur. Trei dintre copii sunt în cameră cu mine, ghemuiţi laolaltă ca oile. Mă ridic, scuturându-mi zăpada din păr. Am adormit în hainele cu care-am fost îmbrăcată ieri, dar nu vreau ca domnişoara Larsen şi fetele de la şcoală, mai ales Lucy, să mă vadă două zile la rând în aceleaşi haine (deşi alţi copii, am observat, nu se sinchisesc deloc de asta). Îmi trag o rochie şi celălalt pulover din valiză, pe care o ţin desfăcută într-un colţ, şi mă schimb repede, trăgându-mi-le peste cap. Niciuna dintre hainele mele nu e vreodată impecabil de curată, dar mă agăţ, totuşi, de aceste ritualuri.

Doar gândul la căldura de la şcoală, la zâmbetul prietenos al domnişoarei Larsen şi la spectacolul oferit de vieţile celorlalţi, de alte lumi descrise în paginile cărţilor pe care le citim în clasă, îmi dă elanul să ies pe uşă. Drumul până la colţ devine din ce în ce mai anevoios; de fiecare dată când ninge, trebuie să-mi croiesc din nou potecă. Domnul Grote îmi spune că, atunci când o veni viscolul ăl mare, peste câteva săptămâni, va trebui să mă las păgubaşă.

La şcoală domnişoara Larsen mă ia deoparte. Mă ţine de mână şi se uită în ochii mei.

— Toate bune acasă, Dorothy?

Încuviinţez din cap.

— Dacă ai ceva să-mi zici...

— Nu, doamnă, spun. Totul e în regulă.

— Nu mi-ai adus temele de ceva vreme.

Nu am nici când, nici unde să-mi fac temele în casa Grote şi, după ce apune soarele la cinci, nu mai e nici lumină. Sunt doar

două cioturi de lumânare în casă şidoamna Grote ţine una la ea în dormitorul din fund. Dar nu vreau ca domnişoara Larsen să mă compătimească. Vreau să fiu tratată ca toţi ceilalţi.

— O să mă străduiesc mai mult, spun.

— Ai...

Îşi duce degetele la gât, apoi lasă mâna să-i cadă.

— E greu să te speli unde stai?

Ridic din umeri, simţind că mă înroşesc de ruşine. Nu m-am şters pe gât. Va trebui să fiu mai conştiincioasă.

— Aveţi apă curentă?

— Nu, doamnă.

Îşi muşcă buza.

— Mda. Să mă cauţi dacă ai nevoie să stai de vorbă cu cineva, m-ai auzit?

— Sunt bine, domnişoară Larsen, îi spun. Totul e bine.

•

Dorm pe un morman de pături, după ce unul dintre copii mi-a dat un brânci de pe saltea, foindu-se în somn, când simt o mână pe faţă. Deschid ochii. Domnul Grote, aplecat deasupra mea, îmi pune un deget pe buze, apoi îmi face semn să-l urmez. Mă ridic ameţită, înfăşurându-mă într-o cuvertură, şi îl urmez în camera de zi. În lumina chioară a lunii, filtrată printre nori şi prin geamurile murdare, îl văd aşezându-se pe canapeaua aurie şi bătând cu mâna pernuţa de lângă el.

Îmi strâng cuvertura mai bine. El bate din nou pernuţa. Mă duc lângă el, dar nu mă aşez.

— E frig în noaptea asta, spune cu o voce joasă. Nu mi-ar strica să-mi ţină cineva companie.

— Ar trebui să vă duceţi la ea, în dormitor, spun.

— Nu vreau să fac asta.

— Sunt obosită, îi spun. Mă duc la culcare.

El scutură din cap.

— O să stai aici cu mine.

Simt un gol în stomac şi mă întorc să plec.

Întinde mâna şi mă apucă de braţ.

— Vreau să stai aici, am zis.

Mă uit la el prin întuneric. Nu mi-a mai fost frică de domnul Grote până acum, dar e ceva schimbat în vocea lui şi ştiu că trebuie să mă port cu grijă. Are un zâmbet ciudat în colţul gurii.

Trage de cuvertură.

— Am putea să ne încălzim unul pe altul.

O trag mai bine pe umeri şi îi întorc din nou spatele şi-apoi simt cum cad. Mă lovesc cu cotul de podeaua tare şi mă apucă o durere intensă când pic drept în nas. Răsucindu-mă în cuvertură, îmi ridic privirea să-mi dau seama ce s-a întâmplat. Simt o mână aspră pe cap. Vreau să mă mişc, dar sunt prinsă ca într-un cocon.

— Fă ce-ţi spun.

Îi simt obrazul neras pe faţă şi răsuflarea acră. Mă zbat din nou şi el îmi pune un picior în spate.

— Nu mai face zgomot.

Îşi strecoară mâna lui mare, aspră, în cuvertură şi de-acolo pe sub puloverul meu, pe sub rochie. Încerc să mă feresc, dar nu pot. Mâinile lui mişună de-a lungul corpului meu şi tresar şocată când mă atinge între picioare, mă împunge cu degetele. Faţa lui aspră ca şmirghelul e lipită în continuare de a mea, frecându-se de obrazul meu, şi respiră poticnit.

— Daaa, îmi gâlgâie la ureche.

Stă gheboşat deasupra mea ca un câine, frecându-mi înverşunat pielea cu o mână şi descheindu-se la pantaloni cu cealaltă. Auzind zgomotul strident pe care-l facefiecare nasture, mă îndoi şi mă zbat, dar sunt prinsă în cuvertură ca o muscă într-o pânză de păianjen. Îl văd cu pantalonii descheiaţi, în vine, cu penisul învârtoşat între picioare, cu burta tare şi albă. Am văzut destule animale la curte ca să ştiu ce încearcă să facă. Chiar dacă am braţele prinse în cuvertură, îmi sucesc trupul, încercând să strâng cuvertura bine în jurul meu. El o trage brutal şi simt cum se desface, în timp ce el îmi şopteşte la ureche „Uşurel, haide, îţi place, nu-i aşa?”, şi încep să scâncesc. Când îşi vâră două degete în mine, unghiile lui netăiate mă zgârie şi strig. Îmi pune cealaltă mână peste gură şi îşi îndeasă degetele mai adânc în mine, frecându-se de mine, şi eu scot un soi de nechezat – sunete disperate, guturale, din gât.

Şi apoi îşi ridică şoldurile de pe mine şi-şi retrage mâna cu care-mi astupase gura. Ţip şi mă trezesc cu o palmă usturătoare peste faţă.

Din hol se aude o voce – „Gerald?” – şi el rămâne încremenit, pentru o clipă doar, înainte de a aluneca de pe mine ca o şopârlă, încheindu-şi pe bâjbâite nasturii şi ridicându-se de pe jos.

— Ce Doamne iartă-mă..., doamna Grote se reazemă de tocul uşii, ţinându-şi abdomenul rotunjit cu o mână.

Eu îmi trag chiloţii în sus şi rochia cu puloverul în jos, mă ridic mai întâi în capul oaselor şi apoi, împleticindu-mă în picioare, strângând cuvertura în jurul meu.

— Nu cu *ea!* se jeluieşte doamna Grote.

— Stai, Wilma, nu e ceea ce pare...

— Animalule!

Vorbeşte cu o voce joasă, înverşunată. Se întoarce spre mine.

— Şi tu... tu... am ştiut eu...

Arată spre uşă.

— Ieşi. *Ieşi*!

Îmi ia un moment să îmi dau seama ce vrea să zică – că vrea să plec, acum, prin ger, în miez de noapte.

— Stai aşa, Wilma, linişteşte-te, spune Gerald – domnul Grote.

— Vreau ca fata asta – ca *jegul* ăsta – să dispară din casa mea.

— Hai mai întâi să discutăm.

— Vreau să dispară!

— Bine, bine.

Se uită la mine cu ochi lipsiţi de expresie şi îmi dau seama că, oricât de nasoală ar fi situaţia, e pe cale să se agraveze. Nu vreau să rămân aici, dar cum pot supravieţui pe drumuri?

Doamna Grote dispare în hol. Aud un copil plângând în camera din fund. Se întoarce după un minut cu valiza mea şi mi-o azvârle din celălalt capăt al camerei. Valiza se izbeşte de perete şi lucrurile din ea se împrăştie pe podea.

Ghetele mele şi haina de culoarea muştarului, cu mănuşile preţioase, căptuşite, de la Fanny, îndesate în buzunar, sunt atârnate într-un cui lângă uşa de la intrare şi am în picioare singura mea pereche de şosete rărite. Mă îndrept spre valiză şi înhaţ ce pot, deschid uşa şi mă izbeşte o rafală de aer rece. Arunc câteva haine răzleţite pe prispă, suflând norişori de abur când respir. În timp ce-mi pun ghetele, legându-mi pe bâjbâite şireturile, îl aud pe domnul Grote spunând „Dacă păţeşte ceva?” şi răspunsul doamnei Grote:

— Dacă fata aia nătângă îşi pune în cap să fugă de-acasă, noi n-o putem opri, nu?

Şi fug, lăsând aproape tot ce am pe lume în urmă – valiza mea maro, cele trei rochii pe care mi le-am făcut acasă la

familia Byrne, mănuşile fără degete şi rufăria de schimb şi puloverul bleumarin, cărţile de şcoală şi creionul, caietul pe care mi l-a dat domnişoara Larsen pentru compuneri. Măcar trusa de cusut pe care mi-a pregătit-o Fanny e în buzunarul interior de la haină. Las în urmă patru copii pe care nu i-am putut ajuta şi pe care nu i-am iubit. Las în urmă un loc sordid, plin de depravare, cum nu voi mai cunoaşte vreodată. Şi las şi ultimele rămăşiţe ale copilăriei mele pe podeaua de scânduri a acelei camere de zi.

Hemingford County, Minnesota, 1930

Înaintând târşâit ca o somnambulă prin gerul năprasnic, îmi croiesc drum pe alee, apoi fac la stânga şi urc greoi poteca desfundată care duce la podul şubred. Pe alocuri trebuie să păşesc prin stratul de zăpadă abia depusă, groasă ca foaia de plăcintă, care-mi scârţâie sub picioare. Marginile tăioase îmi zgârie gleznele. Când îmi ridic privirea spre stelele de cleştar, care licăresc pe cer, gerul îmi taie răsuflarea.

Odată ce-am parcurs porţiunea mai anevoioasă şi intru pe drumul principal, o lună plină scaldă câmpurile din jur într-o lumină tremurătoare, sidefată. Pietrişul îmi scârţâie sub ghete; îl simt, aspru şi bolovănos, prin tălpile subţiri. Mângâi lâna moale cu care sunt căptuşite mănuşile, atât de caldă, încât nici măcar degetele nu mi-au îngheţat. Nu mi-e teamă – în cocioaba aia era mai înfricoşător decât e aici, pe drum, înconjurată de lumina lunii. Haina e subţire, dar pe dedesubt am ţoalele pe care am apucat să le adun şi, mergând repede, încep să mă încălzesc. Îmi fac un plan: o să merg pe jos până la şcoală. Sunt doar vreo şase kilometri.

Linia întunecată a orizontului e foarte departe, cerul de deasupra ei e mai luminos, ca straturile de sediment din stâncă. Am întipărită în minte clădirea şcolii. Trebuie doar să ajung acolo. Mergând cu un pas susţinut, râcâind pietrişul cu ghetele, număr o sută de paşi şi-apoi o iau de la capăt. Tata avea obiceiul să spună că e bine să-ţi testezi limitele din când în când, să descoperi de ce e capabil corpul tău, cât poţi rezista. Ne-a zis asta când eram chinuiţi de răul de mare pe *Agnes Pauline* şi din nou când am înfruntat prima iarnă grea la New York, când noi patru, inclusiv mama, am făcut pneumonie.

Testează-ţi limitele. Află ce poţi îndura. Aşa fac acum.

Mergând pe drum, mă simt la fel de uşoară şi lipsită de importanţă ca un petic de hârtie, luat pe sus de vânt şi purtat de-a lungul drumului. Mă gândesc la toate felurile în care am ignorat ce îmi stătea limpede dinainte – cât de oarbă am fost, cât de nătângă am fost să nu mă păzesc. Mă gândesc la Olandez, care ştia îndeajuns ca să se teamă de ce-i mai rău.

Dinaintea mea la orizont începe să apară prima geană de lumină trandafirie. Şi, chiar înainte să se lumineze, întrezăresc clădirea albă din scândură pe la jumătatea unei mici coame de deal. Acum că se vede şcoala, mă simt stoarsă de energie şi tot ce-mi doresc e să mă las să cad pe marginea drumului. Mă dor picioarele şi le simt grele ca de plumb. Mi-a amorţit faţa; nasul pare să-mi fi degerat. Nu ştiu cum reuşesc să ajung până la şcoală, dar cumva reuşesc. Când ajung la uşa de la intrare, descopăr că e încuiată. Îi dau roată prin spate, până la cerdacul unde ţin lemnele de foc, deschid uşa şi mă las să cad pe podea. O pătură veche din păr de cal e împăturită lângăgrămada de lemne; mă înfăşor în ea şi mă cufund într-un somn agitat.

Fug pe un câmp galben, printr-un labirint de baloţi de fân, fără să reuşesc să găsesc drumul...

— Dorothy?

Simt o mână pe umăr şi mă trezesc cu o tresărire. E domnul Post.

— Ce Dumnezeu...?

Pentru o clipă nu sunt sigură nici eu unde mă aflu. Mă uit la domnul Post, la obrajii lui rotunzi, rumeni, şi la expresia lui intrigată. Îmi întorc privirea spre grămada de lemne tăiate grosolan, la scândurile late, văruite, din care sunt construiţi pereţii cerdacului. Uşa de la clasă e deschisă şi e limpede că domnul Post a ieşit să ia lemne să facă focul, cum trebuie să facă în fiecare dimineaţă înainte de a veni să ne ia.

— Te simţi bine?

Încuviinţez, străduindu-mă să mă simt bine.

— Familia ta ştie că eşti aici?

— Nu, domnule.

— Cum ai ajuns la şcoală?

— Am venit pe jos.

Se uită lung la mine pentru o clipă, apoi spune:

— Hai înăuntru la căldură.

Domnul Post mă îndrumă la un scaun din sala de clasă şi mă pune să-mi întind picioarele pe un alt scaun, apoi îmi ia pătura murdară de pe umeri şi-o înlocuieşte cu una curată, din stofă ecosez, pe care o scoate dintr-un dulap. Îmi dezleagă şireturile de la ghete şi le pune lângă scaun, ţâţâind când îmi vede

ciorapii găuriţi. Apoi stauşi mă uit la el cum face focul. Când ajunge domnişoara Larsen, câteva minute mai târziu, în cameră a început deja să se încălzească.

— Ce se întâmplă? întreabă. Dorothy?

Îşi desface eşarfa violetă de la gât şi-şi scoate pălăria şi mănuşile. În spatele ei, pe geam, văd o maşină care se îndepărtează. Părul lung al domnişoarei Larsen e prins într-un coc la ceafă şi ochii ei căprui sunt limpezi şi strălucitori. Fusta de lână roz cu care e îmbrăcată îi scoate în evidenţă roşeaţa din obraji.

Îngenunchind lângă scaunul meu, spune:

— Doamne sfinte, copilă. Eşti demult aici?

Domnul Post, care şi-a încheiat treburile, îşi punepălăria şi haina ca să plece cu camioneta să facă turul.

— Dormea dincolo în cerdac când am venit. Râde. M-a speriat de moarte.

— Vă cred, spune domnişoara Larsen.

— Zice c-a venit pe jos până aici. Cale de şase kilometri.

Clatină din cap.

— Are noroc că n-a rămas degerată pe undeva.

— S-ar părea c-aţi reuşit s-o încălziţi bine.

— A început să se dezgheţe. Păi, eu mă duc să-i iau pe ceilalţi.

Îşi bate cu mâna pieptul de la haină.

— Ne vedem acuşica.

De îndată ce-a plecat, domnişoara Larsen spune:

— Aşa deci, spune-mi ce s-a întâmplat.

Şi îi spun. N-aveam de gând s-o fac, dar se uită la mine cu o îngrijorare atât de sinceră, încât îi povestesc totul dintr-o suflare. Îi povestesc despre doamna Grote care zace toată ziua în pat şi despre domnul Grote care cutreieră pădurile şi despre pulberea de zăpadă cu caremă trezeam pe faţă dimineaţa şi saltelele murdare. Îi povestesc despre tocana rece din carne de veveriţă şi despre urletele copiilor. Şi îi povestesc despre domnul Grote, cum m-a chemat pe canapea, cum m-a atins şi cum a apărut doamna Grote în hol, zbierând la mine să plec. Îi spun că mi-a fost teamă să mă opresc din mers, teamă ca nu cumva să mă ia somnul. Îi povestesc despre mănuşile pe care mi le-a împletit Fanny.

Domnişoara Larsen îşi pune mâna peste a mea şi-o lasă acolo, strângându-mă din când în când.

— Oh, Dorothy, spune. Şi apoi: Slavă Domnului c-ai avut mănuşile. Fanny pare a fi o prietenă pe cinste.

— Da, a fost.

Îşi duce mâna la bărbie, bătând darabana cu două degete.

— Cine te-a adus la familia Grote?

— Domnul Sorenson de la Societatea pentru Ajutorarea Copiilor.

— Bun. Când se întoarce domnul Post, o să-l trimit să-l caute pe acest domn Sorenson. Desfăcându-şi sufertaşul, scoate o turtiţă. Cred că ţi-e foame.

În mod normal, aş refuza – ştiu că iau din prânzul ei. Dar sunt aşa hămesită, încât îmi lasă gura apă când văd turtiţa. O accept ruşinată şi-o înghit pe nemestecate. În timp ce eu mănânc turtiţa, domnişoara Larsen pune apă de ceai la încălzit pe sobă şi taie un măr feliuţe, punându-le cu dichis pe o farfurie ciobită de porţelan, luată de pe raft. Mă uit cum pune frunze de ceai într-o strecurătoare şi toarnă apa fierbinte în două ceşti. N-am mai văzut-o să ofere ceai unui copil până atunci şi cu siguranţă nu mie.

— Domnişoară Larsen, încep. Oare aţi putea... aţi fi dispusă vreodată să...

Pare să ştie ce vreau să întreb.

— Să te iau să stai cu mine?

Zâmbeşte, dar expresia ei e îndureratã.

— Ţin la tine, Dorothy. Cred că ştii asta. Dar nu pot... nu am cum să iau o copilă în grijă acum. Stau la o pensiune.

Încuviinţez din cap, cu un nod în gât.

— O să te ajut să-ţi găseşti o casă, spune blând. Un loc sigur şi curat, unde vei fi tratată ca o fată de zece ani. Îţi promit.

Când ceilalţi copii se revarsă din camionetă, se uită intrigaţi la mine.

— Ea ce caută aici? întreabă un băiat, Robert.

— Dorothy a venit un pic mai devreme în dimineaţa asta.

Domnişoara Larsen îşi netezeşte fusta elegantă, roz.

— Aşezaţi-vă şi scoteţi-vă caietele, copii.

După ce domnul Post a venit din săliţa din spate cu încă un rând de buşteni şi i-a deşertat în lada de lângă sobă, domnişoara Larsen îi face semn cu mâna şi ies amândoi în

holişorul de la intrare. După câteva minute, el iese din nou, tot cu haina şi pălăria pe cap. Aud zumzetul motorului şi scârţâitul frânelor, semn că se opinteşte cu camioneta pe drumul abrupt.

Cam după o oră, aud huruitul inconfundabil al camionetei şi mă uit pe geam. O urmăresc cum urcă încet drumul abrupt şi apoi se opreşte. Domnul Post coboară şi intră pe uşa dinspre cerdac, iar domnişoara Larsen se scuză şi trece în săliţa din spate. După câteva minute, mă strigă şi mă ridic de la locul meu, cu toate privirile aţintite asupra mea, îndreptându-mă spre cerdac.

Domnişoara Larsen pare îngrijorată. Îşi tot duce mâna la coc.

— Dorothy, domnul Sorenson nu e sigur că...

Se opreşte şi-şi duce mâna la gât, uitându-se rugător la domnul Post.

— Cred că domnişoara Larsen încearcă să spună, zise el încet, că va trebui să-i explici domnului Sorenson în detaliu ce i-ai mărturisit domnişoarei Larsen. După cum ştii, la modul ideal, ei îşi doresc să remedieze orice probleme pot apărea într-o familie adoptivă. Domnul Sorenson se întreabă dacă e posibil să fie doar o problemă de... comunicare.

Mă ia cu ameţeală când îmi dau seama ce spune domnul Post de fapt.

— Nu mă crede?

Surprind un schimb de priviri între ei.

— Nu e vorba că te crede sau nu te crede. Trebuie doar să audă povestea din gura ta, îmi explică domnişoara Larsen.

Pentru prima dată în viaţă, simt furie amestecată cu revoltă. Îmi dau lacrimile.

— Nu mă întorc acolo. Nu pot.

Domnişoara Larsen îşi trece braţul peste umărul meu.

— Dorothy, nu-ţi face griji. Povesteşte-i domnului Sorenson totul şi eu o să-i destăinui ce ştiu eu. N-o să te las să te întorci acolo.

Următoarele câteva ore trec ca prin ceaţă. Imit gesturile lui Lucy, scoţând abecedarul când îl scoate ea, ridicându-mă după ea să scriu la tablă, dar nu procesez aproape nimic din ce se întâmplă în jurul meu. Când ea mă întreabă pe şoptite „Te simţi bine?” dau din umeri. Îmi strânge mâna, dar nu insistă – şi nu ştiu dacă e pentru că simte că nu vreau să vorbesc sau pentru că se teme de ce-aş putea spune.

După prânz, când ne-am întors la locurile noastre, văd un vehicul în depărtare. Tot ce aud e huruitul motorului; camioneta neagră care se îndreaptă spre şcoală e singurul lucru pe care îl văd. Şi iat-o – urcă greoi drumul abrupt şi se opreşte, cu scârţâit de frâne, în spatele camionetei domnului Post.

Îl văd pe domnul Sorenson la volan. Rămâne pe scaun un moment. Îşi scoate pălăria neagră de fetru, îşi atinge mustaţa neagră. Apoi deschide portiera.

•

— Vai de mine şi de mine, spune domnul Sorenson când îmi termin toată povestea.

Stăm pe scaune incomode pe cerdacul din spate, unde e ceva mai cald acum decât era mai de dimineaţă, de la soare şi de la sobă. El întinde mâna ca să mă bată pe picior, apoi pare să se răzgândească şi-şi lasă mâna în şold. Cealaltă mână şi-o duce la mustaţă.

— Ai făcut un drum aşa lung prin ger. Trebuie să-ţi fi fost foarte... Se poticneşte. Şi totuşi. Şi totuşi. Mă întreb: în miez de noapte. E posibil să fi...?

Mă uit ţintă la el, cu inima bătând să-mi spargă pieptul.

— ... interpretat greşit evenimentele?

Se uită la domnişoara Larsen.

— O fată de zece ani... nu credeţi, domnişoară Larsen, că poate avea o anumită – surescitabilitate? O tendinţă de a lua lucrurile prea dramatic?

— Depinde de fată, domnule Sorenson, îi răspunde ea sever, ridicându-şi bărbia. N-am auzit-o niciodată pe Dorothy să mintă.

Râzând, el clatină din cap.

— Ah, domnişoară Larsen, nu asta spuneam, desigur că nu! Am vrut să zic doar că, uneori, mai ales dacă ai trecutde la o vârstă fragedă prin experienţe dureroase, poţi fi predispus la a te pripi cu concluziile – la a exagera, fără să vrei, lucrurile. Am văzut cu ochii mei că, hm, condiţiile de trai în casa familiei Grote erau, mă rog, nu tocmai optime. Dar nu putem avea cu toţii familii ca-n basme, nu-i aşa, domnişoară Larsen? Lumea nu e un loc perfect şi, când depindem de milostenia altora, nu ne permitem întotdeauna să ne plângem.

Îmi zâmbeşte.

— Sfatul meu, Dorothy, este să mai faci o încercare. Pot să stau de vorbă cu soţii Grote şi să subliniez necesitatea de a-ţi oferi condiţii mai bune.

Observ o scăpărare stranie în ochii domnişoarei Larsen şi un val de roşeaţă i se răspândeşte pe faţă şi gât.

— Aţi auzit ce-a spus fata, domnule Sorenson? întreabă cu o voce încordată. A avut loc o tentativă de... molestare. Şi, la vederea acelei scene oribile, doamna Grote a dat-o afară din casă. De bună seamă nu vă aşteptaţi ca Dorothy să se întoarcă într-un astfel de mediu, nu? Sincer, mă întreb de ce nu anunţaţi poliţia să se ducă acolo şi să investigheze situaţia. Nu pare un mediu sănătos nici pentru ceilalţi copii.

Domnul Sorenson încuviinţează încet, ca şi cum ar zice „Calm, calm, a fost doar o idee, nu ţipaţi la mine, hai să ne calmăm". Dar spune altceva, de fapt:

— Păi, atunci, vedeţi, suntem la ananghie. Nu am cunoştinţă în momentul de faţă de nicio familie care să caute orfani. Aş putea să întreb în locuri mai îndepărtate, desigur. Să contactez Societatea pentru Ajutorarea Copiilor din New York. Dacă se ajunge la asta, bănuiesc că Dorothy ar putea să se întoarcă acolo, cu primul tren.

— De bună seamă nu va trebui să recurgem la asta, spune domnişoara Larsen.

El dă din umeri.

— Sper că nu. Dar nu se ştie.

Ea îşi lasă mâna pe umărul meu, strângându-l.

— Haideţi să analizăm opţiunile atunci, domnule Sorenson, bine? Şi, între timp – pentru o zi sau două –, pot s-o iau pe Dorothy acasă cu mine.

Mă uit surprinsă la ea.

— Dar credeam...

— Nu poate fi ceva permanent, spune imediat. Locuiesc într-o pensiune, domnule Sorenson, unde nu e voie cu copii. Dar proprietăreasa mea are inimă bună şi ştie că sunt învăţătoare şi că nu toţi copiii din clasa mea au – pare să-şi caute cu grijă cuvintele – un cămin ideal. Cred că va fi înţelegătoare – cum ziceam, pentru o zi sau două.

Domnul Sorenson îşi atinge mustaţa.

— Foarte bine, domnişoară Larsen. Eu voi studia alternativele şi o las pe Dorothy în grija dumitale pentru câteva zile.

Domnişoară, îmi spune, sper că te vei purta frumos, cum se cade unei fete bine-crescute.

— Da, domnule, îi răspund solemn, dar nu-mi mai încap în piele de bucurie.

Domnişoara Larsen o să mă ia acasă cu ea! Nu-mi vine să cred ce noroc a dat peste mine.

Hemingford, Minnesota, 1930

Omul care vine s-o ia pe domnişoara Larsen, cu mine cu tot, după şcoală îşi exprimă surprinderea la vederea mea doar ridicând din sprânceană, dar nu zice nimic.

— Domnule Yates, v-o prezint pe Dorothy, îi spune domnişoara Larsen, şi el mă salută uitându-se în oglinda retrovizoare. Dorothy, domnul Yates lucrează pentru proprietăreasa mea, doamna Murphy, şi e foarte amabil – mă ia de la şcoală în fiecare zi, dat fiind că eu nu conduc.

— E o plăcere, domnişoară, spune omul şi, după cât de roşii i s-au făcut urechile, îmi dau seama că e sincer.

Hemingford e mult mai mare decât Albans. Domnul Yates conduce încet de-a lungul străzii principale şi eu casc gura la firme: Cinematograful Imperial (pe marchiza căruia scrie, cu litere de-o şchioapă, ACUM ŞI CU SONOR, CÂNTECE ŞI DANSURI), *Hemingford Ledger,* Walla's – Salon de Jocuri, care oferă, dacă te iei după vitrină, BILIARD, RĂCORITOARE, DULCIURI, TUTUN, Banca de Stat pentru Fermieri, Shindler's – Articole de Feronerie şi Nielsen's – Magazin Universal – ALIMENTE ŞI ÎMBRĂCĂMINTE PENTRU TOŢI.

La intersecţia străzii principale cu Park, la câteva străzi distanţă de centru, domnul Yates opreşte în faţa unei case bleu în stil victorian, cu o verandă de jur-împrejur. În dreptul uşii de la intrare, pe o plăcuţă ovală, scrie PENSIUNEA HEMINGFORD PENTRU DOMNIŞOARE.

Când domnişoara Larsen deschide uşa se aude un clopoţel. Îmi face semn să intru, dar duce un deget la buze şi-mi şopteşte:

— Aşteaptă o clipă aici.

Apoi îşi scoate mănuşile, îşi desface eşarfa de la gât şi se face nevăzută pe o uşă din capul holului.

Holul are un aer scorţos, cu tapet vişiniu, cu textură de catifea, o oglindă mare cu ramă aurită şi un scrin negru, sculptat. După ce mă uit un pic prin jur, mă cocoţ pe un scaun alunecos, îmbrăcat în păr de cal. Într-un colţ e o pendulă care

ticăie răsunător şi, când bate ora, tresar, cât pe-aci să cad de pe scaun.

După câteva minute, domnişoara Larsen se întoarce.

— Proprietăreasa mea, doamna Murphy, ar dori să te cunoască. I-am povestit despre... necazul tău. Am considerat că trebuia să-i explic de ce te-am luat cu mine. Sper că nu te superi.

— Nu, sigur că nu.

— Fii tu însăţi, Dorothy, îmi spune. Bun. Pe-aici.

Mă ţin după ea de-a lungul holului, intrând pe uşa aceea într-un salon, unde o femeie rotunjoară, cu un piept generos şi cu părul cărunt, stă pe o canapea de catifea rozalie, lângă un foc. Are riduri de-o parte şi de alta a nasului, ca o marionetă, şi o expresie atentă, alertă.

— Ei bine, fetiţo, s-ar părea c-ai avut parte de zile negre, îmi spune, făcându-mi semn să mă aşez într-unul din cele două fotolii înflorate.

Mă aşez într-unul dintre fotolii şi domnişoara Larsen se aşază în celălalt, zâmbindu-mi un pic neliniştită.

— Da, doamnă, îi răspund.

— Oh – eşti irlandeză, deci?

— Da, doamnă.

Zâmbeşte cu toată faţa.

— Mă gândeam eu! Dar am avut o poloneză aici acum câţiva ani, şi mai roşcovană ca tine. Şi, desigur, mai sunt şi scoţiencele, dar nu vezi prea multe pe-aici. Păi, şi eu mi-s irlandeză, dacă n-ai ghicit deja, adaugă. Am venit aici ca şi tine când eram fetişcană. Ai mei sunt de fel din Enniscorthy. Familia ta?

— Din Kinvara. În Comitatul Galway.

— I-auzi, ştiu satul! Vărul meu s-a însurat cu o fată din Kinvara. Ştii clanul Sweeney?

N-am auzit în viaţa mea de clanul Sweeney, dar dau din cap că da.

— Aşa deci.

Pare încântată.

— Care e numele tău de familie?

— Power.

— Şi numele tău de botez e... Dorothy?

— Nu, Niamh. Prima familie la care am stat mi-a schimbat numele.

Mă înroşesc când îmi dau seama că tocmai am mărturisit c-am fost alungată de două familii.

Dar ea nu pare să observe sau poate c-o lasă rece.

— Bănuiam eu! Dorothy nu-i nume irlandez.

Aplecându-se spre mine, îmi studiază lănţişorul.

— O cruciuliţă de Claddagh. N-am mai văzut una de nu ştiu când. Ai venit cu ea de-acasă?

Încuviinţez din cap.

— Mi-a dat-o buna.

— Da, şi uită-te la ea cât de înverşunat o păzeşte, îi spune domnişoarei Larsen.

Abia când spune asta îmi dau seama c-am cuprins cruciuliţa între degete.

— N-am vrut să...

— Tu, fată, nu-i nimic, spune, bătându-mă pe genunchi. E singurul lucru care ţi-a mai rămas să-ţi amintească de ai tăi, nu-i aşa?

Când doamna Murphy îşi întoarce atenţia asupra serviciului de ceai cu trandafiri înfoiaţi, aflat pe masa din faţa ei, domnişoara Larsen îmi face cu ochiul. Cred că suntem amândouă surprinse că doamna Murphy pare să fi prins aşa repede drag de mine.

•

Camera domnişoarei Larsen e ordonată şi luminoasă, şi cam cât o debara – de-abia încap în ea un pat de-o persoană, o comodă înaltă din lemn de stejar şi un birou îngust de pin, cu o veioză de alamă. Cuvertura e îndoită la colţuri sub saltea; faţa de pernă e de un alb imaculat. Pe pereţi sunt atârnate mai multe tablouri în acuarelă cu flori, iar pe comodă are o fotografie alb-negru cu ramă aurită, reprezentând un cuplu cu un aer sever.

— Sunt părinţii dumneavoastră? o întreb, uitându-mă cu atenţie la poză.

Un bărbat cu barbă într-un costum închis la culoare stă ţeapăn în spatele unei femei slăbuţe, aşezate pe un scaun cu spătarul drept. Femeia, care poartă o rochie simplă, neagră, pare o versiune mai severă a domnişoarei Larsen.

— Da.

Vine lângă mine şi se uită lung la fotografie.

— Au murit amândoi între timp, aşa că presupun că acum şi eu mă pot numi orfană, spune după o clipă.

— Eu nu sunt orfană de fapt, îi spun.

— Oh?

— Cel puţin nu ştiu dacă sunt. A avut loc un incendiu – mama a ajuns la spital. N-am mai văzut-o de-atunci.

— Dar crezi că e posibil să trăiască?

Aprob din cap.

— Mai speri s-o găseşti?

Mă gândesc la ce-au spus soţii Schatzman despre mama după incendiu – c-o luase razna, că-şi pierduse minţile după ce-i muriseră atâţia copii.

— Era un spital de boli mintale. Avea... probleme. Încă dinainte de incendiu.

E prima dată când recunosc asta faţă de cineva. E o uşurare s-o spun.

— Oh, Dorothy, oftează domnişoara Larsen. Ai trecut prin multe de la o vârstă fragedă, aşa-i?

La şase, când coborâm în sufrageria elegantă, sunt uluită de ospăţul care ne-aşteaptă: o bucată de jambon în mijlocul mesei, cartofi copţi, varză de Bruxelles şi un coş cu chifle. Farfuriile sunt din porţelan veritabil, cu un model cu flori viorii de nu-mă-uita şi chenar argintiu. Nici măcar în Irlanda n-am văzut o masă ca asta, decât la sărbători – şi azi e o zi obişnuită de marţi. Cinci locatare şi doamna Murphy stau în picioare în dreptul scaunelor. Eu mă aşez pe locul gol de lângă domnişoara Larsen.

— Doamnelor, spune doamna Murphy, din capul mesei, v-o prezint pe domnişoara Niamh Power, din Comitatul Galway, via New York. A ajuns în Minnesota cu trenul copiilor – poate aţi citit în ziare despre asta. Varămâne câteva zile printre noi. Haideţi s-o facem să se simtă ca acasă.

Celelalte femei au tot în jur de douăzeci de ani. Una lucrează ca vânzătoare la Magazinul Universal Nielsen’s, una la o brutărie, o alta ca recepţioneră la *Hemingford Ledger.* Sub ochiul de vultur al doamnei Murphy, toate sunt politicoase cu mine, chiar şi domnişoara Grund, o femeie cu o faţă acră şi slabă ca un ţâr, vânzătoare la un magazin de încălţăminte. („Nu e obişnuită cu copiii,” îmi şopteşte domnişoara Larsen după ce domnişoara Grund îmi aruncă o privire glacială din celălalt capăt

al mesei.) Observ că aceste femei o cam ştiu de frică pe doamna Murphy. În decursul cinei, remarc că poate fi irascibilă şi iute la mânie şi-i place să facă pe şefa. Când vreuna dintre ele îşi exprimă o părere cu care nu e de acord, se uită de jur-împrejurul mesei şi-şi caută aliaţi. Dar cu mine e bunătatea întruchipată.

Azi-noapte am dormit iepureşte pe cerdacul rece de la şcoală şi, înainte de asta, pe o saltea murdară într-o cameră fetidă cu alţi trei copii. Dar în noaptea asta am camera mea, un pat făcut cu grijă, cu cearşafuri albe imaculate şi două pături curate. Când îmi urează „Noapte bună”, doamna Murphy îmi înmânează o cămaşă de noapte şi rufărie, un prosop de corp şi unul de mâini şi o periuţă de dinţi. Mă conduce la baia din capătul holului, cu apă curentă la chiuvetă, closet la care se trage apa şi o cadă mare de porţelan, şi îmi spune să stau cât vreau înăuntru; celelalte pot folosi o altă toaletă.

Când pleacă, îmi studiez chipul în oglindă – e prima dată, de când am ajuns în Minnesota, când mă uit într-o oglindă întreagă, fără pete sau alte defecte. De-acolo mă priveşte o fată pe care abia dac-o mai recunosc. E slabă şi palidă, cu ochii stinşi, cu pometi ascuţiţi şi o claie de păr roşu-aprins, cu obrajii arşi de vânt şi nasul roşu. Are buzele crăpate, cu cruste, iar puloverul de pe ea e scămoşat şi murdar de ţărână. Înghit în sec – înghite şi ea. Mă doare în gât. Probabil că mă paşte o răceală.

Când închid ochii, în baia fierbinte, am senzaţia că plutesc pe un nor.

Când mă întorc în camera mea, după ce m-am încălzit şi m-am şters, îmbrăcată în cămaşa nouă de noapte, închid uşa şi-o încui. Mă rezem cu spatele de uşă, savurând senzaţia. N-am avut niciodată camera mea – nici în Irlanda, nici pe strada Elizabeth, nici la Societatea pentru Ajutorarea Copiilor, nici în holul familiei Byrne sau la soţii Grote. Dau la o parte cuvertura şi pătura, îndoite bine sub saltea, şi mă strecor între aşternuturi. Chiar şi perna, cu faţa de bumbac care miroase a săpun, e o minunăţie. Întinsă pe spate, cu lumina aprinsă, mă uit fascinată la floricelele roşii şi albastre de pe tapetul alb-bej, la tavanul alb, la comoda din stejar, cu model în degradeu şi mânere albe, şlefuite. Mă uit la covoraşul împletit, circular, şi la parchetul lucios de lemn. Sting lumina şi stau trează pe întuneric. Pe măsură ce ochii mi se obişnuiesc cu bezna, desluşesc silueta

fiecărui obiect din cameră. Veioza electrică. Comoda. Cadrul de la pat. Ghetele mele. Pentru prima dată de când am coborât din tren în Minnesota, acum mai bine de un an, mă simt în siguranţă.

•

În următoarea săptămână, nu prea mă mai ridic din pat. Doctorul cărunt care vine să mă consulte îmi lipeşte un stetoscop rece, de metal, de piept, ascultă atent câteva minute şi declară că am făcut pneumonie. Zile întregi zac la pat cu febră, cu cuverturile peste mine şi storuriletrase, cu uşa de la dormitor deschisă, astfel ca doamna Murphy să mă audă când o strig. Îmi lasă un clopoţel de argint pe comodă şi mă îndeamnă să-l folosesc dacă am nevoie de ceva.

— Sunt jos, îmi zice. Vin imediat dacă e.

Şi, deşi nu stă o clipă, bombănind despre toate treburile pe care le are de făcut şi cum una sau alta din fete – le spune „fete”, deşi sunt toate femei în toată firea, cu serviciu – nu şi-a făcut patul sau şi-a lăsat vasele în chiuvetă sau a uitat să aducă serviciul de ceai în bucătărie când şi-a terminat treaba în salon, lasă orice când aude clopoţelul.

În primele zile dorm aproape încontinuu, deschid ochii când printre jaluzele pătrunde lumina blândă a soarelui şi, când mă trezesc din nou, s-a întunecat; doamna Murphy e aplecată peste mine, cu un pahar cu apă în mână, îi simt răsuflarea dulceagă pe obraz şi felul în care şi-a lăsat greutatea ca de cloşcă pe umărul meu. Câteva ore mai târziu, domnişoara Larsen îmi pune o compresă rece pe frunte, cu degete grijulii. Doamna Murphy mă tratează cu supă de pui, în care plutesc morcovi, ţelină şi cartofi.

În momentele când sunt conştientă, în ciuda febrei, am impresia că visez. Chiar sunt în patul ăsta cald, în camera asta curată? Chiar are cineva grijă de mine?

Şi apoi deschid ochii, întâmpinată de lumina unei noi dimineţi, şi mă simt altfel. Doamna Murphy îmi ia temperatura şi e sub 37 de grade Celsius. Ridicând storul, îmi spune:

— Ia uite ce-ai ratat.

Mă ridic în capul oaselor şi mă uit pe geam la zăpada ca vata de zahăr, care acoperă totul şi continuă să cadă,la albul cerului şi la întinderea de alb – copaci, maşini, trotuarul şi casa de alături, complet transformate. Şi trezirea mea pare la fel de

memorabilă. Şi eu sunt acoperită în pături, cu faţetele ascunse şi transformate.

Când doamna Murphy află c-am venit fără nimic, aproape, se apucă să adune haine pentru mine. În hol se află un cufăr mare plin de veşminte lăsate în urmă de chiriaşe, cămăşuţe, ciorapi şi rochii, combinaţii de fuste şi pulovere, ba chiar şi câteva perechi de pantofi, şi mi le înşiră pe patul dublu din camera ei mare, ca să le probez.

Aproape toate-mi sunt mari, dar câteva articole îmi vin totuşi – un pulover azuriu cu nasturi, brodat cu flori albe, o rochie maro cu nasturi perlaţi, mai multe perechi de ciorapi şi o pereche de pantofi.

— Jenny Early, oftează doamna Murphy, mângâind o rochiţă galbenă înflorată, foarte frumoasă. Era un firicel de fată, şi frumuşică pe deasupra. Dar, când a descoperit că rămăsese grea...

Se uită la domnişoara Larsen, care clatină din cap.

— Vremuri apuse. Am auzit că Jenny a avut o nuntă frumoasă şi-a născut un băiat voinic, aşa că totul e bine când se termină cu bine.

Pe măsură ce prind puteri, încep să mă îngrijorez:situaţia asta n-o să dureze. Voi fi trimisă de-aici. Am rezistat tot acest an pentru că a trebuit, pentru că n-am avut de-ales. Dar, acum c-am văzut ce înseamnă confortul şi sentimentul de siguranţă, cum pot să mă mai duc înapoi? Gândurile astea mă poartă în pragul deznădejdii, aşa că îmi impun – mă silesc – să mi le alung.

Spruce Harbor, Maine, 2011

Când ajunge Molly, Vivian o aşteaptă în prag.

— Eşti gata? o întreabă, întorcându-se să urce scările de cum a trecut Molly pragul.

— Stai aşa.

Molly îşi scoate haina în stil militar şi-o agaţă în cuierul negru, metalic, din colţ.

— Cum rămâne cu ceaiul ăla?

— N-avem timp, îi strigă Vivian peste umăr. Suntbătrână, ştii. Aş putea să crăp oricând. Trebuie să neurnim!

— Pe bune? Fără ceai? bombăne Molly, urcând după ea.

Se întâmplă o chestie stranie. Poveştile pe care a început să i le spună Vivian doar după ce a fost împinsăde la spate, ca răspuns la întrebări specifice, curg acumspontan, într-un şuvoi, aşa de multe, încât până şi Vivianpare luată prin surprindere.

— Dar cine ar fi crezut ca bătrânul să aibă atâta sânge învine?[23], exclamă după o rundă de poveşti. E din *Macbeth,* drăguţă. Caută-l singură.

Vivian n-a discutat niciodată cu adevărat despre experienţa ei din tren cu nimeni. Era ceva prea ruşinos, spune. Erau prea multe de explicat, era prea greu de crezut. Atâţia copii trimişi cu trenul spre Vestul mijlociu – adunaţi de pe străzile din New York ca nişte gunoaie, ca nişte deşeuri strânse pe o şalupă, spre a fi trimise cât mai departe cu putinţă, unde nu le mai poţi vedea.

Şi, oricum, cum poţi să vorbeşti despre faptul că ai pierdut totul?

— Dar soţul tău? întreabă Molly. Lui trebuie să-i fi spus.

— I-am spus câte ceva, spune Vivian. Dar aşa multe din experienţele mele erau dureroase şi n-am vrut să-l împovărez. Uneori e mai uşor să încerci să uiţi.

Fiecare cutie pe care o desfac îi stârneşte amintiri lui Vivian. Trusa de cusut înfăşurată în tifon îi evocă locuinţa sumbră a soţilor Byrne. Haina de culoarea muştarului, cu nasturi în stil militar, mănuşile împletite, întărite cu fetru, rochia maro cu nasturi perlaţi, un serviciu de ceai cu trandafiri, împachetat cu

[23] William Shakespeare, *Macbeth,* Actul V, Scena 1, în traducerea lui Ion Vinea. (*N.t.*)

grijă. În curând Molly reuşeşte să-şi întipărească limpede în minte galeria de personaje: Niamh, buna, Maisie, doamna Scatcherd, Dorothy, domnul Sorenson, domnişoara Larsen... O poveste le poartă înapoi la o alta. „*Bine faci, bine găseşti*.” Ca şi cum ar îmbina petice de material spre a ţese o pătură, Molly le pune în ordine şi le coase laolaltă, alcătuind un model care nu putea fi desluşit atunci când bucăţile erau separate.

Când Vivian îi descrie sentimentul de a depinde de mila unor necunoscuţi, Molly încuviinţează. Ştie mult prea bine cum e să-ţi înăbuşi înclinaţiile înnăscute, să te sileşti să zâmbeşti când te simţi amorţit. După o vreme nu-ţi mai recunoşti propriile nevoi. Eşti recunoscătorpentru cel mai mic gest de bunătate din partea cuiva şi apoi, cu vârsta, devii suspicios. De ce ar face cineva ceva pentru tine fără să aştepte ceva în schimb? Şi oricum – cel mai adesea, nici n-o fac. Cel mai adesea, vezi ce e mai rău în oameni. Descoperi că majoritatea adulţilor mint. Că majoritatea oamenilor se gândesc doar la ei. Că prezinţi interes pentru cineva doar câtă vreme se poate folosi de tine.

Şi asta îţi modelează personalitatea. Ştii prea multe şi ceea ce ştii te face precaut. Devii temător şi neîncrezător în ceilalţi. Exprimarea emoţiilor nu e ceva care să vină de la sine pentru tine, aşa că înveţi să le simulezi. Să te prefaci. Să exprimi o empatie pe care n-o simţi de fapt. Şi aşa înveţi să te faci acceptat, dacă ai noroc, să arăţi ca restul lumii, chiar dacă pe dinăuntru eşti făcut praf.

•

— Eh, nu ştiu, exclamă Tyler Baldwin într-o zi la cursul de istorie americană după ce urmăresc un film despre Wabanaki. Cum era vorba aia – „învingătorul ia tot”? Vreau să zic, se întâmplă tot timpul, peste tot în lume, este? Un grup câştigă, un altul pierde.

— Ei bine, e adevărat că tendinţa de dominare şi oprimarea omului de către om există de la începuturile timpului, spune domnul Reed. Crezi că grupul oprimat ar trebui pur şi simplu să nu se mai plângă?

— Mda. Ai pierdut. Parcă-mi vine să zic „Resemnează-te”, spune Tyler.

Molly simte o furie aşa copleşitoare că vede negru înaintea ochilor. Mai bine de patru sute de ani indienii au fost înşelaţi, îngrădiţi, siliţi să trăiască pe un petic de loc şi discriminaţi, li s-a

spus „indieni jegoşi”, „piei roşii”, „sălbatici”. Nu li s-a dat voie să muncească sausă-şi cumpere o locuinţă. Oare, dacă l-ar strânge de gât pe imbecilul ăsta, i-ar fi afectat regimul de libertate condiţionată? Inspiră adânc şi încearcă să se calmeze. Apoi ridică mâna.

Domnul Reed o priveşte surprins. Molly rareori ridică mâna.

— Da?

— Eu sunt de origine amerindiană.

Nu a mai spus nimănui în afara lui Jack lucrul ăsta. În ochii lui Tyler ştie că e doar... *Goth,* asta dacă se gândeşte vreodată la ea.

— Din tribul Penobscot. M-am născut pe Indian Island. Şi vreau să spun doar atât: ce li s-a întâmplat indienilor e exact ce-au păţit şi irlandezii sub stăpânirea britanică. N-a fost o luptă dreaptă. Pământurile le-au fost furate, li s-a interzis să-şi practice religia, au fost obligaţi să se supună stăpânirii străine. N-a fost corect în cazul irlandezilor şi nu e corect nici faţă de indieni.

— Frate, ne ţii o predică, gen? bombăne Tyler.

Megan MacDonald, care stă în rândul din faţa luiMolly, ridică mâna, şi domnul Reed îi dă cuvântul.

— Are dreptate, spune. Bunicul meu e de fel din Dublin. Mereu ne povesteşte ce-au făcut englezii.

— Ei bine, străbunicii mei au pierdut totul în Marea Criză. Şi nu mă vezi cerşind mila altora. În viaţă se întâmplă şi rahaturi, pardon de expresie.

— Făcând abstracţie de limbajul lui Tyler, spune domnul Reed, ridicând din sprâncene spre ceilalţi elevi, semn că nu încurajează expresiile plastice, dar va reveni la asta mai târziu, oare asta facem acum? Cerşim mila altora?

— Vor doar să fie trataţi corect, spune un copil din fundul clasei.

— Dar ce înseamnă asta? Şi unde tragem linie? întreabă altcineva.

În timp ce se alătură şi alţii discuţiei, Megan se întoarce în scaun, uitându-se atent la Molly, ca şi cum de-abia acum a observat-o.

— Amerindiană, i-auzi! Marfă, îi şopteşte. Ca Molly Molasses, aşa-i?

•

Mai nou, în timpul săptămânii Molly nu-l mai aşteaptă pe Jack s-o ducă acasă la Vivian. Ia autobuzul din faţa şcolii.

— Tu ai alte treburi de rezolvat, îi spune. Ştiu că e o bătaie de cap pentru tine să mă aştepţi.

Dar, de fapt, când ia autobuzul e liberă să stea la Vivian cât îi îngăduie aceasta fără ca Jack s-o ia la întrebări.

Molly nu i-a povestit lui Jack despre proiectul cu strămutatul. Ştie că el ar considera că e o idee proastă – că se implică prea mult în viaţa lui Vivian, că-i cere prea multe. Oricum Jack are un ton cam ţâfnos în ultimul timp.

— Şi, apropo, mai ai puţin şi-ţi faci numărul de ore, aşa-i? o întreabă. Aţi făcut vreun progres?

În ultimul timp Molly intră tiptil în casa lui Vivian, o salută din fugă pe Terry, cu ochii în pământ, şi urcă sfioasă scările. I se pare deopotrivă greu şi de prisos să explice relaţia ei din ce în ce mai apropiată cu Vivian. Ce contează ce crede restul lumii?

— Uite ce teorie am eu, îi zice Jack într-o zi când stau pe iarbă în faţa şcolii, în pauza de prânz.

E o dimineaţă superbă, cu vreme blândă şi aer curat. Păpădiile scânteiază precum focurile de artificii în iarbă.

— Vivian e un soi de figură maternă pentru tine. Bunică, străbunică – ce-o fi. Te ascultă, îţi spune poveşti, te lasă s-o ajuţi. Te face să te simţi utilă.

— Nu, exclamă Molly iritată. Nu-i nimic de genul. Eu trebuie să-mi fac orele; ea are o treabă pe care trebuie s-o facă cineva. Simplu.

— Nu-i chiar atât de simplu, Moll, spune el, adoptând un ton exagerat de sfătos. Mama îmi zice că nu se văd cine ştie ce schimbări pe-acolo.

Desface o doză de ceai cu gheaţă şi soarbe cu nesaţ.

— Facem progrese. Doar că se observă mai greu.

— Se observă mai greu?

El râde, despachetând un sendviş italian de la Subway.

— Credeam că ideea era să scăpaţi de cutii. Pare o chestie destul de simplă. Nu?

Molly rupe un beţişor de morcov în două.

— Punem în ordine lucrurile. Ca să fie mai uşor de găsit.

— De cine? De agenţii imobiliari? Pentru că pe mâna lor or să ajungă lucrurile, să ştii. Vivian probabil că n-o să mai pună piciorul acolo.

Oare chestia asta îl priveşte, de fapt, câtuşi de puţin?

— Atunci le simplificăm treaba agenţilor imobiliari.

De fapt, deşi n-a recunoscut-o cu voce tare pânăacum, Molly a renunţat practic la planul de a mai arunca ceva. La urma urmelor, ce contează? De ce n-ar fi podul lui Vivian plin cu lucruri care au o semnificaţie numai pentru ea?

Crudul adevăr e că Vivian va muri, mai devreme sau mai târziu. Şi atunci specialiştii vor lua cu asalt casa, separând metodic şi eficient obiectele preţioase de cele cu însemnătate sentimentală, zăbovind doarasupra obiectelor a căror valoare sau origine încă nu a fost identificată. Aşa că da – Molly a început să-şi vadă munca de la Vivian într-o altă lumină. Poate că nu contează cât apucă să facă. Poate că tot ceea ce contează e procesul în sine – atingerea fiecărui obiect, numirea şi identificarea lui, recunoaşterea semnificaţiei pe care o ascunde un pulover cu nasturi sau o pereche de ghetuţe de copil.

— Sunt lucrurile ei, spune Molly. Nu vrea să le arunce. Nu pot s-o oblig, este?

Muşcând din sendviş, lăsând să-i cadă umplutura în barbă, apoi pe hârtia cerată, Jack ridică din umeri.

— Nu ştiu. Cred că mai curând e vorba de – mestecă şi înghite dumicatul şi Molly se uită în altă parte, iritată de atitudinea lui pasiv-agresivă – cum arată povestea, ştii?

— Cum adică?

— Mamei s-ar putea să i se pară un picuţ că profiţi de situaţie.

Molly se uită la sendvişul din mâna ei.

— Ştiu sigur c-o să-ţi placă dacă încerci măcar – i-a răspuns Dina nonşalantă când a rugat-o să nu-i mai pună la pachet sendvişuri cu salam – sau, dacă nu, n-ai decât să-ţi faci singură pachetul, ei drăcie!

Aşa că acum Molly şi-l face singură – şi-a călcat pe mândrie, i-a cerut bani lui Ralph şi şi-a cumpărat unt de migdale, miere organică şi pâine cu seminţe de la magazinul cu produse bio din Bar Harbor. Şi e în regulă, chiar dacă mica ei rezervă e la fel de bine-venită în cămară ca un şoarece mort adus de pisică-n bot – sau, poate, şi mai puţin, dat fiind că sunt produse vegetariene – şi e ţinută în carantină pe un raft în antreu „ca să nu apară confuzii”, cum spune Dina.

Molly simte un val de furie, gata să izbucnească – furie la adresa Dinei, care refuză s-o accepte aşa cum e, faţă de Terry,

care o judecă, şi faţă de Jack, care simte nevoia să-i facă pe plac mamei lui.

— Faza e că... nu e treaba mamei tale, de fapt, este?

Îşi regretă spusele în secunda următoare.

Jack îi aruncă o privire tăioasă.

— Faci mişto de mine?

Face ghemotoc ambalajul de la sendviş şi-l îndeasă în punga de plastic în care l-a avut. Molly nu l-a mai văzut niciodată aşa, cu maxilarul încleştat, cu o privire furioasă şi înverşunată.

— Mama s-a dat peste cap pentru tine, spune. Ea te-a adus în casa aia. Şi mai e cazul să-ţi amintesc că a minţit-o pe Vivian? Dacă se întâmplă ceva, ar putea să rămână fără slujbă. Uite-aşa!

Şi pocneşte din degete.

— Jack, ai dreptate. Îmi pare rău, spune, dar el s-a ridicat deja în picioare şi se îndepărtează.

Spruce Harbor, Maine, 2011

— În sfârşit, a venit primăvara! exclamă Ralph zâmbăreţ, scoţându-şi mănuşile de lucru în bucătărie, în timp ce Molly îşi umple un castron de cereale cu lapte.

Chiar pare a fi o zi de primăvară azi – primăvară de-adevăratelea, cu pomii înfrunziţi şi narcise înflorite, şi o vreme aşa de caldă că n-ai nevoie de pulover.

— Mă urnesc, spune, ieşind afară să plivească prin grădină.

Lucrul prin curte e activitatea preferată a lui Ralph; îi place să smulgă buruienile, să semene, să cultive. Toată iarna a fost ca un căţel care zgrepţăne la uşă, rugându-se să i se dea drumul afară.

Între timp, Dina se uită la HGTV şi-şi face pedichiura pe canapeaua din camera de zi. Când Molly intră în cameră, cu castronul de cereale cu stafide, se uită circumspectă la ea.

— Ai nevoie de ceva?

Înfige periuţa în sticla de ojă coral, şterge oja în plus de buza sticlei şi aplică atent şi cu îndemânare restul pe unghia de la degetul mare, corectând conturul cu un deget.

— Nu se mănâncă în camera de zi, mai ştii?

Bună dimineaţa şi ţie! Fără o vorbă, Molly face stânga împrejur şi se întoarce în bucătărie, de unde îl sună pe Jack.

— Hei, o salută el.

N-are un ton prea prietenos.

— Ce faci?

— Vivian mă plăteşte să-i fac o curăţenie de primăvară – să arunc crengile uscate şi chestii de-astea. Tu?

— O să dau o fugă până-n Bar Harbor, la bibliotecă. Trebuie să predau un referat în câteva zile. Speram c-ai vrea să vii şi tu.

— Îmi pare rău, nu pot.

Jack o ţine tot aşa de când au avut acea conversaţie în pauza de prânz, săptămâna trecută. Molly ştie că e un mare efort pentru el să ţină supărarea – e în contradicţie flagrantă cu felul lui de-a fi. Şi, deşi ar vrea să-şi ceară scuze, să dreagă lucrurile între ei, se teme că orice spune acum vor părea vorbe goale. Dacă Jack află c-a intervievat-o pe Vivian – că planul de a face

curăţenie în pod s-a transformat într-o conversaţie prelungită –, o să se înfurie şi mai tare.

În minte îi răsună câteva cuvinte şoptite: „Las-o baltă. Fă-ţi numărul de ore şi cu asta ai terminat”. Dar nu poate s-o lase baltă. Nu vrea.

Autobuzul Island Explorer e aproape gol. Cei câţiva pasageri se salută cu un gest din cap când urcă. Cu căştile în urechi, Molly ştie că pare o adolescentă tipică, dar, de fapt, o ascultă pe Vivian. Din înregistrare, aude acum lucruri pe care nu le-a auzit când Vivian îi stătea dinainte...

> *Timpul se comprimă, ştii. Nici măcar nu se măsoară întotdeauna la fel. Anumite momente ţi se întipăresc în minte,altele se duc. Primii douăzeci şi trei de ani de viaţă m-au modelat şi faptul c-am mai trăit aproape şaptezeci de ani de atunci e irelevant. Anii aceia n-au nimic de-a face cu întrebările pe care mi le pui.*

Molly îşi răsfoieşte carneţelul, atingând numele şi datele pe care le-a consemnat. Derulează caseta înainte şi înapoi, o opreşte şi-i dă drumul din nou, notează puncte de referinţă care i-au scăpat. Kinvara, Comitatul Galway, Irlanda. *Agnes Pauline.* Ellis Island, „The Irish Rose”, strada Delancey. Strada Elizabeth, Dominick, James, Maisie Power. Societatea pentru Ajutorarea Copiilor, doamna Scatcherd, domnul Curran...

Ce-ai ales să iei cu tine spre noua destinaţie? *Ce-ai lăsat în urmă*? *Ce revelaţii ai avut despre lucrurile cu adevărat importante*?

Vivian a dus o viaţă liniştită, obişnuită. Odată cu trecerea anilor, pierderile suferite s-au sedimentat ca marna: chiar dacă mama ei a supravieţuit incendiului, sigur a murit între timp; oamenii care au adoptat-o au murit şi ei; soţul ei a murit; n-are copii. E pe cât de singură poate fi cineva, fără altă companie decât cea a femeii pe care o plăteşte s-o ajute.

N-a încercat niciodată să afle ce s-a întâmplat cu familia ei – cu mama ei sau cu rudele rămase în Irlanda. Dar, după cum începe să înţeleagă Molly ascultând casetele, Vivian a revenit neîncetat la ideea că oamenii importanţi din viaţa noastră rămân pe lângă noi, ne bântuie în timpul activităţilor de zi cu zi. Ne însoţesc când mergem la cumpărături, când dăm colţul

străzii, când stăm de vorbă cu un prieten. Se înalţă precum aburul din asfalt şi, când păşim, ne pătrund prin tălpi.

Vivian a dat un sens orelor ei de muncă în folosul comunităţii. Acum Molly vrea să se achite cumva de datorie. Nimeni altcineva nu ştie povestea lui Vivian. Nu există nimeni care să studieze documentele de angajare ca ucenic sau actele de adopţie; nimeni care să recunoască semnificaţia lucrurilor preţioase pentru ea, lucruri care n-ar avea nicio valoare decât pentru cineva care ţine la ea. Dar Molly chiar ţine la ea. Şi vede golurile din poveştile lui Vivian ca pe nişte mistere la dezlegarea cărora poate contribui. A auzit odată la televizor un expert în relaţii, care zicea că nu-ţi poţi găsi pacea decât după ce-ai descoperit toate piesele, ca într-un puzzle. Şi vrea s-o ajute pe Vivian să-şi găsească, cumva, pacea, fie şi o pace temporară, pasageră.

După ce coboară la staţia din dreptul parcului, Molly se îndreaptă spre bibliotecă, o clădire de cărămidă aflată pe strada Mount Desert. În sala principală de lectură, se sfătuieşte cu bibliotecara de referinţe, care-o ajută să găsească o adevărată arhivă de cărţi despre istorie şi imigraţia irlandeză din anii 1920. Stă câteva ore bune cu nasul în ele, luând notiţe. Apoi scoate laptopul şi intră pe Google. Combinaţii diferite de cuvinte dau rezultate diferite, aşa că Molly încearcă zeci de combinaţii: „incendiu 1929 NYC”, „incendiu Lower East Side, strada Elizabeth, 1929”, „*Agnes Pauline*”, „Ellis Island 1927”. Pe site-ul Ellis Island dă căutare Registre Pasageri. „*Căutaţi după numele vaporului. Acum alegeţi un vapor din lista de mai jos*...” Şi iată-l – *Agnes Pauline.*

Găseşte numele complete ale părinţilor lui Vivian pe lista cu numele pasagerilor – Patrick şi Mary Power din Comitatul Galway, Irlanda – şi o ia cu ameţeală, ca şi cum nişte personaje fictive tocmai au prins viaţă,sub ochii ei. Căutând numele, separat şi împreună, găseşte o ştire scurtă despre incendiu, în care se pomeneşte de moartea lui Patrick Power şi a fiilor săi, Dominick şi James. Nu se pomeneşte nimic de Maisie.

Tastează „Mary Power”. Apoi „Maisie Power”. Niciun rezultat. Îi vine o ideea: Schatzman. „Schatzman strada Elizabeth”, „Schatzman strada Elizabeth NYC”, „Schatzman strada Elizabeth NYC 1930”. Îi apare o postare de pe un blog despre o reuniune de familie. O anume Lisa Schatzman a organizat o reuniune de

familie în 2010, în nordul statului New York. La categoria „Istorie de familie”, descoperă o fotografie în sepia cu Agneta şi Bernard Schatzman, care au emigrat din Germania în 1915 şi au locuit pe strada Elizabeth, la numărul 26. El a lucrat ca vânzător, ea primea comenzi de croitorie. Bernard Schatzman s-a născut în 1894 şi Agneta în 1897. N-au avut copii până în 1929, când el avea treizeci şi cinci de ani şi ea treizeci şi doi.

Atunci au adoptat o fetiţă, Margaret.

Maisie. Molly se reazemă de spătarul scaunului. Aşadar Maisie n-a murit în incendiu.

La nici zece minute după ce-a început căutarea, se uită la o fotografie făcută acum un an, cu o femeie căruntă, care probabil că e sora mai mică a lui Vivian – Margaret Reynolds, cu numele de fată Schatzman, în vârstă de optzeci şi doi de ani, înconjurată de copii, nepoţi şi strănepoţi, în casa ei din Rhineback, New York. La o distanţă de două ore şi jumătate de New York şi la opt ore şi-un pic de Spruce Harbor.

Tastează „Margaret Reynolds, Rhineback, NY”. Îi apare un link la un necrolog din *Poughkeepsie Journal.* E de-acum cinci luni.

> *Doamna Margaret Reynolds, în vârstă de optzeci şi trei de ani, a murit liniştită, în somn, sâmbătă, după o boală galopantă. Era înconjurată de toţi cei dragi*...

Pierdută – şi regăsită – şi acum pierdută din nou. Oare cum o să-i dea vestea lui Vivian?

Hemingford, Minnesota, 1930

Când mă fac bine, încep să merg la şcoală cu domnişoara Larsen, în maşina neagră. Doamna Murphy îmi dăruieşte în fiecare zi câte ceva – o fustă pe care zice c-a găsit-o prin dulap, o căciulă de lână, o haină bej-cafenie, un fular ca levănţica şi mănuşi asortate. Unele dintre haine au nasturi lipsă sau câte o ruptură pe ici, pe colo, altele trebuie micşorate sau tighelite. Când doamna Murphy mă prinde cârpind o rochie cu acul şi aţa de la Fanny, exclamă:

— Vai de mine, eşti tare bună la casa omului!

Mâncărurile gătite de ea, care-mi sunt cunoscute din Irlanda, îmi trezesc un şuvoi de amintiri: cârnaţi puşi la copt cu cartofi la cuptor, ceaiul de dimineaţă al bunei, cu frunze în el, rufele puse la uscat care fluturau pe frânghia din spatele casei, dangătul stins al clopotului de la biserică, venind din depărtare. Cum obişnuia să spună buna „M-a uns la inimă” după o masă copioasă. Şi îmi amintesc şi alte lucruri: certuri între mama şi buna, tata beat mort, zăcând în nesimţire pe podea. Cum striga mama la buna: „L-ai răsfăţat în ultimul hal, cum să mai iasă om din el?” şi replica bunei – „Mai cicăleşte-l tu mult şi nici n-o să maicalce pe-acasă”. Uneori, când rămâneam peste noapte la buna, îi auzeam pe bunici şuşotind la masa din bucătărie. *Ce ne facem cu ei*? *Oare va trebui să-i ţinem în cârcă toată viaţa*? Ştiam că sunt porniţi pe tata, dar şi mama, care era de felul ei din Limerick şi nu s-a înghesuit niciodată să ajute la treburi, îi cam scotea din răbdări.

În ziua în care buna mi-a dat cruciuliţa de Claddagh, eram aşezată pe patul ei, pipăind cuvertura albă, cu cocoloaşe, ca şi cum era un text în Braille, urmărind-o cum se gătea pentru biserică. Stătea la o măsuţă de toaletă cu o oglindă ovală, înfoindu-şi un pic părul cu o perie de care-i era tare drag – făcută din os de balenă de cea mai bună calitate, cu păr de cal, mi-a zis, lăsându-mă să ating mânerul neted, bej, şi ţepii rigizi –, pe care o ţinea într-o casetă. Adunase bani de perie cârpind haine şi-i luase patru luni să-i strângă, mi-a zis.

După ce a pus peria la loc în cutie, buna a desfăcut caseta cu bijuterii, una din imitaţie de piele bej, cu bordură aurită şi o încuietoare de aur, căptuşită cu catifea roşie, un adevărat sipet de comori – cercei strălucitori, coliere grele de perle şi onix, brăţări de aur. (Mama comenta înciudată ulterior că toate erau gablonţuri de la o prăvălie de doi lei din Galway, dar pe-atunci mie mi se păreau nişte bogăţii fără seamăn.) A scos de-acolo o pereche de clipsuri cu periuţe, atârnându-i, unul câte unul, de urechile ei cu lobul cărnos.

Pe fundul cutiei era cruciuliţa de Claddagh. N-o văzusem niciodată cu ea la gât. Mi-a zis că i-o dăruise tatăl ei, care murise cu ani buni în urmă, cu ocazia primei ei împărtăşanii, pe când avea treisprezece ani. Avusese de gând să i-o dea fiicei ei, mătuşa mea Brigid, dar Brigid îşi dorise un inel de aur cu piatra zodiei ei.

— Eşti singura mea nepoată şi vreau să ţi-o dăruiesc ţie, a declarat buna, punându-mi lănţişorul la gât. Vezi firele împletite? – şi a mângâiat modelul în relief cu degetul ei noduros. Descriu un drum fără sfârşit, care porneşte de-acasă şi se întoarce în acelaşi punct. Cât timp o porţi, nu vei fi niciodată departe de locul de unde-ai plecat.

La câteva săptămâni după ce buna mi-a dăruit cruciuliţa, ea şi mama s-au luat iar la ceartă. Când au început să ţipe una la alta, i-am dus pe gemeni într-un dormitor aflat în capătul holului.

— L-ai tras pe sfoară, nu era pregătit, am auzit-o pe buna strigând.

Şi apoi replica mamei, tare şi răspicat:

— Cum să iasă un soţ bun dintr-un bărbat pe care maică-sa nu-l lasă să ridice un deget?

S-a auzit cum trânteşte cineva uşa de la intrare: ştiam că e bunul, care-a ieşit bubuind de nervi. Şi-apoi am auzit o bufnitură, un zbieret şi un hohot de plâns – am fugit spre salon şi-am dat cu ochii de peria din os de balenă a bunei, făcută ţăndări pe vatră, sub privirea triumfătoare a mamei.

După nicio lună, eram la bordul vaporului *Agnes Pauline,* în drum spre Ellis Island.

•

Soţul doamnei Murphy a murit acum zece ani, aflu, şi i-a lăsat casa asta veche şi încăpătoare, plus ceva bani. Ca să exploateze

situaţia la maximum, a început să ia chiriaşi. Femeile au fiecare câte o treabă săptămânal, prin rotaţie: gătesc, spală rufe, fac curăţenie sau spală podelele. În curând le dau şi eu o mână de ajutor: pun masa la micul dejun, strâng farfuriile, mătur în hol, spăl vasele după cină. Doamna Murphy munceşte cel mai mult, setrezeşte în zori ca să facă biscuiţi, fursecuri şi terciul şi se culcă ultima, după ce stinge toate luminile.

Seara, femeile se adună în camera de zi, stând la poveşti despre ce fel de ciorapi poartă – dacă-s mai buni cei cu o dungă la spate sau cei perfect netezi, ce mărci sunt cele mai rezistente, care te înţeapă –, despre cea mai căutată nuanţă de ruj (în unanimitate, Ritz Bonfire Red) şi despre mărcile preferate de pudră. Eu stau cuminte lângă şemineu, ascultând doar. Domnişoara Larsen rareori ia parte la discuţie; seara e ocupată cu învăţatul şi cu planurile de lecţie. Când citeşte poartă ochelari micuţi, cu ramă aurită şi citeşte mai tot timpul, când nu ajută la treburile casnice. Mereu are o carte sau o cârpă de spălat vasele în mână, ba uneori şi una, şi alta.

Încep să mă simt ca acasă aici. Dar, oricât aş spera că doamna Murphy a uitat că nu sunt de-a casei, evident că n-a uitat. Într-o după-amiază, când cobor din maşină cu domnişoara Larsen după şcoală, în antreu ne aşteaptă domnul Sorenson, ţinându-şi pălăria neagră de fetru în mâini, ca şi cum ar fi un volan. Simt un gol în stomac.

— Ah, iat-o! exclamă doamna Murphy. Vino în salon, Niamh! Te rog, vino şi dumneata, domnişoară Larsen. Închideţi uşa, c-o să degerăm altfel. Un ceai, domnule Sorenson?

— Da, vă rog, doamnă Murphy, spune domnul Sorenson, intrând stângaci după ea pe uşa dublă.

Doamna Murphy îl pofteşte să ia loc pe canapeaua de catifea roz, iar el se trânteşte greoi, ca un elefant pe care l-am văzut într-o carte cu poze, cu burdihanul iţindu-i-se deasupra coapselor rotofeie. Eu şi domnişoara Larsen ne aşezăm în fotoliile cu spătare largi. Când doamnaMurphy se face nevăzută în bucătărie, el se apleacă spre mine, rânjind.

— Am revenit la Niamh, deci?

— Nu ştiu.

Mă uit pe geam, la strada acoperită de zăpadă fină şi la camioneta verde-închis a domnului Sorenson pe care, nu ştiu cum, n-am observat-o mai devreme în faţa casei. Automobilul,

încă şi mai mult decât prezenţa lui, mă face să mă cutremur. E acelaşi în care m-a dus la familia Grote, sporovăind voios tot drumul.

— Hai să revenim la Dorothy, bine? zice. E mai uşor.

Domnişoara Larsen se uită la mine şi eu ridic dinumeri.

— Bine.

Domnul Sorenson îşi drege glasul.

— Hai să trecem la treabă.

Îşi scoate ochelarii micuţi din buzunarul de la piept, şi-i pune pe nas şi ridică o hârtie în faţa ochilor, ţinând-o la oarecare depărtare.

— Două încercări de plasament, care s-au soldat cu un eşec. La familia Byrne şi la familia Grote. În ambele cazuri au fost probleme cu femeia din familie.

Se uită la mine pe deasupra ramei ochelarilor.

— Trebuie să spun, Dorothy, că începe să pară că ar exista o... hibă în comportamentul tău.

— Dar eu n-am...

Mă întrerupe, scuturându-şi degetele ca nişte caltaboşi.

— Necazul, trebuie să înţelegi, e faptul că eşti orfană şi că, oricum ar sta lucrurile de fapt, impresia creată e c-ai avea o problemă cu... autoritatea. Acum, există mai multe posibilităţi. În primul rând, desigur, te putemtrimite înapoi la New York. Sau putem încerca să-ţi găsim un alt cămin.

Oftează din rărunchi.

— Ceea ce, drept să spun, s-ar putea dovedi mai dificil.

Doamna Murphy, care s-a tot plimbat pe uşă, aducând serviciul de ceai cu trandafiri, toarnă acum ceaiul în ceşcuţele delicate, cu marginea subţire, şi pune ceainicul pe suportul din mijlocul măsuţei lăcuite. Îi întinde domnului Sorenson o ceaşcă şi-l îmbie cu zaharniţa.

— Minunat, doamnă Murphy, spune el, trântind patru linguriţe de zahăr în ceai.

Pune şi lapte, amestecă în ceai, cu zgomot, pune linguriţa de argint pe marginea farfuriei şi leorpăie din ceai.

— Domnule Sorenson, spune doamna Murphy după ce el lasă ceaşca din mână. Mi-a venit o idee. Am putea discuta ceva în antreu?

— Da, de bună seamă.

Se şterge la gură cu un şervet roz şi se ridică, urmând-o în hol.

Când se închide uşa în urma lor, domnişoara Larsen ia o gură de ceai şi-şi lasă ceaşca la loc pe farfuriuţă, ciocnindu-le un pic. Veioza de alamă de pe măsuţa rotundă dintre noi aruncă o lumină roşiatică.

— Îmi pare rău că trebuie să treci prin asta. Dar sunt sigură că înţelegi că, oricât de mărinimoasă ar fi doamna Murphy, nu te poate ţine aici la nesfârşit. *Înţelegi,* da?

— Da.

Simt un nod în gât. Nu sunt în stare să mai spun altceva.

Când doamna Murphy şi domnul Sorenson revin în cameră, ea se uită ţintă la el şi-i zâmbeşte.

— Eşti o fată norocoasă, îmi spune el. Femeia asta e nemaipomenită! îi zâmbeşte larg doamnei Murphy, care-şi pleacă privirea. Doamna Murphy mi-a adus la cunoştinţă că un cuplu pe nume Nielsen, prieteni de-ai dumneaei, sunt proprietarii magazinului universal de pe Strada Centrală. Acum cinci ani şi-au pierdut unica fiică.

— De difterie, parcă asta a avut, biata de ea, adaugă doamna Murphy.

— Da, da, o tragedie, spune domnul Sorenson. Oricum, s-ar părea că au nevoie de o mână de ajutor la magazin. Doamna Nielsen a luat legătura cu doamna Murphy acum câteva săptămâni, ca s-o întrebe dacă vreuna dintre tinerele care locuiesc aici caută de lucru. Şi apoi, când i-ai picat tu pe cap...

Realizând, poate, că această prezentare a modului cum am ajuns aici ar putea fi considerată o grosolănie, adaugă râzând mânzeşte:

— Mă iertaţi, doamnă Murphy! A fost o figură de stil!

— Nu-i nimic, domnule Sorenson, înţelegem că n-aţi vrut să jigniţi pe nimeni.

Doamna Murphy îi umple din nou ceaşca şi i-o întinde, apoi se întoarce spre mine.

— După ce-am discutat cu domnişoara Larsen situaţia ta, i-am povestit doamnei Nielsen despre tine. I-am zis că eşti o fată serioasă şi matură, că mergi pe unsprezece ani, că eşti tare îndemânatică la cusut şi la curăţenie şi că sunt sigură că i-ai fi de mare ajutor. I-am explicat că, deşi deznodământul ideal ar fi adopţia, nu e musai să fie aşa.

Îşi împreunează mâinile.

— Aşa că domnul şi doamna Nielsen au acceptat să te cunoască.

Ştiu c-ar trebui să reacţionez cumva, să-mi exprim recunoştinţa, dar trebuie să mă silesc să zâmbesc şi-mi ia câteva momente să-mi găsesc cuvintele. Nu simt recunoştinţă; simt o profundă dezamăgire. Nu înţeleg de ce trebuie să plec, de ce doamna Murphy nu mă poate ţine aici dacă mă crede aşa bine-crescută. Nu vreau să merg, din nou, într-o altă casă unde sunt tratată ca o servitoare şi toleratădoar ca mână de lucru.

— Cât de generos din partea dumneavoastră, doamnă Murphy! exclamă domnişoara Larsen, ca să rupă tăcerea. E o veste minunată, nu-i aşa, Dorothy?

— Da. Mulţumesc, doamnă Murphy, spun, cu glasul înecat de emoţie.

— Cu mult drag, copilă. Cu mult drag.

Îmi zâmbeşte mândră de ea.

— Şi acum, domnule Sorenson, ce-ar fi să luăm şi noi parte la acea întâlnire?

Domnul Sorenson îşi goleşte ceaşca dintr-o înghiţitură şi-o pune la loc pe farfuriuţă.

— Într-adevăr, doamnă Murphy. Şi eu mă gândesc c-ar trebui să ne întâlnim separat să discutăm... aprofundat această afacere. Ce părere aveţi?

Doamna Murphy se înroşeşte şi clipeşte mărunt; se foieşte pe scaun, îşi ia ceaşca în mână şi-o pune la loc, fără să guste din ceai.

— Da, probabil c-ar fi indicat, spune, în timp ce domnişoara Larsen se uită la mine şi-mi zâmbeşte.

Hemingford, Minnesota, 1930

În următoarele zile, ori de câte ori o văd pe doamna Murphy, mai are un sfat legat de cum ar trebui să mă comport la întâlnirea cu soţii Nielsen.

— O strângere de mână fermă, dar nu cât să le rupi oasele, spune, când ne încrucişăm pe scări. Trebuie să te comporţi ca o doamnă. Trebuie să ştie că o să fii un om de nădejde şi când te lasă la magazin, mă instruieşte la cină.

Celelalte femei se bagă şi ele în seamă.

— Să nu le pui întrebări, mă sfătuieşte una.

— Dar să răspunzi imediat la ce te întreabă ei, adaugă alta.

— Să ai grijă ca unghiile tale să fie tăiate şi îngrijite.

— Să te speli pe dinţi cu bicarbonat chiar înainte de întâlnire.

— Trebuie să-ţi – doamna Grund îşi duce mâna la cap, strâmbându-se, ca şi cum ar afâna un strat de clăbuc – ţii în frâu părul. N-ai de unde să ştii ce părere au despre roşcate. Mai ales despre una cu părul arămiu ca al tău.

— Zău aşa, intervine domnişoara Larsen. O s-o speriem aşa tare pe biata fată că nici n-o să mai ştie cum să se poarte.

În dimineaţa întâlnirii, o sâmbătă pe la jumătatea lui decembrie, aud o bătaie în uşa de la dormitor. E doamna Murphy, ţine în mână un umeraş cu o rochie de catifea bleumarin.

— Hai să vedem dacă-ţi vine, spune, întinzându-mi rochia.

Nu prea ştiu dacă s-o invit înăuntru sau să închid uşa cât mă schimb, dar mă scuteşte de această decizie dând buzna în cameră şi aşezându-se pe pat.

Doamna Murphy e aşa firească, încât nu mi-e ruşine să mă dezbrac de faţă cu ea, rămânând doar în chiloţi. Dă jos rochia de pe umeraş, desface un fermoar pe care nici nu-l observasem, ascuns de o cusătură laterală, şi mi-o trage peste cap, ajutându-mă să-mi vâr mâinile în mânecile lungi, întinzându-mi poalele suflecate şi închizând la loc fermoarul. Face un pas înapoi în cămăruţă, ca să se uite la mine, o îndreaptă mai jos într-o parte şi apoi în cealaltă. Trage de o mânecă.

— Hai să vedem ce facem cu părul, adaugă, punându-mă să mă întorc cu spatele ca să studieze situaţia.

Bagă o mână în buzunarul de la şorţ şi scoate de-acolo agrafe şi o clamă de păr. În următoarele minute, mă tot împunge, ridicându-mi şuviţele rebele de peste faţă şi încercând să le îmblânzească.

Deşi stau ca pe ace la gândul întâlnirii cu soţii Nielsen, zâmbesc fără să vreau. Pentru prima dată de când domnul Grote mi-a hăcuit părul, cu luni bune în urmă, par aproape frumuşică. N-am mai purtat o rochie de catifea până acum. E grea şi stă un pic ţeapănă pe mine, dar fusta amplă cade în pliuri generoase, până la jumătatea gambei. Când mă mişc, răspândeşte un miros vag de naftalină. Mie mi se pare superbă, dar doamna Murphy încănu e mulţumită. Privindu-mă cu ochii îngustaţi, ţâţâind, pipăie materialul între degete.

— Stai o clipă aşa, vin imediat, spune, ieşind zorită, spre a se întoarce după câteva minute cu o panglică lată, neagră. Întoarce-te, mă îndeamnă şi, când mă răsucesc, îmi prinde panglica în talie şi-o leagă cu o fundă mare la spate.

Studiem amândouă rezultatul în oglindă.

— Aşa da. Arăţi ca o prinţesă, draga mea, declară doamna Murphy. Ciorapii negri sunt curaţi?

Încuviinţez.

— Pe-ăia să ţi-i pui atunci. Şi o să meargă de minune cu pantofii tăi negri.

Râde, punându-mi mâinile în talie.

— Eşti o prinţesă irlandeză roşcovană, chiar aici, în inima Minnesotei.

•

În aceeaşi după-amiază, pe la trei, chiar după ce s-a pornit primul viscol mai serios pe anul ăsta, îi întâmpin pe soţii Nielsen în salonul doamnei Murphy, unde se află şi domnul Sorenson şi domnişoara Larsen.

Domnul Nielsen arată ca un şoarece cenuşiu, masiv, impresie desăvârşită de mustăţile care-i zvâcnesc întruna, urechile rozalii şi gura minusculă. Poartă un costum gri, cu vestă, şi un papion de mătase în dungi, şi se sprijină într-un baston negru. Doamna Nielsen e slăbuţă, firavă aproape. Are părul negru, cu şuviţe cărunte, prins într-un coc la spate. Genele şi sprâncenele i-au rămas negre, are ochii căprui, afundaţi în orbite, şi buzele date

cu ruj roşu-aprins. Nu se vede urmă de pudră sau fard pe tenul ei măsliniu.

Doamna Murphy le risipeşte stingherеala soţilor Nielsen, îi îmbie cu ceai şi fursecuri, îi întreabă cum afost drumul prin oraş prin troiene şi apoi face conversaţie despre vreme: cât de tare s-a răcit în doar câteva zile şi cum s-au adunat încet la apus norii care aduc zăpada, cum a venit în sfârşit viscolul azi, exact cum prevestise toată lumea. Fac pronosticuri legate de câtă zăpadă va cădea la noapte, cât o să dureze până se topeşte, când o să mai avem o repriză de zăpadă şi cum va fi iarna. De bună seamă nu va întrece iarna lui 1922, când a dat un crivăţ, urmat de vifor, şi toată lumea a rămas înzăpezită? Sau viforniţa cu nori negri de praf din 1923 – de aia vă mai amintiţi? –, când a venit ditamai norul de zăpadă cu praf din Dakota de Nord şi zone întregi din oraş au fost îngropate în troiene înalte de doi metri, iar oamenii n-au mai putut să iasă din casă cu săptămânile? Pe de altă parte, e puţin probabil să fie la fel de blândă ca iarna lui 1921, când s-au înregistrat cele mai ridicate temperaturi pentru luna decembrie

Soţii Nielsen mă iscodesc politicos şi mă străduiesc să le răspund la întrebări fără a părea nici prea disperată, nici apatică. Ceilalţi trei adulţi ne urmăresc cu sufletul la gură. Simt cum mă îndeamnă, pe tăcute, să fac o impresie bună, să stau dreaptă şi să răspund cu subiect şi predicat.

Într-un final, odată ce s-au epuizat toate subiectele de conversaţie, domnul Sorenson spune:

— Bun. Cred că ştim cu toţii de ce suntem aici – să decidem dacă soţii Nielsen ar fi dispuşi să-i ofere un cămin lui Dorothy şi dacă Dorothy e persoana potrivită pentru ei. În acest scop, Dorothy – poţi să le spui soţilor Nielsen de ce-ţi doreşti să te alături familiei lor şi ce le-ai putea oferi tu?

Dacă aş fi sinceră – şi, desigur, nu asta vrea domnul Sorenson de la mine –, le-aş spune că nu-mi doresc decâto casă unde să fie cald, la adăpost de intemperii. Nu-mi doresc decât să nu fac foamea, să am haine şi încălţări care să mă apere de frig. Îmi doresc linişte şi ordine. Şi, mai mult ca orice, vreau să mă simt în siguranţă în patul meu.

— Ştiu să cos şi sunt destul de ordonată de felul meu. Mă pricep la socoteli, spun.

Întorcându-se spre doamna Murphy, domnul Nielsen o întreabă:

— Domnişorica ştie să gătească şi să facă ordine? E muncitoare?

— E protestantă? adaugă doamna Nielsen.

— E o fată muncitoare, vă garantez, spune doamna Murphy.

— Ştiu să gătesc una, alta, le spun, deşi, la ultima familie la care am stat, a trebuit să fac tocăniţă din carne de veveriţă sau raton şi nu mi-aş dori să repet experienţa.

— Cerule, nu, spune doamna Nielsen. Cât priveşte cealaltă întrebare...?

— Cealaltă întrebare?

M-a pierdut pe drum.

— Mergi la biserică, draga mea? intervine doamna Murphy.

— Oh, hm. Familia la care am stat nu obişnuia să meargă la biserică, răspund sincer, deşi, dacă e s-o spun pe-a dreaptă, n-am mai fost la biserică de când cei de la Societate ne duceau la capelă, iar înainte de asta am mers doar cu buna.

Îmi amintesc cum intram, ţinând-o de mână, la Biserica St. Joseph, chiar în centrul Kinvarei, o bisericuţă din piatră, cu vitralii cu sclipiri de nestemate şi strane din lemn de stejar, închise la culoare. Îmi amintesc mirosul de tămâieşi crini, lumânările aprinse în amintirea morţilor, cântările guturale ale preotului şi melodiile triumfătoare de orgă. Tata zicea că are alergie la religie, că nu i-a ajutat nimănui; cât despre mama, când vecinii de pe strada Elizabeth o băteau la cap din cauză că nu mergea la biserică, spunea:

— Să vă văd pe voi cum urniţi o liotă de copii din casă duminica dimineaţa, când unul are febră, altul are colici şi bărbatul vă zace în nesimţire în pat.

Îmi amintesc cum mă uitam după alţi catolici, fetele gătite cu rochiile pentru prima împărtăşanie, băieţii cu pantofii lustruiţi cu scuipat, care treceau pe sub fereastra noastră, cu mamele cu cărucioare şi taţii mergând la pas lângă ele.

— E irlandeză, Viola, aşa că bănuiesc că e catolică, îi spune domnul Nielsen soţiei.

Încuviinţez din cap.

— Oi fi tu catolică, copilă, spune domnul Nielsen – şi e prima dată când mi se adresează direct –, dar noi suntem protestanţi.

Şi o să vrem să mergi cu noi la slujbă la biserica luterană duminica.

N-am mai fost la niciun fel de slujbă de ani de zile, aşa că de ce mi-ar păsa?

— Da, desigur.

— Şi trebuie să-ţi spun c-o să te trimitem la şcoala de-aici, din oraş, care e la doi paşi de noi – aşa că nu vei mai putea merge la orele domnişoarei Larsen.

Domnişoara Larsen spune:

— Cred că Dorothy începea, oricum, să fie prea avansată pentru şcoala din sat, e o fată tare inteligentă.

— Şi, după şcoală, continuă domnul Nielsen, va trebui să ne ajuţi la magazin. O să te plătim cu ora, desigur. Ştii despre magazin, nu-i aşa, Dorothy?

— E un fel de magazin universal, cu de toate pentru toţi, spune doamna Nielsen.

Încuviinţez întruna. Deocamdată n-au zis nimic care să-mi dea vreun motiv de îngrijorare. Dar nici nu simt cine ştie ce conexiune cu ei. Nu par prea dornici să mă cunoască, dar, ce-i drept, puţini oameni sunt. Am sentimentul că faptul că am fost abandonată şi împrejurările care m-au purtat spre ei nu contează prea mult pentru ei, faţă de golul pe care l-aş putea umple în viaţa lor.

A doua zi dimineaţa, la nouă fix, domnul Nielsen opreşte în faţa casei, într-un automobil Studebaker albastru cu alb, cu bordura argintie, şi bate la uşă. Doamna Murphy a fost aşa darnică, încât acum am două valize şi un rucsăcel, încărcate cu haine, cărţi şi încălţări. Chiar când îmi închid valizele, domnişoara Larsen vine la mine şi-mi pune în mână *Anne de la Green Gables.*

— E cartea mea, nu a şcolii, şi vreau să ţi-o dăruiesc, spune, îmbrăţişându-mă la despărţire.

Şi apoi, pentru a patra oară de când am ajuns în Minnesota, acum mai bine de un an, mă urc, cu tot ce am, într-un automobil şi pornesc spre o nouă destinaţie.

Hemingford, Minnesota, 1930-1931

Soţii Nielsen locuiesc într-o casă în stil colonial cu etaj, zugrăvită în galben, cu obloane negre şi o alee lungă gri-albăstrui care merge până la uşa de la intrare. E situată pe o stradă liniştită, la o bună distanţă de centru. Înăuntru, camerele sunt dispuse în cerc: o cameră de zi însorită pe partea dreaptă care dă în bucătăria din spate, care dă la rândul ei spre sufragerie şi înapoi în hol.

La etaj am camera mea, o încăpere mare, zugrăvită în roz, cu o fereastră cu vedere la stradă, ba chiar şi baia mea, cu o chiuvetă mare de porţelan, faianţă roz şi o perdeluţă veselă, albă cu paspoal roz.

Domnul şi doamna Nielsen au condiţii la care nici n-aş fi visat. Toate camerele au guri de aerisire de oţel, acoperite cu paravane negre. Boilerul merge chiar şi când nu e nimeni acasă, să nu trebuiască să aştepte până se încălzeşte apa când se întorc de la treabă. Au o femeie care le face curat şi spală rufele o dată pe săptămână, o cheamă Bess. Frigiderul e încărcat cu lapte, ouă, brânză şi suc, iar doamna Nielsen observă ce-mi place să mănânc şi face rezerve – terci de ovăz la micul dejun, de exemplu, sau fructe, chiar şi unele exotice, cum ar fi bananeleşi portocalele. În dulăpiorul de baie găsesc aspirină şi pastă de dinţi de la magazin, iar în debaraua din hol sunt prosoape curate. O dată la doi ani, îmi spune domnul Nielsen, îşi dă maşina la schimb pe un model mai nou.

Duminica dimineaţa mergem la biserică. Grace Lutheran nu seamănă cu niciun alt lăcaş de cult în care-am păşit până acum: e o clădire simplă, albă, cu o turlă, ferestre boltite în stil gotic, strane de stejar şi un altar lipsit de podoabe. Ritualurile îmi dau un sentiment de pace – cântările transmise de-a lungul generaţiilor, predicile pastorului blajin, smerit, care pun accentul pe respect şi bună-cuviinţă. Domnul Nielsen şi alţi enoriaşi se plâng de organist, care cântă fie aşa repede că nu reuşim să ţinem pasul, fie atât de încet că orice cântec sună a imn funebru, şi apasă întruna pe pedală. Dar nimeni nu protestează

– doar ridică din sprânceană unul la altul în mijlocul cântecului şi ridică din umeri.

Îmi place să pornesc de la premisa că toată lumea îşi dă silinţa şi c-ar trebui pur şi simplu să fim buni unii cu alţii. Îmi place când ne reunim apoi în sala de adunare şi se servesc cafea cu prăjitură cu migdale şi biscuiţi cu scorţişoară. Şi îmi place să fiu văzută lângă soţii Nielsen, pe care toată lumea pare să-i considere membri de nădejde ai comunităţii. Pentru prima dată de când mă ştiu, mă simt inclusă şi învăluită în emoţia caldă a acceptării altora.

•

În casa familiei Nielsen viaţa e liniştită şi urmează un program bine stabilit. În fiecare dimineaţă la cinci şi jumătate, şase zile pe săptămână, doamna Nielsen îi pregăteşte micul dejun soţului ei, de obicei ouă ochiuri cu pâine prăjită, apoi el pleacă la magazin, care se deschidede la şase, special pentru fermieri. Eu mă pregătesc de şcoală şi plec de-acasă la opt fără un sfert, ca să străbat drumul de zece minute până la şcoală, o clădire de cărămidă care găzduieşte şaizeci de copii, împărţiţi pe clase.

În prima zi la noua şcoală, profesoara de la clasa a cincea, domnişoara Buschkowsky, ne pune pe toţi, doisprezece cu totul, să ne prezentăm şi să spunem unul sau două dintre hobby-urile noastre.

Nu ştiu ce-i ăla „hobby”, dar băiatul dinaintea mea spune stickball,[24] iar fata dinaintea lui a zis că ea colecţionează timbre, aşa că, atunci când îmi vine rândul, eu zic de cusut.

— Minunat, Dorothy! spune domnişoara Buschkowsky. Ce-ţi place să coşi?

— Păi, în principal haine, le spun colegilor.

Domnişoara Buschkowsky zâmbeşte încurajator.

— Haine pentru păpuşi?

— Nu, pentru doamne.

— I-auzi, ce drăguţ! spune, cu o voioşie forţată, moment în care realizez că majoritatea copiilor de zece ani nu cos haine pentru doamne.

Aşa că încep să mă adaptez. Copiii ştiu că vin din altă parte, dar, cu timpul şi cu un efort susţinut, pierd orice urmă de accent. Observ ce poartă fetele de vârsta mea, ce pieptănături

[24] Tip de sport asemănător cu baseballul, în care participanții lovesc o minge de cauciuc cu un băț de lemn. (*N.t.*)

au şi despre ce vorbesc, şi mă străduiesc din greu să mă lepăd de ce mă face altfel, să-mi fac prieteni, să mă integrez.

După şcoală, la trei după-amiaza, o iau direct spre magazin. Nielsen’s constă dintr-un spaţiu larg, deschis, împărţit în culoare, cu o farmacie în spate, un raion dedulciuri în faţă, plus haine, cărţi şi reviste, şampon, lapte şi zarzavaturi. Treaba mea e să pun produsele pe rafturi şi să ajut la inventar. Când e aglomerat, ajut şi la casă.

De la locul meu de după tejghea, citesc jindul pe feţele unora dintre copii – cei care intră cu sfială în magazin şi zăbovesc îndelung la raionul de dulciuri, studiind ciubucurile vărgate cu o expresie înfometată pe care mi-o amintesc prea bine. Îl întreb pe domnul Nielsen dacă pot să-i dau vreunui copil câte o bomboană din când în când, în contul banilor ce-mi revin, şi el izbucneşte în râs.

— Dă-i cui crezi tu de cuviinţă, Dorothy. N-o să-ţi scad din salariu.

Doamna Nielsen pleacă de la magazin la cinci ca să se apuce să gătească cina; uneori plec şi eu cu ea, alteori rămân să-l ajut pe domnul Nielsen să închidă. El pleacă invariabil la şase. La cină vorbim despre vreme, despre temele mele şi despre magazin. Domnul Nielsen e membru al Camerei de Comerţ şi în aceste discuţii pomeneşte adesea de iniţiative şi planuri de stimulare a întreprinderii private în economia asta „haotică”, după cum îi spune el. Seara târziu, domnul Nielsen stă în salon, la masa lui de scris, studiind registrele de la magazin, în timp ce doamna Nielsen pregăteşte prânzul pentru a doua zi, face ordine în bucătărie şi se îngrijeşte de treburile casnice. Eu o ajut să spele vasele şi să mătur. Odată ce-am terminat cu treburile, jucăm dame sau cărţi, sau ascultăm radioul. Doamna Nielsen mă învaţă să brodez; în timp ce ea coase nişte perne cu o broderie migăloasă de pus pe canapea, eu lucrez la o husă înflorată pentru taburet.

Una dintre primele mele îndatoriri la magazin e să ajut la punerea decoraţiunilor de Crăciun. Eu şi doamnaNielsen aducem din magazia de la subsol mai multe cutii, încărcate cu globuri, ornamente de porţelan, panglici şi ghirlande de mărgeluţe strălucitoare. Domnul Nielsen îi pune pe cei doi băieţi care fac livrările, Adam şi Thomas, să aducă un pom de pus în vitrină de la marginea oraşului. Petrecem o după-amiază întreagă

atârnând mănunchiuri de ramuri, cu funde de catifea roşie, deasupra intrării şi împodobind pomul, înfăşurând cutii goale în staniol şi agăţându-le de ramurile lui cu panglici groase şi fir de mătase.

În timp ce lucrăm, doamna Nielsen îmi povesteşte frânturi despre viaţa ei. Ea e de origine suedeză, deşi n-ai ghici în veci – strămoşii ei erau ţigani cu pielea smeadă, care au migrat din Europa Centrală şi s-au stabilit la Gothenburg. Părinţii ei au murit, fraţii şi surorile ei s-au risipit prin lume. Ea şi domnul Nielsen sunt căsătoriţi de optsprezece ani, de când ea avea douăzeci şi cinci de ani şi el un pic peste treizeci. Şi-au închipuit că nu pot avea copii, dar acum vreo unsprezece ani a rămas însărcinată. Pe 7 iulie 1920 s-a născut fiica lor, Vivian.

— Tu când ziceai că te-ai născut, Dorothy? mă întreabă.

— Pe 21 aprilie.

Trece cu grijă panglica argintie printre ramurile pinului, plecându-şi capul ca să nu-i pot vedea faţa. Apoi spune:

— Sunteţi cam de-o vârstă.

— Ce-a păţit? îmi fac curaj să întreb.

Doamna Nielsen n-a mai pomenit de fiica ei până acum şi intuiesc că, dacă n-o întreb acum, s-ar putea să nu mai am ocazia.

Doamna Nielsen leagă panglica de o creangă şi se apleacă după alta. Leagă capătul celeilalte panglici deaceeaşi creangă, spre a da impresia că se continuă, şi începe s-o strecoare printre ramuri.

— Când avea şase ani, a făcut febră. Ne-am gândit că e doar o răceală. Am pus-o în pat şi am chemat doctorul. El a zis s-o lăsăm să se odihnească, să-i dăm multe lichide, ce se recomandă de obicei. Dar starea ei nu s-a îmbunătăţit. Şi apoi ne-am trezit, în miez de noapte, că delira, nu mai ştia de ea, practic, şi-am chemat din nou doctorul, iar el i s-a uitat în gât şi-a văzut semnele. Noi nu ştiam ce e, dar el şi-a dat seama. Am dus-o la Spitalul St. Mary’s din Rochester şi au pus-o în carantină. Când ne-au spus că nu se mai poate face nimic, n-am crezut. Dar era numai o problemă de timp, deja.

Scutură din cap, ca pentru a-şi alunga gândurile.

Mă gândesc cât de greu trebuie să-i fi fost, să-şi piardă fiica. Şi mă gândesc la fraţii mei şi la Maisie. Purtăm o tristeţe adâncă în noi, şi eu, şi doamna Nielsen. Mi se face milă de amândouă.

•

În ajunul Crăciunului, mergem cu toţii la biserică, printr-o ninsoare liniştită. Aprindem lumânări care se pun în pomul înalt de şase metri din dreapta altarului, toţi copiii luterani cu părul bălai cântă, cu părinţii şi bunicii, cu cărţile de cântări deschise în faţă, iar pastorul ţine o predică la fel de simplă ca o poveste dintr-o carte pentru copii, o lecţie despre milostenie şi compasiune.

— Unii oameni trăiesc în mari lipsuri, le spune enoriaşilor. Dacă aveţi ceva de dăruit, dăruiţi. Fiţi pe cât de buni puteţi să fiţi.

Vorbeşte despre unele familii aflate la ananghie: John Slattery, crescătorul de porci, şi-a pierdut braţul dreptîntr-un accident la treierat; au nevoie de conserve şi de toată forţa de muncă de care vă puteţi lipsi cât încearcă să-şi salveze ferma... Doamna Abel, în vârstă de optzeci şi şapte de ani, trăieşte singură şi nu mai vede deloc; dacă vă e cu putinţă să-i acordaţi câteva ore pe săptămână... o familie alcătuită din şapte membri, familia Grote, foarte strâmtorată; tatăl a rămas fără lucru, au patru copii mici şi încă unul născut prematur cu o lună în urmă, bolnăvicios acum, mama nu se mai poate ridica din pat...

— Ce trist, murmură doamna Nielsen. Haideţi să facem un pachet pentru ei, sărmanii.

Nu ştie c-am avut de-a face cu ei. Sunt doar o familie nefericită, una ca atâtea altele, departe de noi.

După slujbă, ne întoarcem acasă, străbătând oraşul liniştit. S-a oprit ninsoarea, e ger şi senin; felinarele cu gaz aruncă rotocoale de lumină. Când ne apropiem împreună de casă, e ca şi cum aş vedea-o pentru prima dată – lumina din cerdac aprinsă, coroniţa de pe uşă, balustrada neagră de fier şi aleea curăţată de zăpadă, înăuntru, după perdea, se vede o lampă aprinsă în camera de zi. E un loc îmbietor în care să te întorci. E un cămin.

•

Joia după cină, o dată la două săptămâni, doamna Nielsen şi cu mine mergem să ne vedem cu doamna Murphy şi alte şase doamne, pentru cercul de cusut pături din bucăţi de material. Ne reunim în salonul spaţios al celei mai bogate doamne din grup, care locuieşte într-o casă impunătoare, în stil victorian, la marginea oraşului. Eu sunt singurul copil din camera plină de

femei şiimediat mă simt în largul meu. Lucrăm împreună la o pătură, cu materialul şi modelul adus de una dintre membrele grupului; de îndată ce îl vom termina pe acela, vom trece la următorul. Lucrul la o pătură ne ia cam patru luni. Aflu că doamnele din cercul acesta au cusut cuvertura de pe patul meu din dormitorul roz. E un model numit Coroana Irlandeză, patru irişi mov cu tije verzi care se întâlnesc în centru, pe un fundal negru.

— O să facem cândva unul şi pentru tine, Dorothy, îmi spune doamna Nielsen.

Începe să adune resturi de material de la raionul de metraj din magazin; pune fiecare petic într-un cufăr pe care e scris numele meu. Vorbim despre asta la cină.

— O doamnă a cumpărat nouă metri jumate de stambă frumoasă, albastră, şi jumătatea rămasă am păstrat-o pentru tine, îmi spune.

Deja m-am hotărât ce model vreau: Verigheta Împletită, o serie de cercuri care se întrepătrund, alcătuite din dreptunghiuri mici de material.

O dată pe lună, duminica după-amiaza, eu şi doamna Nielsen curăţăm argintăria. Scoate dintr-un sertar adânc din scrinul aflat în sufragerie o cutie grea, din lemn de mahon, în care ţine tacâmurile primite de la mama ei ca dar de nuntă – singura ei zestre, îmi spune. Scoţând tacâmurile unul câte unul, le înşiră pe prosoape de bucătărie pe masă, în timp ce eu strâng cele două castroane micuţe de argint de pe raftul de deasupra căminului, patru sfeşnice şi un platou din bufet, precum şi o casetă cu balamale pe care e scris cu litere delicate numele ei, *Viola,* aflată în camera ei. Le curăţăm cu o pastă groasă, de culoarea nămolului, dintr-un borcan, câteva periuţe tari, apă şi o mulţime de cârpe.

Într-o zi, în timp ce lustruiesc o lingură adâncă, bogat împodobită, doamna Nielsen arată cu degetul spre gâtul ei şi spune, fără să se uite la mine:

— Am putea să-ţi curăţăm şi aia, dacă vrei.

Pun mâna pe lănţişorul de la gât, plimbându-mi degetele pe el până ajung în dreptul cruciuliţei. Ducându-mi mâinile la ceafă, mi-l desfac de la gât.

— Freacă-l cu periuţa, dar nu prea tare, îmi spune.

— Îl am de la buna, spun.

Ea se uită la mine şi-mi zâmbeşte.

— Şi cu apă caldă.

Pe măsură ce frec lănţişorul cu periuţa, îşi schimbă culoarea, dintr-un cenuşiu stins în alb-argintiu. Medalionul de Claddagh, ale cărui detalii nici nu se mai vedeau din cauza petelor, apare din nou în relief.

— Aşa, spune doamna Nielsen după ce am clătit şi şters lănţişorul şi mi l-am pus din nou la gât, mult mai bine.

Şi, deşi nu mă întreabă nimic despre cruciuliţă, ştiu că e modul ei de a-mi spune că ştie că are o valoare pentru mine.

Într-o seară la cină, la mai multe luni după ce m-am mutat la ei, domnul Nielsen îmi spune:

— Dorothy, eu şi doamna Nielsen am vrea să vorbim ceva cu tine.

Mă gândesc că domnul Nielsen o să-mi vorbească despre excursia pe care o plănuiesc la Muntele Rushmore, dar el se uită la soţia lui, iar ea îmi zâmbeşte, şi îmi dau seama că e vorba de altceva, ceva mai însemnat.

— Când ai ajuns în Minnesota, cineva ţi-a dat numele Dorothy, îmi spune ea. Te simţi legată de numele ăsta?

— Nu neapărat, spun, neştiind prea bine unde bate.

— Ştii cât de mult am ţinut la draga noastră Vivian, nu-i aşa? mă întreabă domnul Nielsen.

Încuviinţez din cap.

— Păi – domnul Nielsen îşi lasă palmele pe masă – ar însemna foarte mult pentru noi dacă ai vrea să adopţi numele lui Vivian. Noi te vedem ca pe o fiică – încă nu sub aspect legal, dar noi aşa începem să te considerăm. Şi sperăm că şi tu începi să ne vezi ca pe părinţii tăi.

Se uită la mine în expectativă. Nu ştiu ce să zic. Ce simt pentru soţii Nielsen – recunoştinţă, respect, admiraţie – nu e totuna cu dragostea unui copil pentru părinţii lui, nu tocmai; deşi nu ştiu dacă aş fi în stare să zic în ce constă acea dragoste. Mă bucur că locuiesc cu aceşti oameni cumsecade, a căror atitudine rezervată, modestă, abia acum încep s-o înţeleg. Le sunt recunoscătoare că m-au luat la ei. Dar, totodată, realizez zi de zi cât de mult mă deosebesc de ei. Nu sunt de-ai mei şi nu vor fi niciodată.

Nu ştiu nici ce să gândesc despre ideea de a adopta numele fiicei lor. Nu ştiu dacă pot purta acea povară.

— Hai să n-o presăm, Hank.

Întorcându-se spre mine, doamna Nielsen îmi spune:

— Gândeşte-te cât de mult vrei şi spune-ne ce-ai decis. Vei avea un loc în casa noastră, indiferent ce hotărăşti.

După câteva zile, sunt la magazin, în dreptul rafturilor cu conserve, şi aud o voce de bărbat. Mi se pare cunoscută, dar nu ştiu de unde. Pun restul conservelor cu porumb şi mazăre una peste alta pe raftul din faţa mea, strâng cutia goală de carton şi mă ridic încet, sperând să-mi dau seama cine este fără a fi observată.

— Am nişte lucrări de calitate pe comandă la schimb, dacă vă interesează, tocmai îi spune bărbatul domnului Nielsen, care e la casă.

În fiecare zi vine câte cineva în magazin scuzându-se că nu poate plăti, rugându-l să le dea pe datorie sau oferindu-i ceva la schimb. Nu ştiu cum se face, dar, aproape seară de seară, domnul Nielsen mai vine cu câte ceva acasă de la vreun client: o duzină de ouă, o lipie moale, norvegiană, numită *lefse,* un fular lung tricotat. Doamna Nielsen îşi dă ochii peste cap şi spune „Cerule!”, dar nu se plânge. Cred că e mândră de el – pentru că e un om milos şi-i dă mâna să fie.

— Dorothy?

Mă întorc şi, şocată, realizez că e domnul Byrne. Părul lui castaniu e rar şi neîngrijit şi are ochii injectaţi. Mă întreb dacă nu cumva e băut. Oare ce caută aici, într-un magazin universal dintr-un oraş aflat la aproape cincizeci de kilometri de al lui?

— Hopa, asta da surpriză, spune el. Lucrezi aici?

Încuviinţez.

— Proprietarii – soţii Nielsen – m-au luat la ei.

Deşi suntem în februarie şi e încă frig, domnului Byrne îi picură broboane de sudoare pe frunte. Şi le şterge cu latul palmei.

— Aşadar eşti fericită cu ei?

— Da, domnule.

Mă întreb de ce se poartă aşa ciudat.

— Ce mai face doamna Byrne? îl întreb, încercând să fac conversaţie.

El clipeşte mărunt de câteva ori.

— Aşadar n-ai auzit.

— Poftim?

Clătinând din cap, spune:

— N-a fost niciodată o femeie puternică, Dorothy. N-a putut să îndure umilinţa. Nu s-a simţit în stare să cearăde pomană. Dar cum aş fi putut eu să procedez altfel? Zi de zi mă întreb.

I se boţeşte chipul.

— Când a plecat şi Fanny, a fost...

— Fanny a plecat?

Nu ştiu de ce mă surprinde vestea, dar nu mă aşteptam.

— La câteva săptămâni după tine. A venit într-o dimineaţă şi-a zis că fiica sa, care stă în Park Rapids, vrea să se mute la ei, şi că s-a hotărât să se ducă. Nu mai rămăsese nimeni, doar ştii, şi cred că Lois pur şi simplu n-a suportat gândul că...

Îşi şterge faţa cu latul palmei, ca şi cum ar încerca să şi-o şteargă cu trăsături cu tot.

— Mai ştii când a venit viscolul ăla din senin primăvara trecută? Pe la sfârşitul lui aprilie a fost. Mă rog, Lois a ieşit în plin viscol şi-a umblat de nebună. Au găsit-o degerată la vreo şase kilometri de casă.

Chiar vreau să îl compătimesc pe domnul Byrne. Vreau să simt ceva. Dar nu pot.

— Îmi pare rău, spun şi cred că, de fapt, chiar îmi *pare* rău – pentru el, pentru viaţa lui distrusă.

Dar nu pot simţi niciun pic de regret în ceea ce-o priveşte pe doamna Byrne. Îmi amintesc de ochii ei reci şi faţa ei mereu acră, de refuzul ei de-a vedea altceva în mine decât două mâini bune de lucru, decât degetele care ţineau un ac şi-o aţă.

În seara aceea la cină le spun soţilor Nielsen că voi adopta numele fiicei lor. Şi, în clipa aceea, viaţa mea de până atunci se încheie şi începe o viaţă nouă. Deşi încă mi-e greu să cred că mi s-a schimbat definitiv norocul, nu-mi fac iluzii legate de ce-am lăsat în urmă. Aşadar,când soţii Nielsen îmi spun, după câţiva ani, că vor să mă adopte, accept pe dată. Voi deveni fiica lor, deşi niciodată nu m-am simţit în stare să le spun „mamă” şi „tată” – relaţia dintre noi pare prea ceremonioasă pentru asta. Chiar şi-aşa, de-acum e limpede că am devenit a lor, că sunt responsabili de soarta mea şi vor avea grijă de mine.

•

Cu timpul, mi-e din ce în ce mai greu să-mi amintesc de familia mea adevărată. N-am nicio fotografie, n-am scrisori, n-am nici măcar cărţi rămase din acea viaţă de odinioară, doar

cruciuliţa irlandeză de la buna. Şi, deşi rareori mi-o scot de la gât, pe măsură ce înaintez în vârstă, nu mă pot sustrage unei revelaţii – anume, că singura amintire de la familia mea biologică mi-a fost dăruită de o femeie care şi-a trimis unicul fiu, cu toţi ai lui, peste mări şi ţări, cu vaporul, ştiind prea bine că probabil n-avea să-i mai vadă vreodată.

Hemingford, Minnesota, 1935-1939

Pe la cincisprezece ani, doamna Nielsen îmi găseşte un pachet de ţigări în poşetă.

De cum intru în bucătărie, e clar c-am supărat-o cu ceva. E mai tăcută ca de obicei şi are aerul cuiva tare cătrănit. Mă întreb dacă mi se pare; încerc să-mi amintesc dacă am zis sau am făcut ceva care ar fi putut s-o supere, înainte să plec la şcoală. Am uitat complet de pachetul de ţigări, pe care i l-a cumpărat iubitul prietenei mele, Judy Smith, la benzinăria Esso de la intrarea în oraş şi pe care ea mi l-a pasat mai departe mie.

După ce vine şi domnul Nielsen şi ne aşezăm să mâncăm, doamna Nielsen pune pachetul de Lucky Strike pe masă şi-l împinge spre mine.

— Îmi căutam mănuşile verzi şi m-am gândit că le-oi fi luat tu cu împrumut, spune. Şi uite ce-am găsit.

Mă uit la ea, apoi la domnul Nielsen, care ia furculiţa şi cuţitul de pe masă şi începe să-şi taie cotletul de porc în bucăţele mici.

— Am fumat doar una, să văd cum e, zic, deşi se vede clar că pachetul e pe jumătate gol.

— De unde-l ai? mă întreabă doamna Nielsen.

Sunt tentată să-i spun că îl am de la iubitul lui Judy, Douglas, dar îmi dau seama că n-o să fac decât să înrăutăţesc situaţia dacă-i amestec şi pe alţii.

— A fost... un experiment. Nu mi-au plăcut. M-au făcut să tuşesc.

Ea ridică din sprânceană spre domnul Nielsen şi m-am prins că deja s-au hotărât cum să mă pedepsească. Singurul lucru de care mă pot priva, de fapt, e ieşirea din fiecare duminică după-amiază cu Judy, la film, aşa că în următoarele două duminici trebuie să rămân acasă. Şi să le îndur reproşurile tăcute.

După asta, mă decid că nimic nu merită preţul de a-i necăji. Nu mă furişez pe geamul de la dormitor şi nu cobor pe burlan, cum face Judy; mă duc la şcoală, îmi fac treaba la magazin, ajut la pregătirea cinei, îmi fac temele şi mă culc. Din când în când ies cu câte un băiat, întotdeauna în patru sau în grupuri mai mari. Un băiat anume, Ronnie King, îmi face curte şi îmi

dăruieşte un inel de prelogodnă. Dar eu sunt aşa speriată că i-aş putea dezamăgi pe soţii Nielsen, încât evit orice situaţie care ar duce la gesturi necuviincioase. Odată, după ce ieşim împreună, Ronnie încearcă să mă sărute la despărţire. Buzele lui se ating de ale mele şi eu mă feresc imediat. La scurt timp după asta, îi dau inelul înapoi.

Trăiesc mereu cu teama că aş putea oricând să-l găsesc pe domnul Sorenson în prag, gata să-mi spună că soţii Nielsen s-au decis că îi bag prea mult la cheltuială, le dau prea multe bătăi de cap sau sunt, pur şi simplu, o dezamăgire şi că au hotărât să mă trimită înapoi. Am coşmaruri în care mă aflu singură într-un tren care goneşte spre nicăieri. Sau în care rătăcesc printr-un labirint de baloţi de fân. Sau merg pe străzile unui oraş mare,uitându-mă cu jind la ferestrele luminate, văzând familiile dinăuntru şi ştiind că nu e niciuna a mea.

•

Într-o zi aud un bărbat care vorbeşte cu doamna Nielsen la casă.

— M-a trimis soţia mea să iau câte ceva să facem un coş din partea bisericii pentru un băiat care a venit cu trenul orfanilor, spune. Le mai ţineţi minte? Trenurile alea care veneau acum ceva vreme, aducându-i pe toţi nefericiţii ăia fără adăpost? Am fost să-i văd odată la Sala Fermierilor din Albans. Arătau ca vai de ei. Oricum, băiatul ăsta a avut parte numai de nenorociri, a fost bătut de fermierul care l-a luat şi acum bătrâna la care a ajuns după povestea asta a murit, iar el a rămas iar singur pe lume. E o ruşine să-i trimiţi pe bieţii copii aici de unii singuri şi să te aştepţi să aibă cineva grijă de ei – ca şi cum n-am avea destule pe cap şi noi.

— Mmhmm, spune doamna Nielsen, pe un ton neutru.

Mă trag mai aproape, întrebându-mă dacă nu cumvao fi vorba de Olandez. Dar apoi îmi dau seama că Olandezu’ trebuie să aibă optsprezece ani deja. E major, nu mai trebuie să depindă de alţii.

•

Într-o zi, cu puţin înainte să împlinesc şaisprezece ani, mă uit prin magazin şi-mi dau seama că nu s-a schimbat mai deloc de când sunt eu aici. Şi putem să facem câte ceva ca să-i schimbăm aspectul. O mulţime de lucruri. Mai întâi, după ce mă consult cu domnul Nielsen, mut revistele în faţă, lângă casă. Iar

şampoanele, loţiunile şi balsamurile care stăteau în spate le aşez perafturile de lângă farmacie, astfel că oamenii care vin cu reţete pot să cumpere acum şi plasturi sau pomezi. Oferta de produse pentru femei e extrem de sărăcuţă – de înţeles, având în vedere că domnul Nielsen nu se pricepe şi pe doamna Nielsen nu prea o interesează aşa ceva (se mai dă cu ruj din când în când, deşi întotdeauna pare c-a ales nuanţa la nimereală şi şi-a dat cu ea în pripă). Amintindu-mi discuţiile îndelungi despre dresuri, jartiere şi ritualurile de machiaj din pensiunea doamnei Murphy, sugerez c-am putea extinde această secţiune, cumpărând, de pildă, un suport rotitor cu ciorapi cu şi fără bentiţă şi publicând o reclamă în ziar. Soţii Nielsen nu sunt prea convinşi, dar primul stoc se epuizează într-o săptămână. În săptămâna următoare, domnul Nielsen comandă o cantitate dublă.

Amintindu-mi ce mi-a spus Fanny, cum că doamnele vor să se simtă atrăgătoare chiar şi când n-au posibilităţi, îl conving pe domnul Nielsen să comande produse mai ieftine, mărunţişuri, gablonţuri care-ţi iau ochii şi mănuşi de catifea din bumbac, brăţări late din bachelită şi eşarfe cu imprimeuri viu-colorate. Sunt mai multe fete la şcoală, cu un an sau doi mai mari decât mine, pe care le urmăresc atent şi ai căror părinţi înstăriţi le duc să-şi ia de îmbrăcat din zona Minneapolis-Saint Paul. Observ ce poartă şi ce mănâncă, ce muzică ascultă, ce maşini visează să-şi ia şi ce vedete de film admiră. Şi, ca o coţofană care culege resturi şi rămurele, vin la magazin cu tot ce prind. Cum văd că una dintre fetele astea poartă o culoare nouă sau un anumit model de curea sau o pălărie turtită lăsată într-o parte, chiar în aceeaşi după-amiază studiez atent cataloagele furnizorilor noştri, căutând modele asemănătoare. Aleg dintr-un catalog manechine care seamănă cufetele astea, cu sprâncenele lor subţiri şi buzele ca bobocii de trandafir şi părul moale, ondulat, şi le îmbrac în cele mai noi modele. Descopăr ce parfumuri preferă, cum ar fi *Blue Grass* de la Elizabeth Arden, şi le comandăm şi pe acestea, pe lângă parfumuri clasice de damă, gen *Joy* de la Jean Patou şi *Voi de Nuit* de la Guerlain.

Pe măsură ce creşte cererea, tragem rafturile mai aproape unul de altul, instalăm măsuţe speciale de prezentare la capătul culoarelor şi punem loţiunile la vedere. Când prăvălia de lângă noi, un magazin de bijuterii numit Rich’s, dă faliment, îl conving

pe domnul Nielsen să ne extindem şi să reorganizăm spaţiul. Mutăm depozitul din spate la subsol şi organizăm magazinul pe raioane.

Nu creştem preţurile, ba chiar oferim şi reduceri, sub formă de solduri, în fiecare săptămână, şi cupoane de reducere care apar cu ziarul. Oferim un sistem prin care oamenii pot cumpăra produsele mai scumpe în rate, cu un avans. Şi instalăm un dozator de băuturi răcoritoare, unde lumea îşi poate trage sufletul. În scurt timp ne merge cum nu se poate mai bine. S-ar părea că suntem singura prăvălie căreia îi merge bine în economia asta cruntă.

•

— Ştii că trăsătura ta cea mai atrăgătoare sunt ochii? îmi spune Tom Price la ora de mate, într-a doişpea, aplecându-se peste banca mea ca să se uite, pe rând, în ochii mei. Sunt căprui, cu puţin verde, chiar şi câteva reflexe aurii. N-am mai văzut niciodată atâtea culori în ochii cuiva.

Mă foiesc stânjenită sub privirea lui, dar, când ajung acasă în după-amiaza aceea, mă aplec spre oglinda din baie şi îmi studiez o bună bucată de vreme culoarea ochilor.

Părul meu nu mai e chiar aşa arămiu cum era. Cu timpul, s-a făcut castaniu-roşcat, culoarea frunzelor uscate. Am o tunsoare la modă – în pas cu moda de pe la noi, măcar –, deasupra umerilor. Şi, când încep să mă machiez, am o revelaţie. Mi-am văzut viaţa de până acum ca pe o serie de transformări fără legătură între ele, din Niamh, irlandeza, în americanca Dorothy şi apoi în Vivian cea reînviată. Fiecare identitate a fost proiectată asupra mea şi m-a stingherit la început, ca o pereche de pantofi în care trebuie să mergi o vreme, până se lasă. Dar, cu ajutorul rujului roşu, îmi pot crea o mască nouă – şi temporară. Pot decide singură care va fi următoarea mea identitate.

Merg la balul de absolvire cu Tom. Vine să mă ia de-acasă şi-mi aduce un bucheţel de prins la mână, cu o garoafă mare albă şi doi trandafiraşi; mi-am făcut singură rochia, e din şifon roz, inspirată de cea purtată de Ginger Rogers în *Swing Time,* şi doamna Nielsen îmi împrumută colierul ei de perle şi cercei asortaţi. Tom se poartă politicos şi amabil până în momentul când i se urcă la cap whisky-ul pe care l-a tot dat pe gât, dintr-o sticluţă îndesată în buzunarul costumului împrumutat de la

taică-său, care-i e mare. Atunci se încaieră cu un alt elev dintr-a doişpea pe ringul de dans, astfel că ne dau afară pe amândoi.

În lunea de după bal, profesoara de engleză, doamna Fry, mă ia deoparte după oră.

— De ce-ţi pierzi vremea cu un băiat ca el? mă dojeneşte. Mă îndeamnă să mă înscriu la facultăţi din altestate – la Smith College din Massachusetts, de pildă, unde a absolvit ea.

— Aşa vei avea parte de o viaţă mai interesantă, îmi spune. Nu-ţi doreşti asta, Vivian?

Dar, deşi mă măguleşte preocuparea ei, ştiu că n-o să plec niciodată aşa departe. Nu pot să-i părăsesc pe soţii Nielsen, care au ajuns să se bazeze aşa mult pe mine. În plus, cu sau fără Tom Price, viaţa pe care o duc e îndeajuns de interesantă pentru gustul meu.

•

De îndată ce termin liceul, încep să mă ocup de magazin. Descopăr că mă pricep la treaba asta şi chiar îmi place (fac un curs de contabilitate şi administrarea afacerilor la Colegiul St. Olaf's, dar orele sunt programate seara). Eu angajez personalul – acum sunt nouă oameni cu totul – şi comand cea mai mare parte a produselor. Seara târziu, studiez registrele cu domnul Nielsen. Ne ocupăm împreună de problemele pe care le mai au angajaţii, îi îmbunăm pe clienţi şi-i periem pe furnizori, încerc întotdeauna să obţin cel mai bun preţ, cea mai atrăgătoare selecţie de produse, cele mai moderne opţiuni. Nielsen's e primul loc din ţinut care oferă aspiratoare electrice verticale, mixere sau cafea în vid.

Fetele din promoţia mea vin la magazin fluturându-şi inelele cu diamant ca pe nişte medalii de onoare, ca şi cum au realizat ceva special – mă rog, presupun că ceva au realizat, deşi, după mine, tot ce le aşteaptă de-acum înainte e să spele după un bărbat. Eu nu vreau să aud de măritiş. Doamna Nielsen îmi dă dreptate.

— Eşti încă tânără. Toate la timpul lor, spune.

Spruce Harbor, Maine, 2011

— Mi se duce tot salariul pe zarzavaturile astea de fiţe, bombăne Dina. Nu ştiu cât putem s-o mai ţinem aşa.

Obiectul nemulţumirii ei e un amestec de legume la tigaie pe care l-a pregătit Molly pentru ei toţi după ce s-a întors de la biblioteca din Bar Harbor: tofu, ardei graşi roşii şi verzi, fasole neagră şi dovlecei. Molly a gătit destul de mult în ultimul timp, gândindu-se că, dacă Dina gustă câteva mâncăruri care nu dau pe-afară de proteină animală, o să-şi dea seama câte posibilităţi există. Ca urmare, în ultima săptămână a făcut quesadilla cu brânză şi ciuperci, chili vegetarian şi lasagna cu vinete. Dar Dina se plânge în continuare: mâncarea nu-i destul de săţioasă, are un gust ciudat. (Nu mâncase vinete în viaţa ei până să coacă Molly una la cuptor.) Şi acum se plânge că sunt prea scumpe.

— Nu cred că e cu mult mai scump, spune Ralph.

— La asta se adună şi restul cheltuielilor suplimentare, mormăie Dina înfundat.

Lasă de la tine, îşi spune Molly, dar... ştii ce, ba pe-a mă-tii!

— Stai aşa. Primiţi o alocaţie pentru îngrijirea mea, nu?

Dina se uită surprinsă la ea, a rămas cu furculiţa în aer. Ralph se holbează la ea.

— Nu ştiu ce-are asta de-a face cu ce ziceam, spune Dina.

— Păi, banii ăia nu acoperă cheltuielile pe care le presupune o persoană în plus? întreabă Molly. Le acoperă cu vârf şi îndesat, este? Pe bune, nu de-asta luaţi copii în plasament de fapt?

Dina se ridică brusc de la masă.

— Faci mişto de mine?

Se întoarce spre Ralph.

— Chiar are tupeul să-mi vorbească aşa?

— Zău aşa, fetelor – începe Ralph cu un zâmbet firav.

— Nu mă lua cu „*fetelor*”. Să nu îndrăzneşti să mă bagi în aceeaşi oală cu ea, spune Dina.

— Bine, cum spui tu, hai să...

— Nu, Ralph, până aici! Muncă în folosul comunităţii din părţi. După mine, fata asta ar fi trebuit să fie deja la şcoala de

corecţie. E o hoaţă, ce s-o mai dăm cotită? Fură de la bibliotecă, cine ştie ce mai fură şi de la noi. Sau de la babă.

Dina o ia cu paşi apăsaţi spre dormitorul lui Molly, deschide uşa şi dispare înăuntru.

— Hei, exclamă Molly, ridicându-se.

După numai un minut, Dina apare cu o carte în mână. O ţine ridicată ca pe o pancartă. *Anne de la Green Gables.*

— De unde ai asta? o întreabă.

— Nu se poate să...

— De unde ai cartea asta?

Molly se aşază la loc pe scaun.

— Mi-a dat-o Vivian.

— Pe naiba.

Dina o deschide şi arată cu degetul spre coperta interioară.

— Scrie negru pe alb că-i aparţine lui Dorothy Power. Cine e?

Molly se întoarce spre Ralph şi-i spune rar şi răspicat:

— N-am furat cartea asta.

— Da, da, sunt sigură că doar a „împrumutat-o", face Dina, gesticulând spre ea cu o gheară dată cu lac trandafiriu. Ascultă la mine, domnişorico. N-am avut decât belele de când ai păşit în casa asta şi mi s-a luat. Vorbesc serios. Mi – s-a – luat.

Stă cu picioarele răşchirate, gâfâind, scuturându-şi coama platinată ca un ponei agitat.

— Bine, bine, Dina, uite ce e...

Ralph şi-a întins mâinile spre ea şi gesticulează ca un dirijor.

— Cred că lucrurile au mers un pic cam departe. Ce-ar fi să facem o pauză şi să ne liniştim?

— Faci *mişto* de mine, în puii mei? se stropşeşte Dina la el.

Ralph se uită la Molly şi ea observă ceva schimbat pe chipul lui. Pare sastisit. Pare că i s-a luat.

— Vreau să zboare, spune Dina.

— Deen...

— Să ZBOARE.

Pe seară Ralph bate la uşa dormitorului lui Molly.

— Hei, ce faci? spune, uitându-se în jur.

Genţile de voiaj de la L.L. Bean sunt desfăcute larg şi cele câteva cărţi ale lui Molly, între care şi *Anne de la Green Gables,* sunt puse teanc pe podea.

Îndesându-şi şosetele într-o pungă de plastic de la Food Mart, Molly spune:

— Ce ţi se pare că fac?

De obicei nu-i răspunde în doi peri lui Ralph, dar acum se gândeşte că i se rupe. Nici el nu i-a ţinut partea mai devreme.

— Nu poţi să pleci deocamdată. Trebuie să-i contactăm pe cei de la Asistenţa Socială şi toate cele. Probabil c-o să dureze câteva zile.

Molly înghesuie punga cu şosetele în capătul uneia dintre genţi, apăsând-o cu grijă. Apoi începe să-şi alinieze încălţările: ghetele Dr. Martens pe care le-a luat de la un magazin al Armatei Salvării, şlapii negri, o pereche de sandale Birkenstock, roase de câine, pe care o altă fostă mamă de împrumut le aruncase la gunoi şi pe care Molly le-a recuperat, tenişii negri de la Walmart.

— O să găsească un loc mai potrivit pentru tine, spune Ralph.

Îşi dă la o parte bretonul din ochi, uitându-se la el.

— Ah, da? De-abia aştept.

— Zău aşa, Moll. Mai scuteşte-mă.

— Tu să mă scuteşti. Şi nu-mi spune Moll.

De-abia se abţine să nu sară la el cu ghearele scoase, ca o pisică sălbatică. Futu-l în gât! Şi pe el şi pe căţeaua cu care şi-o trage.

E prea mare pentru chestii de-astea – ca să aştepte cuminte până e trimisă la o altă familie de asistenţi maternali. E prea mare ca să se mute la o altă şcoală, în alt oraş, şi să se supună capriciilor încă unei familii de împrumut. E furibundă, vede negru înaintea ochilor, îşi aţâţă ura înverşunată, alimentând-o cu frânturi de amintiri despre dobitoaca de Dina cea spălată pe creier şi molâul de Ralph, care de-abia vorbeşte, pentru că ştie că dincolo de furie pândeşte o tristeţe aşa de mistuitoarec-ar putea s-o ţintuiască locului. Orice-ar face, nu e bine să se oprească, ci să se mişte de colo-colo. Trebuie să-şi facă bagajul şi s-o taie naibii de-acolo.

Ralph se foieşte, nehotărât. Ca de obicei. Molly ştie că e prins între ea şi Dina şi nu e în stare să facă faţă niciuneia dintre ele. Aproape că i-e milă de el, sărmanul mişel.

— Am unde să mă duc, aşa că nu-ţi face griji în privinţa asta, îi spune.

— La Jack, adică?

— Poate.

De fapt, nu. Are cam tot atâtea şanse să se ducă la Jack pe cât are să închirieze o cameră la Bar Harbor Inn. („Da, aş prefera o cameră cu vedere la mare. Şi aduceţi-mi şi un smoothie de mango, vă rog!”)

Ralph oftează.

— Păi, înţeleg de ce nu mai vrei să rămâi aici.

Ea îi aruncă o privire plină de înţelesuri. Să mori tu!

— Să-mi spui dacă vrei să te duc undeva cu maşina.

— Mă descurc, îi spune, trântind un teanc de tricouri negre în geantă şi rămânând cu braţele încrucişate până când el iese din cameră, cu coada între picioare.

Aşadar, unde naiba o să se ducă?

I-au mai rămas 213 dolari în contul de economii din banii câştigaţi astă-vară, de când a lucrat la o tonetă de îngheţată în Bar Harbor. Ar putea să ia autobuzul până la Bangor sau până în Portland sau poate chiar până la Boston. Şi apoi?

Se întreabă, pentru a nu ştiu câta oară, pe unde-o fi maică-sa. Poate că şi-a mai revenit. Poate că a revenit pe calea cea dreaptă şi şi-a găsit o slujbă stabilă. Molly a rezistat întotdeauna tentaţiei de-a o căuta, temându-sede ce-ar putea descoperi. Dar, la vremuri de restrişte... cine ştie? Autorităţile sunt tare încântate când părinţilor biologici le vine mintea la cap. Ar putea fi o şansă pentru amândouă.

Până să apuce să se răzgândească, se îndreaptă târâş-grăpiş spre laptopul în stand-by, care stă deschis pe pat, şi apasă pe o tastă să-l scoată din hibernare. Îi dă să caute pe Google „Donna Ayer Maine”.

Primul link e o invitaţie de a vizualiza profilul profesional al Donnei Ayer pe LinkedIn. (Puţin probabil.) Urmează un document în PDF cu membrii Consiliului Local Yarmouth, între care apare şi o anume Donna Ayer. (Şi mai puţin probabil.) Al treilea rezultat e un anunţ de nuntă: o anume Donna Halsey s-a măritat cu Rob Ayer, pilot militar, în Mattawamkeag în luna martie. (Hm, nu.) Şi, în sfârşit, da, iat-o – mama lui Molly, într-o ştire micuţă din *Bangor Daily News.* Dând click pe articol, Molly dă nas în nas cu poza mamei ei, genul de poză de cazier. Nu e nicio îndoială că ea e, chiar dacă e albă la faţă, are ochii pe jumătate închişi şi, per total, arată ca naiba. Conform articolului, Ayer a fost reţinută acum trei luni pentru că a furat Oxycontin dintr-o farmacie din Old Town cu un tip pe nume Dwayne

Bordick, douăzeci şi trei de ani, şi e ţinută în arest la Penitenciarul Regional Penobscot din Bangor, cu posibilitatea de a fi eliberată pe cauţiune.

Mda, s-a lămurit.

Nu se poate duce la ea.

Şi acum? Căutând pe net cămine pentru persoane fără adăpost, Molly găseşte unul în Ellsworth, dar acolo scrie că locatarii trebuie să aibă minimum optsprezece ani, „dacă nu sunt însoţiţi de un părinte”. Cei de la SeaCoast Mission[25] din Bar Harbor oferă ajutoare în alimente, dar nu oferă adăpost peste noapte.

Ce-ar fi să se ducă... la Vivian? Casa aia are paisprezece camere. Vivian foloseşte doar vreo trei, de fapt. Mai mult ca sigur e acasă – la urma urmelor, nu pleacă niciodată nicăieri. Molly se uită la ceasul de pe telefon: 6:45 p.m. Nu e o oră prea târzie ca s-o sune, este? Dar... acum că se gândeşte la asta, n-a văzut-o niciodată pe Vivian vorbind la telefon. Poate c-ar fi mai bine să ia autobuzul până acolo şi să stea de vorbă personal cu ea. Şi, dacă o refuză, ei bine, Molly ar putea măcar să rămână peste noapte în garajul ei în seara asta. Şi mâine, cu mintea limpede, o să hotărască ea ce e de făcut.

[25] Organizație caritabilă cu sediul în Bar Harbor, Maine. (*N.t.*)

Spruce Harbor, Maine, 2011

Molly urcă greoi drumul în pantă de la staţia de autobuz spre casa lui Vivian, cu rucsacul cu laptopul în spate, cu geanta de voiaj roşie pe un umăr şi cu cea cu model hawaiian pe celălalt. Cele două genţi se tot ciocnesc una de alta, ca nişte muşterii scandalagii într-un bar, prinzând-o pe Molly la mijloc. E un drum anevoios.

Înainte de scandalul cu Dina, Molly intenţiona să treacă a doua zi pe la Vivian, să-i povestească ce-a descoperit la bibliotecă. Ei bine, planurile se mai schimbă.

Plecarea a decurs neaşteptat de banal. Dina a rămas în camera ei, cu uşa închisă şi televizorul dat la maximum, în timp ce Ralph s-a oferit s-o ajute cu bagajul, să-i împrumute douăzeci de dolari, s-o ducă undeva cu maşina. Molly a fost cât pe-aci să-i mulţumească şi să-l îmbrăţişeze, dar până la urmă l-a repezit:

— Nu, mă descurc, pa!

Şi s-a urnit, spunându-şi în sinea ei „S-a terminat deja, deja am plecat de-aici…”

Din când în când mai trece câte o maşină huruind pe lângă ea – dat fiind că nu e sezonul turistic, majoritatea maşinilor de pe şosea sunt maşini cuminţi, practice, genSubaru, tiruri de zece tone sau rable. Molly e îmbrăcată cu haina groasă de iarnă pentru că, deşi a venit luna mai, sunt totuşi în Maine. (Şi, cine ştie, s-ar putea să-i prindă bine dacă ajunge să doarmă pe-afară.) A lăsat o mulţime de lucruri acasă la Ralph şi Dina, să facă ce-or vrea cu ele, inclusiv câteva pulovere oribile, sintetice, pe care i le-a dat Dina în silă de Crăciun. Să fie la ei acolo!

Molly îşi socoteşte paşii în gând: stâng, drept, stâng, drept. Stâng, drept. Stâng, *drept.* O doare umărul stâng, simte cum o împung curelele de la geantă.

Sare pe loc, vrând să schimbe locul cureluşelor. Acum geanta îi alunecă de pe umăr. La naiba. Sare din nou. E o broască ţestoasă care-şi poartă carapacea. E Jane Eyre, mergând împleticit prin desiş. O femeie din tribul Penobscot purtându-şi pe umeri canoea. E şi firesc că povara ei e aşa grea; în genţile alea duce tot ce are ea pe lume.

Ce alegi să iei cu tine spre noua destinaţie? *Ce-ai lăsat în urmă*?

Uitându-se în faţă, la cerul întunecat, presărat de nori, îşi duce mâna la gât, atingându-şi lănţişorul cu amuletele. Corbul. Ursul. Peştele.

Ţestoasa de pe şoldul ei.

N-are nevoie de prea multe.

Şi, chiar dacă pierde amuletele, se gândeşte, vor fi întotdeauna parte din fiinţa ei. Lucrurile care contează te însoţesc pentru totdeauna, îţi pătrund prin piele. Oamenii îşi fac tatuaje pentru a avea o amintire de neşters a lucrurilor pe care le iubesc sau în care cred sau de care se tem, dar, deşi nu va regreta niciodată că şi-a făcut tatuajul cu ţestoasa, nu mai are nevoie de niciun însemn pe piele care să-i amintească de trecut.

Nu-şi închipuise că semnele vechi s-au întipărit aşa de adânc în fiinţa ei.

•

Când se apropie de casa lui Vivian, se uită la ceas. E mai târziu decât se gândise că va fi.

Becul fluorescent de pe verandă răspândeşte o lumină chioară, roz. Restul casei e cufundat în întuneric. Molly îşi aburcă genţile pe verandă, îşi masează umerii un minut, apoi dă roată casei prin spate, pe partea care duce spre golf, holbându-se înăuntru după vreun semn de viaţă. Şi iată-l: sunt două ferestre luminate la etaj, în dreapta de tot. Unde e dormitorul lui Vivian.

Nu prea ştie ce să facă. Nu vrea s-o sperie pe Vivian şi, acum c-a ajuns, îşi dă seama că simplul gest de a-i suna la uşă ar putea s-o umple de spaimă la ora asta.

Aşa că se hotărăşte s-o sune. Uitându-se la geamul lui Vivian, formează numărul.

— Alo? Cine e?

După patru ţâruri, Vivian îi răspunde cu o voce încordată, prea tare, ca şi cum ar vorbi cu cineva aflat în largul mării.

— Bună, Vivian, sunt Molly.

— Molly? Tu eşti?

— Da, spune, cu un tremur în glas.

Inspiră adânc şi apoi îi spune pe un ton calm, măsurat:

— Scuză-mă că te deranjez.

Vivian apare în cadrul ferestrei, trăgându-şi un halat vişiniu peste cămaşa de noapte.

— Ce-ai păţit? Eşti bine?

— Da, sunt...

— Doamne sfinte, ştii cât e ceasul? spune Vivian, răsucind firul de la telefon între degete.

— Te rog, iartă-mă că te sun la ora asta. Doar că – n-am ştiut ce să fac.

La celălalt capăt al firului se lasă tăcerea, ca şi cum Vivian ar cântări informaţia.

— Unde eşti? o întreabă într-un final, cocoţându-se pe braţul unui fotoliu.

— Sunt jos. În faţa casei, adică. Mi-a fost teamă c-o să te sperii dacă sunam la uşă direct.

— Unde?

— Aici. Sunt aici. În faţa casei tale.

— Aici? Acum?

Vivian se ridică în picioare.

— Iartă-mă.

Şi apoi Molly nu se mai poate abţine şi izbucneşte în plâns. E frig afară pe iarbă şi-o dor umerii şi Vivian s-a panicat, şi autobuzul nu mai circulă pe timp de noapte, iar în garaj e întuneric şi-ţi dă fiori şi nu-i vine în minte niciun alt loc unde ar putea să se ducă.

— Nu plânge, drăguţă. Nu plânge. Cobor imediat.

— Bine, spune Molly înecat.

Adună-te, îşi zice.

— Îţi închid acum.

— Bine.

Printre lacrimi, o urmăreşte pe Vivian cum pune receptorul în furcă, îşi strânge halatul mai bine pe ea, legându-l cu cordonul, şi-şi aşază părul la ceafă. În timp ce Vivian iese din dormitor, Molly dă fuga la veranda din faţă. Scutură din cap ca să-şi limpezească gândurile, îşi stivuieşte genţile una peste alta şi se şterge la nas şi la ochi cu un colţ de tricou.

În clipa următoare Vivian îi deschide uşa. Se uită alarmată de la Molly (care îşi dă seama că, deşi s-a ştersla ochi, probabil că şi-a întins rimelul pe toată faţa) la genţile voluminoase şi rucsacul îndesat.

— Pentru Dumnezeu, intră în casă! spune, deschizând larg uşa. Intră odată şi spune-mi ce-ai păţit.

•

În ciuda protestelor lui Molly, Vivian insistă să pună de ceai. Scoate din bufetul de sus un serviciu de ceai cu trandafiri – cadou de nuntă de la doamna Murphy, pe care nu l-a mai scos din cutie de nu ştiu când –, precum şi câteva linguriţe din argintăria doamnei Nielsen, regăsite recent prin pod. Stau în bucătărie aşteptând să fiarbă apa, apoi Molly toarnă apa în ceainic şi duce serviciul de ceai pe o tavă în camera de zi, cu nişte felioare de brânză şi biscuiţi săraţi pe care i-a găsit Vivian în cămară.

Vivian aprinde două veioze şi-o pune pe Molly să se instaleze într-unul din fotolii. Apoi scoate o cuvertură din debara.

— Modelul cu verigheta, exclamă Molly.

Vivian ţine pătura de două colţuri şi-o scutură, apoi o aduce şi i-o pune pe genunchi lui Molly. E ruptă şi pătată pe alocuri, rărită de cât a fost folosită. Multe din peticele de material cusute manual, menite să alcătuiască cercuri ce se întrepătrund, s-au tocit de tot, n-au mai rămas decât nişte cusături firave care ţin laolaltă frânturi de pânză colorată.

— Dacă nu mă îndur să dau de pomană chestiile astea, măcar să le folosesc.

În timp ce Vivian o înveleşte bine cu el, Molly îi spune:

— Iartă-mă c-am dat buzna aşa aici.

Vivian dă din mână.

— Fii serioasă. Nu-mi strică puţină agitaţie. Îmi stimulează ritmul cardiac.

— Nu sunt sigură că asta e de bine.

Ce-a aflat despre Maisie îi atârnă ca un bolovan pe inimă, dar nu vrea să-i dea vestea lui Vivian deocamdată – ar fi prea multe surprize deodată.

După ce Vivian a turnat ceaiul în două ceşti, i-a întins una lui Molly şi şi-a păstrat una pentru ea, punând două cuburi de zahăr şi amestecând în ceai. Apoi aşază brânza şi biscuiţii pe o farfurioară şi se instalează în celălalt fotoliu, strângându-şi mâinile în poală.

— Bun, spune. Acum povesteşte-mi.

Aşa că Molly îi spune tot. Îi povesteşte despre copilăria petrecută în rulota de pe Indian Island, despre accidentul în care

a murit tatăl ei şi despre dependenţa de droguri a maică-sii. I-o arată pe Shelly, ţestoasa. Îi povesteşte despre toate casele prin care a trecut şi despre inelul din nas şi cearta cu Dina şi despre cum a aflat de pe internet că mama ei e în puşcărie.

Ceaiul li se răceşte în ceşti.

Şi apoi, pentru că s-a hotărât să fie sinceră până la capăt, trage aer în piept şi-i spune:

— Mai e ceva ce-ar fi trebuit să-ţi spun demult. Chestia cu munca în folosul comunităţii n-a fost un proiect pentru şcoală – a fost din cauză c-am furat o carte de la biblioteca din Spruce Harbor.

Vivian îşi trage mai bine pe ea halatul vătuit, vişiniu.

— Aşa deci.

— A fost o prostie.

— Ce carte era?

— *Jane Eyre.*

— De ce ai furat-o?

Molly îşi aminteşte scena: cum a scos fiecare exemplar al cărţii de pe raft, cum le-a întors de pe o parte pe alta, punând ediţia cartonată şi pe aceea broşată mai nouă la loc şi strecurându-şi celălalt exemplar pe sub cămaşă.

— Păi, e cartea mea preferată. Şi aveau trei exemplare din ea. M-am gândit că, dacă îl iau pe cel mai urât, n-o să-i simtă nimeni lipsa.

Ridică din umeri.

— Voiam doar... s-o am.

Vivian îşi bate buza de jos cu degetul.

— Terry ştia?

Molly dă din umeri. Nu vrea s-o bage pe Terry în belea.

— Jack şi-a pus obrazul pentru mine şi ştii cum e ea cu Jack.

— Ştiu, da.

Nu se aude niciun zgomot, doar sunetul vocilor lor. Draperiile sunt trase, ascunzând întunericul de afară.

— Iartă-mă că ţi-am intrat în casă printr-o stratagemă, spune.

— Ei, mă rog, spune Vivian, bănuiesc că toţi ne folosim de stratageme, într-un fel sau altul, este? A fost mai bine că nu mi-ai zis. Probabil că nu te-aş fi primit.

Strângându-şi mâinile în poală, adaugă:

— Dacă tot furi o carte, ai putea măcar s-o furi pe cea mai frumoasă. Altfel, ce rost mai are?

Molly e aşa stingherită, încât de-abia dacă schiţează un zâmbet.

Dar Vivian îi zâmbeşte.

— Să furi *Jane Eyre*! exclamă, râzând. Ar fi trebuit să-ţi dea o steluţă. Să te treacă deja în clasa următoare.

— Nu eşti dezamăgită de mine?

Vivian ridică din umeri.

— Ei...

— Pe bune?

Simte un val de uşurare.

— Oricum, ţi-ai răscumpărat vina cu vârf şi îndesat petrecând atâtea ore cu mine.

— Nu mi s-a părut o pedeapsă.

Odinioară – destul de recent, de fapt – Molly ar fi fost îngreţoşată de o declaraţie ca asta, nu numai pentru că pare o linguşire pe faţă, ci şi pentru că e de o dulcegărie jenantă. Dar nu şi azi. În primul rând, pentru că e sinceră. În al doilea rând, pentru că e atât de concentrată pe următoarea parte a poveştii, încât nu-i mai stă gândul la altceva.

— Mai am să-ţi spun ceva.

— Oh, Doamne.

Vivian ia o gură din ceaiul care s-a răcit de tot şi pune ceaşca la loc pe masă.

— Ce-ai mai făcut?

Molly inspiră adânc.

— Nu e vorba de mine. E vorba de Maisie.

Vivian se uită ţintă la ea, cu ochii limpezi.

— Am căutat pe net. Voiam doar să văd dacă găsesc ceva şi a fost surprinzător de uşor; am găsit arhivele de la Ellis Island...

— De pe *Agnes Pauline*?

— Da, exact. Am găsit numele părinţilor tăi pe lista de pasageri – şi de-acolo am ajuns la ştirea despre moartea tatălui şi a fraţilor tăi. Dar nu ziceau nimic de ea, de Maisie. Şi apoi mi-a venit ideea să încerc să le dau de urmă soţilor Schatzman. Ei bine, întâmplător am dat peste o postarede blog despre o reuniune de familie... şi... mă rog, acolo scria că au adoptat o fetiţă, Margaret, în 1929.

Vivian a rămas nemişcată.

— Margaret.

Molly încuviinţează.

— Maisie.

— Ea trebuie să fi fost, nu-i aşa?

— Dar... el mi-a zis că n-a supravieţuit.

— Ştiu.

Vivian pare să se adune, să se îndrepte de spate în fotoliu.

— M-a minţit.

Pentru o clipă rămâne cu privirea pierdută, fixată undeva deasupra bibliotecii. Apoi întreabă:

— Şi au adoptat-o ei?

— Aşa se pare. Nu ştiu nimic altceva despre ei, deşi sunt sigură că putem afla. Dar Maisie a avut o viaţă lungă. A trăit în nordul statului New York. A murit acum şase luni. E şi-o poză... Părea foarte fericită – înconjurată de copii şi nepoţi şi toate cele.

Oh Doamne, sunt bătută în cap, îşi spune Molly. De ce i-am spus chestia asta?

— De unde ştii c-a murit?

— Am găsit un necrolog. O să-ţi arăt. Şi... vrei să vezi poza?

Fără a mai aştepta răspunsul, se ridică şi-şi scoate laptopul din ghiozdan. Îi dă drumul şi vine cu el lângă fotoliul lui Vivian. Deschide pozele de la reuniunea de familie şi necrologul, pe care le-a salvat, şi îi pune laptopul în braţe lui Vivian.

Vivian se uită atent la poza de pe ecran.

— Ea e.

Uitându-se la Molly, spune:

— O recunosc după ochi. Sunt neschimbaţi.

— Seamănă cu tine, comentează Molly şi, pentru o clipă, se uită amândouă în tăcere la bătrâna zâmbitoare, cu ochi albaştri pătrunzători, înconjurată de cei dragi.

Vivian întinde mâna şi atinge ecranul.

— Uite ce-a albit. Avea părul blond. Inele-inele.

Îşi răsuceşte arătătorul în dreptul părului ei, ca şi cum ar vrea să-i arate.

— În tot timpul ăsta... trăia de fapt, murmură. Maisie trăia. În tot timpul ăsta, au fost două.

Minneapolis, Minnesota, 1939

E spre sfârşitul lui septembrie, anul în care am făcut nouăsprezece ani, şi noile mele prietene, Lillian Bart şi Emily Reece, vor să merg cu ele să vedem un film nou care rulează la Cinematograful Orpheum din Minneapolis – se cheamă *Vrăjitorul din Oz.* Filmul e aşa lung că are şi pauză şi ne-am făcut planul să rămânem peste noapte. Logodnicul lui Lillian locuieşte în oraş, iar ea se duce aproape în fiecare week-end acolo şi stă la un hotel numai pentru femei. E un loc curat, sigur, ne încredinţează ea, nu foarte scump, şi a rezervat câte o cameră pentru fiecare. Eu am fost în zona Minneapolis-Saint Paul doar în excursii de o zi cu soţii Nielsen – la o cină aniversară, la cumpărături, într-o după-amiază la muzeul de artă –, dar n-am fost niciodată cu prietenii şi nici n-am rămas peste noapte.

Nu sunt sigură că vreau să merg. În primul rând, nu le cunosc demult pe fetele astea – suntem colege la cursurile de la seral de la St. Olaf. Ele stau împreună într-un apartament, aproape de colegiu. Când spun că merg la cocktailuri, nici măcar nu ştiu foarte bine la ce se referă. La petreceri unde toată lumea bea numai cocktailuri?Singura petrecere pe care o dau, anual, soţii Nielsen este un dejun de Anul Nou cu bufet suedez pentru furnizori.

Lillian, cu expresia ei prietenoasă şi părul blond-auriu, e mai uşor de simpatizat decât Emily, mereu sarcastică şi circumspectă, care are un zâmbet şmecheresc în colţul gurii, un breton drept, negru, şi face tot timpul glume pe care nu le pricep. Umorul lor cam deocheat, râsetele lor stridente şi nonşalanţa cu care mă tratează ca şi cum ne-am şti de când lumea mă stingheresc un pic.

În plus, azi sau mâine ar trebui să ajungă o comandă mai mare cu modele de toamnă şi nu vreau să le găsesc pe toate puse alandala când mă întorc. Domnul Nielsen are artroză şi, deşi vine în continuare dimineaţa la prima oră, de obicei pleacă pe la două să se odihnească după-amiaza. Doamna Nielsen e mai mult pe drumuri; mai nou îşi dedică mare parte din timp clubului de bridge şi acţiunilor caritabile organizate la biserică.

Dar ea mă încurajează să mă duc cu Lillian şi Emily, zicând:

— O fată de vârsta ta trebuie să mai şi iasă din când în când. Viaţa nu se reduce la munca de la magazin şi la cursuri, Vivian. Uneori îmi fac griji c-ai uitat lucrul ăsta.

Când am absolvit liceul, domnul Nielsen mi-a făcut cadou o maşină, un Buick alb, decapotabil, cu care merg de obicei la magazin şi la cursurile de la seral. Domnul Nielsen spune că i-ar prinde bine şi maşinii s-o scot la un drum mai lung.

— Îţi dau eu bani de parcare, îmi zice.

Când ieşim din oraş, cerul e de un albastru pal, dulceag, nuanţa pledurilor pentru bebeluşi, încărcat cu norişori pufoşi ca vata de zahăr. N-am făcut nici douăzeci dekilometri şi deja e clar că planurile fetelor sunt mult mai ambiţioase decât mi-au dat de înţeles. Da, o să mergem să vedem *Vrăjitorul din Oz,* dar nu proiecţia de seară, asta a fost scuza ca să rămânem peste noapte. E un matineu de la trei, care o să ne lase destul timp să ne întoarcem la hotel şi să ne gătim să ieşim în oraş.

— Staţi aşa, zic. Cum adică să ieşim în oraş?

Lillian, care stă lângă mine pe locul din dreapta, îmi pune mâna pe genunchi.

— Zău aşa, doar n-ai crezut c-o să batem atâta drum până acolo pentru un prăpădit de film?

De pe bancheta din spate, unde răsfoieşte un număr din *Silver Screen,* Emily comentează:

— Eşti prea serioasă, Viv. Trebuie să înveţi să fii mai relaxată. Hei, auziţi, ştiaţi că Judy Garland s-a născut la Grand Rapids? O cheamă de fapt Frances Ethel Gumm. Probabil că nu suna îndeajuns de hollywoodian.

Lillian îmi zâmbeşte.

— N-ai fost niciodată la un club de noapte, este?

Nu-i răspund, dar evident că n-am fost.

Întoarce oglinda retrovizoare spre ea şi începe să se dea cu ruj.

— Aşa mă gândeam şi eu. O să ne distrăm ca la carte, măcar de data asta.

Apoi zâmbeşte din nou, dezvelindu-şi dinţii albi, micuţi, încadraţi de buzele trandafirii, lucioase.

— Şi-o să începem cu nişte cocktailuri.

Hotelul pentru femei, aflat pe o străduţă pitită din Minneapolis, e exact cum l-a descris Lillian, cu un hol curat, dar

sumar mobilat, unde stă un recepţioner plictisit, care de-abia dacă se învredniceşte să ne arunce o privire când ne dă cheile de la camere. În timp ce aşteptăm liftulcu bagajele, stabilim să ne întâlnim peste un sfert de oră ca să ajungem la film.

— Să nu întârzii, mă avertizează Emily. Trebuie să luăm şi floricele şi mereu e coadă.

După ce mi-am lăsat geanta în şifonierul camerei mele micuţe de la etajul trei, mă aşez pe pat şi ţopăi de câteva ori pe el. Salteaua e subţire şi arcurile scârţâie, dar eu simt un fior de încântare. Excursiile mele cu soţii Nielsen sunt ieşiri monotone, planificate cu grijă – un drum cu maşina în timpul căruia nu prea vorbim, o destinaţie clară, şi drumul înapoi prin noapte, când eu moţăi, domnul Nielsen stă drept pe locul din faţă şi doamna Nielsen stă lângă el, urmărindu-l atent, nu cumva să depăşească linia continuă.

Emily aşteaptă singură în hol când cobor. Atunci o întreb de Lillian şi, îmi face cu ochiul.

— Nu se simte prea bine. O să ne întâlnim cu ea după film.

Şi cum mergem pe jos spre cinematograf, aflat la cinci străzi distanţă, îmi dau seama că Lillian nici n-a avut de gând să meargă cu noi la film.

Vrăjitorul din Oz e un film magic şi straniu. Scenele alb-negru de la fermă lasă loc unui peisaj de basm, color, la fel de animat şi de imprevizibil pe cât de banală şi obişnuită e viaţa reală a lui Dorothy Gale. Când se întoarce în Kansas – după ce i s-a îndeplinit dorinţa din inimă –, lumea a revenit la nuanţe de alb şi negru.

— Ce bine e acasă, spune.

Din nou la fermă, viaţa i se întinde limpede dinainte, deja populată de singurele personaje pe care le va cunoaşte vreodată.

Când eu şi Emily ieşim de la cinema, a început să se însereze. Am fost aşa de captivată de film, încât viaţareală mi se pare oarecum ireală; am sentimentul straniu că am ieşit din ecran direct în stradă. Lumina în amurg e blândă, trandafirie, şi e călduţ afară, tocmai bine.

Emily cască.

— Ei bine, chiar a fost lung.

Nu vreau s-o întreb, dar încerc să fac conversaţie.

— Cum ţi s-a părut?

Ea dă din umeri.

— Maimuţele alea zburătoare m-au cam băgat în sperieţi. Dar, în afară de asta, nu ştiu, mi s-a părut cam plicticos.

Mergem în tăcere, trecem pe lângă vitrinele magazinelor închise.

— Ţie? mă întreabă după câteva minute. Ţi-a plăcut?

Mi-a plăcut atât de mult filmul că nu mă simt înstare să-i răspund fără să mă fac de râs.

— Da, spun, neputând să pun în cuvinte emoţiile care plutesc în mine.

Când ajung înapoi în cameră, mă schimb în cealaltă ţinută, o fustă de şifon şi o bluză înflorată cu mâneci-fluture. Îmi perii părul peste cap, apoi mi-l las să cadă pe faţă, îmi trec degetele prin el, ca să-l aranjez puţin, şi-mi dau cu fixativ. Ridicându-mă pe vârfuri, mă uit în oglinjoara de deasupra patului. În lumina din amurg am un aer serios, îngrijit. Mi se vede fiecare pistrui de pe nas. Scot o gentuţă cu fermoar şi mă dau cu o loţiune de faţă groasă ca untul, apoi cu fond de ten. Un strop de fard, puţină pudră. Îmi trag o linie cu creionul maro pe pleoapa de sus şi-mi dau cu rimei şi cu ruj Terra Coral, apoi îmi tamponez buzele şi-mi mai pun un strat, îndesând rujul în poşetă. Mă studiez în oglindă. Tot eu sunt, dar cumva simt c-am prins curaj.

Jos în hol, Lillian se ţine de mână cu un tip pe care-l recunosc ca fiind logodnicul ei, Richard, din poza cu el pe care o are în poşetă. E mai scund decât mă aşteptam, mai scund şi decât ea. Are obrajii ciupiţi de urme de acnee. Lillian poartă o rochie simplă, dreaptă, fără mâneci, verde-smarald, care se opreşte chiar deasupra genunchiului (cu aproape opt centimetri mai scurtă decât ce se poartă în Hemingford) şi pantofi negri cu tocuri micuţe.

Richard o trage spre el, şoptindu-i ceva la ureche, şi ea face ochii mari. Îşi pune mâna la gură, hlizindu-se, şi apoi mă vede.

— Vivian! spune, desprinzându-se de el. Ia te uită! Nu cred că te-am văzut machiată până acum. N-arăţi rău când te dichiseşti.

— Nici tu, spun, deşi n-am văzut-o niciodată fără machiaj.

— Cum a fost filmul?

— Bun. Tu pe unde ai fost?

Se uită cu coada ochiului la Richard.

— Am fost luată pe sus.

Încep amândoi să se hlizească iarăşi.

— Se poate spune şi aşa, comentează el.

— Presupun că tu eşti Richard, zic.

— Cum ai ghicit?

Mă bate pe umăr, semn că glumeşte doar.

— Eşti gata să petreci în seara asta, Vivie?

— Eu, una, sigur sunt, se aude vocea lui Emily din spatele meu.

Simt miros de iasomie şi trandafiri – *Joy,* îl recunosc de la raionul nostru de parfumerie. Mă întorc s-o salut şi amuţesc când îi văd ţinuta – o bluză albă decoltată,fustă strâmtă, în dungi, ditamai cataligele în picioare şi unghiile date cu ojă roşu-aprins.

— Salutare, Em, spune Richard, rânjind. Băieţii sigur or să se bucure să te vadă.

Brusc, mă simt stingherită în bluza mea conservatoare şi fusta cuminte, cu pantofii mei fără fasoane şi cerceii de fată de la pension. Mă simt exact cum sunt: o fetişcană de provincie ajunsă într-o metropolă.

Richard le-a înconjurat cu braţele pe amândouă fetele acum, ciupindu-le de mijloc, râzând când ele se foiesc în joacă. Mă uit la recepţioner, acelaşi care ne-a întâmpinat şi la venire. Mă gândesc c-a avut o zi lungă. Răsfoieşte ziarul şi îşi ridică privirea doar când aude hohotele de râs răsunător. Văd titlul cu litere de-o şchioapă de unde stau: „Nemţii şi ruşii defilează prin Polonia”.

— Mie mi s-a făcut sete, fetelor. Hai să găsim o crâşmă, spune Richard.

Îmi chiorăie maţele.

— N-ar trebui mai întâi să mâncăm ceva?

— Dacă ţineţi neapărat, domniţă Vivie. Deşi eu mă mulţumesc şi cu alunele de la bar. Voi ce ziceţi, fetelor?

— Zău aşa, Richard, pentru Viv e prima dată când vine pe-aici. Nu e obişnuită cu stilul tău de viaţă decadent. Hai să mâncăm ceva, spune Lillian. În plus, pentru noi, ăştia care nu ţinem la băutură, nu prea e recomandat să bem pe stomacul gol.

— În ce sens „nu e recomandat”?

O trage spre el şi Libian zâmbeşte cu subînţeles, apoi îl împinge la o parte, demonstrându-i cum stă treaba.

— Bine, bine, spune el, încuviinţând cu gesturi teatrale. La Grand Hotel au un bar cu pian unde se serveşte şihaleală. Parcă-mi amintesc că au o friptură T-bone[26] bunicică. Şi ştiu sigur c-au un martini chiar bun.

Ieşim în strada care e plină de lume acum. E o seară splendidă: e un aer cald, iar copacii de pe marginea străzii încă nu şi-au lepădat frunzişul verde, bogat. Din jardiniere se revarsă flori luxuriante, aproape răzvrătite, care se agaţă de aceste ultime zile de vară întârziată.

Cum mergem agale, mă înveselesc. Faptul că am plonjat în mulţimea asta de necunoscuţi îmi distrage atenţia de la persoana mea, plicticos subiect de reflecţie, înspre lumea care mă înconjoară. Aş putea la fel de bine să fiu într-o ţară străină la cât de puţin aduce cu viaţa mea reală, cu rutinele şi ritmurile ei previzibile – toată ziua petrecută la magazin, cina la şase, o seară liniştită dedicată studiului, cusutului sau jocului de bridge. Richard, cu aerul lui alunecos de fante de mahala, pare că s-a lăsat păgubaş şi nici măcar nu mai încearcă să mă includă în conversaţie. Dar nu mă deranjează. E minunat să fii tânăr şi să te plimbi pe străzile unui oraş mare.

•

Când ajungem în dreptul uşii masive, din sticlă şi alamă, de la Grand Hotel, un uşier îmbrăcat în uniformă o deschide larg dinaintea noastră. Richard intră nonşalant ţinându-le de toartă pe Lil şi Em, cum le zice el, iar eu mă precipit în urma lor. Uşierul îşi duce mâna la chipiu când îi mulţumesc.

— Barul e în stânga, cum intraţi din hol, spune, dându-mi de înţeles că ştie că nu stăm la hotel.

N-am mai fost niciodată într-un loc aşa grandios – cu excepţia gării din Chicago, poate, acum atâta amarde ani – şi cu greu mă abţin să nu casc gura la candelabrul în formă de stea care scânteiază deasupra noastră, la masa lucioasă de abanos din mijlocul încăperii, pe care tronează o vază mare de ceramică, plină cu flori exotice.

Oamenii din hol oferă un spectacol la fel de frapant. La recepţie se află o femeie cu o pălărie neagră cu voaletă, care-i acoperă jumătate din faţă, cu un teanc de valize roşii de piele la picioare, scoţându-şi o mănuşă lungă neagră de satin şi apoi pe

[26] Friptură de vită care conține atât o bucată de vrăbioară, cât și o bucată din mușchi, dispuse pe os în forma literei „T”. (*N.t.*)

cealaltă. O doamnă mai în vârstă, căruntă, ţine în braţe un câine alb, flocos, cu ochii negri ca nişte năsturaşi. Un bărbat în frac vorbeşte la telefon, lângă recepţie; un domn mai în vârstă, cu monoclu, stă de unul singur pe o canapeluţă verde, cu nasul într-o cărţulie cafenie. Oamenii ăştia au un aer plictisit, amuzat, iritat, satisfăcut – dar, mai ales, toţi au aerul cuiva cu bani. Acum mă bucur că nu port o ţinută ţipătoare, provocatoare, ca Lil şi Em, după care lumea se uită lung şi începe să şuşotească.

Cei trei merg cu pas vioi mai în faţa mea, râzând în hohote. Richard are un braţ în jurul umerilor lui Lil, iar cu celălalt o ţine de mijloc pe Em.

— Hei, Vivie, mă strigă Lil, uitându-se în urmă ca şi cum şi-a amintit brusc de mine, pe-aici!

Richard deschide uşa dublă care dă spre bar, îşi aruncă mâinile în lături ca la teatru şi le pofteşte pe Lil şi Em, care chicotesc şi şuşotesc, în încăpere. Intră şi el, lăsând uşile să se închidă încet în urma lui.

Eu încetinesc pasul şi mă opresc în faţa canapelelor verzi. Nu mă grăbesc să intru la bar şi să fiu tratată ca a cincea roată la căruţă, ca şi cum aş fi o persoană nesărată, demodată şi depăşită, de Richard cel libertin. Poate c-o să mă mai plimb un pic pe-aici şi-apoi o să mă întorc lapensiune, îmi zic. De când am ieşit de la film, totul mi s-a părut oricum ireal; am avut o zi îndeajuns de animată – oricum, mult mai animată ca de obicei.

Mă aşez comod pe una dintre canapele, uitându-mă la oamenii care trec. În prag a apărut acum o femeie într-o rochie violet de satin, cu un păr şaten, bogat, cu un aer de o eleganţă nonşalantă, care intră graţios în hol şi-i face semn, cu o mână acoperită de bijuterii, băiatului cu bagajele. O urmăresc atât de absorbită cum trece pe lângă mine, îndreptându-se spre recepţie, încât nici nu-l observ pe bărbatul înalt şi zvelt, blond, decât atunci când se opreşte în faţa mea.

Are ochii de un albastru intens.

— Mă scuzaţi, domnişoară, zice.

Mă întreb dacă o să-mi spună, poate, că în mod clar n-am ce căuta aici sau o să mă întrebe dacă mă poate ajuta cu ceva.

— Vă ştiu de undeva?

Mă uit la părul lui blond-auriu, tuns scurt la spate, dar mai lung în faţă – nu seamănă deloc cu băieţii de provincie cu care am avut de-a face eu, cu părul lor tuns scurt ca la oi. Poartă o

pereche de pantaloni gri, o cămaşă albă, imaculată, şi smoking şi ţine în mână o servietă diplomat. Are degetele lungi şi subţiri.

— Nu cred.

— Aveţi ceva care mi se pare... foarte cunoscut.

Se uită atât de concentrat la mine, încât roşesc.

— Eu..., mă bâlbâi. Chiar nu ştiu.

Şi apoi, cu o undă de zâmbet pe buze, îmi spune:

— Mă iertaţi dacă mă înşel. Dar sunteţi... aţi fost cumva... aţi călătorit cu un tren dinspre New York acum vreo zece ani?

Poftim? Îmi sare inima din piept. De unde ştie?

— Eşti... Niamh? mă întreabă.

Şi atunci îmi dau seama.

— Oh, Doamne – Olandezule, tu eşti!

Minneapolis, Minnesota, 1939

Mă ridic în picioare, iar Olandezu' lasă să-i cadă servieta din mână şi mă ia în braţe. Îi simt braţele tari, vânjoase, căldura pieptului lui uşor concav, şi mă strânge tare de tot, cum nu m-a mai strâns nimeni vreodată. Probabil că nu se cade să ne îmbrăţişăm o bună bucată de vreme în mijlocul acestui hol elegant; lumea se holbează la noi. Dar, pentru prima dată în viaţă, nici că-mi pasă.

Îmi dă drumul un pic ca să-mi studieze chipul, îmi atinge obrazul şi mă trage din nou la pieptul lui. Prin cămaşa de batist simt cum îi bate inima, la fel de năvalnic ca a mea.

— Când te-ai înroşit, mi-am dat seama cine eşti. Erai neschimbată.

Îşi trece degetele prin părul meu, ca şi cum ar mângâia blana unui animal.

— Părul... ţi s-a mai închis la culoare. Nici nu pot să-ţi spun de câte ori m-am uitat după tine în mijlocul unei mulţimi sau mi s-a părut că te văd din spate.

— Mi-ai zis c-o să mă găseşti. Mai ţii minte? A fost ultimul lucru pe care mi l-ai spus.

— Am vrut... am încercat. Dar n-am ştiut unde să te caut. Şi apoi s-au întâmplat atâtea...

Scutură din cap, ca şi cum nu i-ar veni a crede.

— Chiar eşti tu, Niamh, e aievea?

— Păi, da – dar nu mă mai cheamă Niamh, îi spun. Acum sunt Vivian.

— Nici eu nu mai sunt Olandezu' – nici Hans, de fapt. Mă cheamă Luke.

Ne pufneşte pe amândoi râsul – râdem de cât de absurdă e experienţa noastră comună, râdem de uşurare că ne-am regăsit. Ne agăţăm unul de celălalt ca supravieţuitorii unui naufragiu, uluiţi că niciunul dintre noi nu s-a înecat.

Am atâtea întrebări să-i pun că nu-mi găsesc cuvintele.

— E o nebunie, dar trebuie să plec. Am o cântare.

— O „cântare"?

— Cânt la pian la barul de-aici. Nu e o slujbă prea nasoală, dacă n-avem muşterii prea abţiguiţi.

— Tocmai mă îndreptam într-acolo, zic. Mă aşteaptă prietenii mei. Şi probabil că tocmai se abţiguiesc.

Îşi ridică servieta.

— Mi-aş dori să putem s-o tăiem pur şi simplu de-aici, spune. Să mergem undeva să povestim.

Şi eu – dar nu vreau să-şi rişte slujba din cauza mea.

— Te aştept să termini. Putem să povestim mai târziu.

— O să fie un chin să aştept până atunci.

Când intru în bar cu el, Lil şi Em se uită la noi şi li se citeşte curiozitatea în priviri. Încăperea e întunecoasă şi plină de fum, cu o mochetă înflorată mov-închis pe jos şi canapele îmbrăcate în piele mov, încărcate de lume.

— Bravo, fato! exclamă Richard. Te-ai mişcat rapid.

Mă las să cad pe un scaun la masa lor, comand un gin cu apă tonică – ce mi-a recomandat chelnerul – şi îmi concentrez atenţia pe degetele Olandezului, asupra cărora am o vedere perfectă de unde stau, urmărindu-le cum alunecă graţios pe clapele pianului. Plecându-şi capul şi închizând ochii, cântă cu o voce joasă, curată. Cântă din repertoriul lui Glenn Miller şi Artie Shaw, şi Glen Gray, melodiile cunoscute de toată lumea – piese precum *Little Brown Jug* şi *Heaven Can Wait* – şi câteva de pe vremuri, pentru bătrânii încărunţiţi care stau pe câte un taburet la bar. Din când în când scoate câte o partitură din servietă, dar pe cele mai multe pare să le cânte din memorie sau după ureche. Un cerc de doamne mai în vârstă, cu portofele în mână şi coafuri de ocazie, venite probabil la cumpărături din provincie sau de undeva din suburbii, zâmbesc şi încep să susure încântate când cântă primele note de la *Moonlight Serenade.*

Conversaţiile îmi trec pe lângă ureche, fără să le aud, smulgându-mă din transă din când în când doar cât să răspund la o întrebare sau să râd la o glumă. Nu sunt atentă la nimic în jur. Cum aş putea să fiu? Olandezu’ îmi vorbeşte prin intermediul muzicii şi, ca prin vis, înţeleg ce-mi spune. M-am simţit atât de singură în decursul acestei călătorii, ruptă cu totul de trecut. Oricât aş încerca, întotdeauna mă voi simţi ciudată, străină. Şi acum am dat peste altcineva ca mine, care nu-şi găseşte locul, pe cineva care-mi vorbeşte pe limba mea fără a rosti un cuvânt.

Cu cât oamenii se abţiguiesc mai tare, cu atât cer mai multe melodii, umplând borcănelul de bacşişuri al Olandezului. Richard şi-a îngropat faţa la gâtul lui Lil,iar Em s-a aşezat practic în poala unui moş care a venit încoace dinspre bar.

— *Over the Rainbow*! îi strigă Olandezului, deja pilită bine după câteva pahare de gin tonic. Pe-ăla îl ştii? Din film?

Olandezu' dă din cap, zâmbeşte, îşi răsfiră degetele pe clape. Din felul în care cântă primele acorduri, îmi dau seama că i s-a mai cerut să-l cânte.

Când Olandezului i-a mai rămas o jumătate de oră din program, Richard se uită la ceas, cu un interes exagerat.

— Ptiu, drace, mă scuzaţi, zice, s-a făcut târziu şi mâine mă duc la biserică.

Toată lumea izbucneşte în râs.

— Şi eu sunt gata să mă retrag, spune Lil.

Em zâmbeşte cu subînţeles.

— Unde să te retragi?

— Hai s-o tăiem de-aici. Tre' să iau chestia aia pe care am lăsat-o la tine în cameră, îi spune Richard lui Lil, ridicându-se de pe scaun.

— Ce chestie? întreabă ea.

— Ştii tu care. *Chestia*, îi spune, făcându-i cu ochiul lui Em.

— Tre' să ia chestia, Lil, spune Em, vorbind împleticit. *Chestia*!

— Nu ştiam că putem primi vizitatori în cameră, spun.

Richard îşi freacă degetul mare şi arătătorul.

— Tre' doar să ungi un pic maşinăria, dacă înţelegi unde bat.

— Recepţionerul primeşte ciubucuri, îmi traduce Lil. Asta ca să ştii, în caz că vrei să petreci o seară pe cinste cu drăgălaşul de la pian.

Ea şi Em izbucnesc într-un râs isteric.

Stabilim să ne întâlnim mâine la prânz în holul hotelului la care stăm şi ei patru se ridică să plece. Şi apoi se schimbă planurile: Richard ştie un bar care e deschis până la două şi pornesc în căutarea lui. Fetele se cam clatină pe tocuri şi se reazemă de cei doi bărbaţi, care par foarte încântaţi să le susţină.

•

Imediat după miezul nopţii, strada din faţa hotelului e luminată, dar pustie, ca o scenă de teatru înainte să apară actorii. Nu contează că nu-l cunosc, de fapt, pe bărbatul în care

s-a transformat Olandezu', că nu ştiu nimic despre familia sau adolescenţa lui. Nu-mi pasă ce impresie va face faptul că vom urca împreună în camera mea. Tot ce vreau e să mai petrec puţin timp cu el.

— Eşti sigură? mă întreabă.

— Foarte sigură.

Îmi strecoară nişte bancnote în mână.

— Uite, ca să-i dai recepţionerului. Din ce bacşişuri am primit.

S-a lăsat răcoare deja şi Olandezu' îmi pune haina lui pe umeri. Mergem ţinându-ne de mână şi mi se pare cel mai firesc lucru cu putinţă. Printre clădirile joase, cioburi de stele licăresc pe cerul de catifea.

Omul de la recepţie – un tip mai în vârstă acum, cu o şapcă de tweed trasă peste faţă – spune:

— Cu ce vă pot ajuta?

Ciudat, sunt perfect calmă.

— Vărul meu locuieşte în oraş. Ar putea să urce un pic în camera mea?

Omul se uită la Olandez, care-a rămas pe trotuar, în faţa uşii de sticlă.

— Vărul, deci?

Îi strecor două bancnote de un dolar peste birou.

— V-aş fi recunoscătoare.

Trage banii spre el cu vârful degetelor.

Îi fac cu mâna Olandezului şi el deschide uşa, îl salută pe recepţioner şi mă urmează în lift.

•

În lumina ciudată, difuză, din cămăruţa mea Olandezu' îşi scoate cureaua de la pantaloni şi cămaşa şi le atârnă pe singurul scaun din încăpere. Se întinde pe pat în pantaloni şi maiou, cu spatele sprijinit de perete, şi eu mă rezem de el, simţind cum i se mulează trupul după al meu. Îi simt răsuflarea caldă pe gât, braţul în jurul mijlocului. Pentru o clipă mă întreb dacă o să mă sărute. Chiar aş vrea.

— Cum se poate una ca asta? murmură el. Nu e cu putinţă. Şi totuşi am visat la asta. Tu?

Nu ştiu ce să-i spun. Nici măcar n-am îndrăznit să-mi închipui că-l voi mai revedea. Din experienţa mea, când pierzi pe cineva la care ţii, îl pierzi pe veci.

— Care e cel mai bun lucru care ţi s-a întâmplat în ultimii zece ani? îl întreb.

— Faptul că te-am reîntâlnit.

Zâmbind, mă lipesc de el.

— În afară de asta.

— Faptul că te-am întâlnit prima dată.

Izbucnim amândoi în râs.

— În afară de asta.

— Hmm, în afară de asta, reflectă, cu buzele pe umărul meu. Mai există ceva în afară de asta?

Mă strânge în braţe, palma lui îmi cuprinde osul bazinului. Şi, deşi n-am mai făcut niciodată aşaceva – de-abia dacă am fost vreodată singură cu un bărbat, cu siguranţă nu cu un bărbat în maiou –, nu mă simt neliniştită. Când mă sărută, întreg trupul îmi freamătă.

După câteva minute spune:

— Cel mai bun lucru a fost, cred, să descopăr că mă pricep la ceva – că pot să cânt la pian. Mă simţeam gol pe dinăuntru. N-aveam pic de încredere în mine. Pianul mi-a oferit un loc pe lume. Şi... era ceva ce puteam face când eram furios sau supărat, ba chiar şi când eram fericit. Era o cale de a-mi exprima emoţiile chiar şi când eu însumi nu le puteam desluşi.

Râde mânzeşte.

— Sună caraghios, nu-i aşa?

— Nu.

— Dar tu? Pentru tine, care a fost cel mai bun lucru?

Nu ştiu de ce i-am pus întrebarea asta, dat fiind căeu, una, n-am un răspuns. Mă trag în sus, aşezându-mă turceşte în capul patului îngust, cu picioarele sub mine. În timp ce Olandezu' se mută şi el, la celălalt capăt al patului, rezemat de perete, cuvintele încep să-mi curgă şuvoi de pe buze. Îi povestesc cât de singură m-am simţit la familia Byrne şi cum făceam foamea, despre nefericirea cruntă din casa familiei Grote. Îi povestesc cât de recunoscătoare le sunt soţilor Nielsen şi cât de limitată mă simt totuşi uneori cu ei.

Olandezu' îmi povesteşte prin ce-a trecut el după ce-a plecat din sala de adunare. A avut o viaţă grea cu fermierul şi soţia acestuia, exact cum se aştepta. Îl obligau să doarmă în şură, pe baloţi de fân şi îl băteau dacă se plângea. Şi-a rupt coastele într-un accident la strânsul fânului şi nici măcar n-au chemat

doctorul. A stat treiluni la ei şi într-un final a fugit, când fermierul l-a trezit într-o dimineaţă şi l-a luat la bătaie pentru că un raton dăduse iama în găini. Subnutrit, cu junghiuri, chinuit de o tenie şi de o infecţie la ochi, a leşinat pe drumul spre oraş şi a fost dus la dispensar de o văduvă miloasă.

Dar fermierul a convins autorităţile că Olandezu' era un delincvent juvenil care avea nevoie de o mână de fier, aşa că i-a fost încredinţat din nou lui. A mai fugit de două ori – a doua oară pe viscol şi numai printr-o minune n-a murit degerat. L-a salvat faptul că a dat peste frânghia de rufe a unui vecin. Vecinul l-a găsit a doua zi în hambar şi a făcut un târg cu fermierul să i-l dea lui pe Olandez în schimbul unui porc.

— Pe un porc? zic.

— Sunt sigur că, după părerea lui, a ieşit în câştig. Era ditamai porcul.

Al doilea fermier, un văduv pe nume Karl Maynard, care avea copii mari deja, un băiat şi-o fată, îl punea la treburi, dar l-a trimis şi la şcoală. Şi, când Olandezu' s-a arătat interesat de pianina prăfuită la care obişnuia să cânte răposata doamnă Maynard, i-a acordat-o şi-a găsit un profesor dispus să vină la fermă şi să-i dea lecţii de pian.

Când a făcut optsprezece ani, Olandezu' s-a mutat la Minneapolis, unde a acceptat orice slujbă care-i oferea posibilitatea să cânte la pian, într-o formaţie sau într-un bar.

— Maynard voia să mă ocup de fermă în locul lui, dar ştiam că nu sunt făcut pentru asta, îmi spune. Sincer, am fost recunoscător că aveam un talent de care mă puteam folosi. Şi că puteam trăi pe cont propriu. E o uşurare să devii adult.

Nu mă gândisem în termenii ăştia, dar are dreptate – chiar e o uşurare!

Întinde mâna şi-mi atinge lănţişorul.

— Îl mai ai şi-acum. Asta îmi dă credinţă, cumva.

— În ce?

— În Dumnezeu, presupun. Nu, nu ştiu în ce. În supravieţuire.

Pe la cinci dimineaţa, în timp ce afară se luminează încet de ziuă, îmi spune că trebuie să cânte la orgă la Biserica Neoanglicană de pe strada Banner, la slujba de la opt.

— Vrei să rămâi până atunci? îl întreb.

— Tu vrei?

— Tu ce crezi?

Se întinde la perete şi mă trage spre el, trupul lui luând forma trupului meu, strecurându-şi braţul pe sub mijlocul meu. Stau întinsă în pat, potrivindu-mi ritmul respiraţiei după al lui, şi simt când îl ia somnul. Inspir parfumul de mosc al aftershave-ului lui, cu un miros vag de ulei de păr. Îl iau de mână, strângându-i degetele lungi şi împletindu-le cu ale mele, gândindu-mă la paşii fatidici care m-au purtat spre el. Dacă n-aş fi venit în această excursie. Dacă aş fi mâncat mai devreme ceva. Dacă Richard ne-ar fi dus la un alt bar... Aş putea s-o ţin aşa toată noaptea. Şi totuşi, nu pot să nu mă gândesc că toate experienţele prin care am trecut m-au adus aici. Dacă n-aş fi fost aleasă de soţii Byrne, n-aş fi sfârşit la alde Grote şi n-aş fi cunoscut-o pe domnişoara Larsen. Dacă domnişoara Larsen nu m-ar fi luat acasă la doamna Murphy, nu i-aş fi cunoscut pe soţii Nielsen. Şi, dacă n-aş fi locuit cu familia Nielsen şi n-aş fi colegă cu Lil şi Em, n-aş fi venit niciodată la Minneapolis să rămân peste noapte – şi probabil că nu l-aş mai fi revăzut niciodată pe Olandez.

Toată viaţa mea a părut un joc al hazardului. Momente aleatorii de despărţire şi întâlnire. În schimb, acesta e primul moment care pare mai curând mâna destinului.

•

— Aşadar? mă întreabă Lil. Ce s-a mai întâmplat? Suntem în maşină, ne întoarcem la Hemingford, cuEm întinsă pe bancheta din spate, gemând, cu ochelari de soare la ochi. E cam verde la faţă.

Eu sunt hotărâtă să nu le spun nimic.

— Nu s-a întâmplat nimic. La voi?

— Nu schimba vorba, domnişorico, spune Lil. De unde îl ştii pe tipul ăsta, de fapt?

Deja m-am gândit la un răspuns.

— A trecut de câteva ori pe la magazin.

Lil pare să nu mă creadă.

— Ce căuta în Hemingford?

— Vinde piane.

— Hm, zice, deloc convinsă. Mă rog, părea că vă înţelegeţi de minune.

Dau din umeri.

— E de treabă.

— Cât câştigă pianiştii, de fapt? întreabă Em din spate.

Vreau să-i zic să-şi ţină gura. În loc de asta, trag aerîn piept şi spun pe un ton nonşalant:

— Cine ştie? Nu e ca şi cum o să mă mărit cu el sau ceva de genul.

Zece luni mai târziu, după ce povesteşte această conversaţie celor douăzeci şi ceva de nuntaşi adunaţi în sala de la subsolul bisericii Grace Lutheran, Lil încheie cu un toast:

— În cinstea lui Vivian şi Luke Maynard. Fie ca viaţa lor împreună să fie un cântec neîntrerupt!

Hemingford, Minnesota, 1940-1943

În faţa altor persoane îi spun Luke, dar pentru mine va rămâne mereu Olandezu'. El îmi spune Viv – spune că seamănă un pic cu Niamh.

Hotărâm c-o să rămânem în Hemingford ca eu să mă pot ocupa de magazin. O să închiriem o căsuţă cu verandă, cu patru camere la parter şi una la etaj, pe o stradă mai mică, la câteva străzi distanţă de soţii Nielsen. Întâmplarea face – deşi se poate să fi contribuit şi domnul Nielsen, care s-ar putea să-i fi pomenit ceva directorului la o reuniune la Rotary Club – ca şcoala din Hemingford să aibă nevoie de un profesor de muzică. Olandezu' are în continuare cântări în week-end la Grand Hotel din Minneapolis şi mă duc şi eu cu el, vinerea şi sâmbăta seara, ca să luăm cina în oraş şi să-l aud cântând. Duminica, în schimb, cântă la orgă la Grace Lutheran, în locul organistului care maltrata pedala şi care a fost convins c-a venit vremea să se retragă.

Când i-am spus doamnei Nielsen că Olandezu' m-a cerut în căsătorie, s-a cam încruntat.

— Parcă ziceai că nu vrei s-auzi de măritiş, mi-a spus. De-abia ai făcut douăzeci de ani. Cum rămâne cu colegiul?

— Ce-are a face una cu alta? am zis. E o verighetă, nu o pereche de cătuşe.

— Majoritatea bărbaţilor vor să-şi ţină soţiile acasă.

Când i-am relatat conversaţia Olandezului, a izbucnit în râs.

— Evident c-o să termini colegiul. Legile fiscale sunt tare complicate!

Eu şi Olandezu' suntem două firi diametral opuse. Eu sunt practică şi circumspectă, el e impulsiv şi direct. Eu sunt obişnuită să mă trezesc cu noaptea-n cap, el mă trage înapoi în pat. Nu e deloc bun la socoteli, aşa că, pe lângă registrele de la magazin, eu mă ocup şi de bugetul familiei şi plătesc impozitele. Până să-l reîntâlnesc, aş putea să număr pe degetele de la o mână de câte ori am băut alcool; lui îi place să bea în fiecare seară un cocktail, spune că-l relaxează şi c-o să mă relaxeze şi pe mine. E îndemânatic la meşterit prin casă, din anii petrecuţi

la fermă, dar adesea se apucă de un proiect şi nu-l mai termină – ferestrele izolante de iarnă stau teanc într-un colţ în timp ce afară suflă vijelia, câte un robinet care picură stă dezmembrat în bucăţi pe podea.

— Nu-mi vine să cred că te-am găsit, îmi repetă întruna, şi nici mie nu-mi vine să cred.

E ca şi cum o parte din trecutul meu s-a trezit la viaţă şi, odată cu ea, toate emoţiile pe care m-am chinuit să mi le înăbuş – durerea mea pentru c-am pierdut atât de multe, pentru că n-aveam cu cine s-o împărtăşesc, pentru c-am ţinut atâtea în mine. Olandezu' a fost acolo cu mine. Ştie cine sunt. Faţă de el nu trebuie să mă prefac.

Sâmbăta dimineaţa lenevim în pat mai mult decât sunt eu obişnuită – magazinul se deschide abia la zece, iar Olandezu' nu trebuie să fie nicăieri anume. Faccafeaua la bucătărie şi mă întorc în pat cu două căni aburinde, apoi petrecem ore întregi împreună în lumina blândă a zorilor. Sunt înnebunită de dor, de bucuria împlinirii acelui dor, de dorinţa de a-i atinge pielea, de a-i urmări conturul muşchilor şi tendoanelor pe sub piele, pulsând de viaţă. Mă cuibăresc în braţele lui, în curbura genunchilor lui, în timp ce se apleacă peste mine, îi simt răsuflarea pe gât şi cum urmează, cu degetele, conturul trupului meu. Nu m-am simţit în viaţa mea aşa – gândesc încetinit, sunt languroasă, visătoare, cu gândul aiurea, uitucă, concentrată doar pe momentul prezent.

Îmi spune că, pe când trăia pe străzi, nu s-a simţit niciodată aşa de singur ca atunci când creştea în Minnesota. La New York băieţii îşi făceau întotdeauna farse şi-şi puneau mâncarea şi hainele la comun. Îi lipsesc aglomeraţia, zgomotul şi zăpăceala, Ford-urile negre Model T care huruiau pe străzile pietruite, mirosul dulceag al alunelor caramelizate de la vânzătorii ambulanţi.

— Dar tu – îţi doreşti vreodată să te poţi întoarce în timp? mă întreabă.

Clatin din cap.

— Duceam o viaţă tare grea. N-am prea multe amintiri fericite din locul ăla.

Mă trage spre el, îmi mângâie interiorul antebraţului, unde e pielea mai albă şi mai sensibilă.

— Crezi că părinţii tăi au fost vreodată fericiţi?

— Poate. Nu ştiu.

Ridicându-mi părul care-mi cade peste faţă, urmându-mi linia maxilarului cu degetul, spune:

— Cu tine eu aş fi fericit oriunde.

Deşi e exact genul de chestie pe care obişnuieşte el s-o spună, cred că e adevărat. Şi ştiu, cu puterea deînţelegere pe care o am acum, când am la rândul meu o relaţie, că părinţii mei n-au fost niciodată fericiţi împreună şi probabil că n-ar fi fost niciodată, indiferent de împrejurări.

•

Într-o după-amiază cu vreme blândă pe la începutul lui decembrie, sunt la magazin, studiind comenzile cu Margaret, contabila noastră şefă cu ochi de vultur. Podeaua e presărată de facturi şi formulare; încerc să mă hotărăsc dacă să comand mai multe perechi de pantaloni de damă decât anul trecut, uitându-mă la stilurile la modă din catalog, precum şi la cele din *Vogue* şi *Harper's Bazaar.* Radioul merge în surdină; până acum au fost bucăţi de swing şi deodată Margaret ridică mâna şi spune:

— Stai aşa. Ai auzit chestia asta?

Dă fuga la radio şi-l dă mai tare.

— Repetăm: aceasta este o transmisiune specială. Domnul preşedinte Roosevelt a declarat astăzi că aviaţia japoneză a atacat Pearl Harbor, Hawaii. Atacul aerian japonez a fost îndreptat, de asemenea, împotriva „obiectivelor" militare şi navale de pe insula Oahu. Încă nu se ştie numărul victimelor.

Şi, aşa deodată, totul se schimbă.

După câteva săptămâni, Lil vine să mă vadă la magazin, cu ochii roşii şi dâre de lacrimi pe obraz.

— Richard a plecat pe front ieri şi nu ştiu nici măcar unde a fost trimis. I-au dat doar o adresă de cutie poştală care nu-mi spune nimic.

Plângând în hohote, cu nasul într-o batistă albă, boţită, spune:

— Parcă războiul ăsta stupid ar fi trebuit să se termine deja. De ce trebuie să se ducă logodnicul *meu* pe front?

Când o îmbrăţişez, se agaţă de umărul meu.

Oriunde te-ai uita, vezi postere care ne îndeamnă să facem sacrificii şi să susţinem trupele. Multe produse încep să fie raţionalizate – carnea, brânza, untura, cafeaua, zahărul, mătasea, nylonul, pantofii; modul nostru de a opera la magazin se schimbă odată ce începem să folosim cărţuliile alea subţiri,

albastre. Învăţăm să dăm rest la bulinele pentru cartelă, dând jetoane roşii rest la bulinele roşii (pentru carne şi unt) şi jetoane albastre rest la bulinele albastre (semipreparate). Jetoanele sunt cât o monedă de 10 centi şi sunt făcute din rumeguş comprimat.

În magazin colectăm ciorapi de damă spre a fi folosiţi la fabricarea paraşutelor şi frânghiilor, precum şi obiecte de cositor şi oţel pentru băncile de fier vechi. La radio se dă întruna *Boogie Woogie BugleBoy*.[27] Încep să comand produse în ton cu starea naţiunii – felicitări şi hârtie de scris fină, albastră, en-gros, zeci de steaguri americane de toate dimensiunile, pastramă de vită, şosete de lână, pachete de cărţi de joc, lucruri care se pot pune în pachetele pe care le trimite lumea celor dragi pe front. Băieţii de la magazin ajută la deszăpezit aleile şi livrează cumpărături şi pachete.

Mai mulţi băieţi din promoţia mea se înrolează şi sunt trimişi pe front şi, în fiecare săptămână, mai are loc câte o cină în cinstea vreunuia dintre ei, la care toată lumea aduce câte ceva de mâncare, fie că se ţine în sala de adunare a vreunei biserici, în holul hotelului Roxy sau la cineva acasă. Iubitul lui Judy Smith, Douglas, e printreprimii. În ziua în care face optsprezece ani, se duce glonţ la biroul de recrutare, gata să se înroleze. Următorul e Tom Price cel iute la mânie. Îl întâlnesc întâmplător pe stradă înainte să plece şi-mi spune că totul e bine şi frumos – mersul la război îţi deschide calea spre călătorii şi aventură, alături de o gaşcă de tipi de toată isprava, cu care să-ţi faci de cap, şi-ţi oferă şi o soldă pe deasupra. Nu vorbim despre pericol – dar ce-mi imaginez eu e o versiune ca-n desene animate, cu muniţia şuierând şi fiecare dintre băieţi pe post de supererou, fugind, invincibil, printr-o ploaie de gloanţe.

Un sfert din foştii mei colegi se înrolează de bună voie. Şi, când începe recrutarea obligatorie, din ce în ce mai mulţi îşi fac bagajul. Mi-e milă de băieţii care au astm avansat sau platfus, sau sunt tari de ureche, când îi văd umblând fără ţintă prin magazin, după ce amicii lor au plecat pe front. Par pierduţi în hainele de civili.

Dar Olandezu’ nu se alătură curentului general.

— N-au decât să vină după mine, spune.

[27] Melodie lansată de The Andrews Sisters în 1941, despre un muzician recrutat în armata americană, care a devenit foarte populară în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. (*N.t.*)

Nu vreau să cred că va primi ordinul de concentrare – la urma urmelor, Olandezu' e profesor, au nevoie de el la şcoală. Dar în curând devine clar că e doar o problemă de timp.

•

În ziua când Olandezu' pleacă spre Fort Snelling, din Hennepin County, ca să-şi facă instrucţia de bază, îmi scot cruciuliţa de la gât şi o înfăşor într-o bucată de fetru. I-o îndes în buzunarul de la piept şi îi spun:

— Acum o parte din mine te va însoţi.

— O s-o apăr chiar şi cu preţul vieţii, spune.

Scrisorile pe care ni le trimitem sunt încărcate desperanţă şi dor şi un sentiment nelămurit al importanţeimisiunii pe care o îndeplinesc trupele americane. Şi fac referire la treptele instrucţiei lui: Olandezu' trece de examenul fizic şi obţine un punctaj bun la testul de aptitudini mecanice. Pe baza acestor rezultate e repartizat la Marină, spre a reface contingentul decimat la Pearl Harbor. În curând e trimis cu trenul la San Diego pentru pregătirea tehnică.

Şi când îi scriu, la şase săptămâni după ce-a plecat, să-l anunţ că sunt gravidă, îmi scrie că e în culmea fericirii.

„Gândul că în tine creşte acum copilul meu mă va ajuta să rezist în zilele cele mai grele," îmi scrie. „Acum că ştiu, în sfârşit, că am o familie care mă aşteaptă, sunt mai hotărât ca oricând să-mi fac datoria şi să mă întorc acasă."

Sunt obosită tot timpul şi am greţuri. Mi-ar plăcea să stau la pat, dar ştiu că e mai bine să-mi fac de lucru. Doamna Nielsen îmi propune să mă mut din nou cu ei. Spune c-o să aibă grijă de mine şi-o să se asigure că mănânc; se tem c-am slăbit prea mult. Dar prefer să stau singură. Am douăzeci şi doi de ani şi m-am obişnuit să trăiesc pe cont propriu.

De la o săptămână la alta, sunt mai ocupată ca oricând, lucrez până târziu la magazin, seara fac voluntariat, strâng fier vechi şi organizez transporturi către Crucea Roşie. Dar dincolo de tot ce fac simt mereu un freamăt înfundat, de teamă. *Pe unde-o fi acum, oare ce face*?

În scrisorile pe care i le scriu Olandezului încerc să nu-i pomenesc prea multe despre starea mea de rău, despre senzaţia constantă de greaţă care, îmi spune doctorul, e semnul că fătului îi merge bine. În loc de asta, îi scriu despre pătura pe care o fac pentru copil, despre cumdecupez tiparul din hârtie de

ziar, folosind apoi un şmirghel fin, care se agaţă de material. Aleg un model care dă impresia de împletitură pe la colţuri, imitând un coş împletit, cu cinci fâşii de material în jurul chenarului. E un model vesel – din stambă galbenă, albastră, portocalie şi roz, cu triunghiuri bej în mijlocul fiecărui pătrăţel. Femeile din cercul de cusut al doamnei Murphy – unde sunt cel mai tânăr membru şi fiica onorifică a tuturor, ele au înveselit fiecare moment important din viaţa mea – o lucrează extrem de minuţios, alcătuind din cusături micuţe, precise, modelul de deasupra.

Olandezu' îşi încheie pregătirea tehnică şi stagiul pentru a activa pe un portavion şi, după o lună petrecută la San Diego, află că va fi trimis pe front. Având în vedere pregătirea lui şi situaţia disperată din zonele de confruntare cu japonezii, se gândeşte că va fi trimis în zona centrală a Pacificului spre a ajuta forţele aliate din regiune, dar nimeni nu ştie sigur.

Elementul-surpriză, îndemânarea şi forţa – de acestea e nevoie, li se spune noilor recruţi din Marină, spre a câştiga războiul.

Zona centrală a Pacificului. Birmania. China. Pentru mine, sunt doar nume pe hartă. Scot una dintre hărţile lumii pe care le ţinem la magazin, rulate şi îndesate într-un tub, şi o întind pe tejghea. Urmăresc cu degetul oraşele Yangon, aflat în apropierea coastei, şi Mandalay, precum şi regiunea muntoasă, misterioasă, aflată mai în nord. Eram pregătită să aud de Europa, chiar şi de extremităţile acesteia, locuri ca Rusia sau Siberia – dar zona centrală a Pacificului? E aşa de departe – e la celălalt capăt al lumii –, încât mi-e greu să mi-o imaginez. Mă duc la bibliotecă şi adun un teanc de cărţi pe masă: studiide geografie, istorii ale Extremului Orient, jurnale de călătorie. Aflu că Birmania e cea mai mare ţară din Asia de Sud-Est, că se învecinează cu India, China şi Siamul. E în zona musonică; cantitatea anuală de precipitaţii în zonele de coastă e de circa 500 de centimetri, iar temperatura medie în acele zone e în jur de 32° Celsius. Zonele de coastă reprezintă o treime din suprafaţa ţării. Scriitorul George Orwell a publicat un roman, *Zile birmaneze,* şi mai multe eseuri despre viaţa pe-acele meleaguri. Concluzia cu care rămân după ce le citesc e că Birmania e pe cât de departe poate fi de Minnesota.

În următoarele săptămâni, duc o viaţă deopotrivă încordată şi monotonă, în care toate zilele se confundă. Ascult radioul, citesc din scoarţă în scoarţă ziarul local, aştept cu sufletul la gură poşta şi devorez scrisorile Olandezului când ajung, citindu-le dintr-o răsuflare ca să văd care-s veştile – e bine? Mănâncă bine, e sănătos? – şi cântărind fiecare cuvânt, încercând să-i ghicesc tonul şi nuanţele, ca şi cum propoziţiile lui ar fi un cod pe care să-l pot descifra. Duc fiecare scrisoare pe hârtie subţire, albastră, la nas, inspirând mirosul. Scrisoarea asta i-a trecut prin mâini. Urmăresc cuvintele cu degetul. Fiecare e scris de mâna lui.

Olandezu' aşteaptă ordinul. Fac simulări de ultimă oră, îşi pregătesc raniţele, fiecare colţişor trebuie umplut şi fiecare lucru pus la locul lui, de la provizii la muniţie. E foarte cald la San Diego, dar au fost avertizaţi că unde se duc va fi şi mai şi, aproape de neîndurat.

„N-o să mă obişnuiesc niciodată cu arşiţa," îmi scrie. „Mi-e dor de serile răcoroase în care ne plimbam pe străzi, ţinându-te de mână. Mi-e dor chiar şi de zăpada aia afurisită. N-am crezut niciodată c-o să spun asta."

Dar, mai ales, îmi spune, i-e dor de mine. De părul meu roşu în bătaia soarelui. De pistruii mei de pe nas. De ochii mei căprui. De copilul care îmi creşte în pântece.

„Probabil c-ai început să te rotunjeşti," îmi spune. „Nu pot decât să mi te închipui."

„Acum sunt la bordul portavionului, în Virginia." E ultimul mesaj pe care o să mi-l trimită înainte să se îmbarce; mi-l trimite prin intermediul unui preot militar care a venit să-i conducă la plecare. „Puntea are o lungime de vreo 260 de metri," îmi scrie. „Avem uniforme în şapte culori diferite, spre a deosebi funcţia fiecăruia, în calitate de inginer de întreţinere, eu port o tunică, o manta şi o cască de un verde hidos, culoarea boabelor de mazăre uitate pe foc."

Mi-l imaginez pe pista plutitoare, cu părul lui blond, minunat, ascuns sub o cască ternă.

În următoarele trei luni primesc câteva zeci de scrisori, la săptămâni bune după ce mi le scrie, uneori câte două pe zi, în funcţie de locul de unde mi-au fost trimise. Olandezu' îmi povesteşte despre viaţa plicticoasă de la bordul portavionului – cum cel mai bun prieten al lui din perioada instrucţiei de bază,

un tip tot din Minnesota pe nume Jim Daly, l-a învăţat să joace poker şi petrec ore bune în cală cu alţi camarazi, un grup cu componenţă variabilă, prinşi într-o partidă interminabilă. Îmi scrie despre activitatea lui, despre cât de important e să respecte procedurile şi cât de grea şi incomodă e casca, că începe să se obişnuiască treptat cu huruitul motoarelor de avion când decolează şi aterizează. Îmi scrie că are rău de mare şi-l supără căldura sufocantă. Nu-mi pomeneşte de lupte sau de avioanele doborâte. Nu ştiu dacă e din cauză că n-are voie sau pentru că nu vrea să mă sperie.

„Te iubesc," îmi scrie întruna. „Nu pot trăi fără tine. Număr clipele până când ne vom revedea."

Cuvintele pe care le foloseşte sunt expresiile din cântecele la modă şi poeziile care apar la ziar. Iar cuvintele pe care i le scriu eu sunt alte clişee. Privesc concentrată hârtia albastră, încercând să pun în cuvinte tot ce simt. Dar sfârşesc prin a-i scrie aceleaşi cuvinte, în aceeaşi ordine, sperând că intensitatea sentimentelor pe care le pun în ele le va da greutate şi substanţă. *Te iubesc. Mi-e dor de tine. Ai grijă de tine. Fii cu băgare de seamă.*

Hemingford, Minnesota, 1943

E ora zece, într-o dimineaţă de miercuri, şi sunt de o oră la magazin, mai întâi m-am uitat pe registre în camera din fund şi acum iau la rând fiecare culoar, cum fac zi de zi, să mă asigur că rafturile sunt aşezate în ordine şi că produsele la ofertă sunt expuse cum trebuie. Tocmai sunt pe culoarul din fund, reconstruiesc o piramidă în miniatură cu creme de faţă Jergens care s-au prăbuşit peste un vraf de săpunuri Ivory, când îl aud pe domnul Nielsen întrebând, cu o voce stranie, încordată:

— Pot să vă ajut cu ceva?

Apoi exclamă brusc:

— Viola!

Nu mă opresc din ce făceam, dar inima mi-o ia la goană. Domnul Nielsen îi spune rareori pe nume soţiei lui. Continui să refac piramida din cutiuţe de cremă, cinci la bază, apoi patru, trei, doi, una în vârf. Pun cutiuţele rămase una peste alta, pe raftul din spatele măsuţei. Aşez la loc săpunul care-a fost dat jos de pe raft. Odată ce-am terminat, rămân pe culoar, aşteptând. Aud nişte şuşoteli. După o clipă, doamna Nielsen mă strigă:

— Vivian? Eşti pe-aici?

Un om de la Western Union stă în dreptul casei, în uniforma lui albastră şi chipiul cu cozorocul negru. Telegrama e scurtă şi la obiect:

Ministrul de Război[28] vă informează, cu regret, că Luke Maynard a fost ucis în luptă pe data de 16 februarie 1943. Vom reveni cu mai multe amănunte când le avem la dispoziţie.

•

Nu aud ce-mi spune angajatul de la Western Union. Doamna Nielsen a început să plângă. Eu îmi duc mâna la pântece – unde e copilul. Copilul nostru.

În următoarele luni aflu mai multe detalii. Olandezu' şi trei camarazi de-ai lui au fost ucişi când s-a prăbuşit un avion peste ambarcaţiune. Nu s-a mai putut face nimic; avionul s-a dezmembrat chiar deasupra lui.

[28] *Secretary of War,* în original, funcţie care a fost înlocuită în 1947 cu cea de Ministru al Apărării (*Secretary of Defense*). (*N.t.*)

„Sper că vă va consola gândul că Luke a murit pe loc. N-a simţit nimic”, îmi scrie camaradul lui, Jim Daly.

Primesc un pachet cu obiectele lui personale – ceasul lui de mână, scrisorile de la mine, câteva haine. Cruciuliţa de Claddagh. Deschid cutia şi ating fiecare obiect, apoi o închid şi o pun la păstrare. Abia după ani buni îmi pun din nou lănţişorul la gât.

Olandezu’ n-a vrut să spună nimănui de la bordul portavionului că soţia lui e însărcinată. Era o superstiţie de-a lui, a zis; nu voia să atragă piaza rea. Mă bucur c-a făcut-o, mă bucur că scrisoarea de condoleanţe a lui Jim Daly e adresată unei soţii, nu unei mame.

În următoarele câteva săptămâni mă trezesc dimineaţa devreme, înainte să se lumineze de ziuă, şi mă duc la magazin. Reorganizez raioane întregi. Comand o firmămare, nouă, de pus la intrare şi angajez pe cineva care studiază designul să ne proiecteze vitrinele. Deşi m-am rotunjit bine, merg cu maşina până la Minneapolis şi mă plimb prin magazinele mari, luând notiţe legat de cum îşi organizează vitrinele şi ultimele tendinţe în materie de modele şi culori care n-au ajuns încă pe la noi. Comand cauciucuri de bicicletă şi ochelari de soare şi prosoape de plajă pentru sezonul estival.

Lil şi Em mă scot la cinema, la câte o piesă sau să luăm cina în oraş. Doamna Murphy mă invită regulat la ceai. Şi, într-o noapte, mă trezesc cu o durere cruntă şi ştiu c-a venit momentul să merg la spital. O sun pe doamna Nielsen, după cum am stabilit, îmi fac bocceluţa, şi ea vine să mă ia cu maşina. Naşterea durează şapte ore, am dureri aşa mari în ultima parte, încât mă întreb dacă nu cumva o să mă despic în două.

Încep să plâng de durere şi toate lacrimile pe care nu le-am vărsat pentru Olandez îmi curg acum şiroaie pe obraz. Sunt copleşită de amărăciune, de sentimentul pierderii cuiva drag, de deznădejdea pe care o aduce cu ea însingurarea.

Am învăţat demult că pierderea cuiva drag nu e numai posibilă, ci şi inevitabilă. Ştiu ce înseamnă să pierzi totul, să te desprinzi de o viaţă şi să cauţi o alta. Şi acum simt, cu o certitudine stranie, că mie probabil mi-e scris să învăţ, iarăşi şi iarăşi, lecţia asta.

Cum zac în acel pat de spital mă năpădesc toate aceste sentimente: povara copleşitoare a durerii sufleteşti, a viselor spulberate. Plâng în hohote după tot ce-am pierdut – dragostea vieţii mele, familia mea, viitorul la care am îndrăznit să visez. Şi în clipa aceea iau o hotărâre. Nu pot să mai trec o dată prin asta. Nu pot să mă dăruiesccu trup şi suflet cuiva doar ca să pierd acea persoană. Nu vreau să mai trec vreodată prin durerea sfâşietoare de a pierde pe cineva pe care-l iubesc la nebunie.

— Gata, gata, încearcă să mă liniştească doamna Nielsen, cu o voce alarmată. Dacă o ţii tot aşa, o să te usuci de tot, îmi spune, dar eu aud „o să te stingi”.

— Vreau să mă sting, îi spun. Nu mi-a mai rămas nimic pe lume.

— Ai copilul ăsta, îmi spune. Trebuie să mergi înainte de dragul copilului.

Îi întorc spatele. Împing şi, după o vreme, se naşte copilul.

Fetiţa e uşoară ca o găinuşă în braţele mele. Are un păr blond, subţire. Are ochii strălucitori, ca nişte pietricele care licăresc pe sub apă. Extenuată, ameţită, o strâng la piept şi închid ochii.

N-am spus nimănui, nici măcar doamnei Nielsen, ce am de gând să fac. Îi şoptesc un nume la ureche copilei mele: May. Maisie. Ca şi mine, e reîntruparea unei fete care a murit.

Şi apoi fac ce-am hotărât. O dau spre adopţie.

Spruce Harbor, Maine, 2011

— Oh, Vivian. Ai dat-o spre adopţie, exclamă Molly, aplecându-se în fotoliu.

Stau de câteva ore bune în fotoliile din camera de zi. Veioza veche aşezată între ele aruncă o lumină nebuloasă. Pe podea sunt înşirate un teanc de scrisori scrise pe hârtie subţire, albastră, cu plicuri asortate, legate cu sfoară, un ceas bărbătesc cu brăţară de aur, o cască de oţel, iar dintr-un cufăr negru care poartă emblema MARINA S.U.A. se iţeşte o pereche de şosete cu însemne militare.

Vivian îşi netezeşte pătura întinsă peste genunchi şi scutură din cap, ca şi cum ar fi căzut pe gânduri.

— Îmi pare rău.

Molly mângâie păturica de bebeluş care n-a apucat să fie folosită, pe care se distinge încă limpede modelul în formă de coşuleţ împletit, înfiripat din cusături complicate, perfecte. Aşadar, Vivian a avut o fetiţă şi-a dat-o spre adopţie... şi apoi s-a căsătorit cu Jim Daly, cel mai bun prieten al Olandezului. Oare s-a îndrăgostit de el sau doar şi-a găsit alinarea lângă el? Oare i-a spus de copil?

Vivian se apleacă spre ea şi opreşte reportofonul.

— Şi cu asta se termină povestea mea.

Molly o priveşte intrigată.

— Dar ăştia au fost doar primii douăzeci de ani.

Vivian dă din umeri.

— Anii care au urmat au fost relativ lipsiţi de evenimente majore. M-am măritat cu Jim şi am sfârşit aici.

— Dar atâţia ani...

— Au fost ani buni, în mare. Dar nu prea palpitanţi.

— Ai...

Molly şovăie.

— Erai îndrăgostită de el?

Vivian se uită pe fereastra bovindoului. Molly îi urmăreşte privirea, care a poposit asupra merilor cu siluete schimbătoare, ca petele de cerneală folosite în testele de personalitate, profilaţi ca prin ceaţă în lumina care se revarsă din casă.

— Pot să spun cu toată sinceritatea că nu regret că m-am măritat cu el. Dar ştii deja restul, aşa că o să-ţi spun şi asta. L-am iubit. Dar nu l-am iubit cum l-am iubit pe Olandez; la nebunie. Poate că ai parte doar o dată în viaţă de o iubire ca a noastră, nu ştiu. Dar a fost bine şi-aşa. A fost de-ajuns.

A fost bine şi-aşa. A fost de-ajuns. Molly îşi simte inima strânsă ca într-un pumn. Câtă emoţie se ascunde în cuvintele astea – aproape că n-o poate cuprinde cu gândul. Simte că i se pune un nod în gât. Refuzul hotărât al sentimentalismelor e o atitudine pe care o înţelege mult prea bine. Aşa că încuviinţează doar şi spune:

— Aşadar, cum aţi ajuns tu şi Jim să vă căsătoriţi?

Vivian încreţeşte din buze, pe gânduri.

— Cam la un an după ce-a murit Olandezu', Jim s-a întors de pe front şi m-a căutat – avea câteva mărunţişuride-ale Olandezului, un pachet de cărţi de joc şi muzicuţa lui, pe care superiorii lui nu apucaseră să mi le trimită. Şi aşa a început, ştii? Era o alinare să ai pe cineva cu care să schimbi o vorbă, pentru amândoi, cred – altcineva care îl cunoscuse pe Olandez.

— Ştia c-ai avut un copil?

— Nu, nu cred. N-am vorbit niciodată despre asta. Mi s-a părut o povară prea mare pentru el. Rămăsese şi el cu sechele în urma războiului; şi el avea o mulţime de lucruri despre care nu voia să vorbească. Jim se pricepea la socoteli. Era foarte organizat şi disciplinat, mult mai mult decât Olandezu'. Sincer, mă îndoiesc că ne-ar fi mers vreodată atât de bine cu magazinul dacă Olandezu' n-ar fi murit. E oribil din partea mea să spun asta? Mă rog, chiar şi-aşa. Lui nu-i păsa câtuşi de puţin de magazin, nu voia să se ocupe de el. Doar era muzician, ştii. N-avea o aplecare spre afaceri. Dar eu şi Jim am fost nişte parteneri potriviţi. Am făcut treabă bună împreună. Eu mă ocupam de comenzi şi de inventar, el a modernizat sistemul de contabilitate, a instalat case noi de marcat, electrice, a optimizat relaţiile cu furnizorii – a modernizat totul.

O să-ţi mai spun ceva, continuă, decizia de a mă mărita cu Jim a fost ca şi cum aş fi păşit într-o apă aflată la aceeaşi temperatură cu aerul. N-a trebuit să fac aproape niciun efort de adaptare. Era un om potolit, cumsecade, muncitor, un om bun. N-am fost una dintre perechile alea care îşi completează unul altuia propoziţiile; nici măcar nu pot spune că ştiam ce gândeşte

în mare parte a timpului. Dar ne respectam. Eram înţelegători unul cu celălalt. Când el devenea irascibil, aveam grijă să nu-i stau în drum, iar când eu treceam printr-una din „pasele” mele proaste, cum le spunea el – uneori eram taciturnăzile întregi –, mă lăsa într-ale mele. Singura sursă de neînţelegeri între noi a fost faptul că el şi-a dorit un copil, iar eu nu i-am putut oferi asta. Pur şi simplu n-am putut. I-am spus cum stau lucrurile de la bun început, dar cred că el a sperat c-o să mă răzgândesc.

Vivian se ridică din fotoliu şi se apropie de ferestrele înalte în bovindou. Molly realizează brusc cât de firavă este, ce subţire e silueta ei. Vivian desface cordoanele de mătase ale draperiilor, prinse în suporturi de-o parte şi de alta a ferestrelor, lăsând draperiile grele cu arabescuri să cadă peste geam.

— Mă întreb..., începe Molly timid. Te-ai întrebat vreodată ce s-a întâmplat cu fiica ta?

— Mă gândesc uneori la ea.

— Ai putea s-o găseşti, cred. Acum trebuie să aibă – Molly socoteşte în minte – spre şaptezeci de ani, nu? Se prea poate să fie încă în viaţă.

Aranjând cutele de la draperii, Vivian spune:

— E prea târziu acum.

— Dar... de ce?

Întrebarea sună a provocare. Molly îşi ţine respiraţia, cu inima bătând să-i spargă pieptul, ştiind că întinde coarda un pic, că e de-a dreptul nepoliticoasă, poate. Dar asta s-ar putea să fie singura ei şansă să-i pună această întrebare.

— Am luat o decizie. Trebuie să suport consecinţele.

— Erai într-o situaţie disperată.

Vivian rămâne în umbră, în dreptul draperiilor greoaie.

— Nu e chiar aşa. Aş fi putut păstra copilul. Doamna Nielsen m-ar fi ajutat. Adevărul e c-am fost laşă. M-am comportat egoist, din teamă.

— Tocmai îţi murise soţul. Te înţeleg.

— Serios? Nici eu nu ştiu dacă mă înţeleg. Şi acum... să aflu că în toţi anii ăştia Maisie nu murise...

— Oh, Vivian, exclamă Molly.

Vivian clatină din cap. Se uită la ceasul de deasupra şemineului.

— Cerule, uite cât e ceasul – e trecut de miezul nopţii! Probabil că eşti epuizată. Hai să-ţi fac patul.

Spruce Harbor, Maine, 2011

Molly e într-o canoe, vâslind din greu împotriva curentului. O dor umerii din cauza efortului cu care împinge în apă, de o parte şi de alta. A început să se ude la picioare; canoea se scufundă, a început să ia apă. Uitându-se în jos, îşi vede mobilul făcut praf, rucsacul în care-şi ţine laptopul s-a murat. Geanta ei roşie de voiaj cade din barcă. O urmăreşte cum pluteşte un pic la suprafaţă, spre a fi înghiţită încet de valuri. Aude vuietul apei, răsunându-i în urechi ca şi cum a uitat cineva robinetul curgând. Dar de ce i se pare totul aşa îndepărtat?

Deschide ochii. Clipeşte. O izbeşte o lumină puternică. Aude apa... Întoarce capul şi la doi paşi, prin fereastra batantă, vede golful. Apa vine năvalnic, umflată de flux.

În casă domneşte liniştea. Vivian probabil că încă nu s-a trezit.

În bucătărie, ceasul arată 8 dimineaţa. Molly pune de ceai şi scotoceşte prin dulapuri, dând peste o cutie de fulgi de ovăz, merişoare uscate, nuci şi miere. Urmând instrucţiunile de pe cutia cilindrică, face un terci de ovăz (cu totul altceva decât pachetele de cereale cu zahăr pe care le ia Dina), mărunţind fructele şi nucile şiadăugându-le amestecului, turnând şi un pic de miere deasupra. Opreşte focul, clăteşte ceainicul pe care l-au folosit în ajun şi spală ceştile şi farfuriuţele. Apoi se aşază în balansoarul din dreptul mesei, aşteptând-o pe Vivian.

E o dimineaţă superbă, o zi ca din vederile cu Maine, cum numeşte Jack zile ca aceasta. Golful licăreşte precum solzii unui păstrăv în lumina soarelui. În zare, lângă port, se întrezăreşte o adevărată flotă de bărcuţe cu pânze.

Îi vibrează telefonul. E un sms de la Jack. *Ce mai zici*?E primul week-end de câteva luni bune în care nu şi-au făcut planuri să se vadă. Telefonul îi bâzâie din nou. *Ne vedem mai târziu*?

Am un munte de teme, îi răspunde.

Vrei să învăţăm amân2?

Poate. Te sun eu.

Când?

O dă cotită: *Zi ca-n vederile cu ME.*

Facem o drumeţie la Flying Mountain[29]*? Dă-le naibii de teme.*

Flying Mountain e una dintre destinaţiile preferate ale lui Molly – trebuie să faci un drum abrupt de vreo 150 de metri, urmând o potecă mărginită de pini, apoi ai o vedere panoramică asupra Somes Sound[30], cobori o pantă şerpuită care te duce în Valley Cove, o plajă acoperită de pietricele unde poţi lenevi pe stâncile late, teşite, admirând marea, înainte de a face cale întoarsă până unde ţi-ai lăsat maşina sau bicicleta, pe un drum tăiat prin pădure, presărat cu ace de pin.

OK.

Trimite mesajul, regretând în minutul următor. La naiba.

După câteva secunde, îi sună telefonul.

— *Hola, chica,* spune Jack. Pe la cât să trec să te iau?

— Hm, te mai sun eu?

— Hai să stabilim acum. Ralph şi Dina s-au dus să facă mătănii, este? Mi-e dor de tine, tu, fată. Cearta aia stupidă pe care-am avut-o – din ce ne-am luat, de fapt? Eu am şi uitat.

Molly se ridică din balansoar, se duce la aragaz şi amestecă în terci doar ca să-şi facă de lucru, îşi lipeşte palma de ceainic. E călduţ. Trage cu urechea, pândind sunetul paşilor, dar nu se aude nimic.

— Hei, îi spune. Nu ştiu cum să-ţi zic.

— Ce să-mi zici? întreabă Jack şi apoi face: Hopa, stai aşa, vrei să-mi dai papucii?

— Cum? Nu. Nu e nimic de genul. Dina m-a dat afară din casă.

— Glumeşti.

— Nu.

— Te-a dat afară... Când?

— Aseară.

— Aseară? Atunci...

Molly parcă aude cum i se învârt rotiţele.

— Şi unde eşti acum?

Trăgând aer în piept, îi spune:

— Sunt la Vivian.

Se lasă tăcerea. Oare i-a închis?

Molly îşi muşcă buza.

— Jack?

---

[29] Vârf situat în Parcul Național Acadia din Maine. (*N.t.*)

[30] Întindere de apă situată pe Insula Mount Desert, în Parcul Național Acadia, asemănătoare unui fiord. (*N.t.*)

— Te-ai dus la Vivian aseară? Ai rămas peste noapte la Vivian?

— Da, am...

— De ce nu m-ai sunat?

În tonul lui iritat se citeşte o notă de acuzaţie.

— N-am vrut să te împovărez cu asta.

— N-ai vrut să mă *împovărezi*?

— Faza e că m-am bazat prea mult pe ajutorul tău în ultimul timp. Şi, după cearta noastră...

— Aşa că ţi-ai zis: „O s-o împovărez pe bătrâna aia de nouăzeci de ani mai bine. Mult mai bine decât să-mi împovărez *prietenul*".

— Sincer, nu gândeam limpede, spune Molly. Nu ştiam ce fac.

— Aşadar, ai mers pe jos până la ea? Te-a dus cineva cu maşina?

— Am luat autobuzul.

— Cât era ceasul?

— În jur de şapte, o înfloreşte un pic.

— În jur de şapte. Şi i-ai apărut pur şi simplu în prag şi-ai sunat la uşă? Sau ai sunat-o înainte?

Bun, pân-aici.

— Nu-mi place tonul pe care-mi vorbeşti, spune Molly.

Jack oftează.

— Uite ce e, adaugă Molly. Ştiu că ţi-e greu să mă crezi, dar eu şi Vivian ne-am împrietenit.

O pauză, apoi Jack spune:

— Mm-hm.

— Avem multe în comun, de fapt.

El râde mânzeşte.

— Zău aşa, Moll.

— Poţi s-o întrebi şi pe ea.

— Ascultă-mă. Ştii cât de mult ţin la tine. Dar hai să fim serioşi. Tu eşti o orfană eliberată condiţionat. Tocmai ai fost dată afară din încă o casă de plasament. Şi acum te-aimutat cu o doamnă bogată care locuieşte în ditamai vila. Multe în comun? Şi mai e şi maică-mea...

— Ştiu. Maică-ta.

Molly oftează din rărunchi. Oare cât timp o să-i mai fie datoare-vândută lui Terry?

— E o situaţie complicată pentru mine.

— Ei bine..., începe Molly.

Momentul adevărului.

— Nu cred că mai e chiar aşa de complicat. I-am mărturisit lui Vivian c-am furat cartea.

O pauză.

— I-ai spus că mama ştia de asta?

— Mda. I-am spus că ţi-ai pus tu obrazul pentru mine. Şi că mama ta are încredere în ce spui tu.

— Ce-a zis?

— A fost foarte înţelegătoare.

El nu spune nimic, dar ea simte că s-a schimbat ceva în atitudinea lui, că s-a înmuiat un pic.

— Uite ce e, Jack – îmi pare rău. Îmi pare rău că te-am pus în situaţia asta de la bun început. De-asta nu te-am sunat aseară; n-am vrut să te simţi din nou obligat să mă scoţi din rahat. E nasol pentru tine, să-mi tot faci favoruri, şi e nasol pentru mine, să simt mereu că-ţi sunt îndatorată. Nu vreau genul ăsta de relaţie cu tine. Nu e corect să mă aştept să ai grijă de mine. Şi, sincer, cred că eu şi mama ta ne-am înţelege mai bine dacă n-ar crede că mă folosesc de voi.

— Nu crede chestia asta.

— Ba da, Jack. Şi nici n-o învinovăţesc.

Molly se uită cu coada ochiului la serviciul de ceai pus să se scurgă pe suportul de vase.

— Şi trebuie să-ţi mai spun un lucru. Vivian a zis că voia să facă ordine în pod. Dar cred că ceea ce-şi dorea de faptera să mai vadă, pentru ultima dată, ce era în cutiile alea. Şi să-şi amintească acele momente din viaţa ei. Aşa că mă bucur, de fapt, c-am putut s-o ajut să regăsească lucrurile alea. Simt c-am făcut ceva care contează.

Aude nişte paşi pe holul de la etaj – Vivian probabil că vine încoace.

— Uite, trebuie să închid. Tocmai fac micul dejun.

Aprinde focul la aragaz ca să încălzească terciul, turnând un pic de lapte condensat peste el şi amestecând.

Jack oftează.

— Eşti o pacoste cu „P” mare, ştii asta?

— Îţi tot spun chestia asta, dar nu vrei să mă crezi.

— Acum te cred, îi răspunde Jack.

•

La câteva zile după ce s-a instalat la Vivian, îi trimite un mesaj lui Ralph ca să ştie unde e.

El îi răspunde tot c-un mesaj: *Sună-mă.*

Aşa că-l sună.

— Ce mai faci?

— Trebuie să te întorci acasă ca să rezolvăm situaţia.

— Nu, merge şi-aşa.

— Nu poţi să fugi aşa, îi spune el. O să ne bagi pe toţi în belele cât casa.

— N-am fugit. Voi m-aţi dat afară.

— Ba nu, oftează el. Există anumite proceduri. Cei de la Protecţia Copilului or să te ia la bani mărunţi. Şi poliţia, dacă se află. Trebuie să treci prin sistem.

— Cred că mi s-a luat de sistem.

— Ai şaptesprezece ani. Nu ţi se poate lua de sistem decât când au terminat ei cu tine.

— Atunci nu le spune.

— Să-i mint adică?

— Nu. Doar... nu le spune.

El rămâne tăcut o clipă. Apoi o întreabă:

— Eşti bine?

— Da.

— Bătrânei îi convine că stai la ea?

— Mm-hm.

El mormăie.

— Bănuiesc că n-are certificat de asistent maternal.

— Nu... oficial.

— Oficial, nu.

Râde a pagubă.

— La naiba. Păi, poate că ai dreptate. Nu-i cazul să recurgem la măsuri drastice. Când ar trebui să faci optsprezece ani?

— În curând.

— Aşadar, dacă pe noi nu ne afectează... şi nu te afectează nici pe tine...

— Banii ăia nu vă strică, este?

El face din nou o pauză şi, pentru o clipă, Molly se gândeşte că i-o fi închis. Şi-apoi Ralph zice:

— O bătrână cu bani. Ditamai casa. Te-ai ajuns. Probabil că n-ai vrea să te dăm dispărută.

— Deci... stau în continuare la voi?

— Oficial. Îţi convine aşa?
— Îmi convine. Salutări Dinei.
— O să-i transmit, face el.

•

Terry nu e prea încântată când o găseşte pe Molly la Vivian luni dimineaţă.

— Care-i faza? exclamă, ridicând involuntar glasul.

Jack nu i-a spus de mutarea lui Molly, sperând, probabil, că situaţia se va rezolva ca prin minune de la sine înainte să afle maică-sa.

— Am invitat-o pe Molly să stea cu mine, declară Vivian. Şi ea a acceptat cu multă amabilitate.

— Aşadar nu e...? începe Terry, uitându-se de la una la alta. De ce nu mai stai la alde Thibodeau? o întreabă pe Molly.

— E o situaţie cam complicată la ei acum, spune Molly.

— Ce vrea să însemne asta?

— Situaţia e... agitată, spune Vivian. Şi eu n-am nicio problemă s-o las să stea o vreme într-una din camerele libere.

— Cum rămâne cu şcoala?

— Sigur c-o să se ducă la şcoală. De ce n-ar face-o?

— E foarte... generos din partea ta, Vivian, dar îmi închipui că autorităţile...

— Totul e rezolvat. O să stea la mine, spune Vivian ferm. Ce altceva o să fac cu atâtea camere? O să-mi deschid o pensiune?

Molly are o cameră la etaj, cu vedere la ocean, la capătul unui hol, în aripa opusă a casei faţă de Vivian. La geamul băii ei, tot cu vedere la ocean, e o perdea uşoară de bumbac care flutură întruna în bătaia brizei, trasă spre plasa de insecte şi înapoi, înfoindu-se înspre chiuvetă, ca o fantomă prietenoasă.

Oare de când n-a mai dormit cineva în camera asta? se întreabă. De un car de ani.

Lucrurile ei, tot ce-a luat cu ea de la familia Thibodeau, de-abia dacă umplu trei rafturi din şifonier. Vivian insistă să mute o masă veche de scris din salon şi s-o instaleze în dormitorul aflat vizavi de al ei ca Molly săpoată studia acolo pentru examenele finale. N-are rost să te mulţumeşti cu o singură cameră când ai atâtea opţiuni, este?

Opţiuni. Poate să doarmă cu uşa deschisă, să se plimbe prin casă după pofta inimii, să vină şi să plece fără să stea cineva cu ochii pe ea, urmărindu-i fiecare mişcare. Nici nu realizase cât de

mult au afectat-o toţi anii ăştia în care a fost judecată şi criticată, implicit şi explicit. Are senzaţia că a mers pe sârmă până acum, încercând să-şi menţină echilibrul, şi acum, pentru prima dată în viaţă, simte pământul sub picioare.

Spruce Harbor, Maine, 2011

— Arăţi neobişnuit de normal, îi spune Lori, asistenta socială, când Molly îşi face apariţia în laboratorul de chimie pentru întâlnirea lor obişnuită, pe care o au o dată la două săptămâni. Mai întâi a dispărut inelul din nas. Şi acum nu mai ai nici dunga din păr. Ce urmează, un hanorac de la Abercrombie & Fitch?

— Brr, nici moartă!

Lori schiţează zâmbetul ei de dihor.

— Nu te emoţiona prea tare, spune Molly. Încă nu mi-ai văzut noul tatuaj, de pe şale.

— Glumeşti.

E chiar amuzant, pe undeva, s-o ţină pe Lori ca pe jar, aşa că Molly dă din umeri. Poate că da, poate că nu.

Lori clatină din cap.

— Hai să ne uităm la actele astea.

Molly îi întinde formularul cu orele de muncă în folosul comunităţii, completat ca la carte, cu dată, precum şi tabelul în Excel în care a ţinut evidenţa orelor, cu semnăturile necesare.

Studiind formularele, Lori comentează:

— Remarcabil. Cine a făcut tabelul?

— Tu cine crezi?

— Hm.

Lori îşi răsfrânge buza de jos şi notează ceva în partea de sus a formularului.

— Ai terminat, deci?

— Ce să termin?

Lori zâmbeşte ironic.

— Curăţenia în pod. Nu asta se presupunea că faci?

Corect. Curăţenia în pod.

Podul chiar *a fost* curăţat. Fiecare obiect a fost scos din cutie, rând pe rând, şi s-a vorbit despre el. Unele lucruri au fost coborâte din pod, unele obiecte prea deteriorate au fost aruncate. Ce-i drept, cele mai multe chestii au fost puse la loc în cutii şi tot în pod au rămas. Dar acum lenjeriile au fost împăturite cu grijă; obiectele fragile au fost împachetate. Molly a aruncat cutiile deformate sau într-o stare proastă şi le-a înlocuit

cu unele nou-nouţe, dreptunghiulare, din carton rezistent. Toate au etichete pe care scrie locul şi data, cu o cariocă neagră, şi sunt puse una peste alta, în ordine cronologică, sub cornişă.

— Da, am terminat.

— Poţi să faci multe în cincizeci de ore, este?

Molly încuviinţează. Nici nu bănuieşti, îşi zice.

Lori desface dosarul aflat în faţa ei pe masă.

— Ia te uită – un prof a pus un bileţel cu observaţii aici.

Molly se îndreaptă de spate, devenind brusc atentă.

La naiba – ce s-o mai fi întâmplat?

Lori ridică bileţelul şi-l citeşte.

— Un anume domn Reed. De la cursul de ştiinţe sociale. Spune c-ai făcut un referat pentru cursul lui... un proiect despre „strămutare”. Care-i faza?

— Doar un referat, spune precaută.

— Hmm... ai intervievat o văduvă de nouăzeci de ani... adică bătrâna la care ţi-ai făcut orele de muncă, nu-i aşa?

— Doar mi-a povestit câte ceva. N-a fost aşa mare chestie.

— Ei bine, domnul Reed crede c-a fost. Spune că ai făcut o treabă excepţională. Te recomandă pentru un premiu.

— Cum?

— Un premiu la un concurs de istorie naţională. Nu ştiai de asta?

Nu, nu ştia. Domnul Reed nici măcar n-a apucat să-i dea referatul înapoi. Scutură din cap.

— Ei bine, acum ştii.

Lori îşi strânge braţele la piept şi se lasă pe spate.

— E o chestie tare, nu-i aşa?

Molly simte că radiază, are senzaţia c-a fost scăldată într-o substanţă caldă, ca mierea. Simte că zâmbeşte involuntar, cu gura până la urechi, şi se sileşte să pară nonşalantă. Se sileşte să ridice din umeri.

— Probabil că n-o să-l iau, oricum.

— Probabil că nu, îi dă dreptate Lori. Dar, cum se zice la Oscaruri, e o onoare şi să fii nominalizat.

— Astea-s vrăjeli.

Lori zâmbeşte şi Molly îi zâmbeşte la rândul ei, nu se poate abţine.

— Sunt mândră de tine, Molly. Faci progrese.

— Pur şi simplu te bucuri că n-am ajuns la şcoala de corecţie. Asta ar fi o bilă neagră pentru tine, aşa-i?

— Aşa-i. Mi-aş pierde prima de concediu.

— Ar trebui să-ţi vinzi Lexus-ul.

— Exact. Aşa că vezi să nu intri în belea, bine?

— O să încerc, spune Molly. Nu promit. N-ai vrea să ai o slujbă prea plicticoasă, este?

— Nu e niciun pericol în acest sens, zice Lori.

•

Viaţa din casă merge înainte, ca într-un stup. Terry îşi vede de treburile ei, ca de obicei, Molly o ajută cu ce poate – mai bagă câte un rând de rufe la spălat şi le pune la uscat pe sârmă, seara găteşte legume la tigaie şi alte mâncăruri vegetariene pentru Vivian, pe care nu par s-o deranjeze cheltuiala în plus şi faptul că n-are animale în meniu.

După un efort de adaptare, Jack s-a împăcat cu ideea că Molly stă aici. În primul rând, poate s-o viziteze fără să se mai uite Dina chiorâş la el. În al doilea rând, e un loc plăcut în care să-ţi faci veacul. Seara stau pe verandă în scaunele vechi de răchită ale lui Vivian, admirând cerul care se face, pe rând, trandafiriu, violet şi roşu, culorile care se revarsă spre ei dinspre golf, ca într-o acuarelă splendidă, în mişcare.

Într-o zi, spre şocul şi uimirea tuturor în afară de Molly, Vivian anunţă că vrea să-şi ia calculator. Jack sună la compania de telefonie ca să întrebe cum îi poate instala internet prin Wi-Fi, apoi îi comandă un modem şi un router wireless. După ce discută diversele opţiuni, Vivian – care, din câte ştiu ei, nici măcar n-a pus vreodată mâna pe o tastatură – se hotărăşte să-şi comande acelaşi tip de laptop, pe argintiu mat, cu ecranul de 13 inci, ca al lui Molly. Nu prea ştie la ce-l va folosi, spune – vrea doar să se caute chestii şi poate c-o să citească *New York Times* online.

În timp ce Vivian i se uită peste umăr, Molly intră pe site, îşi scrie numele şi parola, de-acolo clic, clic, numărul cardului de credit, adresă, clic... bun, vrem cu livrare gratuită?

— Cât va dura până ajunge?

— Să vedem... Între cinci şi zece zile lucrătoare. Sau poate un pic mai mult.

— N-ar putea să mi-l trimită mai repede?

— Sigur. Doar că e un pic mai scump.

— Cu cât mai scump?

— Păi, dacă plăteşti douăzeci şi trei de dolari, îl pot livra într-o zi-două.

— Mă gândesc că la vârsta mea n-are rost să mai aştept, aşa-i?

De îndată ce ajunge laptopul, un soi de navă spaţială dreptunghiulară, elegantă, cu un ecran luminos, Molly o ajută pe Vivian să-şi instaleze programele. Îi pune semn de carte la site-ul *New York Times* şi la AARP[31] (de ce nu?) şi-i creează o adresă de e-mail (DalyViv@gmail.com), deşi i-e greu să-şi imagineze că Vivian o va folosi. Îi arată lui Vivian cum să intre pe tutorialul de utilizare a laptopului, ceea ce şi face, sârguincios, exclamând pentru sine în timp ce-l parcurge:

— Ah, asta face. Apeşi pe butonul ăla – oh! Aşa deci. *Touchpad*... care-i *touchpad*-ul? Ah, nătângă mai sunt, evident.

Vivian prinde repede. Şi, în curând, în doi timpi şi trei mişcări, descoperă o întreagă comunitate alcătuită din foşti pasageri ai trenurilor cu orfani şi descendenţi ai acestora. Mai trăiesc aproape o sută din cei două sute de mii de copii care au călătorit cu acele trenuri. Găseşte cărţi şi articole din ziare, piese de teatru şi diverse evenimente. Există şi un Muzeu Naţional al Trenurilor cuOrfani, aflat în Concordia, Texas, care are şi un site, cu mărturii ale supravieţuitorilor, şi fotografii, şi un link către pagina de FAQ. („Întrebări puse frecvent?” se minunează Vivian. „De cine?”) Există un grup numit New York Train Riders; cei câţiva supravieţuitori şi numeroşii descendenţi se reunesc anual într-o mănăstire din Little Falls, Minnesota. Societatea pentru Ajutoarea Copiilor şi Spitalul pentru Copii Abandonaţi din New York au, de asemenea, pagini cu link-uri către o serie de resurse şi informaţii despre arhive şi documentele istorice. Şi există un întreg domeniu, un gen aparte de studiu genealogic – fii şi fiice care merg la New York cu albume în mână, căutând scrisori de angajare ca ucenic, fotografii, certificate de naştere.

Cu ajutorul lui Molly, Vivian îşi face un cont pe Amazon şi-şi comandă cărţi. Sunt zeci de poveşti ale celor care au călătorit, copii fiind, cu acele trenuri, dar pe ea o interesează

[31] *American Association of Retired Persons,* o organizație non-guvernamentală din Statele Unite care le oferă informații utile și diverse servicii persoanelor trecute de 50 de ani. (*N.t.*)

documentele, artefactele, poveştile publicate de supravieţuitori, fiecare dintre ele o mărturie, un act de povestire. Multe dintre poveşti, descoperă, urmează o traiectorie asemănătoare: „*S-a întâmplat chestia asta nasoală, apoi asta – şi m-am trezit în tren – şi apoi s-a întâmplat chestia asta nasoală, şi asta – dar am sfârşit prin a deveni un cetăţean-model*; *m-am îndrăgostit, am avut copii şi nepoţi*; *pe scurt, am avut o viaţă fericită, o viaţă de care n-aş fi avut parte dacă n-aş fi rămas orfan / n-aş fi fost abandonat şi trimis cu trenul în Kansas sau în Minnesota sau în Oklahoma. N-aş schimba experienţa asta pentru nimic în lume*”.

— Aşadar, e ceva înnăscut în natura umană să crezi că totul se întâmplă pentru un scop anume – să cauţi o fărâmă de sens chiar şi în cele mai crunte experienţe?o întreabă Molly când Vivian îi citeşte câteva din aceste poveşti.

— Ajută, clar, spune Vivian.

Stă într-unul din fotolii, cu laptopul, parcurgând poveştile din arhivele pentru Kansas, în timp ce Molly stă în celălalt fotoliu, citind vreuna dintre cărţile din biblioteca lui Vivian. Deja a terminat *Oliver Twist* şi e cufundată în *David Copperfield* când Vivian chiţăie de încântare.

Molly tresare. N-a auzit-o niciodată pe Vivian scoţând sunete din astea.

— Ce e?

— Cred..., murmură Vivian, cu faţa scăldată în lumina albăstrie, lăptoasă, a monitorului, lăsându-şi degetele să alunece peste *touchpad.* Cred că s-ar putea să-l fi găsit pe Carmine. Băieţelul din tren.

Ridică laptopul din poală şi i-l întinde lui Molly.

Pagina poartă titlul *Carmine Luten – Minnesota– 1929.*

— Nu i-au schimbat numele?

— S-ar părea că nu, spune Vivian. Uite – ea e femeia care mi l-a luat din braţe în ziua aia.

Arată cu degetul îndoit spre monitor, îndemnând-o pe Molly să dea mai jos.

— A avut o copilărie idilică, scrie aici. Îi spuneau Carm.

Molly citeşte ce scrie în continuare: Carm, s-ar părea,a fost unul dintre norocoşi. A crescut în Park Rapids. S-a însurat cu iubita lui din liceu şi s-a făcut comis-voiajor, ca tatăl lui. Zăboveşte asupra pozelor: într-una e el mic, cu noii lui părinţi adoptivi, exact cum i-a descris Vivian – mama, firavă şi

frumuşică, tatăl, înalt şi slab, şi Carmine cel rotunjor, cu părul lui negru, cârlionţat şi privirea saşie, cuibărit între ei. Mai e o poză de la nunta lui, în care se uită fix la aparat, cu ochelari la ochi, zâmbind cu toatăgura, lângă o fată şatenă, cu obraji bucălaţi, în timp ce taie amândoi un tort alb, cu mai multe niveluri – şi încă una cu el chel, zâmbăreţ, cu braţul în jurul soţiei lui, mai plinuţă acum, dar altfel neschimbată, sub care scrie că era a cincizecea aniversare a nunţii lor.

Povestea lui Carmine a fost scrisă de fiul lui, care se vede c-a făcut cercetări amănunţite, mergând chiar şi în pelerinaj la New York să ia la puricat arhivele Societăţii pentru Ajutorarea Copiilor. Fiul a descoperit că mama biologică a lui Carmine, proaspăt emigrată din Italia, a murit la naştere şi tatăl lui l-a dat spre adopţie, neavând posibilităţi să-l crească. Conform unui post-scriptum, Carmine a murit în pace, la şaptezeci şi patru de ani, în Park Rapids.

— Îmi pare bine să ştiu c-a avut o viaţă fericită, spune Vivian. Chiar mă bucur.

Molly deschide Facebook-ul şi tastează numele fiului lui Carmine, Carmine Luten Jr. Există o singură persoană numită astfel. Dă clic pe albumele de poze şi-i întinde laptopul lui Vivian.

— Pot să-ţi fac cont, dacă vrei. Ai putea să-i trimiţi o cerere de prietenie fiului lui sau un mesaj pe Facebook.

Vivian se uită atent la pozele fiului lui Carmine, făcute într-o vacanţă recentă, alături de soţia şi nepoţii lui – la castelul din *Harry Potter,* într-un montagne-russe, lângă Mickey Mouse.

— Doamne sfinte, nu mă simt pregătită pentru asta. Dar...

Se uită la Molly.

— Tu te pricepi la chestia asta, nu-i aşa?

— La ce?

— La a găsi oameni. Ai găsit-o pe mama ta. Şi pe Maisie. Şi acum şi pe el.

— Oh. Mă rog, nu neapărat. Eu doar tastez nişte cuvinte...

— M-am gândit la ce spuneai deunăzi, o întrerupe Vivian. C-ar trebui să caut copilul pe care l-am dat spre adopţie. Nu i-am mai spus nimănui lucrul ăsta, dar, în toţii ani petrecuţi la Hemingford, oricând vedeam o fetiţă blondă de vârsta ei, îmi sărea inima din piept. Tânjeam să ştiu ce s-a ales de ea. Dar m-

am gândit că n-aveam dreptul să ştiu. Acum mă întreb... Mă întreb dacă ar trebui să încercăm s-o găsim.

Se uită ţintă la Molly. Pe chipul ei, complet deschis acum, se citeşte dorul.

— Dacă mă hotărăsc că sunt pregătită, mă ajuţi?

Spruce Harbor, Maine, 2011

Telefonul sună într-o veselie în casa mare, cu ecou, diversele receptoare răspândite prin mai multe camere cântă fiecare cu o altă melodie.

— Terry? ţipă Vivian. Terry, vrei să răspunzi tu?

Molly, aşezată în faţa lui Vivian în camera de zi, lasăcartea din mână şi dă să se ridice.

— Sună ca şi cum ar fi pe undeva pe-aici.

— Îl caut, Viv, strigă Terry dintr-o altă cameră. E vreun telefon pe-acolo?

— S-ar putea, spune Vivian, întorcând capul să se uite. Nu-mi dau seama.

Vivian e aşezată în fotoliul ei preferat, cel roşu, decolorat, aflat chiar lângă geam, cu laptopul deschis, cu o ceaşcă de ceai în mână. Iar e zi de cerc didactic la şcoală şi Molly se pregăteşte pentru examenele finale. Deşi e dimineaţă spre prânz deja, încă n-au tras draperiile; lui Vivian lumina emisă de monitor i se pare prea puternică.

Terry intră zorită, bombănind în parte pentru sine, în parte pentru restul lumii.

— Frate, de-aia îmi plac mie telefoanele cu fir. N-ar fi trebuit să-l las în veci pe Jack să ne convingă să trecem la unul fără fir. Mă jur – oh, aici era.

Extrage un telefon pitit după perna de pe canapea.

— Alo?

Se opreşte cu mâna în şold, ascultând.

— Da, aici stă doamna Daly. Mi-aţi putea spune cine o caută?

Strânge receptorul la piept.

— Sunt cei de la Arhiva oficiului pentru adopţii, şopteşte, îndeajuns de tare cât s-o audă şi persoana de la telefon.

Vivian îi face semn să-i dea telefonul. Îşi drege glasul.

— Vivian Daly la telefon.

Molly şi Terry se trag mai aproape.

— Da, da. Mm-hm. Da. Oh – serios?

Pune mâna peste receptor.

— Cineva care corespunde informaţiilor pe care le-am dat eu completase deja un formular.

Molly aude vocea femeii de la celălalt capăt al firului, cu o sonoritate metalică.

— Ce spuneţi?

Vivian pune din nou telefonul la ureche şi-şi lasă capul într-o parte, ascultând răspunsul.

— Acum paisprezece ani, le spune lui Molly şi Terry.

— Acum paisprezece ani! exclamă Terry.

Cu numai zece zile în urmă, după ce-a săpat un pic pe net, Molly a dat peste o colecţie de arhive ale serviciilor de adopţie şi şi-a restrâns căutarea la cea mai bine cotată de utilizatori. Site-ul, descris ca un sistem menit să ajute oamenii să dea de urma „celor mai apropiate rude de sânge”, părea de încredere şi complet legal – non-profit, nu percepeau nicio taxă. Molly şi-a trimis linkul la formularul de aplicare pe adresa de mail de la şcoală şi l-a printat acolo ca să-l completeze Vivian, doar două pagini,cu numele oraşului, al spitalului şi al agenţiei de adopţie. Apoi a făcut o copie xerox a certificatului de naştere, pe care Vivian l-a ţinut într-o cutiuţă sub patul ei atâta amar de ani, cu numele original – May – pe care i-l dăduse fiicei ei. Apoi a pus formularele şi copia xerox într-un plic mare, cafeniu, trimiţându-le prin poştă pe adresa agenţiei, gândindu-se că s-ar putea să nu primească veşti săptămâni sau luni întregi, sau poate chiar niciodată.

— Aveţi ceva de scris? mormăie Vivian, uitându-se prin jur. Aveţi ceva de scris?

Molly dă fuga în bucătărie şi scotoceşte prin sertarul cu de toate, scoţând de-acolo o mână de instrumente de scris, apoi mâzgălind pe prima hârtie aflată la îndemână, *Mount Desert Islander,* spre a găsi unul care să şi scrie. Se întoarce la Vivian cu un pix albastru şi cu ziarul.

— Da, da. Bine. Da, e foarte bine, spune Vivian. Puteţi să-mi spuneţi pe litere? D-u-n-n...

Punând ziarul pe măsuţa rotundă de lângă fotoliul ei, scrie un nume, un număr de telefon şi o adresă de e-mail deasupra titlului.

— Mulţumesc. Da, mulţumesc.

Apoi întrerupe convorbirea.

Terry se îndreaptă spre ferestrele înalte şi trage draperiile, legându-le cu fundiţe de-o parte şi de alta. În cameră se revarsă o lumină puternică, orbitoare.

— Pentru numele Domnului, acum nu mai văd nimic, o dojeneşte Vivian, punând o mână pavăză în faţa monitorului.

— Oh, scuză-mă! Vrei să le trag atunci?

— Lasă-le acum.

Vivian închide laptopul. Se uită fix la ziar ca şi cum cifrele pe care le-a notat ar fi un soi de cod.

— Aşadar, ce-ai aflat? o întreabă Molly.

— O cheamă Sarah Dunnell, spune Vivian, ridicându-şi privirea. Locuieşte în Fargo, în Dakota de Nord.

— În Dakota de Nord? Sunt siguri că sunteţi rude?

— Ei zic că da. Au verificat şi-au răsverificat documentele. S-a născut în aceeaşi zi, în acelaşi spital.

Lui Vivian îi tremură un pic glasul.

— Înainte o chema May.

— Oh, Doamne.

Molly îşi lasă mâna pe genunchiul ei.

— Ea e.

Vivian îşi strânge mâinile în poală.

— Ea e.

— E palpitant!

— E terifiant, spune Vivian.

— Aşadar, care-i pasul următor?

— Păi, s-o sun, bănuiesc. Sau să-i trimit un e-mail. Am adresa ei de e-mail.

Ridică ziarul să-i arate.

Molly se apleacă spre ea.

— Tu ce variantă ai prefera?

— Nu sunt sigură.

— Un telefon ar fi mai rapid.

— Ar putea s-o sperie.

— Aşteaptă demult chestia asta.

— E adevărat.

Vivian pare să ezite.

— Nu ştiu. Totul se întâmplă aşa repede.

— După şaptezeci de ani, spune Molly zâmbind. Mi-a venit o idee. Hai s-o căutăm pe Google mai întâi şi să vedem ce găsim.

Vivian schiţează un gest de magician – „abracadabra” – deasupra laptopului argintiu.

— Rapid.

•

Se dovedeşte că Sarah Dunnell e muzician. A fost violonistă în cadrul Orchestrei Simfonice din Fargo şi a predat la North Dakota State University până acum câţiva ani, când s-a pensionat. E membră a Rotary Club şi a fost căsătorită de două ori – câţiva ani buni cu un avocat, şi acum cu un medic dentist, care face parte din comitetul-director al Filarmonicii. Are un fiu şi-o fiică care par să aibă un pic peste patruzeci de ani şi cel puţin trei nepoţi.

În cele zece-douăsprezece poze de pe Google, majoritatea poze gen portret în care Sarah apare cu vioara sau poze de grup de la gale de premiere ale Rotary Club, e slăbuţă, ca Vivian, cu o expresie alertă, precaută. Şi e blondă.

— Bănuiesc că se vopseşte, spune Vivian.

— Ca noi toate, spune Molly.

— Eu nu m-am vopsit niciodată.

— Nu putem să avem toate părul tău superb, argintiu, comentează Molly.

Lucrurile se mişcă repede de-acum. Vivian îi trimite un e-mail lui Sarah. Sarah o sună. În câteva zile, ea şi soţul ei deja şi-au rezervat zborul spre Maine, pe la începutul lui iunie. Vor veni şi cu nepoţica lor de unsprezece ani, Becca, care a citit toată copilăria *Blueberries for Sal*[32] şi este, după cum spune Sarah, mereu dornică de aventură.

Vivian îi citeşte câteva dintre e-mailuri cu voce tare lui Molly.

„*Mereuam fost cu gândul la tine*,” îi scrie Sarah. „*Îmi pierdusem orice speranţă că voi afla vreodată cine eşti şi de ce m-ai dat spre adopţie*.”

Toată treaba asta cu pregătirile e chiar incitantă. Un alai de muncitori defilează prin casă, vopsind bordurile, reparând balustradele rupte de la veranda care dă spre golf, curăţând covoarele persane şi acoperind crăpăturile din perete, care apar în fiecare primăvară când vine dezgheţul şi tencuiala se umflă.

— A venit vremea să deschidem toate camerele, nu credeţi? declară Vivian într-o dimineaţă la micul dejun. Să se aerisească.

[32] Carte populară pentru copii, scrisă și ilustrată de Robert McCloskey, a cărei acțiune se petrece în Maine. (*N.t.*)

Ca nu cumva să se trântească uşile în adierea brizei dinspre golf, le pun ca piedici nişte fiare de călcat vechi, manuale, pe care le-a găsit Molly într-una dintre cutiile din pod. Faptul că ţin toate uşile şi ferestrele deschise creează un curent de aer care suflă prin toată casa. Totul pare mai uşor, cumva. Expus intemperiilor.

Fără a-i cere ajutorul lui Molly, Vivian îşi comandă nişte haine noi de la Talbots de pe internet, cu cardul de credit.

— Vivian şi-a comandat haine de la Talbots. De pe laptop. Cu cardul de credit. Îţi vine să crezi ce-ţi spun? îi spune Molly lui Jack.

— E clar, vine sfârşitul lumii, exclamă el.

Semnele Apocalipsei se înmulţesc. După ce-i apare o fereastră cu o reclamă, Vivian îi anunţă că se gândeşte să-şi facă şi un cont pe Netflix. Îşi comandă o cameră digitală de pe Amazon dintr-un singur clic. O întreabă pe Molly dacă a văzut vreodată videoclipul de pe YouTube cu puiul de panda care strănută. Ba chiar îşi face cont pe Facebook.

— I-a trimis o cerere de prietenie fiicei ei, îi spune lui Jack.

— A acceptat-o?

— Pe loc.

Clatină din cap amândoi.

Două rânduri de cearşafuri de bumbac sunt scoase din dulapul cu rufărie, spălate şi atârnate la uscat pe frânghia de rufe de lângă casă. Când Molly le ia de pe sârmă, cearşafurile sunt ţepene şi înmiresmate. O ajută pe Terry să facă paturile, întinzând cearşafurile albe, imaculate, peste saltele care n-au fost folosite niciodată.

Cât a trecut de când oricare dintre ei a simţit o astfel de emoţie? Până şi Terry s-a molipsit.

— Mă întreb ce fel de cereale să iau pentru Becca, reflectă Terry în timp ce întind cuvertura cu Coroana Irlandeză pe patul fetiţei, în camera aflată vizavi de cea rezervată bunicilor ei.

— Cheerios cu miere şi nuci, cu astea nu dai greş niciodată, spune Molly.

— Mă gândesc că i-ar plăcea mai mult clătitele. Crezi că i-ar plăcea clătitele cu gem de afine?

— Cui nu-i plac?

În bucătărie, în timp ce Molly face curat prin dulapuri şi Jack strânge încuietorile de la uşa cu plasă, dezbat ce activităţi de pe

insulă i-ar putea tenta pe Sarah şi pe-ai ei. Să se plimbe prin Bar Harbor, să ia o îngheţată la Ben & Bill's, să mănânce homar fiert la Thurston's, poate să încerce şi meniul de la Nonna's, noul restaurant cu specific sicilian din Spruce Harbor care a avut parte de o recenzie elogioasă în *Down East*...

— Nu vine aici să se plimbe. Vine să-şi cunoască mama biologică, le reaminteşte Terry.

Se uită unul la altul şi izbucnesc în râs.

— Oh, da, corect.

Molly îl urmăreşte pe fiul lui Sarah, Stephen, pe Twitter. În ziua în care au programat zborul, Stephen postează: „Mama a plecat să-şi cunoască mama biologică, în vârstă de nouăzeci şi unu de ani. Ca să vezi. La şaizeci şi opt de ani începe o viaţă nouă!"

O viaţă nouă.

E o zi ca-n vederile cu Maine. Toate camerele din casă sunt pregătite. Pe aragaz fierbe înăbuşit o oală mare de supă de peşte, specialitatea lui Terry (pe ochiul alăturat e o crăticioară mai mică, cu supă de porumb, special pentru Molly). Pe bufet e pâine proaspătă de porumb, lăsată să se răcească. Molly a făcut ditamai salata şi sos cu oţet balsamic.

Molly şi Vivian s-au învârtit de colo-colo toată după-amiaza, prefăcându-se că nu se uită la ceas. Jack le-a sunat la 2:00 p.m. ca să le spună că zborul dinspre Minnesota a sosit la Boston cu câteva minute întârziere, dar că avionul mic care face legătura cu aeroportul din Bar Harbor decolase şi urma să aterizeze într-o jumătate de oră, iar el era deja pe drum. Plecase să-i ia de la aeroport cu maşina lui Vivian, un Subaru Outback bleumarin (după ce dăduse cu aspiratorul înăuntru şi îl spălase bine cu detergent de vase şi cu furtunul, pe aleea din faţa casei).

Aşezată în balansoarul din bucătărie, uitându-se în larg, Molly simte că o învăluie o pace stranie. Pentru prima dată de când se ştie, viaţa ei începe să aibă o noimă. Ceea ce a părut până acum o înşiruire aleatorie,dezlânată, de evenimente nefericite îi apare acum ca o serie de paşi meniţi s-o conducă spre... „iluminare" e prea mult spus, poate, dar există cuvinte mai modeste, gen „împăcarea cu sine" şi „perspectivă". N-a crezut niciodată în soartă; ar fi fost demoralizant să accepte că viaţa ei de până acum a urmat un plan prestabilit. Dar acum nu mai e aşa sigură. Dacă n-ar fi fost aruncată dintr-o casă de plasament în alta, n-ar

fi ajuns aici pe insulă – şi nu l-ar fi cunoscut pe Jack, şi nici pe Vivian prin intermediul lui. N-ar fi aflat povestea lui Vivian, care o oglindeşte atât de bine pe a ei.

Când maşina opreşte în faţa casei, Molly aude scârţâind cauciucurilor pe pietriş încă din bucătărie, din celălalt capăt al casei. A stat cu urechea ciulită să-l audă.

— Vivian, au ajuns! strigă.

— Am auzit, îi strigă Vivian la rândul ei.

Se întâlnesc în hol şi Molly o ia de mână. Asta e, îşi zice, ăsta e punctul culminant. Dar cu voce tare spune doar:

— Eşti gata?

— Gata, spune Vivian.

De îndată ce Jack opreşte motorul, o fetiţă într-o rochie albastră în dungi şi tenişi albi ţâşneşte de pe bancheta din spate. Trebuie că e Becca. E roşcovană. Are un păr lung, roşu şi ondulat, şi o bură de pistrui.

Agăţându-se de balustradă cu o mână, Vivian îşi duce cealaltă mână la gură.

— Oh.

— Oh, exclamă Molly din spatele ei.

Fetiţa le face cu mâna.

— Vivian, am ajuns!

Femeia blondă care coboară din maşină – Sarah – se uită la ele cu o expresie pe care Molly n-a mai văzut-oniciodată la cineva. Are ochii larg deschişi, căutând parcă ceva, şi, când privirea ei poposeşte pe chipul lui Vivian, intensitatea emoţiilor care transpar pe chipul ei te frapează, nici nu mai încearcă să se ascundă în spatele unei faţade. Jind şi rezervă, şi speranţă, şi dragoste... oare chiar vede toate astea pe chipul lui Sarah sau sunt proiecţii ale propriilor ei emoţii? Se uită la Jack, care scoate genţile din portbagaj, iar el îi face complice cu ochiul, înclinând din cap. *Ştiu. Şi eu simt.*

Molly îi pune mâna pe umăr lui Vivian, simţindu-i oasele firave sub jerseul subţire de mătase. Vivian se întoarce pe jumătate spre ea, schiţând un zâmbet, cu ochii plini de lacrimi.

Îşi duce mâna la gât, la lănţişorul de argint, cu medalionul de Claddagh – mânuţele care strâng o inimă cu o coroană deasupra: dragoste, loialitatea, prietenie –, un drum fără sfârşit, care porneşte de-acasă şi se întoarce în acelaşi punct. Ce cale lungă au bătut Vivian şi acest medalion, îşi zice Molly: dintr-un

sat cu străduţe pietruite de pe coasta Irlandei, într-un apartament sărăcăcios din New York, luând un tren plin de copii, străbătând lanurile, spre a petrece o viaţă de om în Minnesota. Şi spre a ajunge la momentul de azi, la aproape o sută de ani după ce a început totul, pe veranda unei case vechi din Maine.

Vivian dă să păşească pe prima treaptă şi se poticneşte un pic, făcându-i pe toţi să se întindă spre ea, mişcându-se cu încetinitorul, parcă – Molly, care e chiar în spatele ei, Becca, care aproape c-a ajuns în dreptul scării, Jack de la maşină, Sarah care tocmai traversează aleea cu pietriş, ba chiar şi Terry, care dă roată casei.

— N-am păţit nimic! spune Vivian, agăţându-se de balustradă.

Molly îi înconjoară mijlocul cu braţul.

— Bineînţeles că nu, îi şopteşte, cu o voce sigură, deşi îşi simte inima gata să explodeze, de atâtea emoţii. Şi sunt chiar aici, în spatele tău.

Vivian zâmbeşte. Se uită la Becca, care o priveşte fascinată cu ochii ei mari şi căprui.

— Bun. Cu cine începem?

Mulţumiri

Firele care alcătuiesc acest roman – Minnesota, Maine şi Ireland – au fost ţesute laolaltă cu ajutorul mai multor oameni. Acum câţiva ani, pe când eram în vizită la mama soţului meu, Carole Kline, în Fargo, Dakota de Nord, am citit o relatare despre tatăl ei, Frank Robertson, publicată într-un volum intitulat *Century of Stories*: *Jamestown, North Dakota, 1883-1983,* editat de James Smorada şi Lois Forrest. Povestirea respectivă, „They Called it *Orphan Train*: And It Proved There Was a Home for Many Children on the Prairie”,[33] îi prezenta pe Frank şi cei patru fraţi ai lui, rămaşi fără părinţi, care au fost trimişi într-un orfelinat din Jamestown şi au sfârşit prin a fi adoptaţi de aceeaşi familie. Deşi, după cum s-a dovedit, nu făceau parte dintre orfanii care au călătorit cu „trenul orfanilor”, povestea mi-a stârnit curiozitatea. Am fost şocată să descopăr amploarea mişcării trenurilor pentru orfani, care, conform surselor, au transportat două sute de mii de copii de pe Coasta de Est spre Vestul mijlociu între 1854 şi 1929.

În timp ce mă documentam, am stat de vorbă cu Jill Smolowe, scriitoare şi redactor la revista *People,* care a fost de părere că am putea avea suficient material despre „pasagerii” trenurilor pentru orfani, cum îşi spun ei, pentru un articol în *People.* Deşi proiectul nu s-a mai materializat, dosarul cu materiale şi contactele adunate de Jill s-au dovedit extrem de utile. Şi mai important, Jill mi-a făcut cunoştinţă cu Renee Wendinger, preşedinta organizaţiei Midwest Orphan Train Riders from New York, a cărei mamă, Sophia Hillesheim, a fost printre orfanii care au călătorit cu aceste trenuri. La cea de-a patruzeci şi noua reuniune a organizaţiei, care a avut loc în 2009 în Little Falls, Minnesota, Renee mi-a făcut cunoştinţă cu şase dintre supravieţuitori, toţi trecuţi de nouăzeci de ani acum, între care Pat Thiessen, o orfană originară din Irlanda, a cărei experienţă semăna izbitor de mult cu evoluţia pe care mi-o imaginasem pentru personajul meu.

[33] În traducere; *I s-a spus „trenul orfanilor”*: *Și a dovedit că preria le putea oferi un cămin multor copii.* (*N.t.*)

În decursul scrierii acestui roman, am contat pe sfaturile înţelepte oferite cu răbdare şi generozitate de Renee, în probleme majore şi minore, care au mers de la corectarea unor greşeli flagrante până la fineţurile legate de contextul istoric. Cartea ei, *Extra*! *Extra*! *The Orphan Trains and Newsboys of New York*(*Ediţie specială*! *Trenurile cu orfani şi vânzătorii de ziare din New York*), a fost o resursă inestimabilă. Romanul meu n-ar fi fost la fel fără ea.

Alte resurse pe care m-am bazat în documentarea legată de fenomenul trenurilor cu orfani au fost Societatea pentru Ajutorarea Copiilor; Spitalul pentru Copii Abandonaţi din New York (am luat parte la cea de-a 140-a lor aniversare, unde am avut ocazia să întâlnesc câţiva foşti pasageri ai trenurilor pentru orfani); Muzeul Locuinţelor Sociale din New York; Muzeul Imigraţieidin Ellis Island, precum şi Muzeul Naţional al Trenurilor cu Orfani din Concordia, Kansas, un muzeu şi centru de cercetare cu un site foarte activ, pe care se află multe poveşti ale supravieţuitorilor. În Aripa „Irma and Paul Milstein" a Bibliotecii Publice din New York, care găzduieşte colecţia de istorie americană, istorie locală şi genealogie, am găsit liste cu circuit închis cu numele copiilor orfani sau din familii sărace aflaţi în grija Societăţii pentru Ajutorare şi a Spitalului pentru Copii Abandonaţi, mărturii oferite chiar de supravieţuitori şi rudele lor, relatări scrise de mână, bilete lăsate de mame disperate, care explicau de ce îşi abandonaseră copiii, dări de seamă despre imigranţii irlandezi şi multe alte documente care nu pot fi găsite nicăieri altundeva. Între cărţile care mi-au fost de mare ajutor se află *Orphan Train Rider*: *One Boy's True Story*(*Pasager al unui tren cu orfani*: *O poveste adevărată*), de Andrea Warren; *Children ofthe Orphan Trains, 1854-1929*(*Copiii din trenurile cu orfani,* 1854-1929), de Holly Littlefield, şi *Rachel Calof's Story*:*Jewish Homesteader on the Northern Plains*(*Povestea lui Rachel Calof*: *O fermieră evreică în prerie*), editată de J. Sanford Rikoon (pe care am găsit-o la Bonanzaville, un sat de pionieri din prerie aflat în West Fargo, unde se află şi un complex muzeal).

În decursul anilor petrecuţi ca scriitoare rezidentă la Universitatea Fordham, am avut privilegiul de a beneficia de o bursă acordată de facultate şi de o bursă Fordham de cercetare, care mi-au permis să mă documentez la faţa locului în

Minnesota şi în Irlanda. O bursă acordată de Centrul pentru Arte şi Creaţie din Virginia mi-a oferit răgazul să mă dedic scrisului. Irlandezul Brian Noian mi-a fost ghid într-un tur alComitatului Galway. Povestirile lui despre menajera pe care a avut-o în copilărie, Birdie Sheridan, mi-au fost sursa de inspiraţie când mi-am imaginat viaţa bunicii lui Vivian. În satul Kinvara, Robyn Richardson m-a plimbat din crâşme până la Strada Fantomelor şi mi-a oferit o resursă importantă – *Kinvara*: *A Seaport Town on Galway Bay* (*Kinvara*: *Un orăşel-port din Golful Galway*), de Caoilte Breatnach şi Anne Korff. Printre alte cărţi, *An Irish Country Childhood* (*Ocopilărie la ţară în Irlanda*), de Marrie Walsh, m-a ajutat cu detaliile legate de perioadă şi specificul local.

Chiar în timp ce eu scriam această carte, mama mea, Tina Baker, a început să predea un curs pe insula Mount Desert din Maine, intitulat „Femeile amerindiene între literatură şi mit”. La sfârşitul cursului, le-a cerut studenţilor să utilizeze conceptul indian de strămutare spre a-şi descrie propriile „călătorii de explorare şi ce au ales să poarte cu ei în viitoarele strămutări”, după cum scrie într-o antologie cu poveştile lor, *Voices Yearning to be Heard*: *Acadia Senior College Students Pay Tribute to the Missing Voices ofhistory*[34]*.* Acest concept al strămutării, am realizat, era firul roşu de care aveam nevoie spre a unifica firele poveştii mele. Alte titluri care mi-au oferit o perspectivă mai amplă – *Women of the Dawn* (*Femeile zorilor*), de Bunny McBride; *In the Shadows of the Eagle*: *A Tribal Representative in Maine* (*În umbra vulturului*: *Un reprezentant al triburilor în Maine*), de Donna Loring (membră a tribului Penobscot şi fostă membră a legislativului); *Wabanakis of Maine and the Maritimes* (*Nativii Wabanaki din Maine şi provinciile canadiene*), editat de *AmericanFriends Services Committee*[35] în cadrul Programului Wabanaki. Site-ul Muzeului Abbe din Bar Harbor, Maine, şi cel al Tribului Penobscot s-au dovedit, de asemenea, resurse preţioase.

Am contat pe ajutorul rudelor şi al unor prieteni buni, care mi-au oferit sprijinul şi sfatul lor: Cynthia Baker, William Baker,

[34] „Voci care tânjesc să fie auzite: Studenții din ultimul an de la Colegiul Acadia omagiază vocile uitate de istorie.” (*N.t.*)

[35] Organizație pacifistă fondată în 1917 de un grup de quakeri americani, care derulează programe de voluntariat în întreaga lume. (*N.t.*)

Catherine Baker-Pitts, Marina Budhos, Anne Burt, Deb Ellis, Alice Elliott Dark, Louise DeSalvo, Bonnie Friedman, Clara Baker Lester, Pamela Redmond Satran şi John Veague. Soţul meu, David, mi-a citit manuscrisul cu un ochi ager şi cu o inimă generoasă. Penny Windle Kline mi-a oferit informaţii legate de procedurile de adopţie şi mi-a recomandat resurse care s-au dovedit cruciale. Sergentul-major Jeffrey Bingham şi unchiul său, Bruce Bingham, comandant de brigadă în retragere din cadrul armatei americane, au examinat secţiunile din roman referitoare la al Doilea Război Mondial, asigurându-se că nu m-am abătut de la adevărul istoric. Bunny McBride, Donna Loring, Robyn Richardson şi Brian Noian au citit secţiunile asupra cărora îmi puteau oferi o opinie avizată. Fiii mei, Hayden, Will şi Eli, au corectat cu înţelegere stângăciile mele în redarea limbajului adolescenţilor. Agenta mea, Beth Vesel, mi-a fost deopotrivă mentor şi prietenă, în stilul ei remarcabil. Iar editoarea mea de la Morrow, Katherine Nintzel – pe lângă sfaturile inspirate şi de bun-simţ pe care mi le oferă mereu –, mi-a sugerat o schimbare de structură într-al unsprezecelea ceas, care a transformat radical povestea.

Această carte nu ar fi putut exista fără orfanii care au călătorit cu acele trenuri. După ce am avut privilegiulde a-i cunoaşte pe şase dintre ei (toţi cu vârste cuprinse între nouăzeci şi o sută de ani) şi după ce am citit sute de mărturii scrise chiar de ei, simt o nemăsurată admiraţie pentru curajul, tăria lor de caracter şi perspectiva pe care mi-au oferit-o asupra acestui episod straniu şi puţin cunoscut din istoria noastră naţională.

Sfârşit

virtual-project.eu

mastică